

Sažetak enciklopedije poslaničkih hadisa

الموسوعة الأحاديث النبوية

بوسني

bosanski

الْمُنْتَقَى

مِنْ

مُؤَسَّسَةِ إِحْوَاءِ الْأَخْبَارِ بِالنَّبَوِيَّةِ

اللغة البوسنية

إعداد القسم العلمي

جمعية خدمة المحتوى
الإسلامي باللغات

جمعية الدعوة
وتوعية الجاليات بالربوة

٢ جمعفة ءءمة المءءوئ الإسلامف بالفءاء ، ١٤٤٦هـ

جمعفة ءءمة المءءوئ الإسلامف
المنءقئ من موسوءة الأحاءفء النبوءة - بوسنئ. / جمعفة ءءمة
المءءوئ الإسلامف - ط.١. - الرفاء ، ١٤٤٦هـ
٤٨٣ ص ؛ ..سم

رقم الإفءاع: ١٤٤٦/١٠٠٤١
رءمك: ٩٧٨-٦٠٣-٨٤٧٤-٦٠-٠

Partners in Implementation

Content
Association

Rowad
Translation

Rabwah
Association

Byenah

This publication may be printed and disseminated by
any means provided that the source is mentioned and
no change is made to the text.

Tel : +966 50 244 7000

info@islamiccontent.org

Riyadh 13245-2836

www.islamiccontent.org

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Uvod

Zahvala pripada Allahu, Gospodaru svjetova. Neka su salavat i selam na našeg vjerovjesnika Muhammeda, na njegovu porodicu, sve ashabe, i na one koji ih budu slijedili u dobru do Sudnjega dana.

Najbitnije o čemu musliman mora povesti računa, poslije Allahove knjige, jeste sunnet Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada je posrijedi izučavanje, iščitavanje, znanje i praksa. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "O ljudi, ostavio sam vam nešto, ako ga se budete čvrsto pridržavali, nećete otići u zabludu nikada: Allahovu knjigu i sunnet Njegovog poslanika." Ovaj hadis je zabilježio imam Malik. Uzvišeni Allah je o tome rekao: "Ono što vam Poslanik da, to prihvatite, a ono što vam zabrani - ostavite." El-Hašr, 23. Uslijed toga, Organizacija Islamiccontent i Organizacija Rabwa, za da'wu i osvještavanje društva, potrudili su se da u javnost iznesu enciklopediju poslaničkih hadisa uz prijevod na razne svjetske jezike.

Allah Uzvišeni nam je omogućio da se posebno izdvoje određeni hadisi iz ove enciklopedije kojih je svaki musliman potreban u pogledu njegove vjere i dunjaluka, uz sažeti komentar na njih. To uključuje pojašnjenje značenja hadisa i isticanje određenih koristi iz njih. To smo skupili u sažetu knjigu koju smo nazvali: "Sažetak enciklopedije poslaničkih hadisa". U toku je prijevod tih hadisa na sve svjetske jezike kako bi sunnet Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, bio dostupan cijelom čovječanstvu i kako bi svi od njega imali koristi.

Uzvišenog Allaha molimo da primi od nas ovo djelo, da ga učini berićetnim i iskrenim radi Njegovog lica, te da nagradi sve koji su bili od pomoći u pripremi, prijevodu i distribuciji ovog projekta. Neka su salavati i selam na našeg vjerovjesnika Muhammeda.

(1) - عن عمر بن الخطاب رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّةِ، وَإِنَّمَا لِأَمْرِي مَا نَوَى، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، فَهَاجَرَتْهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ لِدُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ امْرَأَةٍ يَتَزَوَّجُهَا، فَهَاجَرَتْهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ».

وفي لفظ للبخاري: «إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ أَمْرِي مَا نَوَى». [صحيح] - [متفق عليه]

(1) – Prenosi se od Omera ibnul Hattaba, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Djela se vrednuju prema namjeri, i doista svakom čovjeku pripada samo ono što je naumio. Pa ko učini hidžru (ko se preselio iz jednog mjesta u drugo) radi Allaha i Njegova Poslanika, njegova hidžra je ka Allahu i Njegovom Poslaniku, a ko učini hidžru radi neke ovosvjetske koristi, ili radi žene da je oženi, njegova hidžra je za ono za što je naumio."

U verziji kod Buharije stoji: "Djela se vrednuju prema namjerama. Svakom čovjeku pripada samo ono što je namjeravao." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, u ovom hadisu ističe da se prema namjerama vrednuju djela koja se tiču ibadeta i međuljudskih odnosa. U skladu s tim, onaj ko svojim dobrim djelom želi neki interes mimo Allahovog zadovoljstva, dobit će to što je naumio. S druge strane, ko se dobrim djelom želi približiti Allahu, za njega će biti nagrađen pa čak i ako se radilo o nečemu svakidašnjem, poput konzumiranja jela i pića.

Nakon toga, Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je naveo primjer kako bi bolje pojasnio kakav utjecaj namjera ima na djela koja su po svojoj vanjštini identična. Naime, onaj ko učini hidžru sa namjerom da postigne Allahovo zadovoljstvo, njegova će mu hidžra biti primljena i šerijatski ispravna, i biće nagrađen zbog iskrenosti. A onaj ko učini hidžru radi ovosvjetske koristi, poput imetka, ugleda, trgovine ili

ženidbe, neće ostvariti osim ono što je namjeravao, i neće imati nikakve nagrade niti sevaba na onome svijetu.

Koristi hadisa:

1. Podsticaj na iskrenost. Allah, naime, prihvata samo ona djela koja su učinjena radi Njegovog Lica.
2. Djela sa kojima se iskazuje pokornost Allahu, ukoliko se učine samo radi običaja, čovjek neće imati nagradu za njih. Međutim, ako ih uradi sa namjerom da se Allahu približi, tada će biti izuzetno nagrađen.

(4560)

(2) - عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ أَحَدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ فَهُوَ رَدٌّ» متفق عليه.

ولمسلم: «مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ». [صحيح] - [متفق عليه]

(2) – Od Aiše, radijallahu anha, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Onaj ko uvede u našu vjeru ono što nije od nje, to mu se odbija." Ovaj hadis bilježe Buharija i Muslim, a kod Muslima se također navodi: "Ko uradi djelo koje nije zasnovano na našoj vjeri, ono mu se odbija." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, salallahu alejhi ve sellem, nam pojašnjava da onaj ko izmisli u vjeri nešto novo ili uradi djelo koje nije zasnovano na Kur'anu i Sunnetu, to mu se neće prihvatiti kod Allaha.

Koristi hadisa:

1. Ibadeti se zasnivaju isključivo na Kur'anu i Sunnetu. Prema tome, ne možemo Allahu činiti ibadet novotarijama i izmišljenim djelima.
2. Vjera se ne zasniva na mišljenju i subjektivnom ukusu. Naprotiv, ona se temelji na slijeđenju Allahovog Poslanika, salallahu alejhi ve sellem.
3. Ovaj hadis je dokaz potpunosti ove vjere.
4. Novotarija predstavlja sve što se uvede u vjeri, a što nije postojalo za vrijeme Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, svejedno ticalo se vjerovanja, riječi ili djela.
5. Ovaj hadis predstavlja jedno od temeljnih pravila vjere islama i služi kao vaga za djela. Kao što se za svako djelo kojim se ne želi Allahovo Lice neće dobiti nagrada, isto važi i sa svakim djelom koje nije u skladu sa Objavom.
6. Novotarije koje su zabranjene tiču se vjere, a ne dunjaluka.

(4792)

(3) - عن عمر بن الخطاب رضي الله عنه قال: بَيْنَمَا نَحْنُ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ يَوْمٍ إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ، شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعْرِ، لَا يَرَى عَلَيْهِ أَثَرَ السَّفَرِ، وَلَا يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ، حَتَّى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ، وَوَضَعَ كَفَيْهِ عَلَى فَخْذَيْهِ، وَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ، أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِسْلَامِ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «الْإِسْلَامُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ، وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا» قَالَ: صَدَقْتَ، قَالَ: فَعَجِبْنَا لَهُ، يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ، قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ، قَالَ: «أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ حَيْرِهِ وَشَرِّهِ» قَالَ: صَدَقْتَ، قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِحْسَانِ، قَالَ: «أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ» قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ السَّاعَةِ، قَالَ: «مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ» قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ أَمَارَتِهَا، قَالَ: «أَنْ تَلِدَ الْأُمَّةُ رَبَّتَهَا، وَأَنْ تَرَى الْحُفَاةَ الْعُرَاةَ الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّيْءِ يَتَطَاوَلُونَ فِي الْبُنْيَانِ» قَالَ: ثُمَّ انْطَلَقَ، فَلَبِثْتُ مَلِيًّا ثُمَّ قَالَ لِي: «يَا عُمَرُ، أَتَدْرِي مِنَ السَّائِلِ؟» قُلْتُ: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، قَالَ: «فَإِنَّهُ جَبْرِيْلُ، أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(3) – Omer ibnul Hattab, radijallahu anhu, je rekao: "Jednog dana, dok smo sjedili kod Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, pojavi se čovjek u sasvim bijelom odijelu, izrazito crne kose, bez tragova putovanja na sebi i niko od nas ga nije poznao; sjede do Allahovog Poslanika i prisloni svoja koljena uz njegova, svoje ruke spusti na njegova stegna i reče: "O Muhammede, obavijesti me šta je islam!?" Allahov Poslanik mu reče: "Islam je da svjedočiš da nema istinskog boga koji zaslužuje da se obožava osim Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik; da obavljaš namaz, daješ zekat, postiš ramazan i da obaviš hadž, ako budeš u mogućnosti." Tada reče nepoznati čovjek: "Istinu si rekao!" Omer kaže: "Mi se začudismo, pita ga, a zatim mu potvrđuje". Nakon toga čovjek ponovo upita: "Obavijesti me šta je to iman!?" Allahov Poslanik, odgovori: "Iman je da vjeruješ u Allaha, u Njegove meleke, Njegove knjige, Njegove poslanike, Sudnji dan, i da vjeruješ u Allahovu odredbu, dobro i loše." Čovjek opet reče: "Istinu si rekao! Zatim opet reče: Obavijesti me šta je odličnost u vjerovanju (ihsan)!?" Allahov Poslanik mu odgovori: "Odličnost u vjerovanju (ihsan) je da robuješ Allahu kao da Ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš On tebe vidi." "Istinu si rekao" – reče opet nepoznati čovjek i kaza: "Obavijesti me kada će biti Smak svijeta!?" Allahov Poslanik odgovori: "Onaj koga pitaš o Smaku svijeta o tome ne zna ništa više od onog koji pita." Nepoznati upita: "Pa obavijesti me o predznacima Smaka svijeta!?" Allahov Poslanik odgovori: "Predznaci Smaka svijeta su: da robinja rodi sebi gospodaricu, da vidiš gole, bose i siromašne čobane da se nadmeću u gradnji visokih zgrada." Omer kaže: "Zatim nepoznati ode, a ja se malo zadržah i Allahov Poslanik me upita: "Omere, znaš li ko je bio onaj čovjek!?" Ja reko: "Allah i Njegov Poslanik to najbolje znaju." On onda reče: "To je bio Džibril, došao je da vas poduči vašoj vjeri." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Omer ibnul Hattab, radijallahu anhu, nam kazuje da se jednom prilikom Džibril pojavio među njima u obliku njima nepoznatog čovjeka. Odjeća mu je bila čisto bijela i neuprljana, a kosa izrazito crne boje. Na njemu se nije vidio nikakav trag putovanja poput umora, prašnjavosti, raščupanost kose ili prljava odjeća, a niko ga od ashaba nije poznao koji su sjedili oko Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Sjeo je ispred Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, kao što učenik sjedne pred učitelja pa ga je upitao šta je to islam. Poslanik mu je odgovorio da islam obuhvata svjedočenje dva šhadeta, redovno obavljanje pet namaza, davanje zekata onima koji su ga potrebni, post mjeseca ramazana i obavljanje hadža za onog ko je to u stanju.

Džibril mu je kazao da je istinu rekao uslijed čega su se ashabi iznenadili. Ako je postavio pitanje, to znači da odgovor na njega ne zna, međutim taj ashabima nepoznat čovjek je ipak potvrdio odgovor Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem.

Nakon toga, pitao ga je o imanu pa mu je Allahov Poslanik naveo šest imanskih ruknova. Prvi je vjerovanje da Allah postoji sa svim Svojim svojstvima savršenstva i da je On jedini koji zaslužuje da Ga stvorenja obožavaju, zatim vjerovanje u počašćena Allahova stvorenja, meleke koje je On stvorio od svjetla. Ne protive Mu se u onome što im naredi, već to poslušno izvršavaju. Treći imanski rukn je vjerovanje u knjige koje je Uzvišeni objavio poslanicima poput Kur'ana, Tevrata, Indžila i drugih. Sljedeći rukn je vjerovanje u poslanike koji dostavljaju ljudima vjeru kao što su: Nuh, Ibrahim, Musa, Isa, a posljednji Allahov poslanik je Muhammed, sallallahu 'alejhi ve sellem, kao i u ostale poslanike i vjerovjesnike. Peti imanski rukn je vjerovanje u Sudnji dan u šta spada vjerovanje u sve što će se desiti nakon smrti kao što je život u kaburu, proživljenje, obračun, te da će ljudi nakon toga biti nagrađeni Džennetom ili kažnjeni Džehennemom. Na koncu, šesti i posljednji imanski rukn je vjerovanje da je Allah sve odredio shodno Svome apsolutnom znanju i mudrosti. On je sve to unaprijed već zapisao da će se desiti, htio je da se desi, sve je to stvorio i dozvolio da se realizuje u

stvarnosti. Potom ga je upitao o ihsanu, te mu je Allahov Poslanik kazao da ihsan predstavlja stanje kada obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, a ako nisi u stanju dostići taj položaj onda obožavaj Allaha jer On tebe, zasigurno, vidi. Prvi položaj, koji se zove mušahede, veći je i vredniji, a drugi se zove murakabe i on je na nižem stepenu od prvog.

Džibril ga poslije toga pita kada će nastupiti Sudnji dan? Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, mu skreće pažnju na to da samo Allah Uzvišeni poznaje i niko drugi od stvorenja, niti onaj koji je upitan niti onaj koji pita.

Zatim je upitao o predznacima Sudnjeg dana? Allahov Poslanik mu je objasnio da je jedan od tih predznaka mnogo zarobljenih žena i njihove djece ili da će djeca svojim roditeljima izrazito biti neposlušna tako da će se prema njima ponašati kao da su im oni njihovi robovi. Osim toga, predznak Sudnjeg dana je i to da će pastiri i siromasi postati jako imućni, te će se nadmetati u izgradnji i ukrašavanju velelepkih objekata.

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je nakon svega ashabima skrenuo pažnju da je taj čovjek zapravo bio Džibril. Došao je kako bi se ashabi podučili njihovoj ispravnoj vjeri.

Koristi hadisa:

1. Jako lijepo ponašanje Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, budući da je sjedio zajedno sa svojim ashabima ne ističući se od njih.
2. Propisano je biti pažljiv i ljubazan prema onome ko nas nešto pita kako bi svoje pitanje iznio bez ikakvog pritiska i straha.
3. Od edeba prema učitelju je i postupak Džibrila 'alejhi selam, kada je ponizno sjeo pred Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da bi uzeo znanje od njega.
4. Pet je ruknova islama, a šest ruknova imana.

5. Kada se u istom kontekstu spomenu islam i iman, tada se islam odnosi na vanjska djela, a iman na unutrašnja.
6. Vjera se sastoji od različitih stepeni. Prvi stepen je islam, drugi iman, a treći i najvredniji je ihsan.
7. Osnova kod onoga ko pita jeste da ne posjeduje znanje s obzirom da ga neznanje motiviše da postavi pitanje. Uslijed toga, ashabi su se začudili Džibrilu kada je postavio pitanje, a potom je potvrdio odgovor kojeg je na njega dobio.
8. Potrebno je početi od najvažnijeg, a potom preći na ono što je manje važno. Allahov Poslanik je, naime, objasnio ruknove islama počevši od dva šehadeta, a ruknove imana počevši od vjerovanja u Allaha.
9. Oni koji znaju trebaju postaviti pitanje učenima kako bi se podučili oni koji ne znaju.
10. Samo Uzvišeni Allah zna kada će nastupiti Sudnji dan.

(4) - عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَإِقَامَ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَحَجِّ الْبَيْتِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ». [صحيح] - [متفق عليه]

(4) – Od Abdullaha ibn 'Amra, radijallahu anhuma, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Islam je izgrađen na pet temelja: svjedočenju da nema istinskog boga osim Allaha, i da je Muhammed Njegov rob i poslanik, obavljanju namaza, davanju zekata, obavljanju hadža i postu mjeseca ramazana." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam islam upoređuje sa precizno sazidanom zgradom. Pet islamskih ruknova predstavlja temelje zgrade, a ostala propisana djela označavaju nadogradnju. Prvi islamski rukn su dva šhadeta. Svjedočenje da nema istinskog boga mimo Allaha i da je Muhammed Njegov poslanik. Ova dva svjedočenja predstavljaju jedan rukn, ne može se jedno odvojiti od drugog. Dakle, rob je dužan da verbalno potvrdi da je Allah jedan i da samo On zaslužuje da mu se čini ibadet, te da djeluje u skladu s tim, a nužno je i da potvrdi Muhammedu poslanstvo i da ga slijedi. Drugi rukn je obavljanje namaza što obuhvata pet obaveznih namaza tokom dana i noći: sabah, podne, ikindija, akšam i jacija; sa svim njihovim šartovima, ruknovima i vadžibima. Treći rukn je davanje obaveznog zekata. To je obavezni materijalni ibadet u određenim vrstama imetka. Daje se na svaki imetak koji dostigne šerijatski određenu količinu onima kojima je namijenjen. Četvrti rukn je obavljanje hadža. To predstavlja posjetu Mekke kako bi se obavili precizirani obredi kojima se ljudi približavaju Uzvišenom. Peti rukn je post mjeseca ramazana. Neophodno je suzdržavanje od jela, pića i ostalih stvari koje kvare post od pojave zore do zalaska Sunca kako bi se čovjek Allahu približio.

Koristi hadisa:

1. Dva šehadeta međusobno su nerazdvojna. Jedan nije ispravan bez drugog i uslijed toga, oni su na poziciji jednog rukna.
2. Dva šehadeta predstavljaju temelj vjere. Nijedan govor niti djelo neće biti uopće prihvaćen bez njih.

(65000)

(5) - عَنْ مُعَاذِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: كُنْتُ رِدْفَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى حِمَارٍ يُقَالُ لَهُ عَفِيرٌ، فَقَالَ: «يَا مُعَاذُ، هَلْ تَدْرِي حَقَّ اللَّهِ عَلَى عِبَادِهِ، وَمَا حَقُّ الْعِبَادِ عَلَى اللَّهِ؟»، قُلْتُ: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، قَالَ: «فَإِنَّ حَقَّ اللَّهِ عَلَى الْعِبَادِ أَنْ يَعْبُدُوهُ وَلَا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا، وَحَقُّ الْعِبَادِ عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يُعَذِّبَ مَنْ لَا يُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا»، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَفَلَا أُبَشِّرُ بِهِ النَّاسَ؟ قَالَ: «لَا تُبَشِّرُهُمْ، فَيَتَكَلَّمُوا».

[صحيح] - [متفق عليه]

(5) – Od Mu'aza bin Džebela, radijallahu anhu, prenosi se da je rekao: "Jahao sam sa Vjerovjesnikom, sallallahu 'alejhi ve sellem, na magarcu, pa mi je rekao: 'O Mu'aze! Znaš li koje je Allahovo pravo prema ljudima i koje je pravo ljudi prema Allahu?' Rekao sam: 'Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.' On je rekao: 'Zaista je Allahovo pravo prema ljudima da Ga ljudi obožavaju i da Mu ništa ne pridružuju, a pravo ljudi prema Allahu jeste da On ne kazni onoga ko Mu ništa ne pridružuje.' Rekao sam: 'Allahov Poslaniče, da li da obradujem narod tom radosnom viješću?' Rekao je: 'Nemoj, jer će zanemariti rad i na to se osloniti.'"

[Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam u ovom hadisu pojašnjava Allahovo pravo naspram robova, i pravo robova naspram Allaha. Naime, Allahovo pravo je da samo Njega robovi obožavaju i nikoga da Mu ne pridružuju (ne čine širk), a pravo robova je da Allah ne kazni onoga ko Mu nije nikoga pridružio u bilo kojem Njegovom

pravu. Nakon toga, Mu'az je upitao: "Allahov poslaniče, da li da ljude obradujem sa ovom blagodatí?" Allahov Poslanik mu je zabranio da prenese spomenuto, bojeći se da se ljudi ne oslone na to.

Koristi hadisa:

1. Pojašnjenje Allahovog prava kojim je obavezao Svoje robove, a to je da samo Njega obožavaju i nikoga više.
2. Pojašnjenje prava robova kojeg imaju kod Allaha kojim je On sam Sebe obavezao iz blagodatí prema njima. To je da uvede u Džennet one koji Ga budu obožavali, te da ih ne kazni.
3. U ovom hadisu se nalazi izuzetna radosna vijest za one koji samo Allaha obožavaju i ne pridružuju Mu nikoga. Njihovo prebivalište će biti Džennet.
4. No, Mu'az je ipak prenio ovaj hadis ljudima prije smrti, bojeći se da ne učini grijeh skrivanja znanja.
5. Treba imati na umu da se neki hadisi ne trebaju kazati određenim ljudima iz bojazni da ih ne shvate na pravilan način. Kao primjer se mogu navesti hadisi na kojima se ne zasniva neka konkretna praksa.
6. Muslimani grešnici će biti pod Allahovim htijenjem. Ako bude htio, kaznit će ih, a ako bude htio, oprostit će im. U svakom slučaju, njihovo konačno prebivalište biće Džennet.

(65007)

(6) - عن أنس بن مالك رضي الله عنه: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَمُعَاذٌ رَدِيفُهُ عَلَى الرَّحْلِ قَالَ: «يَا مُعَاذُ بْنُ جَبَلٍ»، قَالَ: لَتَيْبِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَسَعْدَيْكَ، قَالَ: «يَا مُعَاذُ»، قَالَ: لَتَيْبِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَسَعْدَيْكَ، ثَلَاثًا، قَالَ: «مَا مِنْ أَحَدٍ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ صِدْقًا مِنْ قَلْبِهِ إِلَّا حَرَّمَ اللَّهُ عَلَى النَّارِ»، قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَفَلَا أُخْبِرُ بِهِ النَّاسَ فَيَسْتَبْشِرُوا؟ قَالَ: «إِذَا يَتَكَلَّمُوا». وَأَخْبَرَ بِهَا مُعَاذٌ عِنْدَ مَوْتِهِ تَأْتِمًا. [صحيح] - [متفق عليه]

(6) - Prenosi se od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jednom prilikom jahao, a iza njega je bio Muaz, pa mu se obratio rekavši: „Muaze!", a on mu odgovori: „Odazivam ti se, Allahov Poslaniče, i pokoravam ti se." Zatim ga je ponovno zovnuo: „Muaze!" On mu opet odgovori: „Odazivam ti se, Allahov Poslaniče, i pokoravam ti se." Tako se ponovilo i treći put pa mu Poslanik reče: „Nema ni jednog roba koji iskreno iz srca svjedoči da nema istinskog Boga mimo Allaha i da je Muhammed Njegov poslanik, a da ga Uzvišeni neće zabraniti vatri." Muaz ga upita: „Allahov Poslaniče, hoću li to ljudima prenijeti kako bi se obradovali?" „Ne, onda će se osloniti na to.", odgovori mu Poslanik. Međutim, Muaz je pred kraj svoga života ipak to ljudima kazao iz bojazni da ne počini grijeh skrivanja znanja. [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Muaz je jednom prilikom bio iza Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dok su jahali životinju pa ga je Poslanik zovnuo: „Muaze!", i to je ponovio tri puta kako bi istakao važnost toga što mu želi saopćiti.

Muaz mu je cijelo vrijeme odgovarao govoreći: „Odazivam ti se, Allahov Poslaniče, i pokoravam ti se."

Poslanik ga je, nakon toga, obavijestio da svaki čovjek koji iskreno tvrdi da nema istinskog boga mimo Allaha i da je Muhammed Njegov poslanik, te preseli sa ovoga svijeta na tom ubjeđenju, Allah će ga zaštititi od vatre.

Muaz upita Allahovog Poslanika da li da to kaže ljudima kako bi se radovali tom velikom dobru,

no Poslanik se pobojavao da će se ljudi na to suviše osloniti, te da će, kao rezultat toga, umanjiti dobra djela.

Muaz je poslušao Poslanika i ljudima to nije prenio. Međutim, pred kraj svoga života to je ipak uradio bojeći se grijeha sakrivanja znanja.

Koristi hadisa:

1. Poniznost Allahovog Poslanika tako što je Muaza posadio iza sebe prilikom jahanja.
2. Allahov Poslanik je vodio računa o tome kako će podučiti svoje ashabe. Muaza je tri puta zovnuo kako bi mu primamio zainteresiranost.
3. Jedan od uslova ispravnosti svjedočenja da nema istinskog boga mimo Allaha i da je Muhammed Njegov poslanik je potpuna iskrenost i ubijednost bez ikakve sumnje.
4. Oni koji su preselili sa ovoga svijeta kao monoteisti neće vječno ostati u Džehennemu. Ukoliko u njega uđu radi počinjenih grijeha, izaći će naknadno kada se budu očistili.
5. Vrijednost kelimei šhadeta za onoga ko ih iskreno potvrđi.
6. Dozvoljeno je ljudima ne prenijeti znanje u određenim situacijama kada će šteta prenošenja biti veća.

(10098)

(7) - عن طارق بن أشيم الأشجعي رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: «مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَكَفَرَ بِمَا يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَرَمَ مَالَهُ وَدَمَهُ، وَحَسَابُهُ عَلَى اللَّهِ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(7) – Prenosi se od Tarika ibn Ešjema el-Ešdže'ija, radijallahu anhu, da je rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je kazao: 'Ko kaže: 'La ilahe illallah' - da nema istinskog boga mimo Allaha i uznevjeruje u sve drugo, njegov imetak i krv su zaštićeni, a obračun će sa njim Allah svesti.'” [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam pojašnjava da onaj ko posvjedoči da nema istinskog boga mimo Allaha, zaniječe sve što se obožava mimo Njega i zanegira sve vjere osim islama - zaštitio je svoj imetak i krv. Mi mu sudimo na osnovu onoga što ispoljava i neće mu se imetak oduzeti niti ćemo ga lišiti života dokle god ne počini neki prekršaj koji će uzrokovati kaznu koja to iziskuje u skladu sa islamskim propisima.

Osim toga, Allah će svesti račun sa njim na Sudnjem danu. Ako je bio iskren, nagradit će ga, a ako je bio munafik, kaznit će ga.

Koristi hadisa:

1. Izgovaranje šehadeta - da nema istinskog Boga mimo Allaha i nijekanje bilo kojeg božanstva mimo Njega uslov je za prihvatanja islama.
2. "La Ilahe illallah" podrazumijeva da se negira sve što se obožava mimo Uzvišenog, što obuhvata kipove, kaburove i tome slično, te da se samo Allahu ibadeti upućuju.
3. Ko ispolji tevhid (monoteizam) i bude se vanjski pridržavao njegovih načela biće zaštićen sve dok ne ispolji nešto što se tome protivi.

4. Imetak, čast i krv muslimana su sveti i nedodirljivi osim ako pravda zahtijeva drugačije.
5. Na ovom svijetu propisi se primjenjuju shodno vanjštini, a na onom ljudi će biti obračunati u skladu sa njihovim namjerama i ciljevima.

(6765)

(8) - عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلٌ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا الْمُوجِبَاتَانِ؟ فَقَالَ: «مَنْ مَاتَ لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا دَخَلَ الْجَنَّةَ، وَمَنْ مَاتَ يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا دَخَلَ النَّارَ» [صحيح] - [رواه مسلم]

(8) – Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je neki čovjek došao Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, pa ga je upitao: "Allahov Poslaniče, koje su to dvije obavezujuće stvari?" On mu odgovori: "Ko umre ne čineći širk Allahu, ući će u Džennet; a ko umre čineći Mu širk, ući će u Džehennem." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Dakle, neki čovjek je upitao Allahovog Poslanika o onome što će neminovno odvesti čovjeka u Džennet i onome što će ga odvesti u Džehennem. Allahov Poslanik mu je pojasnio da je ono što će odvesti čovjeka u Džennet, to da umre kao monoteista, tj. da je samo Allaha Jedinog obožavao, te Mu nikoga nije pridružio u Njegovom pravu. S druge strane, ono što će neminovno čovjeka odvesti u Džehennem, to je da umre kao mnogobožac (ar. mušrik), tj. da je činio Allahu širk u uluhijjetu, ili rububijjetu ili u Njegovim imenima i svojstvima.

Koristi hadisa:

1. Vrijednost tevhide se ogleda u tome da onaj ko umre ne čineći Allahu širk, ući će u Džennet.
2. Opasnost širka se ogleda u tome da onaj ko umre čineći Allahu širk, završit će u Džehennem.
3. Muslimani grešnici će biti pod Allahovim htijenjem. Ako bude htio, kaznit će ih, a ako bude htio, oprostit će im. U svakom slučaju, njihovo konačno prebivalište biće Džennet.

(65008)

(9) – عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَلِمَةً وَقُلْتُ أُخْرَى، قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَدْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ نِدًّا دَخَلَ النَّارَ» وَقُلْتُ أَنَا: مَنْ مَاتَ وَهُوَ لَا يَدْعُو لِلَّهِ نِدًّا دَخَلَ الْجَنَّةَ. [صحيح] - [متفق عليه]

(9) – Abdullah ibn Mes'ud, radijallahu anhu, prenosi Allahov Poslanik, salallahu alejhi ve sellem, rekao je jedno, a ja sam rekao drugo. Allahov Poslanik, salallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ko umre čineći Allahu širk, ući će u Džehennem", a ja sam rekao: "Ko umre ne čineći Allahu širk, ući će u Džennet." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, salallahu alejhi ve sellem, nas obavještava da onaj ko preusmjeri činjenje ibadeta nekome drugom mimo Allaha, kao što je dova i traženje pomoći od mrtvih i slično, te umre u takvom stanju, završit će u Džehennem. Ibn Mes'ud se na to nadovezao kazavši da onaj ko umre, a nije činio Allahu širk uopšte, uspjjet će i ući u Džennet.

Koristi hadisa:

1. Dova je ibadet koji se ne smije upućivati nikome mimo Allaha.
2. Velika je vrijednost tevhida. Onaj ko umre kao musliman monoteista ući će u Džennet, pa makar neko vrijeme bio kažnjen radi grijeha koje je činio.
3. Širk je jako opasan budući da onaj ko umre čineći ga, ući će u Džehennem.

(3419)

(10) - عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِمُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ، حِينَ بَعَثَهُ إِلَى الْيَمَنِ: «إِنَّكَ سَتَأْتِي قَوْمًا أَهْلَ كِتَابٍ، فَإِذَا جِئْتَهُمْ فَادْعُهُمْ إِلَى أَنْ يَشْهَدُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوا لَكَ بِذَلِكَ، فَأَخْبِرْهُمْ أَنَّ اللَّهَ قَدْ فَرَضَ عَلَيْهِمْ خَمْسَ صَلَوَاتٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ، فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوا لَكَ بِذَلِكَ، فَأَخْبِرْهُمْ أَنَّ اللَّهَ قَدْ فَرَضَ عَلَيْهِمْ صَدَقَةً تُؤْخَذُ مِنْ أَعْيَانِهِمْ فَتُرَدُّ عَلَى فُقَرَائِهِمْ، فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوا لَكَ بِذَلِكَ، فَإِيَّاكَ وَكَرَائِمَ أَمْوَالِهِمْ، وَآتَى دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ، فَإِنَّهُ لَيْسَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ حِجَابٌ». [صحيح] - [متفق عليه]

(10) – Od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, se prenosi da je rekao: Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je kazao Mu'azu kada ga je poslao u Jemen: "Ti ideš sljedbenicima Knjige. Prvo ih pozovi svjedočenju da je samo Allah istinski Bog i da je Muhammed Njegov Poslanik. Ukoliko to prihvate, poduči ih da im je Allah stavio u obavezu pet namaza u toku dana i noći. Ukoliko i to prihvate, poduči ih da im je Allah stavio u obavezu zekat na imovinu, koji će se uzimati od njihovih imućnih i dijeliti njihovim siromašnima. Ako i to prihvate, onda pazi da im (na ime zekata) ne uzimaš najbolju imovinu. Pazi se dove onoga kome je nasilje učinjeno, jer između nje i Allaha nema nikakve pregrade." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Kada je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, poslao Mu'aza bin Džebela, radijallahu anhu, u Jemen kao misionara i učitelja, nagovijestio mu je da će se suočiti sa skupinom hrišćana, kako bi bio spreman za njih i kako bi ih počeo pozivati najvažnijim pitanjima vjere. Pozivao ih je da prvo isprave svoje vjerovanje, da posvjedoče da nema istinskog božanstva osim Allaha i da je Muhammed Njegov Poslanik. To je zbog toga što oni na taj način prihvataju islam. Kada prihvate to, naređuje im se da uspostave namaz, jer je namaz najvažnija dužnost nakon vjerovanja u Allaha. Kada uspostave namaz, bogatašima se naređuje da daju zekat na svoju imovinu siromašnima iz tog mjesta.

Zatim ih upozorava da ne uzimaju najbolji dio imetka, jer je obaveza biti umjeren. Zatim ga je uputio da se kloni nepravde kako ga ne bi prokleli oni koji bi bili nepravedno tretirani, jer se njihova dova prima kod Uzvišenog Allaha.

Koristi hadisa:

1. Značenje šehadeta (svjedočenja) "La ilahe illallah" je izdvajanje Allaha u ibadetu i napuštanje ibadeta nekome mimo Njega.
2. Značenje drugog dijela šehadeta (svjedočenja) "Muhammedun Resulullah" je vjerovati u Poslanika, u ono što je donio, potvrditi njegovo poslanstvo i priznati da je on posljednji Allahov Poslanik svim ljudima.
3. Obraćanje učenima i onima koji imaju sumnje nije isto kao obraćanje onima koji su neuki. Zato je Mu'azu naglašeno: "Ti ideš sljedbenicima Knjige".
4. Važno je da musliman ima znanje o svojoj vjeri kako bi se oslobodio sumnji onih koji žele iskriviti njegovu vjeru. To se postiže stjecanjem znanja.
5. Islam tvrdi da je religija Židova i hrišćana postala nevažeca nakon što je stupilo na snagu poslanstvo Muhammeda, sallallahu 'alejhi ve sellem. Osim toga, oni neće biti spašeni na Danu Suda ako ne prihvate islam i ne povjeruju u našeg Poslanika.

(11) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ: قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَنْ أَسْعَدُ النَّاسِ بِشَفَاعَتِكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؟ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَقَدْ ظَنَنْتُ يَا أَبَا هُرَيْرَةَ أَنْ لَا يَسْأَلَنِي عَنْ هَذَا الْحَدِيثِ أَحَدٌ أَوْلَّ مِنْكَ؛ لِمَا رَأَيْتُ مِنْ حِرْصِكَ عَلَى الْحَدِيثِ، أَسْعَدُ النَّاسِ بِشَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ، مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خَالِصًا مِنْ قَلْبِهِ أَوْ نَفْسِهِ»... [صحيح] - [رواه البخاري]

(11) – Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je neko upitao Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem: "Ko će se najviše usrećiti sa tvojim zauzimanjem?" On je odgovorio: "Nisam ni mislio da će me neko prije tebe o ovome pitati, jer sam primijetio da se trudiš oko pamćenja i razumijevanja hadisa. To je onaj ko iskreno iz svoga srca kaže da nema istinskog Boga koji zaslužuje da se obožava osim Allaha." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam je rekao da će naj sretniji ljudi na Sudnjem danu biti oni koji izgovaraju: "Nema istinskog boga osim Allaha", iskreno u Njegovo ime, što znači da nema pravog božanstva osim Allaha, da niko mimo Njega ne zaslužuje ibadet, te da se to sve iskazuje bez ikakvih primjesa širka i licemjerstva.

Koristi hadisa:

1. Ovim se potvrđuje šefa'at Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, na Ahiretu i da će on važiti samo za monoteiste, iskrene Allahove robove.
2. Njegov šefa'at predstavlja to da će on posredovati kod Allaha da oni monoteisti koji zaslužuju da budu kažnjeni u vatri ne uđu u nju, a oni koji su ušli, da iz nje izađu.
3. Vrijednost tevhida (iskrenog vjerovanja) je velika i njegov utjecaj je značajan.

4. Da bi se postiglo ispravno razumijevanje i primjena riječi tevhida (monoteizma), potrebno je imati znanje o njenim značenjima i djelovati u skladu s njima.
5. Ebu Hurejre, radijallahu anhu, ima visok položaj u islamu i smatra se jednim od poznatih ashaba Poslanika, alejhisselam. Bio je poznat po svojoj marljivosti prema znanju i kontinuiranom čuvanju hadisa Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem.

(3414)

(12) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «الإيمان بضعٌ وسبعونَ - أو بضعٌ وستونَ - شعبةٌ، فأفضلها قولُ لا إلهَ إلا اللهُ، وأدناها إماطةُ الأذى عن الطريق، والحياءُ شعبةٌ من الإيمان». [صحيح] - [متفق عليه]

(12) – Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Iman se sastoji iz sedamdeset i nekoliko dijelova, ili šezdeset i nekoliko dijelova. Najveći dio imana jeste govor: 'La ilahe illallah - Nema istinskog Boga osim Allaha', a najmanji njegov dio jeste uklanjanje smetnje sa puta, a i stid je dio imana." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavještava nas da se vjerovanje sastoji od mnogih dijelova koji predstavljaju, zapravo, različite oblike djela, ubjeđenja i govora.

Najveći i najvredniji dio imana jeste da čovjek kaže da nema istinskog Boga mimo Allaha, uz poznavanje značenja toga i uz praksu koja to potvrđuje.

Najmanji vid vjerovanja jeste da se ukloni ono što smeta prolaznicima.

Nakon svega toga, Poslanik nas uči i da je stid dio imana, a to je osobina koja čovjeka navodi da radi dobra djela, te da se kloni loših.

Koristi hadisa:

1. Iman se sastoji od mnogih dijelova. Jedni su bolji od drugih.
2. Iman se sastoji od riječi, djela i ubjeđenja.
3. Stid od Allaha iziskuje da te On ne vidi tamo gdje ti je zabranio da se nađeš i da te vidi tamo gdje ti je naredio da se nalaziš.
4. Spomen broja u ovom hadisu ne ukazuje na ograničenje. Izraz hadisa ukazuje da dijelova imana ima mnogo i na ovaj način klasični Arapi su se znali izražavati.

(6468)

(13) - عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَأَلْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَيُّ الدَّنْبِ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ؟ قَالَ: «أَنْ تَجْعَلَ لِلَّهِ نِدًّا وَهُوَ خَلْقَكَ» قُلْتُ: إِنَّ ذَلِكَ لَعَظِيمٌ، قُلْتُ: ثُمَّ أَيُّ؟ قَالَ: «وَأَنْ تَقْتُلَ وَلَدَكَ؛ تَخَافُ أَنْ يَطْعَمَ مَعَكَ» قُلْتُ: ثُمَّ أَيُّ؟ قَالَ: «أَنْ تُزَانِيَ حَلِيلَةَ جَارِكَ». [صحيح] - [متفق عليه]

(13) - Abdullah ibn Mes'ud, radijallahu anhu, prenosi da je upitao Allahovog Poslanika, salallahu alejhi ve sellem: "Koji je grijeh najveći?", a on je odgovorio: "Da Allahu nekoga pridružiš, a On te je stvorio." Ibn Mes'ud mu potom kaza: "Doista je to veliko! A koji je grijeh nakon njega najveći?" Poslanik reče: "Da ubiješ svoje dijete iz straha da jede s tobom." Ibn Mes'ud ponovo upita: "A nakon njega?" "Da učiniš blud sa suprugom svoga komšije", odgovori Poslanik. [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, salallahu alejhi ve sellem, je upitan o najvećem grijehu, pa je kazao da je to širk koji predstavlja pridruživanje Allahu nekog

po pitanju uluhijjeta, rububijjeta ili Njegovih imena i svojstava. Ovaj grijeh Allah će oprostiti samo ako se čovjek pokaje, a ukoliko neko umre čineći ga, vječno će u Džehennemu završiti. Zatim je spomenuo grijeh da čovjek usmrti svoje dijete iz straha da mu ne mogne priuštiti hranu. Bespravno ubistvo je svakako zabranjeno, ali ovaj konkretni grijeh će biti veći ukoliko ubijeni pripada porodici ubice. Osim toga, ovaj grijeh će biti veći ukoliko cilj ubice bude bojazan da ubijeni neće imati priliku da koristi Allahovu opskrbu. Poslije toga, Poslanik je naveo grijeh da čovjek učini blud sa suprugom svoga komšije. Blud je zabranjen, ali ovaj grijeh će biti opasniji ukoliko osoba s kojom je učinjen bude supruga komšije koji ima šerijatski zagaranovano pravo na dobročinstvo i lijepo ophođenje.

Koristi hadisa:

1. Grijesi se razlikuju po njihovoj štetnosti kao što se dobra djela razlikuju po vrijednosti.
2. Najveći grijeh je činjenje širka Allahu, zatim čedomorstvo iz straha da dijete ne ostane bez opskrbe, te naposljetku blud sa suprugom komšije.
3. Opskrba je u Allahovim rukama i On je Taj Koji tu opskrbu garantuje Svojim stvorenjima.
4. Veliko je pravo komšije. U skladu s tim, uznemiravati njega gore je nego uznemiravati nekoga drugog.
5. Stvoritelj je Jedini Koji zaslužuje da Mu se čini ibadet, dakle samo Njemu i nikome drugom.

(5359)

(14) - عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: أَنَا أَعْنَى الشُّرَكَاءِ عَنِ الشُّرْكِ، مَنْ عَمِلَ عَمَلًا أَشْرَكَ فِيهِ مَعِيَ غَيْرِي تَرَكْتُهُ وَشِرْكُهُ».

[صحيح] - [رواه مسلم]

(14) – Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Uzvišeni Allah kaže: 'Ja sam Sebi dovoljan i ne treba Mi drug. Ko učini neko djelo u Moje ime i ime nekoga drugog, Ja ću ga prepustiti tome drugom.'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, prenosi da je Allah rekao da je On neovisan od svih partnera i ne treba mu nikakav ortak. On je neovisan o svemu. Ako čovjek izvrši neko djelo poslušnosti i posveti ga Allahu i još nekom drugom, Allah će ga ostaviti i neće ga prihvatiti,

vratit će ga njegovom počiniocu. Trebamo biti iskreni u našem odnosu prema Allahu, jer On ne prihvata ništa osim onoga što je iskreno i posvećeno samo Njemu i radi Njegovog Plemenitog lica.

Koristi hadisa:

1. Važno je upozoriti na opasnost širka u svim oblicima jer on sprečava prihvaćanje našeg djela kod Allaha.
2. Svijest o neovisnosti i veličini Allaha pomaže nam da budemo iskreni u našim djelima.

(3342)

(15) – عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «كُلُّ أُمَّتِي يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ أَبَى»، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَمَنْ يَأْبَى؟ قَالَ: «مَنْ أَطَاعَنِي دَخَلَ الْجَنَّةَ، وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ أَبَى». [صحيح] - [رواه البخاري]

(15) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Svi će iz moga ummeta ući u Džennet osim onih koji to odbiju." Ashabi rekoše: "Allahov poslaniče, a ko će to odbiti?" "Onaj ko mi bude pokoran ući će u Džennet, a onaj ko mi bude nepokoran, takav je odbio", odgovori im on. [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam kazuje da će svi pripadnici njegovog ummeta ući u Džennet osim onih koji to odbiju.

Ashabi ga tada upitaše: "A ko će to odbiti, Allahov Poslaniče?!"

On im odgovori: "Onaj ko se bude pokoravao Poslaniku ući će u Džennet, a onaj ko mu bude iskazivao neposlušnost i ko se bude opirao šerijatu, takav je odbio ulazak u Džennet uslijed svojih nevaljalih postupaka."

Koristi hadisa:

1. Pokoravanje Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, spada u pokoravanje Allahu. Isto važi i obratno, ko bude neposlušan Poslaniku, takav je neposlušan i Allahu.
2. Pokornost Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, dovodi do Dženneta, a neposlušnost njemu vodi ka Džehennemu.
3. Radosna vijest za pripadnike ovog ummeta koji su pokorni Poslaniku. Svi će oni ući u Džennet osim onih koji su bili neposlušni Allahu i Njegovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem.
4. Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, vodio je brigu o svome ummetu i silno je nastojao da budu upućeni.

(4947)

(16) – عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «لَا تُظْرُونِي كَمَا أَظْرَتِ النَّصَارَى ابْنَ مَرْيَمَ؛ فَإِنَّمَا أَنَا عَبْدُهُ، فَقُولُوا: عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ». [صحيح] - [رواه البخاري]

(16) – Omer b. el-Hattab, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: „Ne uzdižite me kao što su hrišćani uzdigli sina Merjeminog! Ja sam samo Allahov rob. Zato govorite: 'Allahov rob i Njegov Poslanik!'“ [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je zabranjivao pretjerivanje i prekoračivanje šerijatskih granica na način da se hvali i opisuje atributima koji pripadaju samo Allahu Uzvišenom. Također, zabranjivao je da se tvrdi da on zna nevidljivo (gajb), ili da ga treba prizivati zajedno sa Allahom, kao što su hrišćani činili sa Isaom, sinom

Merjeminim, alejhima selam. Zatim je naglašeno da je on samo Allahov rob, te nam je naređeno da potvrđujemo da je on samo Allahov rob i Njegov Poslanik.

Koristi hadisa:

1. Upozorava se na prekoračenje šerijatskih granica u veličanju i hvaljenju, jer to vodi ka širk (idolatriji).
2. Ono na šta je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, upozoravao, to se desilo u ovom ummetu. Skupina ljudi je pretjerivala u uzdizanju Poslanika, drugi u izdizanju članova njegove porodice, a treća u pogledu evlija (dobrih ljudi). Time su upali u širk (idolatriju).
3. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je opisao sebe kao "Abdullah" (Allahov rob), kako bi istaknuo da je on samo sluga koji je podložan Allahovom vlasništvu i da nema nikakve karakteristike koje su svojstvene samo Gospodaru.
4. Pored toga, Poslanik je opisao sebe kao "Rasulullah" (Allahov Poslanik), kako bi istaknuo da je on Poslanik koji je poslat od strane Allaha, te da je obaveza vjerovati u njega i slijediti njegove upute.

(3406)

(17) – عن أنس رضي الله عنه قال: قال النبي صلى الله عليه وسلم: «لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ». [صحيح] - [متفق عليه]

(17) – Od Enesa, radijallahu 'anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: „Niko od vas neće vjerovati sve dok mu ne budem draži od roditelja, djeteta i svih ljudi." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavještava nas da musliman neće imati potpuno vjerovanje sve dok ne dadne prednost ljubavi prema njemu nad ljubavlju prema svojoj majci, ocu, sinu, kćerci i svim ljudima. Ova ljubav iziskuje pokornost njemu i njegovo pomaganje, te da mu se ne čini neposluh.

Koristi hadisa:

1. Obaveza je voljeti Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i davati prednost tome nad bilo kojim stvorenjem.
2. Znak potpune ljubavi u tome je pomaganje sunneta Allahovog Poslanika, te žrtvovanje imetka i života.
3. Ljubav prema Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, podrazumijeva da mu se čovjek pokorava u onome što je naredio, da mu vjeruje u onome što je obavijestio, da izbjegava ono što je zabranio i da ga slijedi uz izbjegavanje bilo kakvih novotarija.
4. Pravo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, veće je i prioritetnije od prava bilo kojeg čovjeka, zato što je on uzrok naše upute, našeg spasenja od vatre i ulaska u Džennet.

(18) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «دَعُونِي مَا تَرَكْتُكُمْ، إِنَّمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بِسُؤَالِهِمْ وَاخْتِلَافِهِمْ عَلَى أَنْبِيَائِهِمْ، فَإِذَا نَهَيْتُكُمْ عَنْ شَيْءٍ فَاجْتَنِبُوهُ، وَإِذَا أَمَرْتُكُمْ بِأَمْرٍ فَأَتُوا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ». [صحيح] - [متفق عليه]

(18) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ne pitajte me o onome što vam ne govorim! Narode koji su bili prije vas upropastilo je njihovo prekomjerno zapitkivanje i razmimoilaženje s vjerovjesnicima. Sustegnite se od onog što vam zabranim, a od onog što vam zapovjedim izvršite onoliko koliko možete." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, spominje da postoje tri vrste šerijatskih propisa: Propisi koji su prešućeni, zabrane i naredbe.

Prva vrsta: Propisi koje je šerijat prešutio, tj. nije ih definisao, a osnova kod svih stvari jeste neobaveznost. Kada je riječ o periodu kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio živ nije se smjelo raspitivati o stvarima koje se nisu desile, iz bojazni da ih objava ne naredi ili zabrani. Takve propise, Allah Uzvišeni je iz Svoje milosti, prešutio. Nakon Poslanikove smrti, ako se pitanje postavi radi traženja fetve ili potrebnog podučavanja, to je dozvoljeno, pa i naređeno. Međutim, ako je postavljeno s namjerom prekomjernog ispitivanja ili cjepidlačenja, na to se odnosi ovaj hadis kada se kaže da se ne postavljaju pitanja; jer to može dovesti do situacije slične onoj koja se desila sinovima Israilovim. Njima je naređeno da zakolju kravu, i da su zaklali bilo koju kravu, ispunili bi zapovijed, ali su postavili razna pitanja pa im je zapovijed postala teža.

Druga vrsta: Zabrane. To su djela za čije ostavljanje postoji nagrada, a za čije činjenje ima kazna. Zbog toga, takva djela obaveza je u potpunosti ostaviti.

Treća vrsta: Naredbe. To su djela za čije činjenje postoji nagrada, a za čije ostavljanje postoji kazna. Zbog toga, obavezni smo ova djela činiti shodno našim mogućnostima.

Koristi hadisa:

1. Treba se posvetiti onome što je najvažnije i što je potrebno, a ostaviti ono što trenutno nije potrebno i ne baviti se postavljanjem pitanja o stvarima koje se još nisu desile.
2. Zabranjeno je postavljati pitanja koja bi mogla dovesti do komplikovanja stvari i otvaranja vrata sumnjama koje vode do mnoštva razilaženja.
3. Naređeno je ostavljanje svih zabranjenih stvari jer ne postoji teškoća u njihovom izbjegavanju. Uslijed toga, zabrana je općenita.
4. Izvršavanje onoga što je naređeno uslovljeno je našim mogućnostima. Može se desiti da nam se ispriječi poteškoća ili neko ne bude u stanju da uradi ono što se od njega traži. Uslijed toga, ispunjenje onoga što nam se naređuje ovisi o mogućnostima.
5. Zabrana prekomjernog postavljanja pitanja: učenjaci su podijelili pitanja u dvije kategorije. Prva kategorija je kada se pitanje postavi radi učenja onoga što je potrebno za vjeru, i ovo je naređeno. U ovu kategoriju spadaju pitanja koja su ashabi postavljali. Druga kategorija je kada se pitanje postavi s namjerom prekomjernog ispitivanja, cjepidlačenja i pretjerivanja, i to je ono što je zabranjeno.
6. Upozorenje ovom ummetu da ne odstupa od svoga Poslanika, kao što se desilo narodima prije njih.
7. Prekomjerno postavljanje pitanja o onome što nije potrebno i razilaženje sa poslanicima, to je uzrok propasti, posebno kada

je riječ o stvarima koje se ne mogu dokučiti, poput pitanja gajba (nevidljivog svijeta) koja samo Allah zna, stanja na Sudnjem danu i tako dalje.

8. Zabranjeno je postavljati zamršena pitanja-zamke, retoričke varke. el-Evzai je rekao: "Kada Allah želi uskratiti Svojem robu blagoslov znanja, dadne mu da izgovara mnoge pogreške. Primijetio sam da su takvi ljudi najmanje upućeni u znanje." Ibn Vehb prenosi da je čuo Malika kako kaže: "Besplodno raspravljanje o znanju uklanja njegovu svjetlost iz srca čovjeka."

(4295)

(19) – عن عبد الله بن عمرو رضي الله عنهما أن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «بَلِّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً، وَحَدِّثُوا عَنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا حَرَجَ، وَمَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَمِّدًا فَلْيَتَّبِعُوا مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ».

[صحيح] - [رواه البخاري]

(19) – Od Abdullaha bin 'Amra, radijallahu anhumu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Prenosite i dostavite od mene, pa makar i jedan ajet. Osim toga, nema smetnje da pripovijedate od Benu Israila, a ko na mene namjerno slaže, neka sebi pripremi mjesto u Vatri." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, naređuje prenošenje znanja od njega, bilo iz Kur'ana ili sunneta, čak i ako je to malo poput jednog ajeta iz Kur'ana ili jednog hadisa, pod uslovom da osoba koja prenosi znanje bude upućena u ono što prenosi i čemu poziva. Potom je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, objasnio da nema ništa loše u prenošenju onoga što se prenosi od Benu Israila, sve dok se te informacije ne suprotstavljaju našem vjerezakonu. Nakon toga, upozorio je da se ne

laže o njemu, i da onaj ko namjerno slaže na Poslanika neka sam sebi pripremi mjesto u vatri.

Koristi hadisa:

1. Podsticanje na prenošenje Allahovog zakona i da svaka osoba treba prenijeti ono što je naučila i razumjela, čak i ako je to nešto neznatno.
2. Obaveza je tražiti šerijatsko znanje kako bi osoba mogla obožavati Allaha i prenijeti Njegov zakon na ispravan način.
3. Vjerodostojnost hadisa treba provjeriti prije nego što se prenese ili objavi, budući da postoji opasnost od prijetnje spomenute u hadisu.
4. Podsticanje na iskrenost u govoru i oprez prilikom prenošenja hadisa kako ne bismo bili od onih koji prenose laži, posebno kada je riječ o Allahovom zakonu i Njegovoj veličanstvenoj vjeri.

(3686)

(20) – عن المقدم بن معديكرب رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «أَلَا هَلْ عَسَى رَجُلٌ يَبْلُغُهُ الْحَدِيثُ عَنِّي وَهُوَ مُتَكَيِّ عَلَى أَرِيكَتِهِ فَيَقُولُ: بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ كِتَابُ اللَّهِ، فَمَا وَجَدْنَا فِيهِ حَلَالًا اسْتَحْلَلْنَاهُ، وَمَا وَجَدْنَا فِيهِ حَرَامًا حَرَّمْنَاهُ، وَإِنَّ مَا حَرَّمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَمَا حَرَّمَ اللَّهُ». [صحيح] - [رواه أبو داود والترمذي وابن ماجه]

(20) – El-Mikdam bin Ma'di Kerib, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Doći će vrijeme kada će nekome čovjeku biti dostavljen hadis od mene, a on će biti naslonjen na svom ležaju pa će kazati: 'Između nas je Allahova Knjiga. Ono što je u njoj halal i mi ćemo tretirati dozvoljenim, a ono što je haram i mi ćemo smatrati zabranjenim.' Zaista, ono što zabrani Allahov Poslanik je isto kao kada Allah zabrani." [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam pojašnjava da se približilo vrijeme kada će se nekom čovjeku, naslonjenom na svom ležaju, prenijeti hadis, a on će reći: "Među nama Allahova Knjiga sudi i ona nam je dovoljna. Šta se u njoj smatra halalom i mi ćemo ga tako smatrati, a šta je u njoj haram i mi ćemo ga tako tretirati." Potom, Allahov Poslanik nam je skrenuo pažnju da je sve što je on zabranio u sunnetu na istom stepenu kao i ono što je Allah zabranio u Svojoj knjizi budući da Poslanik dostavlja od Gospodara.

Koristi hadisa:

1. Nužno je veličati sunnet kao što se veliča Kur'an i koristiti ga kao dokaz.
2. Pokornost Poslaniku predstavlja pokornost Allahu, a iskazivanje neposlušnosti prema Poslaniku je istovremeno neposlušnost prema Allahu.

3. Potvrđivanje argumentacije sunneta i odgovor onima koji ga negiraju i odbacuju.
4. Ko zapostavi sunnet i konstatuje da je Kur'an dovoljan mimo njega, takav u suštini oba izvora zanemaruje i lažno sebi svojata slijeđenje Kur'ana.
5. Jedan od dokaza poslanstva Muhammeda, sallallahu 'alejhi ve sellem, je to što on kada nagovijesti da će se nešto desiti sutra, to se i desi.

(65005)

(21) - عن عائشة أم المؤمنين وعبد الله بن عباس رضي الله عنهما قالا: لَمَّا نَزَلَ بِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طَفِيقٌ يَطْرُحُ حَمِيصَةً لَهُ عَلَى وَجْهِهِ، فَإِذَا اغْتَمَّ بِهَا كَشَفَهَا عَنْ وَجْهِهِ، فَقَالَ وَهُوَ كَذَلِكَ: «لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْيَهُودِ وَالنَّصَارَى، اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ» يُحَدِّثُ مَا صَنَعُوا. [صحيح] - [متفق عليه]

(21) – Prenosi se od Aiše i Abdullaha ibn Abbasa, radijallahu anhum, da su rekli: "Kada se Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, približio smrtni čas, stavljao bi košulju na lice, a kada bi mu postalo teško, lice bi otkrivao. U takvom stanju, on je rekao: 'Neka je Allahovo prokletstvo na jevreje i kršćane. Gradili su bogomolje na kaburovima njihovih vjerovjesnika.' Time je upozoravao na njihove postupke." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Aiša i Ibn Abbas, radijallahu anhum, nam kazuju da kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio na smrtnoj postelji stavljao je platno na svoje lice, pa kada bi mu bilo teško disati radi smrtnih muka, lice bi otkrivao. U takvom teškom položaju, Poslanik je prizvao Allahovo prokletstvo na jevreje i kršćane, te da budu udaljeni od Njegove milosti, budući da su gradili bogomolje na kaburovima

njihovih vjerovjesnika. Da to nije toliko opasno, Poslanik to u ovakvoj prilici ne bi spomenuo. Radi toga, nama je zabranjeno da ličimo na kršćane i jevreje po ovom pitanju i naređeno nam je da zatvorimo sve puteve koji vode u širk Allahu.

Koristi hadisa:

1. Zabranjeno je graditi džamije na mjestima kaburova vjerovjesnika i dobrih ljudi, makar se klanjalo samo Allahu, jer to vodi do širka.
2. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jako je vodio računa o tevhidu i mnogo se pribojavao veličanja kaburova, jer to dovodi do širka.
3. Dozvoljeno je (uopšteno) proklinjati jevreje i kršćane, te i sve one koji čine djela koja i oni rade.
4. Gradnja na kaburovima je običaj jevreja i kršćana, a u ovom hadisu se navodi izričita zabrana oponašanja njih u tome.
5. U spomenutu zabranu potpada i puko obavljanje namaza na tim kaburovima ili prema njima, makar se tu i ne izgradila džamija.

(3330)

(22) – عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم: «اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْ قَبْرِي وَتَنَاءً، لَعَنَ اللَّهُ قَوْمًا اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ». [صحيح] - [رواه أحمد]

(22) – Ebu Hurejre, radijallahu anhu, pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Allahu, ne daj da moj mezar postane idol koji će se obožavati! Neka se Allahova srdžba poveća prema narodima koji su mezare svojih vjerovjesnika pretvorili u džamije!" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je molio svoga Gospodara da ne dopusti da njegov kabur postane poput idola kojeg ljudi veličaju i klanjaju mu se. Također je obaviješteno da Allah odstranjuje od Svoje milosti one koji pretvaraju grobove poslanika u mjesta za štovanje i džamije, jer pretvaranje grobova u takva mjesta može odvesti u obožavanje istih.

Koristi hadisa:

1. Prekoračenje granica šerijatskih propisa u vezi sa grobovima poslanika i pravednih ljudi može dovesti do obožavanja tih osoba u grobovima umjesto Allaha. Stoga je važno biti oprezan u vezi s idolatrijom i izbjegavati sve oblike širka koji se mogu povezati s tim.
2. Nije dozvoljeno posjećivati grobove s ciljem veličanja istih i činjenja ibadeta kod njih, bez obzira na bliskost osobe koja je tu sahranjena sa Allahom Uzvišenim.
3. U islamu je zabranjeno graditi džamije ili mjesto za ibadet na grobovima.
4. U islamu je zabranjeno obavljati namaze na grobljima, čak i ako nije izgrađena džamija, osim u slučaju dženaze-namaza

koja se obavlja nad ukopanim ako to nije već učinjeno na drugom mjestu.

(3336)

(23) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «لَا تَجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قُبُورًا، وَلَا تَجْعَلُوا قَبْرِي عِيدًا، وَصَلُّوا عَلَيَّ؛ فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ تَبْلُغُنِي حَيْثُ كُنْتُمْ». [حسن] - [رواه أبو داود]

(23) – Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Ne činite svoje kuće grobnicama, i ne činite moj mezar svetištem. Donosite salavat na mene, jer će on doprijeti do mene gdje god vi bili." [Hadis je hasen (dobar)] - [Hadis bilježi Ebu Davud]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, zabranio je da se u kućama ne obavljaju (dobrovoljni) namazi jer ih to čini poput grobnica i mezarja na kojima je zabranjeno da se obavlja namaz. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, također je upozorio ummet od prekomjernih posjeta njegovom mezaru i okupljanja tako da to postane redovan običaj. Ovakva praksa može postati put prema širku. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao je da se salavat na njega može izgovarati bilo gdje na Zemlji. Njemu dolazi salavat od bliskih i udaljenih na jednak način. Zbog toga, nema potrebe za stalnim putovanjem i odlaskom do njegovog kabura radi izgovaranja salavata.

Koristi hadisa:

1. Zabrana da se kuće ostave bez bilo kakvog ibadeta u njima.
2. Zabrana da se putuje isključivo s namjerom posjete kaburu Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, budući da nas je usmjerio da se donosi salavat na njega i kazao da on do njega

dopire. Posebno putovanje se poduzima radi posjete džamije i namaza u njoj.

3. Nije dozvoljeno određivati posebni vremenski okvir za posjetu kabura Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, s ciljem ponavljanja tih posjeta na određen način i u određeno vrijeme. Također je važno napomenuti da isto pravilo vrijedi i za posjetu drugim kaburima.
4. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, zauzima posebno mjesto kod Allaha. Islam prepoznaje veličinu i dostojanstvo Poslanika i nalaže vjernicima da izraze poštovanje prema njemu putem donošenja salavata na njega. Salavat se može izgovarati u bilo kojem vremenu i na bilo kojem mjestu, bez ikakvih ograničenja.
5. Zabrana namaza kod kabura izrečena je u društvu ashaba. Zbog toga, Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, zabranio je da se kuće čine poput kaburova i da se u njima nikako ne klanja.

(24) - عَنْ عَائِشَةَ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا: أَنَّ أُمَّ سَلَمَةَ ذَكَرَتْ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَيْسَةً رَأَتْهَا بِأَرْضِ الْحَبَشَةِ، يُقَالُ لَهَا مَارِيَةُ، فَذَكَرَتْ لَهُ مَا رَأَتْ فِيهَا مِنَ الصُّورِ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أُولَئِكَ قَوْمٌ إِذَا مَاتَ فِيهِمُ الْعَبْدُ الصَّالِحُ، أَوِ الرَّجُلُ الصَّالِحُ، بَنَوْا عَلَى قَبْرِهِ مَسْجِدًا، وَصَوَّرُوا فِيهِ تِلْكَ الصُّورَ، أُولَئِكَ شِرَارُ الْخَلْقِ عِنْدَ اللَّهِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(24) – Aiša, radijallahu 'anha, prenosi da je Ummu Seleme spomenula Allahovom Poslaniku crkvu koju je vidjela u Abesiniji, nazvanu po Mariji, a u kojoj su bile slike i kipovi. Poslanik joj je rekao: “Ti ljudi, kada bi među njima bio neki dobar čovjek pa umro, na njegovom grobu bi izgradili bogomolju, te bi nacrtali te slike i napravili te kipove. Oni su kod Allaha na Sudnjem danju najgora stvorenja.” [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Ummu Seleme, majka pravovjernih, spomenula je Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, da je zapazila jednu crkvu, koju su nazivali Marija, kada je bila u Abesiniji. Naglasila je kako se u njoj nalaze slike, ukrasi i kipovi, isčuđujući se tome. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, joj je pojasnio nakon toga šta je dovelo do nastanka tih slika i kipova. Rekao joj je, naime: "Tu su bili ljudi koji bi, kada bi dobar čovjek među njima umro, na njegovom kaburu izgradili bogomolju u kojoj bi klanjali, pa su crtali te slike i pravili kipove." Osim toga, Poslanik joj je istakao da su to najgori ljudi kod Allaha jer njihovo djelo odvodi u širk.

Koristi hadisa:

1. Zabranjeno je graditi džamije na kaburovima, obavljati namaz kod njih, a isto tako zabranjeno je i ukopavanje umrlih u džamijama. Sve je to od iznimne važnosti kako bi se zatvorili putevi koji vode u širk.

2. Izgradnja džamija na kaburovima i postavljanje kipova na njima, je praksa jevreja i kršćana. Ko takvo nešto napravi, on je njima sličan.
3. Zabranjeno je slikati živa bića tj. ono što ima dušu.
4. Ko napravi džamiju na kaburu i nacрта likove, taj spada među najgora Allahova stvorenja.
5. Iznimno je potrebno zaštititi šerijat i tevhid u potpunosti tako što će se zaustaviti sva sredstva i putevi koji vode u širk.
6. Zabranjeno je pretjerivati po pitanju dobrih ljudi. To je razlog činjenja širka.

(10887)

(25) - عن جندب رضي الله عنه قال: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَبْلَ أَنْ يَمُوتَ يَحْمِسُ وَهُوَ يَقُولُ «إِنِّي أَبْرَأُ إِلَى اللَّهِ أَنْ يَكُونَ لِي مِنْكُمْ خَلِيلٌ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَدِ اتَّخَذَنِي خَلِيلًا كَمَا اتَّخَذَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا، وَلَوْ كُنْتُ مُتَّخِذًا مِنْ أُمَّتِي خَلِيلًا لَاتَّخَذْتُ أَبَا بَكْرٍ خَلِيلًا! أَلَا وَإِنَّ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ كَانُوا يَتَّخِذُونَ قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ وَصَالِحِيهِمْ مَسَاجِدَ، أَلَا فَلَا تَتَّخِذُوا الْقُبُورَ مَسَاجِدَ! إِنِّي أَنهَاكُمُ عَنْ ذَلِكَ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(25) – Džundub b. Abdullah, radijallahu anhu, kaže: "Čuo sam Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve sellem, prije njegove smrti na pet dana da je kazao: 'Ja, uistinu, priznajem Allahu da među vama nisam uzeo sebi nikoga za prisnog prijatelja, jer, uistinu, mene je Allah uzeo Sebi za prisnog prijatelja, kao što je i Ibrahima uzeo Sebi za prisnog prijatelja. Kada bih sebi uzimao nekog za prisnog prijatelja od svoga ummeta, uzeo bih Ebu Bekra. Znajte da su oni koji su bili prije vas na kaburima svojih vjerovjesnika i dobrih ljudi pravili hramove. Vi nemojte praviti na mezarlucima džamije. Ja vam, uistinu, to zabranjujem.'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Obavijestio nas je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, o tome kakvo je njegovo mjesto kod Allaha Uzvišenog, te da je dostigao najviši stepen ljubavi, kao što ju je dostigao Ibrahim. Uslijed toga, zanegirao je da ima ikoga za prijatelja osim Allaha, jer mu je srce ispunjeno ljubavlju prema Njemu, veličanjem i poznavanjem Njega, tako da nema prostora za ikoga osim Allaha. Da je imao prijatelja među stvorenjima, to bi bio Ebu Bekr Es-Siddik, radijallahu anhu. Zatim je upozorio da se ne prekorači dozvoljena granica u ljubavi, kao što su to učinili Jevreji i hrišćani prema grobovima svojih vjerovjesnika i pravednika, pretvarajući ih u partnerska božanstva koja se obožavaju mimo Allaha. Izgradili su džamije i hramove na njihovim grobovima. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, zabranio je svome ummetu da čine ono što su oni činili.

Koristi hadisa:

1. Ebu Bekr Es-Siddik, radijallahu anhu, ima posebnu vrijednost i on je najbolji među ashabima i najzaslužniji za hilafet nakon Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem.
2. Izgradnja džamija na grobovima jedna je od zabluda prethodnih naroda (ummeta).
3. U islamu se zabranjuje pretvaranje grobova u mjesta gdje se čini obožavanje (ibadet), bilo da se na njima obavljaju namazi ili da se grade džamije i kupole iznad njih. Ova zabrana je usmjerena protiv idolopoklonstva i potencijalnog upadanja u širk (pridruživanje drugih božanstava Allahu).
4. Upozorenje na prekomjerno divljenje dobrim ljudima, kako se to ne bi pretvorilo u oblik idolopoklonstva.
5. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, upozorio je ummet o nekim opasnostima i važnim pitanjima prije svoje smrti, posebno tokom svoje posljednje bolesti, pet dana prije svoje smrti.

(3347)

(26) – عن أبي الهيثج الأسدي قال: قَالَ لِي عَيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ: أَلَا أْبْعُثُكَ عَلَى مَا بَعَثَنِي عَلَيْهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؟ أَنْ لَا تَدْعَ تَمَثَالًا إِلَّا طَمَسْتُهُ، وَلَا قَبْرًا مُشْرِفًا إِلَّا سَوَّيْتُهُ. [صحيح] - [رواه مسلم]

(26) – Ebul-Hejjadž el-Esedi je rekao: „Alija ibn Ebi Talib mi je rekao: 'Želiš li da te zadužim onim čime je mene Allahov Poslanik zadužio? Sruši svaki kip i poravnaj svaki uzdignuti kabur!'“ [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik je slao svoje ashabe da ruše kipove i uništavaju slike na kojima je bilo predstavljeno nešto što ima dušu.

Osim toga, davao im je zapovijedi i da poravnavaju sa zemljom svaki kabur na kojem je bilo izgrađeno bilo šta. Bilo im je dozvoljeno da ostave da kabur bude označen samo nečim u visini jednog pedlja.

Koristi hadisa:

1. Zabranjeno je slikati ili klesati figure onoga što ima dušu, budući da je to put prema širku.
2. Propisano je uklanjati zlo rukom za onoga ko ima nadležnost da tako postupa.
3. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, se iznimno trudio da eliminiše svaki trag džahilijeta kao što su kipovi, slike, gradnje na kaburovima i tako dalje.

(5934)

(27) - عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «الطَّيْرَةُ شِرْكٌ، الطَّيْرَةُ شِرْكٌ، الطَّيْرَةُ شِرْكٌ، -ثَلَاثًا-»، وَمَا مِنَّا إِلَّا، وَلَكِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُدْهِبُهُ بِالتَّوَكُّلِ. [صحيح] - [رواه أبو داود والترمذي وابن ماجه وأحمد]

(27) – Od Abdullaha ibn Mes'uda, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Sujevjerje je širk, sujevjerje je širk, sujevjerje je širk", tri puta. Zatim je kazao: "Svakoga od nas to zadesi, ali Allah to odagnava od čovjeka putem oslanjanja na Njega." [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas je upozorio na sujevjerje uopćeno, bilo to nešto što se čuje ili vidi, ili utvrdi putem brojeva, dana, životinja i tome slično - sve je to zabranjeno. Sujevjerje (ar. tijere) dolazi od riječi tajr što znači ptica. Iako sujevjerje obuhvata i druge predmete i stvari zbog kojih je neko sujevjeran, arapski izraz potiče od riječi ptica jer je kod predislamskih Arapa bilo prošireno sujevjerje koje se zasnivalo na pticama. Naime, Arap bi pustio pticu da poleti kada bi htio prionuti na neki zadatak, putovanje, trgovinu i tako dalje. Ukoliko bi ptica poletjela udesno, čovjek bi to smatrao dobrim znakom i krenuo bi da izvrši zadani cilj. No, ako bi poletjela ulijevo, suzdržao bi se od onoga što je namjeravao. U ovom hadisu, Poslanik je okarakterizirao sujevjerje kao širk s obzirom da niko ne može obezbijediti dobro, niti otkloniti zlo izuzev Allaha.

Ibn Mes'ud se nadovezao kazavši da se svakom muslimanu može desiti da osjeti sujevjerje. No, dužan je da se tome odupre oslanjanjem na Allaha i činjenjem onoga što je u njegovoj moći.

Koristi hadisa:

1. Sujevjerje je širk jer se na taj način srce veže za nekoga mimo Uzvišenog.

2. Važnost ponavljanja onoga što je bitno kako bi se u potpunosti zapamtilo i razumjelo.
3. Oslanjanje na Allaha odagnava sujevjerje (koje čovjek nenamjerno osjeti u srcu).
4. Naređeno nam je da se samo na Allaha oslanjamo i da naša srca vežemo za Njega.

(3383)

(28) - عن عمران بن حصين رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «لَيْسَ مِنَّا مَنْ تَطَيَّرَ أَوْ تُطَيِّرَ لَهُ، أَوْ تَكَهَّنَ أَوْ تُكَهَّنَ لَهُ، أَوْ سَحَرَ أَوْ سُحِرَ لَهُ، وَمَنْ عَقَدَ عُقْدَةً، وَمَنْ أَتَى كَاهِنًا فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أَنْزَلَ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ». [حسن] - [رواه البزار]

(28) – Prenosi se od Imrana ibn Husajna, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: „Nije od nas onaj ko je sujevjeran i onaj kome se čini sujevjerje, onaj ko gata i onaj kome se gata, onaj ko pravi sihr i onaj kome se pravi i onaj ko pravi čvoriće. Ko ode gataru i povjeruje u ono što mu kaže, zanijekao je ono što je objavljeno Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem." [Hadis je hasen (dobar)] - [Hadis bilježi Bezzar]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je zaprijetio ovome ummetu, ko bude uradio određena djela, sa riječima: „Nije od nas." Ta djela su:

1. „Nije od nas onaj ko je sujevjeran i onaj kome se čini sujevjerje." U osnovi, Arapi su znali pustiti pticu da odleti kada bi htjeli da se upuste u neki posao, putovanje, trgovinu i tome slično. Ako bi ptica krenula u desnu stranu, i oni bi se upustili u željeni zadatak, a ako bi krenula lijevo, onda bi se sustegli od toga što su namjeravali. Dakle, nije dozvoljeno čovjeku da bude sujevjeran, niti je dozvoljeno drugom

narediti da za tebe to uradi. No, u značenje hadisa ulaze svi oblici sujevjerja, svejedno bilo to nešto što se čuje ili što se vidi, te bilo to putem životinja, brojeva, dana i tako dalje.

2. „Onaj ko gata i onaj kome se gata." Onaj ko tvrdi da poznaje gajb putem gatanja i onaj ko ode nekome ko tako nešto tvrdi, te mu povjeruje u tome, zanijekao je ono što je objavljeno Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem.

3. „Onaj ko pravi sihr i onaj kome se pravi." Onaj ko lično pravi sihr i onaj ko zaduži nekoga da mu ga napravi kako bi nekome nanio korist ili štetu, te onaj koji veže čvoriće kojima pravi sihr uz učenje zabranjenih vradžbina i puhanje u njih.

Koristi hadisa:

1. Obavezno je oslanjati se samo na Allaha i čvrsto vjerovati u Njegovo određenje. Uz to, zabranjeno je biti sujevjeran, baviti se sihrom ili gatanjem, te i tražiti od nekog da to radi.
2. Tvrditi da čovjek poznaje gajb je širk koji je u potpunosti suprotan tevhidu.
3. Zabranjeno je vjerovati vračarima i ići kod njih. U ovu zabranu spada i čitanje dlanova, gledanje u fildžan i horoskop, pa makar to neko radio čisto iz radoznalosti.

(29) – عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «لَا عَدْوَى، وَلَا طَيْرَةَ، وَيُعْجِبُنِي الْفَأَلُ» قَالَ قَيْلٌ: وَمَا الْفَأَلُ؟ قَالَ: «الْكَلِمَةُ الطَّيِّبَةُ». [صحيح] - [متفق عليه]

(29) – Od Enesa b. Malika se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Nema 'adve (natprirodnog prenošenja zaraze), ni sujevjerja, a fe'l (optimizam) mi se sviđa." Neko upita: "A šta je to fe'l?" "Lijepa riječ", odgovori Poslanik. [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas obavještava da je 'adva neispravna. To je, zapravo uvjerenje koje je bilo prisutno kod predislamskih Arapa da bolest može sama po sebi da pređe iz jednog organizma u drugi, mimo Allahove odredbe. Osim toga, skreće nam se pažnja i da je sujevjerje neispravno. Ono je zabranjeno svejedno radilo se o nečemu što se čuje ili vidi, ili utvrdi putem brojeva, dana, životinja i tome slično. Sujevjerje (ar. tijere) dolazi od riječi tajr što znači ptica. Iako sujevjerje obuhvata i druge predmete i stvari s kojima je neko sujevjeran, arapski izraz potiče od riječi ptica jer je kod predislamskih Arapa bilo prošireno sujevjerje koje se zasnivalo na pticama. Naime, Arap bi pustio pticu da poleti kada bi htio prionuti na neki zadatak, putovanje, trgovinu i tako dalje. Ukoliko bi ptica poletjela udesno, čovjek bi to smatrao dobrim znakom i krenuo bi da izvrši zadani cilj. No, ako bi poletjela ulijevo, suzdržao bi se od onoga što je namjeravao. Naposljetku, Poslanik nam je kazao da mu se fe'l dopada. Fe'l predstavlja osjećaj sreće i optimizma kojeg neko osjeti kada čuje lijepu riječ koja ga navodi da ima lijepo mišljenje o svome Gospodaru.

Koristi hadisa:

1. U ovom hadisu se ističe oslanjanje na Uzvišenog Allaha. Samo Allah može da dadne dobro i da odagna zlo.
2. Zabranjeno je biti sujevjeran.

3. Fe'l ne spada u zabranjeno sujevjerje. On je zapravo vid lijepog mišljenja o Allahu.
4. Sve što se dešava, dešava se po Allahovoj odredbi koji nema sudruga.

(3422)

(30) - عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدِ الْجُهَنِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ: صَلَّى لَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَاةَ الصُّبْحِ بِالْحُدَيْبِيَّةِ عَلَى إِثْرِ سَمَاءٍ كَانَتْ مِنَ اللَّيْلَةِ، فَلَمَّا انْصَرَفَ أَقْبَلَ عَلَى النَّاسِ، فَقَالَ: «هَلْ تَدْرُونَ مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ؟» قَالُوا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، قَالَ: «أَصْبَحَ مِنْ عِبَادِي مُؤْمِنٌ بِي وَكَافِرٌ، فَأَمَّا مَنْ قَالَ: مُطِرْنَا بِفَضْلِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ، فَذَلِكَ مُؤْمِنٌ بِي وَكَافِرٌ بِالْكَوْكَبِ، وَأَمَّا مَنْ قَالَ: بِنَوْءِ كَذَا وَكَذَا، فَذَلِكَ كَافِرٌ بِي وَمُؤْمِنٌ بِالْكَوْكَبِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(30) – Zejd bin Halid el-Džuheni, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nakon kišne noći na Hudejbiji klanjao sabah – namaz i kada je završio okrenuo se ljudima i upitao: “Znate li šta vam vaš Gospodar kaže? Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju – odgovoriše. Među robovima Mojim ima onih koji su osvanuli kao vjernici i kao nevjernici. Vjernik je onaj koji je rekao: Kiša je padala iz Allahove dobrote i milosti – poričući tako moć zvijezda, a onaj ko je rekao: Kiša je padala zbog uticaja te i te zvijezde, taj ne vjeruje u Mene, nego vjeruje u zvijezde!” [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je jednom prilikom klanjao sabah-namaz na Hudejbiji, selu blizu Mekke, nakon kišne noći. Kada je predao selam, ljudima se okrenuo i obratio pitavši ih: "Da li znate šta je vaš Gospodar rekao?" "Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju", odgovoriše ashabi. Rekao je: "Uzvišeni pojašnjava da ljudi mogu biti vjernici i nevjernici kada je posrijedi padanje kiše. Oni koji

potvrde da je kiša pala jer je Allah tako odredio kao vid blagodati i milosti, takvi vjeruju u Allaha, Stvoritelja, koji svime upravlja, te ne vjeruju u zvijezde. A što se tiče onoga ko izjavi da je kiša pala uslijed te i te zvijezde, takav ne vjeruje u Allaha, već vjeruje u zvijezde. Dakle, to je mali širk jer je čovjek time zvijezdi pripisao da je uzrok padanja kiše, a Allah je nije učinio uzrokom za to, ni sa šerijatskog aspekta, a niti sa kosmičkog. Međutim, ukoliko bi neko vjerovao da su padanje kiše i ostale vremenske prilike uzrokovane pomjeranjem zvijezda u smislu da to sve zvijezde same po sebi regulišu, to je veliki kufr (nevjerstvo) koji izvodi iz vjere islama.

Koristi hadisa:

1. Pohvalno je kazati nakon što kiša padne: Mutirna bi fadlillahi ve rahmetihi - Kiša je padala iz Allahove dobrote i milosti.
2. Ko smatra da zvijezde stvaraju i daju u postojanje padanje kiše, takav je počinio veliki kufr; a onaj ko smatra da su zvijezde samo uzrok, to je mali kufr, s obzirom da zvijezde u tome nisu nikakav uzrok, ni šerijatski, a niti kosmički.
3. Blagodat može biti uzrokom da neko iskaže kufr ukoliko na njoj bude nezahvalan, a može biti i uzrokom ispravnog vjerovanja, ukoliko čovjek na njoj bude zahvalan.
4. Zabranjeno je kazati da je kiša pala radi te i te zvijezde, pa čak i ako bi neko smatrao da je kiša pala u određeno vrijeme uslijed toga što se određena zvijezda tada pojavljuje na nebu. Sve je to zabranjeno, kako bi se zatvorili svi putevi koji vode do širka.
5. Obaveza je srce vezati za Allaha Uzvišenog kada je posrijedi stjecanje dobrobiti i uklanjanje štete.

(65010)

(31) - عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ الْجُهَنِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَقْبَلَ إِلَيْهِ رَهْطًا، فَبَايَعَ تِسْعَةً وَأَمْسَكَ عَنْ وَاحِدٍ، فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، بَايَعْتَ تِسْعَةً وَتَرَكْتَ هَذَا؟ قَالَ: «إِنَّ عَلَيْهِ تَمِيمَةً»، فَأَدْخَلَ يَدَهُ فَقَطَعَهَا، فَبَايَعَهُ، وَقَالَ: «مَنْ عَلَّقَ تَمِيمَةً فَقَدْ أَشْرَكَ». [حسن] - [رواه أحمد]

(31) - 'Ukbe ibn 'Amir el-Džuheni, radijallahu anhu, prenosi da je Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, došla skupina ljudi, pa je prihvatio prisegu od devetorice, a od jednog je nije htio prihvatiti. Ashabi su upitali: "Allahov Poslaniče, od devetero si prihvatio prisegu, a od jednog nisi?" "On nosi hamajliju", odgovori Poslanik. Čovjek ju je tada otkinuo i bacio, pa je Poslanik prihvatio prisegu i od njega. Poslanik reče: "Ko stavi hamajliju počinio je širk." [Hadis je hasen (dobar)] - [Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Skupina od desetero ljudi je došla Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, kako bi mu dali prisegu na islam. Poslanik je prihvatio od devetero, a od jednog nije. Kada je upitan o razlogu, kazao je: "On ima hamajliju." To je nešto što se kači poput talismana i slično kako bi odagnala urok ili štetu od njega. Taj čovjek je tada zavukao ruku do hamajlije, otrgnuo je i bacio. Nakon toga, Poslanik je prihvatio prisegu i od njega, te je kazao pojašnjavajući propis hamajlija i upozoravajući na njih: "Ko stavi hamajliju počinio je širk."

Koristi hadisa:

1. Ko se osloni na nekoga mimo Allaha, Allah će mu dati suprotno onome što priželjkuje.
2. Mali širk je uvjerenje da je vješanje hamajlija uzrok otklanjanja štete i uroka. Međutim, ako bi čovjek bio uvjeren da hamajlije same po sebi donose korist, to bi bio veliki širk.

(32) – عن عبد الله بن مسعود رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: «إِنَّ الرُّقَى وَالتَّمَائِمَ وَالتَّوَلَةَ شِرْكٌ». [صحيح] - [رواه أبو داود وابن ماجه وأحمد]

(32) – Od Abdullaha ibn Mes'uda, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Zaista su rukje (u kojima ima širka), zapisi (hamajlije) i tivele (nešto što su ljudi radili misleći da to omiljava ženu njenom mužu i muža njegovoj ženi) širk. [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam u ovom hadisu pojašnjava stvari koje ako se urade predstavljaju širk, a to su:

Prva: Učenje rukji. Ovdje se misli na rukje koje sadrže širk, koje su učili mnogobošci iz predislamskog doba.

Druga: Zapisi (hamajlije). To su stvari koje se okače djeci, životinjama i drugim bićima i predmetima sa ubjeđenjem da one štite od uroka.

Treća: Tivele. Oni se prave kako bi jedan supružnik zavolio drugog.

Ko uradi jednu od ovih stvari, počinio je širk budući da smatra da su one uzrok nečega što nije potvrđeno da je uzrok, ni putem šerijata ni putem iskustva. Šerijatski potvrđeni uzrok za stjecanje dobra je na primjer učenje Kur'ana, a iskustveno, lijekovi koji pomažu u saniranju određenih bolesti. Ove uzroke je dozvoljeno koristiti pod uslovom da se vjeruje da su oni samo uzroci, a da su korist i šteta u Allahovim rukama.

Koristi hadisa:

1. Zaštita tevhida i ispravne akide od onoga što ih narušava.

2. Zabranjeno je koristiti rukje u kojima ima širka, zapise (hamajlije) i tivele (što su ljudi radili misleći da to omiljava ženu njenom mužu i muža njegovoj ženi).
3. Ako bi čovjek vjerovao da su ove tri stvari uzroci pribavljanja dobra i otklanjanja štete, počinio bi mali širk; a ako bi smatrao da one same po sebi mogu dati korist ili otkloniti štetu, to bi onda bio veliki širk.
4. Upozorenje na primjenu uzroka koji su zabranjeni i koji predstavljaju širk.
5. Zabrana se ne odnosi na rukje koje su šerijatski propisane.
6. Potrebno je srce vezati jedino za Allaha. On je jedini u čijim rukama su korist i šteta, te prema tome, niko ne može dati dobro i otkloniti štetu mimo Njega.
7. Dozvoljene rukje moraju ispunjavati tri uslova:
8. 1. Da čovjek vjeruje da je ta rukja samo uzrok koji će biti od koristi jedino ako Allah dozvoli.
9. 2. Da se zasnivaju na Kur'anu, Allahovim lijepim imenima i svojstvima, te na propisanim dovama.
- 10.3. Da se izgovaraju na razumljiv način i da ne sadrže brojance i vradžbine.

(33) – عن بعض أزواج النبي صلى الله عليه وسلم عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «مَنْ أَتَى عَرَاةً فَسَأَلَهُ عَنْ شَيْءٍ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةٌ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً». [صحيح] - [رواه مسلم]

(33) – Prenosi se od jedne žene Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je on kazao: „Ko ode gataru i pita ga o nečemu, neće mu biti primljen namaz četrdeset dana." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik nas upozorava na odlazak gataru koji, na ovaj ili onaj način, tvrdi da poznaje gajb. Ako ga čovjek samo upita o nečemu od gajba, Allah će ga uskratiti nagrade namaza za četrdeset dana. To mu je kazna za njegov grijeh i gnusni prekršaj.

Koristi hadisa:

1. Zabranjeno je baviti se gatanjem i ići kod gatara kako bi ih čovjek upitao o gajbu.
2. Čovjek može biti uskraćen nagrade za dobro djelo kao vid kazne jer je počinio grijeh.
3. U značenje ovog hadisa ulazi i horoskop, čitanje dlanova i gledanje u fildžan, makar iz čiste radoznalosti. Sve to spada u zabranjene tvrdnje u vezi sa apsolutnim gajbom.
4. Ako je ovakva kazna za onoga ko ode gataru, kakva li je tek kazna za samog gatara?
5. Čovjeku će biti ispravni namazi koje bude klanjao u tih četrdeset dana, neće ih morati naklanjavati, no neće imati nagrade za njih.

(34) – عن ابنِ عُمَرَ رضي الله عنهما أنه سَمِعَ رَجُلًا يَقُولُ: لَا وَالْكَعْبَةِ، فَقَالَ ابْنُ عُمَرَ: لَا يُحْلَفُ بِغَيْرِ اللَّهِ، فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «مَنْ حَلَفَ بِغَيْرِ اللَّهِ فَقَدْ كَفَرَ أَوْ أَشْرَكَ». [صحيح] - [رواه أبو داود والترمذي وأحمد]

(34) – Abdullah b. Omer, radijallahu anhuma, prenosi da je čuo nekog čovjeka da se kune Kabom, a onda mu je rekao da to ne čini, te da se kune samo Allahom. Usto, rekao je: "Čuo sam Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da je rekao: "Onaj ko se zakune nečim drugim mimo Allaha, počinio je djelo nevjerstva ili je počinio širk." [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, obavještava da onaj ko se zaklinje nekim mimo Allaha, Njegovih imena i svojstava, taj je učinio kufr ili širk, jer se zaklinjanjem podrazumijeva veličanje onoga čime se zaklinje, a jedino Allah zaslužuje to veličanje. Prema tome, zaklinjati se smije samo sa Allahom, Njegovim imenima i svojstvima. Ova zakletva je mali širk, ali ako, onaj ko se zaklinje nečim drugim mimo Allaha, to uzdiže onoliko koliko uzdiže Allaha, ili čak više od toga, tada će to biti veliki širk.

Koristi hadisa:

1. Veličanje putem zakletve je samo Allahovo pravo. Uslijed toga, zaklinjati se smije samo sa Allahom, Njegovim imenima i Njegovim svojstvima.
2. Zalaganje ashaba da naređuju dobro i odvrćaju od zla, posebno kada se radi o širku ili kufru.

(35) – عن بريدة رضي الله عنه : أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «من حَلَفَ بالأمانة

فليس مِنَّا». [صحيح] - [رواه أبو داود وأحمد]

(35) – Burejda prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „Nije jedan od nas onaj ko se zakune emanetom.“ (Ebu Davud)

[Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Ebu Davud - Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Zaklinjanje poštenjem zakletva je nečim mimo Allaha, a zaklinjanje nečim drugim jest vid širka, kao što se prenosi u hadisu: "Ko se zakune nečim mimo Allaha učinio je nevjerstvo ili širk." Ovdje se misli na mali širk, jer tekstovi upućuju da samo zaklinjanje nečim drugim ne izvodi iz vjere, osim u slučaju kada se smatra da je ono čime se zaklinje na stepenu Allaha. Pod emanetom se misli na obaveze poput namaza, posta, hadž i dr. Dakle, zabranjeno je kazati: "Tako mi prava koje ima moj namaz, post ili hadž", ili: "Tako mi Allahovog emaneta." Muslimanu je naređeno da se kune samo Allahom ili nekim Njegovim svojstvom, a emanet nije svojstvo nego je naredba. To je zabranjeno jer se u tom slučaju poistovjećuju naredbe sa Allahovim imenima i svojstvima. ("Mealimus-sunen", 4/46, "Subulus-selam", 2/550, "el-Kavlul-mufidu šerhu kitabit-tevhid", 1/206 i 2/214)

Koristi hadisa:

(8964)

(36) – عن أبي موسى الأشعري رضي الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ -: «إِنِّي وَاللَّهِ - إِنْ شَاءَ اللَّهُ - لَا أَحْلِفُ عَلَى يَمِينٍ، فَأَرَى غَيْرَهَا خَيْرًا مِنْهَا إِلَّا أَتَيْتُ الَّذِي هُوَ خَيْرٌ، وَتَحَلَّلْتُهَا». [صحيح] - [متفق عليه]

(36) – Od Ebu Musaa el-Eš'arija, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Tako mi Allaha, ja se, inšallah, neću zakleti da ću nešto uraditi, a zatim uvidim da je nešto drugo bolje od toga, a da ne uradim to što je bolje, i iskupim se za zakletvu." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, veli da kada se zakune za nešto, a zatim zaključi da je bolje da ne ustraje u tome, ostavi ono za šta se zakleo i iskupi se za zakletvu; uradio bi ono što je bolje.

Koristi hadisa:

(2961)

(37) – عَنْ حُدَيْفَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «لَا تَقُولُوا: مَا شَاءَ اللَّهُ وَشَاءَ فُلَانٌ، وَلَكِنْ قُولُوا: مَا شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ شَاءَ فُلَانٌ». [صحيح بمجموع طرقه] - [رواه أبو داود والنسائي في الكبرى وأحمد]

(37) – Od Huzejfe, radijallahu 'anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Nemojte govoriti: 'Šta Allah hoće i taj i taj.' Recite umjesto toga: 'Šta Allah hoće, a zatim taj i taj.'" □ - □

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je zabranio da musliman govori: "Šta Allah hoće i šta hoće taj i taj", ili da kaže: "Šta Allah hoće i taj i taj." Allahovo htijenje je apsolutno i niko od stvorenja nema učešća u njemu. Kada se, u ovom kontekstu, upotrijebi veznik "i",

to nas upućuje da je htijenje nekog stvorenja na istom nivou kao htijenje Uzvišenog. Ispravno i dozvoljeno je da se kaže: "Šta Allah hoće, a zatim taj i taj." Dakle, htijenje stvorenja ćemo postaviti na sekundarnu poziciju budući da primarna pripada samo Uzvišenom.

Koristi hadisa:

1. Zabranjeno je govoriti: "Šta Allah hoće i taj i taj", i slične izraze u kojima se Allah stavlja u istu ravan s nekim drugim putem veznika "i" (makar bilo samo verbalno a ne i suštinsko izjednačavanje). To je verbalni širk, tj. širk u izrazima i govoru.
2. Dozvoljeno je kazati: "Šta Allah hoće, a zatim taj i taj", i slične izraze u kojima se naglašava da stepen svih ostalih dolazi poslije Allaha.
3. Potvrda Allahovog htijenja i htijenja stvorenja. No, htijenje stvorenja je podređeno htijenju Uzvišenog.
4. Zabranjeno je učiniti htijenje stvorenja ravnim Allahovom htijenju, pa makar pukim izrazom.
5. Ukoliko neko ima uvjerenje da je htijenje roba na istom stepenu kao Allahovo ili ima uvjerenje da rob posjeduje htijenje neovisno o Allahovom, to je veliki širk. Međutim, ako ima uvjerenje manje od toga, to je mali širk.

(3352)

(38) – عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ لَيْبِدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِنَّ أَخَوْفَ مَا أَخَافُ عَلَيْكُمْ الشِّرْكَ الْأَصْغَرَ» قَالُوا: وَمَا الشِّرْكَ الْأَصْغَرُ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: «الرِّيَاءُ، يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِذَا جُزِيَ النَّاسُ بِأَعْمَالِهِمْ: اذْهَبُوا إِلَى الَّذِينَ كُنْتُمْ تُرَاوُونَ فِي الدُّنْيَا، فَاَنْظُرُوا هَلْ تَحْدُونَ عِنْدَهُمْ جَزَاءً؟». [حسن] - [رواه أحمد]

(38) – Prenosi se od Mahmuda ibn Lebida, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Najviše čega se bojim za vas jeste mali širk." "Šta je to mali širk?", prisutni upitaše. "Rijaluk (činjenje dobrih djela da bi ih ljudi vidjeli)!", odgovori Poslanik. "Na Sudnjem danu, kada bude sudio ljudima prema njihovim djelima, Allah će reći: 'Idite onima zbog kojih ste radili dobra djela pa pogledajte hoće li vam oni ikakvu nagradu dati.'" [Hadis je hasen (dobar)] - [Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, salallahu alejhi ve sellem, obavještava nas da se najviše boji za svoj ummet malog širka koji je rijaluk. To jeste, da čovjek čini dobra djela radi ljudi. Potom je ukazao na kaznu koja slijedi onima koji se pretvaraju na Sudnjem danu. Naime, biće im rečeno: "Idite onime radi kojih ste radili djela pa utvrdite da li vam mogu podariti nagradu za njih."

Koristi hadisa:

1. Obavezno je iskreno radi Allaha činiti djela i silno se čuvati pretvaranja.
2. Veliko saosjećanje Allahovog Poslanika, salallahu alejhi ve sellem, prema svom ummetu i nastojanje da ih usmjeri na ono što je najbolje.

3. Ako se ovako Allahov Poslanik bojao, obraćajući se ashabima, a oni su najbolji vjernici, kakav tek treba imati strah za one koji će se pojaviti poslije njih?

(3381)

(39) – عن أبي ذر رضي الله عنه أنه سمع النبي صلى الله عليه وسلم يقول: «لا يَرْمِي رَجُلٌ رَجُلًا بِالْفِسْقِ أَوْ الْكُفْرِ إِلَّا ارْتَدَّتْ عَلَيْهِ، إِنْ لَمْ يَكُنْ صَاحِبَهُ كَذَلِكَ». [صحيح] - [رواه البخاري]

(39) – Od Ebu Zerra, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Neće nijedan čovjek optužiti drugog da je grešnik ili nevjernik, a da se to neće vratiti na njega ukoliko ovaj ne bude takav." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Zabranio je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, da musliman muslimanu kaže: "Pokvranječe!"; "Nevjerniče!" i slično tome, jer ako on ne bude takav, te riječi se vraćaju na onog ko ih izgovori. "Et-Tenvir", 9/276; "Šerhu rijadis-salihin", 6/221.

Koristi hadisa:

(8883)

(40) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال، قال: رسول الله صلى الله عليه وسلم: «اثنان في الناس هما بهم كفر: الطعن في النسب، والنياحة على الميت». [صحيح] - [رواه مسلم]

(40) – Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenio je sljedeći Vjerovjesnikov, sallallahu alejhi ve sellem, hadis: "Dvije stvari ljude vode u nevjerstvo: ruganje nekome zbog njegovog porijekla i naricanje za umrlim." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže da će među ljudima uvijek biti prisutne dvije pojave koje su osobina nevjernika, a od kojih će biti sačuvan samo onaj koga je Allah sačuvao. Prva je vrijeđanje i nalaženje mahana u porijeklu, a druga je dizanje glasa i glasno jadikovanje pri nedaći, izražavajući nezadovoljstvo i ljutnju prema Allahovoj odredbi. Ovo je mali kufr, a ne znači da je onaj kod koga se nađe nešto od kufra nevjernik koji je izišao iz islama, sve dok se pri njemu ne potvrdi stvarni, veliki kurf.

Koristi hadisa:

(6361)

(41) – عن أبي مَرْثَدٍ الْعَنَوِيِّ رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «لَا تَجْلِسُوا عَلَى الْقُبُورِ، وَلَا تُصَلُّوا إِلَيْهَا». [صحيح] - [رواه مسلم]

(41) – Od Ebu Mersedada el-Ganevija, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: „Ne sjedite na kaburima i ne klanjate prema njima!" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik je zabranio da se sjedi na kaburovima.

Povrh toga, zabranio je i da čovjek klanja okrenut prema njima tako da kibla bude u tom pravcu. To je put koji vodi ka širk.

Koristi hadisa:

1. Zabranjeno je klanjati na kaburovima, između njih ili prema njima izuzev džezaza-namaza.
2. Ovo je zabranjeno kako ne bi čovjeka odvelo u širk.
3. Islam je zabranio da se pretjeruje u pogledu kaburova, a zabranio je i da se oni omalovažavaju. Dakle, obje krajnosti su pogrdne.
4. Svetost muslimana traje i nakon njegove smrti. Allahov Poslanik je kazao: „Lomljenje kostiju mrtvaca ima isti stepen kao da se lome dok je čovjek živ.”

(10647)

(42) - عن أبي طلحة رضي الله عنه : أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «لا تدخل الملائكة بيوتا فيه كلب ولا صورة».

عن ابن عمر رضي الله عنهما ، قال: وعد رسول الله صلى الله عليه وسلم جبريل أن يأتيه، فرأت عليه حتى اشتد على رسول الله صلى الله عليه وسلم فخرج فلقيه جبريل فشكا إليه، فقال: إنا لا ندخل بيوتا فيه كلب ولا صورة.

عن عائشة رضي الله عنها ، قالت: واعد رسول الله صلى الله عليه وسلم جبريل عليه السلام، في ساعة أن يأتيه، فجاءت تلك الساعة ولم يأتيه! قالت: وكان بيده عصا، فطرحها من يده وهو يقول: «ما يخلف الله وعده ولا رسله» ثم التقت، فإذا جرؤ كلب تحت سريره. فقال: «متي دخل هذا الكلب؟» فقلت: والله ما دريت به، فأمر به فأخرج، فجاءه جبريل -عليه السلام- فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم : «وعدتني، فجلست لك ولم تأتني» فقال: منعني الكلب الذي كان في بيتك، إنا لا ندخل بيوتا فيه كلب ولا صورة. [صحيح] - [حديث أبي طلحة متفق عليه حديث عائشة رواه مسلم]

حديث ابن عمر رواه البخاري

(42) – Ebu Talha, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Meleki ne ulaze u kuću u kojoj se nalazi pas ili slika." Prenosi se od Aiše, radijallahu anha, da je kazala: „Jednom je Džibril obećao Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, da će ga posjetiti, ali je kasnio, pa se Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, zabrinuo zbog toga. Na kraju je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, izašao i pošto ga je našao, požalio mu se na to što kasni. Džibril mu reče: 'Mi ne ulazimo u kuću u kojoj se nalazi slika ili pas.'“ Prenosi se od Aiše, radijallahu anha, da je kazala: „Jednom je Džibril obećao Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, da će ga posjetiti, u određeno vrijeme. To vrijeme je došlo, a on se nije pojavio. U njegovoj ruci je bio štap kojeg je bacio iz ruke, pa je kazao: 'Allah i Njegovi poslanici ne krše obećanja.' Potom se okrenuo, te ugledao malo pašče ispod kreveta. Kada ga je vidio, upitao je: 'Kada je ovaj pas ušao?' Rekla sam: 'Tako mi Allaha, ne znam kad je ušao.' On je potom naredio da se pas iznese napolje, a onda je Džibril došao, pa je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: 'Obećao si mi, a nisi došao!' Džibril reče: 'Spriječio me je pas koji je bio u tvojoj kući, a mi ne ulazimo u kuće gdje se nalaze psi i slike.'“ [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari - Hadis bilježi imam Muslim - Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Meleki su čista i plemenita stvorenja, čestiti i odabrani robovi, ne ulaze u kuću gdje se nalaze pas ili slika čovjeka ili životinje, što ukazuje na to da je zabranjeno držati u kući pse i slike. Što se tiče psa koji nije zabranjen, kao lovački pas, pas koji čuva usjeve i stoku, ili slike koje se nalaze na tepisima i jastucima i sl., to ne sprečavaju ulazak meleka u kuću. Šejh Usejmin kaže: "Ako je slika na mjestu koje je izloženo gaženju i sl., poput kreveta ili jastuka, većina uleme smatra to dozvoljenim, to ne sprečava ulazak meleka u kuću." ("Fethul-Bari", 10/382, "Tuhfetul-ahvezi", 72/8, Likaul-babil-meftuh, br. 85)

Koristi hadisa:

(8950)

(43) – عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «لَا تَصْحَبُ الْمَلَائِكَةَ رُفْقَةً فِيهَا كَلْبٌ وَلَا جَرَسٌ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(43) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Meleci se neće pridružiti onim ljudima pri kojima se nalazi pas ili zvono." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas obavještava da meleci izbjegavaju one koji su sa sobom na putu povelili psa ili zvono koje se kači na životinje. Kako se ona pomjera, tako stvara zvuk zvono koje se pri tome treska.

Koristi hadisa:

1. Zabranjeno je prisvojiti psa i držati ga izuzev ako se radi o lovu ili zaštiti.
2. Meleci koji se suzdržavaju od ovakvog društva su meleci milosti, a što se tiče meleka koji su zaduženi da čovjeka čuvaju, oni ga nikada ne napuštaju.
3. Zabranjeno je koristiti se zvonom jer je to šejtanska frula i tako se oponašaju kršćani.
4. Musliman se mora truditi da se udalji od svega što meleke tjera od njega.

(8951)

(44) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «يَأْتِي الشَّيْطَانُ أَحَدَكُمْ فَيَقُولُ: مَنْ خَلَقَ كَذَا؟ مَنْ خَلَقَ كَذَا؟ حَتَّى يَقُولَ: مَنْ خَلَقَ رَبَّكَ؟ فَإِذَا بَلَغَهُ فَلْيَسْتَعِذْ بِاللَّهِ وَلْيَنْتِهِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(44) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Šejtan dođe čovjeku i zapitkuje ga: 'Ko je stvorio ovo, a ko je stvorio ono?' Sve dok ga ne upita: 'A ko je stvorio tvoga Gospodara?' Pa, kada se to desi, neka zatraži utočište kod Allaha i neka prestane razmišljati o tome." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam u ovom hadisu skreće pažnju na djelotvorni lijek protiv pitanja koje čovjeku šejtan došaptava. Šejtan veli: "Ko je stvorio ovo, a ko je stvorio ono? Ko je stvorio nebesa, a ko Zemlju?" Vjernik odgovara na osnovu vjere, neiskvarene prirode i razuma govoreći mu: "Allah je to stvorio." Međutim, šejtan se sa vesvesama tu ne zaustavlja, već mu postavlja pitanje: "A ko je onda stvorio Allaha?" Tada se vjernik tome treba oduprijeti sa troje:

1. vjerovanjem u Allaha,
2. traženjem utočišta kod Allaha,
3. zaustaviti razmišljanje o tim vesvesama.

Koristi hadisa:

1. Potrebno je odagnati šejtanske vesvese i ne razmišljati o njima. Naprotiv, čovjek treba da potraži pomoć i utočište kod Allaha kako bi ih se zaštitio.
2. Svaka misao suprotna šerijatu na koju čovjek pomisli, ona je od šejtana.

3. Zabranjeno je razmišljati o Allahu na način kako se aludira u hadisu, već je potrebno promišljati o Allahovim ajetima i stvorenjima.

(65013)

(45) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ اللَّهَ قَالَ: مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ، وَمَا تَقَرَّبَ إِلَيَّ عَبْدِي بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيَّ مِمَّا افْتَرَضْتُ عَلَيْهِ، وَمَا يَزَالُ عَبْدِي يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالتَّوَّافِلِ حَتَّى أُحِبَّهُ، فَإِذَا أَحْبَبْتُهُ: كُنْتُ سَمْعَهُ الَّذِي يَسْمَعُ بِهِ، وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ، وَيَدَهُ الَّتِي يَبْطِشُ بِهَا، وَرِجْلَهُ الَّتِي يَمْشِي بِهَا، وَإِنْ سَأَلَنِي لِأَعْطِيْتَهُ، وَلَئِنْ اسْتَعَاذَنِي لِأُعِيْدَتْهُ، وَمَا تَرَدَّدْتُ عَنْ شَيْءٍ أَنَا فَاعِلُهُ تَرَدُّدِي عَنْ نَفْسِ الْمُؤْمِنِ، يَكْرَهُ الْمَوْتَ وَأَنَا أَكْرَهُ مَسَاءَتَهُ». [صحيح] - [رواه البخاري]

(45) – Ebu Hurejre, radjallahu 'anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Uzvišeni je Allah, doista, rekao: 'Ko uznemirava mog miljenika - Ja sam mu objavio rat. Najdraže čime Mi se Moj rob može približiti jesu farzovi koje sam mu propisao. Zatim, Moj će Mi se rob ustrajno približavati nafilama sve dok ga ne zavolim, a kada ga zavolim, postat ću sluh njegov kojim sluša, vid njegov kojim gleda, ruka njegova kojom uzima, noga njegova kojom hoda. Ako Me upita, dat ću mu, a ako od Mene zaštitu zatraži, doista ću mu je pružiti. Ni oko čega što radim nisam se više ustručavao kao od uzimanja duše vjernikove, koji ne voli smrt, a Ja mu ne volim nažao učiniti.'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas je obavijestio u ovom hadisi-kudsiju da je Uzvišeni kazao: "Ko uznemiri i naljuti mog evliju (štićenika), Ja mu objavljujem rat."

Allahov evlija (miljenik) je bogobožni vjernik. Onoliko koliko je čovjek vjernik i bogobožan, toliko će biti Allahov miljenik. U

nastavku hadisi-kudsija navodi se da se musliman ne može približiti Uzvišenom ni sa jednim djelom kao što su farzovi i izbjegavanje harama. Osim toga, rob će se približavati Njemu neprestano i sa dobrovoljnim djelima nakon obaveznih sve dok ne postigne Allahovu ljubav. Kada ga Uzvišeni zavoli, Allah će mu pomoći u upotrebi sljedeća četiri dijela tijela:

1. uputit će ga u korišćenju čula sluha tako da sluša samo ono čime je Uzvišeni zadovoljan;

2. uputit će ga u korišćenju čula sluha tako da gleda samo ono čime je Uzvišeni zadovoljan;

3. uputit će ga u korišćenju ruku tako da njima čini samo ono čime je On zadovoljan;

3. uputit će ga u korišćenju nogu tako da hoda samo prema dobru i onome čime je On zadovoljan.

Pored toga, ako taj čovjek zatraži nešto od Allaha, On će mu to ispuniti. Dakle, biće od onih čija se dova prima. Također, ako zatraži utočište kod Njega, Allah će ga zaštititi svega čega se pribojava.

Allah je, nakon toga, rekao: "Ni oko čega što radim nisam se više ustručavao kao od uzimanja duše vjernikove iz milosti prema njemu. On ne voli smrt, a Ja mu ne volim nažao učiniti."

Koristi hadisa:

1. Ovaj hadis Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prenosi od Gospodara i naziva se hadisi-kudsi ili hadisi-ilahi. To je, zapravo, onaj hadis čiji su izraz i značenje od Allaha, s tim što nema one karakteristike koje ima Kur'an kao što su činjenje ibadeta samim njegovim učenjem, obaveznost pravne čistoće prilikom njegovog dodirivanja, izazov nadnaravnosti i tako dalje.
2. Zabranjeno je uznemiravati Allahove bliske robove. Potrebno je iskazati ljubav prema njima i priznati njihovu vrijednost.

3. Naređeno nam je da iskazujemo neprijateljstvo prema Allahovim neprijateljima. Prema njima ne smijemo izražavati ljubav.
4. Ko ustvrdi da je Allahu blizak rob bez slijeđenja Njegovog šerijata, tvrdnje takvog su lažne.
5. Allahova blizina se postiže činjenjem onoga što je naređeno i izbjegavanjem onoga što je zabranjeno.
6. Jedan od uzroka Allahove ljubavi prema robu i udovoljavanja njegovim molbama je činjenje dobrovoljnih djela nakon što rob ostvari obavezna i kloni se loših djela.
7. U ovom hadisu se ukazuje na počast Allahu bliskih robova i njihovom uzvišenom stepenu.

(6337)

(46) - عن العُرباض بن سارية رضي الله عنه قال: قام فينا رسول الله صلى الله عليه وسلم ذات يوم، فَوَعظَنَا مَوْعِظَةً بليغةً وَجِلَّتْ منها القلوبُ، وَدَرَفَتْ منها العيونُ، فقيل: يا رسول الله، وعظمتنا موعظةً مُودِّعَ فاعهد إلينا بعهد. فقال: «عليكم بتقوى الله، والسمع والطاعة، وإن عبدًا حبشيًّا، وسترون من بعدي اختلافًا شديدًا، فعليكم بسنتي وسنة الخلفاء الراشدين المهديين، عَصُوا عليها بالنواجذ، وإياكم والأُمور المحدثات، فإن كل بدعة ضلالة». [صحيح] - [رواه أبو داود والترمذي وابن ماجه وأحمد]

(46) – Od El-Irbada Ibn Sarije, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao: "Jedne prilike nam je Allahov Poslanik držao govor od kojeg su srca zatreperila i oči zaplakale, pa smo kazali: 'O Allahov Poslaniče, kao da je ovo oprosni govor, pa te molimo da nam nešto oporučiš.' Rekao je: 'Oporučujem vam da budete svjesni Allaha, te da budete pokorni i poslušni onima koji vas predstavljaju pa makar nad vama vlast imao abesinski rob. Onaj ko od vas poživi, vidjet će mnoga razilaženja. Držite se moga sunneta i sunneta pravednih i upućenih halifa, čvrsto ga čuvajte, kutnjacima ga stegnite. Čuvajte se novotarija, jer je svaka novotarija zabluda.'" [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jednom prilikom održao je jako dirljiv vaz radi kojeg su se srca pobojala i oči natopile suzama. Ashabi su se tada srčano obratili Poslaniku: "Allahov Poslaniče, kao da je ovo oprostajna poruka", budući da ih je njegov vaz prilično ganuo. Htjeli su da čuju savjet kojeg će se striktno pridržavati nakon što ih Poslanik napusti. Poslanik im kaza da se drže bogobojznosti tako što će raditi naređeno i ostavljati zabranjeno. Oporučio im je također da namjesnicima iskazuju poslušnost i pokornost, čak i ako bi se radilo o robu koji bi preuzeo vlast nad njima. Dakle, ako bi najmanje vrijedan Allahov rob bio namjesnik, nemojte se gnušati od pokornosti prema njemu iz straha od iskušenja koja vas mogu zadesiti u suprotnom. Ko bude od vas poživio, vidjet će brojna

razilaženja. Zatim im je ukazao na izlaz iz toga. Pridržavajte se moga sunneta i sunneta pravednih i upućenih halifa poslije mene: Ebu Bekra, Omera ibnul Hattaba, Osmana ibn Affana i Alije ibn Ebi Taliba. Kutnjacima se prihvatite toga i ne popuštajte. Povrh toga, Poslanik ih je upozorio i na novotarije u vjeri. Zaista je svaka ta novotarija zabluda.

Koristi hadisa:

1. Jako je važno pridržavati se Sunneta i dosljedno ga slijediti.
2. Iznimno je bitno voditi računa o onome što će nas ganuti u srca.
3. Naređeno nam je da slijedimo četiri pravedne i upućene halife nakon Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: Ebu Bekra, Omera, Osmana i Aliju.
4. Zabranjeno nam je da uvodimo novotarije u vjeri. Svaka je novotarija zabluda.
5. Poslušnost i pokornost vladarima je propisana osim u grijehu.
6. Važnost bogobožnosti u svim vremenima i u svim stanjima.
7. Razilaženje će se sigurno desiti u ovom ummetu, a kada se desi neophodno je da se referiramo na sunnet Allahovog Poslanika i sunnet pravednih halifa koji su nastupili poslije njega.

(65057)

(47) - عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم أنه قال: «مَنْ خَرَجَ مِنَ الطَّاعَةِ، وَفَارَقَ الْجَمَاعَةَ فَمَاتَ، مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً، وَمَنْ قَاتَلَ تَحْتَ رَايَةِ عِمِّيَّةٍ، يَغْضَبُ لِعَصْبَةِ، أَوْ يَدْعُو إِلَى عَصْبَةٍ، أَوْ يَنْصُرُ عَصْبَةً، فَقُتِلَ، فَقِتْلُهُ جَاهِلِيَّةٌ، وَمَنْ خَرَجَ عَلَى أُمَّتِي، يَضْرِبُ بَرَّهَا وَفَاجِرَهَا، وَلَا يَتَحَاشَى مِنْ مُؤْمِنِهَا، وَلَا يَفِي لِذِي عَهْدٍ عَهْدَهُ، فَلَيْسَ مِنِّي وَلَسْتُ مِنْهُ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(47) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Ko izađe iz pokornosti i napusti džemat pa umre, njegova smrt je džahilijetska. Onaj ko se bude borio radi neistine, ljutio se radi pripadnosti plemenu, pozivao i pomogao samo na osnovu toga, pa umre u takvom stanju, i njegova smrt je džahilijetska. Onaj ko ustane protiv mog ummeta ubijajući i pobožne i grešne robove, ne izbjegavajući vjernike i ne ispunjavajući ugovore, takav nije od mene, niti sam od njega." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, pojašnjava nam da onaj ko se povuče od pokornosti vladarima i napusti zajednicu muslimana, te umre na tome, umro je na džahilijetski način. To su oni koji ne iskazuju poslušnost prema vladarima i ne osjećaju se dijelom zajednice muslimana, već su naprotiv, raspodijeljeni u grupice ubijajući jedni druge.

. Poslanik nas je također obavijestio o onome ko se bori pod zastavom za koju ne zna da li se njome podržava istina ili ne. Takav se ljuti isključivo radi plemenske pripadnosti, a ne radi istine i ove vjere. Kada se taj bori i umre u tom stanju, i njegova smrt će biti džahilijetska.

Onaj ko ustane protiv ummeta Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, ubijajući pobožne i grešnike, ne prezajući od ubijanja i nanošenja štete vjernicima i ne ispunjavajući potrebne ugovore sa

vladarima ili sa nevjericima - učinio je veliki grijeh. Ko se u ovo upusti zaslužuje silnu kaznu.

Koristi hadisa:

1. Pokornost nadređenim je obavezna ukoliko se ne radi o grijehu prema Allahu.
2. U ovom hadisu navodi se žestoka prijetnja za onoga ko napusti pokornost vladaru i ko odbaci muslimansku zajednicu. Ako umre u takvom stanju, umrijet će na džahilijetski način.
3. U hadisu se navodi zabrana borbe radi plemenske ili nacionalne pripadnosti.
4. Obaveza je ispunjavati ugovore.
5. U pokoravanju nadležnim i pridržavanju za muslimansku zajednicu veliko je dobro, sigurnost i prosperitet.
6. Zabranjeno je oponašati stanja džahilijeta.
7. Naređeno nam je da se držimo zajednice muslimana.

(58218)

(48) – عن مَعْقِلِ بْنِ يَسَارِ الْمُرَزِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «مَا مِنْ عَبْدٍ يَسْتَرْعِيهِ اللَّهُ رَعِيَّةً، يَمُوتُ يَوْمَ يَمُوتُ وَهُوَ غَاشٌّ لِرَعِيَّتِهِ، إِلَّا حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ». [صحيح] - [متفق عليه]

(48) – Od Ma'kila bin Jesara el-Muzenija, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Nema nijednog roba kome je Allah dao da bude pretpostavljeni svojim podanicima, a da mu Allah neće, kada umre, zabraniti ulazak u Džennet, ukoliko bude varao svoje podanike." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas obavještava da svako onaj kome je Allah podario nadređeno mjesto, da će biti odgovoran za svoje podanike. Ovo se odnosi na općeg namjesnika poput vladara muslimana, a i na specifičnog kao što je na primjer odnos muškarca u braku, žene sa svojom djecom i tome slično. Onaj ko bude nemaran u svojim obavezama prema podanicima i ko ih bude varao i zapostavljao njihova vjerska i ovosvjetska prava, sljeduje ga silna kazna na onom svijetu.

Koristi hadisa:

1. Ova prijetnja se ne odnosi samo na vladara muslimana, već se odnosi i na one koji imaju specifičnu vrstu namjesništva.
2. Obaveza je onome ko prihvati odgovornost nad muslimanima da prema njima ima iskren odnos, da se trudi u ispunjavanju svojih dužnosti i da ih ne vara.
3. Velika je odgovornost na plećima onih koji su preuzeli odgovornost nad muslimanima, svejedno u općem ili specifičnom smislu.

Koristi hadisa:

1. Jedan od dokaza poslanstva našeg Poslanika, salallahu alejhi ve sellem, ogleda se u tome što je nagovještavao šta će se desiti u budućnosti, kao i to što se dešava upravo onako kako je obavijestio.
2. Nije dozvoljeno da čovjek bude zadovoljan sa lošim djelima, niti da u njima učestvuje. Naprotiv, obaveza mu je da ih osudi.
3. Kada vladari uvedu nešto što se protivi šerijatu, nije ih dozvoljeno slijediti u tome.
4. Nije dozvoljeno dizati ustanke protiv muslimanskog vladara s obzirom da će to izazvati ogromnu štetu, proljevanje nedužne krvi i destabilizaciju sigurnosti. Prema tome, pretrpjeti nevaljala djela koja vladari čine je lakše od toga.
5. Velika je vrijednost namaza. Sa njim se pravi distinkcija između imana i kufra.

(50) – عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «سَتَكُونُ أَثَرَةٌ وَأُمُورٌ تُنْكَرُونَهَا» قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ فَمَا تَأْمُرُنَا؟ قَالَ: «تُؤَدُّونَ الْحَقَّ الَّذِي عَلَيْكُمْ، وَتَسْأَلُونَ اللَّهَ الَّذِي لَكُمْ». [صحيح] - [متفق عليه]

(50) – Od Ibn Mes'uda, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: "Desiće se uzurpiranje, sebičnost, i druge stvari koje ćete osuđivati (od strane vladara)." "Allahov Poslanice, šta nam naređuješ?", upitaše ashabi. "Izvršavajte svoje obavez a tražite od Allaha pravo koje vam pripada.", odgovori im Poslanik. [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, salallahu alejhi ve sellem, nas obavještava da će muslimanima zavladatai vladari koji će prisvajati njihovu imovinu i ostale ovosvjetske koristi. Koristit će ih onako kako oni žele i uzurpirat će prava muslimana na njih. Radit će djela koja nisu šerijatski prihvatljiva. Ashabi su upitali šta da muslimani rade u takvom slučaju. Poslanik im skrenu pažnju da to što im je pravo uzurpirano ne treba ih odvratiti od obaveze koju moraju ispuniti prema vladarima. Strpite se, budite pokorni i nemojte dizati ustanke protiv njih. Potražujte od Allaha pravo koje vam pripada i zamolite Ga da popravi vladare, te da vas sačuva njihovog zla i nepravde.

Koristi hadisa:

1. Ovaj hadis je jedan od dokaza poslanstva našega Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, s obzirom da je kazao da će nešto zadesiti njegov ummet pa se i desilo tačno onako kako je nagovijestio.
2. Dozvoljeno je nagovijestiti čovjeku kakvo ga iskušenje očekuje kako bi se psihički pripremio za to. Kada iskušenje

stupi na snagu, čovjek će se moći bolje orijentisati u tome i moći će biti strpljiv.

3. Potrebno je tražiti zaštitu u Kur'anu i Sunnetu od iskušenja i razilaženja.
4. Podsticaj na poslušnost i pokornost vladarima u onome što je dobro, te suzdržavanje od ustanka protiv njih, čak i ako budu nepravedni.
5. Nužno je biti mudar i slijediti Sunnet u vremenima smutnji.
6. Čovjek se mora potruditi da izvrši obaveze koje ima prema drugima, uprkos tome što trpi nepravdu od njih.
7. U ovom hadisu je dokaz za pravilo koje nalaže da se treba izabrati manje zlo i manja šteta u odnosu na veću.

(3156)

(51) - عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «كُلُّكُمْ رَاعٍ فَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، فَالْأَمِيرُ الَّذِي عَلَى النَّاسِ رَاعٍ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْهُمْ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْهُمْ، وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ عَلَى بَيْتِ بَعْلِهَا وَوَلَدِهِ وَهِيَ مَسْئُولَةٌ عَنْهُمْ، وَالْعَبْدُ رَاعٍ عَلَى مَالِ سَيِّدِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْهُ، أَلَا فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(51) – Od Abdullaha ibn 'Amra, radijallahu anhuma, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Svi ste vi pastiri, i svaki pastir bit će odgovoran za svoje stado. Vladar je pastir i odgovoran je za svoje stado, čovjek je pastir svojoj porodici i odgovoran je za svoje stado, žena je pastirica u kući svoga muža i odgovorna je za svoje stado, i sluga je pastir imetku svoga gospodara i odgovoran je za svoje stado. Svi ste vi, dakle, pastiri i svi ste odgovorni za svoje stado." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam kazuje da svaki musliman ima svoj dio odgovornosti u društvu o kojoj mora voditi računa. Vladar i namjesnik vode računa o onome što je njima povjereno. Oni čuvaju šerijat, njeguju prava svojih stanovnika, štite teritoriju od vanjskih napada i bore se protiv neprijatelja. Muškarac je odgovoran u svojoj porodici. Dužan je da je finansijski izdržava, da se lijepo ophodi prema njenim članovima, te da ih odgaja i podučava. Žena je odgovorna u kući svoga muža tako što će voditi računa o njoj i o djeci. Sluga, rob i radnik su odgovorni po pitanju imetka njihovog gospodara ili poslodavca. Oni su u obavezi da svoju ulogu ispunjavaju na najbolji mogući način. Svako je, dakle, odgovoran u onome što mu je povjereno i biće pitan za to.

Koristi hadisa:

1. Odgovornost u muslimanskom društvu je kolektivna. Svako je snosi shodno svojim mogućnostima i kapacitetu.

2. Velika je odgovornost žene. Ona se brine o kući njenog supruga i obavezama prema djeci.

(5819)

(52) – عن عائشة رضي الله عنها قالت: سمعتُ من رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول في بيتي هذا: «اللَّهُمَّ مَنْ وَلِيَ مِنْ أُمَّتِي شَيْئًا فَشَقَّ عَلَيْهِمْ فَاشْقُقْ عَلَيْهِ، وَمَنْ وَلِيَ مِنْ أُمَّتِي شَيْئًا فَرَفَقَ بِهِمْ فَارْفُقْ بِهِ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(52) – Aiša, radijallahu anha, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, u mojoj kući rekao: "Allahu, ko preuzme odgovornost nad nekim pitanjima moga umeta, pa mu oteža, otežaj i Ti njemu! A onaj ko preuzme odgovornost nad nekim pitanjima moga ummeta, pa im olakša, olakšaj i Ti njemu!" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je upućivao Allahu dovu protiv onoga ko preuzme odgovornost nad nekim pitanjima muslimana pa im oteža. Neka mu Allah vrati istom mjerom. Preuzimanje odgovornosti u ovom hadisu se odnosi i na opće i na specifično.

S druge strane, onaj ko olakša muslimanima, neka Allah i njemu olakša i poboljša njegovo stanje.

Koristi hadisa:

1. Obaveza je onome ko preuzme odgovornost nad muslimanima da im olakšava koliko god je to u stanju.
2. Čovjeka će stići nagrada ili kazna shodno njegovim djelima.
3. Parametar po kojem se zna procijeniti olakšavanje ili otežavanje drugima može se naći u okvirima Kur'ana i sunneta.

(53) – عن تميم الداري رضي الله عنه أن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «الدِّينُ التَّصِيحَةُ» قُلْنَا: لِمَنْ؟ قَالَ: «لِلَّهِ وَلِكِتَابِهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِأُمَّةِ الْمُسْلِمِينَ وَعَامَّتِهِمْ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(53) – Od Temima ed-Darija, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Ova vjera je savjet/iskren odnos." Upitali smo: "Za koga?" Rekao je: "Za Allaha, Njegovu Knjigu, Njegovog Poslanika, za vođe muslimana i za obične ljude." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam kazuje da se vjera sastoji od iskrenog odnosa prema svima i da se kao takva mora ispoštovati bez ikakvog odstupanja.

Ashabi su ga zatim upitali: "Prema kome se treba ispoljavati taj iskren odnos?" On će na to da,

prije svega, iskren odnos treba imati prema Allahu tako što će se djela iskreno radi Njega činiti bez ikakve primjese širka, te da će se vjerovati u Njegov rububijet, uluhijet i Njegova najljepša imena i uzvišena svojstva. Osim toga, nužno je da se veliča ono što on propiše i odredi, te da se ostali ljudi pozivaju u to da u Njega povjeruju.

Drugo, potrebno je iskazivati iskren odnos i prema Njegovoj knjizi, Kur'anu tako što ćemo vjerovati da je to Njegov govor, da je on posljednja knjiga koju je Uzvišeni objavio i da je ta knjiga derogirala sve prethodne objave. Pored toga, obaveza nam je da veličamo Kur'an, da radimo u skladu sa njim, da druge pozivamo u to i da ga branimo od svih koji ga žele oskrnaviti i njegova značenja izokrenuti.

Treće: Iskren odnos prema poslaniku Muhammedu, sallallahu 'alejhi ve sellem označava da budemo čvrsto ubijedjeni da je on posljednji poslanik i da vjerujemo u sve što nas je obavijestio. Povrh toga, moramo mu biti pokorni u onome što je naredio, moramo se

kloniti onoga što je zabranio, te ga moramo braniti od svih koji na njega nasrću i pozivati ljude da ga slijede.

Četvrto: iskren odnos i prema vođama muslimana tako što ćemo ih pomagati u dobru i tako što ćemo im iskazivati poslušnost u onome što predstavlja pokornost Uzvišenom Allahu.

Peto: iskren odnos prema običnim ljudima obuhvata činjenje dobročinstva prema njima, otklanjanje onoga što im šteti i to da im pomažemo u svemu što je dobro.

Koristi hadisa:

1. Naredba da se svima iskaže iskren odnos.
2. Vrijednost iskrenog odnosa u vjeri.
3. Vjera obuhvata ubjeđenja, riječi i djela.
4. U iskren odnos spada i neobmanjivanje bilo koga i nastojanje da se svima omogući ono što je dobro.
5. Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je na uspješan način podučavao druge tako što bi im, prije svega, spomenuo nešto ukratko, a potom bi im to detaljnije pojasnio.
6. Treba početi sa onim što je najvažnije, a potom onim što je manje važno. Naime, Allahov Poslanik je prvo spomenuo iskren odnos prema Allahu, potom prema Njegovoj knjizi, pa Njegovom Poslaniku, vođama muslimana i na koncu i prema običnim ljudima.

(4309)

(54) - عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: تَلَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَذِهِ الْآيَةَ: {هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ، وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ، وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ} [آل عمران: 7].
قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «فَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ سَمَى اللَّهُ، فَاحْذَرُوهُمْ». [صحيح] - [متفق عليه]

(54) – Aiša, radijallahu anha, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, proučio ajet: "On tebi objavljuje Knjigu u kojoj su ajeti jasni; oni su glavnina Knjige; a drugi su manje jasni. Oni čija su srca pokvarena - željni smutnje i svog tumačenja, slijede one što su manje jasni. A tumačenje njihovo zna samo Allah. Oni, pak, koji su u nauku dobro upućeni, govore: 'Mi vjerujemo u njih, sve je to od našega Gospodara!' A samo razumom obdareni shvaćaju." (Alu Imran, 7)." Aiša je rekla: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, mi je rekao: 'Kada primijetiš one koji se povode za smutnjom, znaj da je Allah upozorio na njih pa ih se pričuvaj!'" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Jednom prilikom, Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je proučio ovaj ajet: "On tebi objavljuje Knjigu u kojoj su ajeti jasni; oni su glavnina Knjige; a drugi su manje jasni. Oni čija su srca pokvarena - željni smutnje i svog tumačenja, slijede one što su manje jasni. A tumačenje njihovo zna samo Allah. Oni, pak, koji su u nauku dobro upućeni, govore: 'Mi vjerujemo u njih, sve je to od našega Gospodara!' A samo razumom obdareni shvaćaju." U ovom ajetu Uzvišeni Allah nam kazuje da je objavio Svome Poslaniku Kur'an koji sadrži ajete čija su značenja jasna i propisi dokučivi (ar. muhkem). Ti ajeti čine većinu Kur'ana i njih treba koristiti kao referencu kada dođe do razilaženja. S

druge strane, u Kur'anu imamo i ajete (ar. mutešabih) koji mogu ukazivati na više značenja pa su, stoga, nekim ljudima nejasni i mogu im izgledati da su u suprotnosti sa nekim drugim ajetima. Allah nam je, nakon toga, skrenuo pažnju kako se ljudi postavljaju naspram ovih ajeta. Postoje ljudi, naime, koji slijede mutešabih ajete, a zapostavljaju muhkem. Oni ajete tumače onako kako odgovara njihovim strastima i time druge ljude odvođe na stranputicu. S druge strane, imamo ljude koji tumače mutešabih ajete u skladu sa muhkem ajetima i vjeruju da su svi oni od Uzvišenog Gospodara. Osim toga, oni vjeruju da su svi ajeti u skladu jedni s drugima i da ne mogu biti kontradiktorni. Međutim, to mogu shvatiti samo oni koji su obdareni razumom. Poslije toga, Poslanik skreće pažnju Aiši, radijallahu anha, da kada zapazi te ljude koji slijede mutešabih ajete, to su oni na koje je Uzvišeni Allah upozorio kazavši: "Oni čija su srca pokvarena." Njih se pripazi i nemoj im se približavati!

Koristi hadisa:

1. Muhkem (Jasni) ajeti su oni ajeti čija značenja su jasna, a mutešabih (Manje jasni) su oni koji nose više značenja, te kao takvi, iziskuju dublje promišljanje.
2. Upozorenje na druženje sa novotarima, onima koji slijede svoje strasti i koji propagiraju razne smutnje kako bi odveli ljude na stranputicu.
3. Na kraju ajeta Uzvišeni je kazao: "A prisjećaju se samo oni koji razum imaju", čime želi da podstakne zabludjele da se vrate na Pravi put i želi da pohvali one koji su upućeni. Dakle, onaj ko odabere slijeđenje strasti i ne prihvati pouku iz Kur'ana, takvog ne krasi počast razuma.
4. Slijeđenje manje jasnih ajeta razlog je skretanja srca sa Pravog puta.

5. Obaveza je mutešabih ajete razumjeti uzimajući u obzir muhkem ajete.
6. Allah je dao da jedan dio Njegove knjige bude sasvim jasan, a drugi manje jasan kako bi iskušao ljude čime će se istaći oni koji su upućeni i oni koji su u zabludi.
7. Postojanje manje jasnih ajeta u Kur'anu pokazuje nam vrijednost učenjaka i podsjeća nas na ograničenost naših razuma kako bismo se sasvim predali našem Stvoritelju priznavajući Mu našu slabost.
8. Vrijednost temeljitog vladanja znanjem i neophodnost ustrajnosti na njemu.
9. Učenjaci tefsira se razilaze po pitanju stajanja na riječi "Allah" u dijelu ajeta: "A tumačenje njihovo zna samo Allah. Oni, pak, koji su u nauku dobro upućeni." Oni koji zastanu na ovoj riječi, tada riječ "tumačenje" označava suštinu i kakvoću nečega što ne poznaje niko drugi mimo Uzvišenog. Kao primjer se može navesti suštinsko poznavanje duše, vrijeme nastupanja Sudnjeg dana i tako dalje; a oni koji su u znanje duboko pronikli vjeruje i u te ajete, te poznavanje kakvoće toga prepuštaju Allahu. Na drugoj strani, učenjaci koji ne zastaju na riječi "Allah" tada riječ "tumačenje" nosi značenje pojašnjenja i obrazloženja. Naime, ta tumačenja poznaju Allah i oni koji su duboko pronikli u znanje. Oni, naime, vjeruju u mutešabih ajete, te ih razumijevaju u skladu sa muhkem ajetima.

(65062)

(55) – عن أبي سعيد الخُدْرِيِّ رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: «مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ، وَذَلِكَ أَضْعَفُ الْإِيمَانِ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(55) – Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, je rekao: "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da je kazao: 'Ko od vas vidi nešto nevaljalo, neka to promijeni i ukloni rukom, a ako ne mogne rukom, onda jezikom, a ako ne mogne ni jezikom, onda srcem, a to je najslabiji vid imana (vjerovanja).'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, u ovom hadisu naređuje da se uklanja ono što je nevaljalo shodno našim mogućnostima, a to je sve ono što su Allah i Njegov Poslanik zabranili. Kada čovjek primijeti nešto nevaljalo, prvo to mora sa rukom ukloniti, ukoliko je u stanju. Ako nije u stanju sa rukom, onda neka pokuša jezikom tako što će zabraniti počiniocu tog djela da ga čini, te će mu pojasniti njegovu štetnost i uputiti ga na dobro kao alternativu tog zla. Ako ni to nije u stanju, onda mora to prezirati srcem to gnusno djelo i tako što će čvrsto odlučiti da ga promijeni ako bude u stanju. Preziranje srcem je najslabiji vid imana (vjerovanja).

Koristi hadisa:

1. Ovaj hadis predstavlja osnovu kada su u pitanju stepeni mijenjanja onoga što je nevaljalo.
2. Postepenost u zabranjivanju zla. Svako treba da otkloni zlo shodno svojim mogućnostima.

3. Zabrana nevaljalog je veličanstven aspekt ove vjere i ta odgovornost ne spada ni sa koga. Dakle, svaki musliman je dužan da to primjenjuje shodno svojim mogućnostima.
4. Naređivanje na dobro i odvrćanje od zla je od karakteristika imana, a iman se povećava i smanjuje.
5. Kako bi neko zabranjivao zlo, potrebno je da posjeduje znanje o tome.
6. Osim toga, potrebno je i da se tim uklanjanjem ne načini još veće zlo.
7. Također, lijepo da se čovjek pridržava određenih adaba prilikom otklanjanja onoga što je nevaljalo.
8. Uklanjanje zla zahtijeva dobru šerijatsku politiku, kvalitetno znanje i pronicljivost.
9. Ukoliko neko ne bi negirao zlo svojim srcem, to je znak slabosti imana.

(65001)

(56) - عَنِ الثُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَثَلُ الْقَائِمِ عَلَى حُدُودِ اللَّهِ وَالْوَاقِعِ فِيهَا، كَمَثَلِ قَوْمٍ اسْتَهَمُوا عَلَى سَفِينَةٍ، فَأَصَابَ بَعْضُهُمْ أَعْلَاهَا وَبَعْضُهُمْ أَسْفَلَهَا، فَكَانَ الَّذِينَ فِي أَسْفَلِهَا إِذَا اسْتَقَوْا مِنَ الْمَاءِ مَرُّوا عَلَى مَنْ فَوْقَهُمْ، فَقَالُوا: لَوْ أَنَّا خَرَقْنَا فِي نَصِيبِنَا خَرْقًا وَلَمْ نُؤْذِ مَنْ فَوْقَنَا، فَإِنْ يَتْرُكُوهُمْ وَمَا أَرَادُوا هَلَكُوا جَمِيعًا، وَإِنْ أَخَذُوا عَلَى أَيْدِيهِمْ نَجَّوْا، وَنَجَّوْا جَمِيعًا». [صحيح] - [رواه البخاري]

(56) – Od En-Nu'mana ibn Bešira, radijallahu anhuma, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Onaj koji se pridržava Allahovih granica i onaj koji ih narušava su poput ljudi koji plove jednom lađom. Jedni se nalaze na palubi, a drugi u donjem dijelu lađe. Oni koji su se nalazili u donjem dijelu lađe, kada bi osjetili žeđ, odlazili bi do onih na palubi i od njih tražili vodu. Pa su jednom rekli: 'Kada bismo mi sebi u našem dijelu napravili otvor, da ne uznemiravamo ove koji su iznad nas.' Ako bi ih pustili da učine ono što namjeravaju, svi bi bili upropašteni, a da ih uzmu za ruku (i posavjetuju), spasili bi i njih i sebe!" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam navodi kakav je primjer, s jedne strane, onih koji se pridržavaju za Allahove granice, onih koji naređuju na dobro i odvrćaju od zla. A s druge strane, kakav je primjer onih koji krše Allahove propise, ne rade dobro i čine loše. Kakav oni utjecaj ostavljaju na društvo? Oni su poput ljudi koji su se ukrcali na lađu i bacili strelice ili kocku da odrede gdje će ko sjediti. Jedni su dobili pozicije na palubi, a drugi na donjem dijelu lađe. Kada bi htjeli donijeti vode oni u donjem dijelu lađe bi odlazili kod onih na palubi. Jednom prilikom kazaše: "Kada bismo mi sebi u našem dijelu napravili otvor, da ne uznemiravamo ove koji su iznad nas." Ako bi ih ovi na palubi pustili da to učine svi bi se utopili zajedno sa lađom, a ako bi ih spriječili, svi bi se spasili.

Koristi hadisa:

1. Važnost naređivanja na dobro i odvrćanja od zla tako što se sa njim preventivno djeluje u očuvanju društva i njegovog spasenja od loših posljedica.
2. Jedna od metoda podučavanja je navođenje primjera kako bi se apstraktna značenja shvatila u opipljivom smislu.
3. Javno činjenje nevaljalih djela bez njihove osude izaziva štetu koja će se odraziti na cijelo društvo.
4. Propast društva je u izbjegavanju negiranja loših postupaka s kojima se sije nered na Zemlji.
5. Pogrešni postupci uz dobru namjeru ne predstavljaju dobro djelo.
6. Odgovornost muslimanskog društva je kolektivna i ne svodi se samo na pojedinca.
7. Šire mase će biti kažnjene zbog grijeha pojedinaca ukoliko se njihovi grijesi ne budu osporavali.
8. Oni koji rade zlo, svoje iskvarene postupke prikazuju društvu kao dobre. Munafici su djelovali po istom principu.

(3341)

(57) – عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ دَعَا إِلَى هُدًى كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلُ أُجُورِ مَنْ تَبِعَهُ، لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْئًا، وَمَنْ دَعَا إِلَى ضَلَالَةٍ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الْإِثْمِ مِثْلُ آثَامِ مَنْ تَبِعَهُ، لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ آثَامِهِمْ شَيْئًا». [صحيح] - [رواه مسلم]

(57) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Ko poziva u dobro imat će nagradu onih koji ga čine, a to njihovu nagradu neće umanjiti, a ko poziva u zlo ponijet će grijeh onih koji ga čine, a to njihove grijehe neće umanjiti." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam skreće pažnju da onaj ko nekoga uputi i podstakne na dobro, rječju ili djelima, imat će nagradu onih koji ga budu slijedili u tome. Uz to, njima se nagrada nimalo neće umanjiti zbog toga. S druge strane, ko bude drugog navratio na zlo, rječju ili djelom, imat će grijeh onih koji ga u tome budu poslušali. Također, ni njima se neće umanjiti grijeh zbog toga.

Koristi hadisa:

1. Vrijednost pozivanja u uputu, svejedno u maloj ili velikoj mjeri. Onaj koji poziva imat će nagradu onoga ko radi dobro jer je, doista, ogromna Allahova blagodat i dobročinstvo prema robovima.
2. Opasnost pozivanja u zabludu, svejedno u maloj ili velikoj mjeri. U skladu s tim, pozivač će snositi grijeh počinioca.
3. Nagrada ili kazna će biti onakva kakvo je djelo. U skladu s tim, ko poziva u dobro, imat će nagradu kao i počinilac tog dobra, a onaj ko poziva u zlo, imat će kaznu kao i njegov počinilac.

4. Musliman se mora čuvati toga da drugima bude primjer u zlu ili da javno čini grijeh. Imat će grijeh za svakoga ko ga u tome bude slijedio, čak i ako ih nije doslovno podstakao na grijeh.

(3373)

(58) – عن أبي مسعود الأنصاري رضي الله عنه قال: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: إِنِّي أُبَدِعُ بِي فَأَحْمِلُنِي، فَقَالَ: «مَا عِنْدِي»، فَقَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَنَا أَذْلُهُ عَلَى مَنْ يَحْمِلُهُ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ دَلَّ عَلَى خَيْرٍ فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ فَاعِلِهِ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(58) – Od Ebu Mes'uda el-Ensarija, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao: "Neki je čovjek došao Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, te mu kazao: 'Moja jahalica je nastradala, pa daj mi drugu!' Poslanik mu reče: 'Nemam da ti dadnem.' Tada se javio drugi čovjek rekavši: 'Allahov Poslaniče, ja ću ga uputiti na nekoga ko će mu dati jahalicu.' Allahov Poslanik tada kaza: 'Ko poziva u dobro imat će nagradu onih koji ga čine.'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Neki se ashab obratio Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazavši mu da mu je jahaća životinja nastradala pa je tražio od njega da mu dadne drugu. Poslanik mu reče da nema jahalice koju bi mu dao, a potom se drugi ashab, koji je bio tu prisutan, javio rekavši da će ga uputiti na onoga ko mu može dati jahalicu. Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je tada kazao da će i on imati nagradu zajedno sa onim ko će jahalicu udijeliti.

Koristi hadisa:

1. Podsticaj na ukazivanje na dobro.

2. Podsticanjem na činjenje dobrih djela ostvaruje se jedinstvo među muslimanima.
3. Ogromne su Allahove blagodati.
4. Ovaj hadis ukazuje na opće pravilo koje se odnosi na sva dobra djela.
5. Ukoliko čovjek ne može nekome ispuniti potrebu, neka ga onda uputi na onoga ko može.

(5354)

(59) - عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يَوْمَ حَيْبَرَ: «لَأَعْطِينَ هَذِهِ الرَّايَةَ عَدَا رَجُلًا يَفْتَحُ اللَّهُ عَلَى يَدَيْهِ، يُحِبُّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيُحِبُّهُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ»، قَالَ: فَبَاتَ النَّاسُ يَدُوكُونَ لَيْلَتَهُمْ أَيُّهُمْ يُعْطَاهَا، فَلَمَّا أَصْبَحَ النَّاسُ عَدَوْا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كُلُّهُمْ يَرْجُونَ أَنْ يُعْطَاهَا، فَقَالَ: «أَيْنَ عَلِيٌّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ؟» فَقِيلَ: هُوَ يَا رَسُولَ اللَّهِ يَشْتَكِي عَيْنَيْهِ، قَالَ: «فَأَرْسِلُوا إِلَيْهِ»، فَأُتِيَ بِهِ فَبَصَقَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي عَيْنَيْهِ وَدَعَا لَهُ، فَبَرَأَ حَتَّى كَأَنَّ لَمْ يَكُنْ بِهِ وَجَعٌ، فَأَعْطَاهُ الرَّايَةَ، فَقَالَ عَلِيٌّ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَقَاتِلُهُمْ حَتَّى يَكُونُوا مِثْلَنَا؟ فَقَالَ: «انْفُذْ عَلَى رِسْلِكَ حَتَّى تَنْزِلَ بِسَاحَتِهِمْ، ثُمَّ ادْعُهُمْ إِلَى الْإِسْلَامِ، وَأَخْبِرْهُمْ بِمَا يَجِبُ عَلَيْهِمْ مِنْ حَقِّ اللَّهِ فِيهِ، فَوَاللَّهِ لَأَنْ يَهْدِيَ اللَّهُ بِكَ رَجُلًا وَاحِدًا، خَيْرٌ لَكَ مِنْ أَنْ يَكُونَ لَكَ حُمْرُ النَّعَمِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(59) – Sehl b. Sa'd, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, na dan Hajbera rekao: "Sutra ću predati zastavu čovjeku preko kojeg će Allah dati pobjedu pod njegovim vođstvom. On voli Allaha i Njegova Poslanika i njega voli Allah i Njegov Poslanik. Svijet je tu noć proveo pričajući o tome kome li će je dati. Kada su osvanuli, otišli su Allahovom Poslaniku i svako od njih je želio da njemu bude data. Tada je Poslanik upitao: "Gdje je Alija b. Ebi Talib?" "Bole ga oči", neko reče. Krenuli su po njega pa su ga doveli. Poslanik mu je pljucnuo u oči i proučio mu dovu. Ozdravio je kao da ga ništa nije ni boljelo. Potom mu je dao zastavu, a Alija reče: "Hoću li se boriti protiv njih dok ne budu poput nas?" On reče: "Polahko idi dok ne dođeš u njihovo mjesto, potom ih pozovi u islam i obavijesti ih kakve obaveze imaju prema Allahu Uzvišenom, jer, tako mi Allaha, da budeš uzrok da Allah uputi jednog čovjeka bolje ti je od crvenih deva." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio je da će muslimani pobijediti jevreje na dan bitke na Hajberu i to putem čovjeka kojem će on dati bajrak, odnosno zastavu koju vojska koristi kao svoj znak

raspoznavanja i simbol. Jedna od osobina tog čovjeka jeste da on voli Allaha i Njegova Poslanika, te da ga vole Allah i Njegov Poslanik. Ashabi su zanoćili s pitanjem: ko će dobiti taj bajrak, nadajući se da će baš svako od njih imati tu počast i odliku. Kada je svanulo, otišli su do Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, nadajući se da će upravo oni dobiti tu odliku.

Tada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao gdje se nalazi Alija b. Ebi Talib, radijallahu 'anhu

Neko je rekao da je bolestan i da su mu bolesne oči.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslao je nekoga po Aliju, pa kada su ga doveli, on je pljucnuo u njegove oči svojom časnom i čistom pljuvačkom, te mu je proučio dovu, nakon koje je Alija ozdravio. On mu je tada predao bajrak i naredio mu da krene blago i smireno, dok ne dođe do neprijateljskih utvrda. Prvo im treba ponuditi islam, pa ako se odazovu, onda ih treba obavijestiti o njihovim ostalim dužnostima.

Potom je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojasnio vrijednost pozivanja u islam i da je onome ko bude uzrok nečije upute to bolje nego da ima crvene deve koje su tada bile najvredniji arapski imetak, koje bi dao kao sadaku.

Koristi hadisa:

1. Ovaj hadis govori o nekim odlikama Alije, radijallahu 'anhu, te ukazuje na svjedočenje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o tome da ga Allah i Njegov Poslanik vole, a i da on voli Allaha i Poslanika.
2. Hadis ukazuje na zalaganje ashaba u dobru i njihovo natjecanje u tome.
3. Hadis govori o nekim pravilima lijepog ponašanja prilikom borbe, što podrazumijeva i izostavljanje bespotrebnih uznemirujućih glasova.

4. Jedan od dokaza poslanstva jeste i to što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ukazao na pobjedu nad Jevrejima i što je, Allahovom voljom, izliječio Alijine oči.
5. Najveći cilj borbe jeste ulazak ljudi u islam.
6. Pozivanje ljudi biva postepeno: Prvo se pozovu da ostave nevjerstvo i prihvate islam, izgovarajući kelimei šehadet, a potom im se naređuju ostale dužnosti.
7. Vrijednost pozivanja u islam i dobro koje ono sadrži. Onaj koji se poziva možda krene pravim putem, dok onaj koji poziva ima ogromnu nagradu.

(3409)

(60) – عن ابن عُمر رضي الله عنهما قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ».

[حسن] - [رواه أبو داود وأحمد]

(60) – Od Ibn Omera, radijallahu anhum, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Ko oponaša neki narod, on je od njih." [Hadis je hasen (dobar)] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam u ovom hadisu skreće pozornost da onaj ko oponaša neke ljude, bili oni nevjernici ili grješnici ili dobri ljudi, njima i pripada. To se oponašanje može ogledati u praktikovanju njihovih specifičnih običaja, obreda ili u prihvatanju njihovih uvjerenja. Osim toga, oponašanje u vanjskom smislu dovodi do oponašanja i u unutrašnjem kao što je ljubav, poštovanje i iskazivanje pouzdanosti. Nadalje, svima je poznato da neko nekoga oponaša zbog toga što je oduševljen njime. Da nas Allah sačuva toga.

Koristi hadisa:

1. Upozorenje na oponašanje nevjernika i grešnika.
2. Podsticaj na oponašanje dobrih ljudi i slijeđenje njihovog puta.
3. Oponašanje u vanjskom smislu dovodi do unutrašnje ljubavi.
4. Čovjeka stiže prijetnja i grijeh shodno tome koliko oponaša nevjernike.
5. Zabranjeno je oponašati nevjernike u njihovoj vjeri, te i u njihovim običajima koji se specifično vezuju za njih. Sve mimo toga je dozvoljeno, kao što je na primjer učenje nekog zanata.

(5353)

(61) – عن أبي هريرة رضي الله عنه أن النبي - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - قَالَ: «الرَّجُلُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ، فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ مَنْ يُحَالِلُ». [حسن] - [رواه أبو داود والترمذي وأحمد]

(61) – Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejh ve sellem, rekao: "Čovjek je vjere svoga prijatelja, pa zato pazite sa kim se družite!" [Hadis je hasen (dobar)] - [Hadis bilježi Tirmizi - Hadis bilježi Ebu Davud - Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Ovaj hadis dokazuje da čovjek prima običaj i praksu svoga druga. Zbog toga, čovjek iz predostrožnosti za svoju vjeru i ponašanje, treba da pazi s kim će se družiti. On treba da se druži sa onim čijom je vjerom i ponašanjem zadovoljan, a da se udalji od onoga sa čijom vjerom i ponašanjem nije zadovoljan. Druženje utječe na promjenu karaktera, bilo u pozitivnom ili negativnom smislu. Gazali kaže: "Druženje sa pohlepnikom povećava pohlepu, dok druženje sa skromnom osobom

povećava skromnost, jer čovjek po svojoj prirodi teži ka oponašanju drugog i nastoji da ga slijedi, a možda to i ne osjeća."

Koristi hadisa:

(3122)

(62) – عن تميم الداري رضي الله عنه، قال: سمعتُ رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: «لَيَبْلُغَنَّ هَذَا الْأَمْرُ مَا بَلَغَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ، وَلَا يَتْرُكُ اللَّهُ بَيْتَ مَدْرٍ وَلَا وَبَرٍ إِلَّا أَدْخَلَهُ اللَّهُ هَذَا الدِّينَ، بَعِزَّ عَرَبٍ أَوْ بَدَلٌ ذَلِيلٍ، عِزًّا يُعِزُّ اللَّهُ بِهِ الْإِسْلَامَ، وَذُلًّا يُدُلُّ اللَّهُ بِهِ الْكُفْرَ» وَكَانَ تَمِيمُ الدَّارِيُّ يَقُولُ: قَدْ عَرَفْتُ ذَلِكَ فِي أَهْلِ بَيْتِي، لَقَدْ أَصَابَ مَنْ أَسْلَمَ مِنْهُمْ الْخَيْرُ وَالشَّرْفُ وَالْعِزُّ، وَلَقَدْ أَصَابَ مَنْ كَانَ مِنْهُمْ كَافِرًا الذُّلَّ وَالصَّعَارَ وَالْحِزْيَةَ. [صحيح] - [رواه أحمد]

(62) – Od Temima ed-Darija, radijallahu 'anhu, prenosi se da je rekao: "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da kazuje: 'Ova vjera će sigurno doseći dokle sežu noć i dan. Uzvišeni Allah neće izostaviti ni jednu kuću u selima i gradovima, a da u nju neće ući ova vjera sa snagom snažnog ili poniženjem poniženog; snagom kojom Uzvišeni Allah pomaže islam ili poniženjem s kojim On ponižava nevjerovanje.'" A Temim ed-Dari je kazivao: "Ovo sam spoznao po mojim ukućanima. Oni koji su primili islam doživjeli su dobro, čast i ugled, a oni koji su ostali nevjernici zadesilo ih je poniženje, potčinjenost i plaćanje džizije.'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas obavještava da će ova vjera obuhvatiti sve dijelove zemlje. Ova će vjera doći do svakog mjesta kojeg prekrivaju noć i dan. Allah, Uzvišeni, neće ostaviti nijednu kuću u gradovima i selima, niti u pustinjama i na otvorenim prostranstvima, a da u nju ne uvede ovu vjeru. Ko god prihvati ovu vjeru i povjeruje u nju, bit će poštovan i uvažen. A ko je odbije i ne povjeruje u nju, bit će ponižen i osramoćen.

Zatim je ashab Temim ed-Dari, radijallahu anhu, rekao da je vidio ono o čemu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio u vezi s njegovom vlastitom porodicom. Naime, onaj ko je od njih primio islam, dobio je dobro, čast i poštovanje, a onaj ko je odbio i nije povjerovao, zadesila ga je poniženost i sramota, a pored toga davao je i imetak muslimanima.

Koristi hadisa:

1. Radosna vijest svim muslimanima, jer će se njihova vjera proširiti na sve krajeve svijeta.
2. Ponos i snaga pripadaju islamu i muslimanima, dok poniženje pripadaju nevjerstvu i nevjernicima.
3. U ovome se nalazi dokaz poslanstva i jedan od znakova njegove istinitosti, jer se dogodilo tačno onako kako je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao.

(11220)

(63) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَا يَسْمَعُ بِي أَحَدٌ مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ يَهُودِيٍّ وَلَا نَصْرَانِيٍّ، ثُمَّ يَمُوتُ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِاللَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَّا كَانَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(63) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Tako mi Onoga u Čijoj Ruci je moja duša, neće biti ni jedan židov ni kršćanin ovog ummeta koji je za mene čuo, a ne bude me slijedio - ili je rekao: a ne povjeruje u ono sa čime sam došao - a da neće biti stanovnik Džehennema." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, salallahu 'alejhi ve sellem, zaklinje se da za njega neće čuti kršćanin, jevrej ili neko drugi, a potom umre bez prihvatanja islama, da neće biti od onih koji će vječno boraviti u Džehennemu.

Koristi hadisa:

1. Poslanstvo Muhammeda obuhvata cijeli svijet i ono derogira sva prethodna poslanstva. Svima je obaveza slijediti ga.
2. Ko uznevjeruje u našeg Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, neće mu koristiti tvrdnja da vjeruje u bilo kojeg drugog poslanika.
3. Onaj ko ne bude čuo za Poslanika i za islam, on će imati opravdanje i njegov slučaj na Sudnjem danu je prepušten Allahu Uzvišenom.
4. Prihvatanje islama pred samu smrt ima svoju vrijednost čak i ako je čovjek teško bolestan dokle god mu duša ne dopre do grkljana.
5. Smatranje kršćanstva i judaizma ispravnim vjerama je nevjerstvo.

6. Spomen kršćana i jevreja u ovom hadisu ukazuje i na sve druge religije. Ako je takvo stanje kršćana i jevreja koji imaju knjigu, onda su drugi, koji knjige nemaju, preči da se pronađu u ovom značenju. Prema tome, svima je obaveza da ovu vjeru prihvate i da prionu na pokornost našem Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem.

(3272)

(64) - عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غَدَاةَ الْعَقَبَةِ وَهُوَ عَلَى نَافَتِيهِ: «الْفُطْرُ لِي حَصَى» فَلَقِطْتُ لَهُ سَبْعَ حَصِيَّاتٍ، هُنَّ حَصَى الْحُدْفِ، فَجَعَلَ يَنْفُضُهُنَّ فِي كَفِّهِ وَيَقُولُ: «أَمْثَالَ هَؤُلَاءِ فَارْمُوا» ثُمَّ قَالَ: «أَيُّهَا النَّاسُ، إِيَّاكُمْ وَالْعُلُوَّ فِي الدِّينِ، فَإِنَّمَا أَهْلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ الْعُلُوَّ فِي الدِّينِ». [صحيح] - [رواه ابن ماجه والنسائي وأحمد]

(64) – Od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, se prenosi da mu je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jašući devu ujutro na dan Bajrama, za vrijeme obavljanja hadža rekao: "Sakupi mi kamenčiće!" Ibn Abbas mu je sakupio sedam i predao mu ih, pa ih je Poslanik treskao u ruci i govorio: "Ovakve kamenčiće bacajte." Nakon toga je kazao: "Ljudi, čuvajte se pretjerivanja u vjeri. Zaista je one prije vas uništilo pretjerivanje u vjeri." [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Ibn Abbas, radijallahu anhuma, nam kazuje da je bio sa Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, ujutro na dan Bajrama kada je trebalo gađati Džemretul-akabe na oprosnom hadžu. Poslanik mu je naredio da mu dobavi kamenčiće, pa mu je dobavio sedam koji su bili veličine boba graha ili lješnjaka. Poslanik ih je uzeo pa ih je zatreskao u ruci, a potom je kazao: "Ovakve kamenčiće bacajte." Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je zatim upozorio na prelaženje granica i pretjerivanje u vjeri. Upravo je to uništilo prijašnje narode.

Koristi hadisa:

1. Zabranjeno je pretjerivati u vjeru. To je uzrok loše završnice i propasti.
2. Potrebno je uzeti lekciju iz prijašnjih naroda kako bismo se klonili prekršaja koje su oni činili.
3. Podsticaj na slijeđenje Sunneta.

(3395)

(65) – عن عبد الله بن مسعود قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «هَلَكَ الْمُتَنَطِّعُونَ»

قالها ثلاثاً. [صحيح] - [رواه مسلم]

(65) – Ibn Mes'ud, radijallahu 'anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Propali i stradali su cjepidlake!"
Rekao je to tri puta. [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas upozorava da će ekstremisti, oni koji postupaju bez znanja i upute, propasti i po pitanju vjere i ovosvjetskog života. Također, oni će doživjeti krah i u svojim riječima i dijelima usljed toga što prelaze granicu koju je postavio Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem.

Koristi hadisa:

1. Zabrana ekstremizma i pretjerivanja u svim stvarima, te poticanje na izbjegavanje toga u svakom pogledu, posebno u ibadetima i poštovanju dobrih ljudi.
2. "Traženje najboljeg i najpotpunijeg u ibadetu i drugim aspektima je pohvalno, a postiže se putem slijeđenja šerijata.

3. Preporučeno je naglašavati važne stvari, jer Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je ponovio te riječi tri puta.
4. Lahkoća i jednostavnost islama.

(3420)

(66) – عَنْ عَدِيِّ بْنِ حَاتِمٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «الْيَهُودُ مَعْضُوبٌ عَلَيْهِمْ، وَالنَّصَارَى ضَلَالٌ». [صحيح] - [رواه الترمذي]

(66) – Od 'Adijja ibn Hatima, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Jevreji su oni na koje je Allah srdit, a kršćani su u zabludi." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Tirmizi]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam pojašnjava da su jevreji oni na koje je Uzvišeni ljut, budući da su spoznali istinu, ali ne postupaju u skladu s njom. S druge strane, istakao nam je i da su kršćani u zabludi s obzirom da oni rade bez znanja.

Koristi hadisa:

1. Objediniti znanje i djelo je jedini način kako se čovjek može spasiti da ne bude od onih na koje je Uzvišeni ljut i onih koji su u zabludi.
2. Upozorenje na opasnost puta jevreja i kršćana. Neophodno je da se čovjek pridržava pravog puta, a to je islam.
3. I kršćani i jevreji su i u zabludi i oni na koje je Uzvišeni srdit. No, izraženije svojstvo jevreja jeste da je Uzvišeni ljut na njih, a izraženije svojstvo kršćana jeste da su u zabludi.

(65061)

(67) - عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «كَتَبَ اللَّهُ مَقَادِيرَ الْخَلَائِقِ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِخَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ، قَالَ: وَعَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(67) – Prenosi se od Abdullaha bin Amra bin Asa da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Allah je odredio sudbinu svakog živog bića na pedeset hiljada godina prije nego što su stvorena nebesa i Zemlja, dok je Njegovo prijestolje iznad vode bilo." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas u ovom hadisu obavještava da je Uzvišeni odredio i zapisao u Levhi Mahfuzu (Ploči pomno čuvanoj), sve što će se stvorenjima dešavati poput života, smrti, opskrbe i tako dalje. To se sve zbilo pedeset hiljada godina prije nego je stvorio nebesa i Zemlju i sve se to dešava tačno onako kako je On odredio. Prema tome, sve što se dešava, dešava se u skladu sa Allahovim određenjem. Ono što zadesi roba nije ga moglo mimoići, a ono što ga mimoide nije ga moglo zadesiti.

Koristi hadisa:

1. Obaveza je vjerovati u Allahovo određenje.
2. Allahovo određenje obuhvata da On poznaje sve stvari, da ih je zapisao, te da ih je stvorio onako kako je htio.
3. Vjerovanje da je sve određeno prije nego što su nebesa i Zemlja stvoreni - to čovjeka navodi da se pomiri sa onim što je određeno i da time bude zadovoljan.
4. Prijestolje (ar. Arš) Milostivog je bilo iznad vode prije stvaranja nebesa i Zemlje.

(68) - عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: حَدَّثَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ الصَّادِقُ الْمَصْدُوقُ: «أَنَّ خَلْقَ أَحَدِكُمْ يُجْمَعُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا وَأَرْبَعِينَ لَيْلَةً، ثُمَّ يَكُونُ عَلاقَةً مِثْلَهُ، ثُمَّ يَكُونُ مُضَعَّةً مِثْلَهُ، ثُمَّ يُبْعَثُ إِلَيْهِ الْمَلَكُ، فَيُؤَدِّنُ بِأَرْبَعِ كَلِمَاتٍ، فَيَكْتُبُ: رِزْقَهُ وَأَجَلَهُ وَعَمَلَهُ وَسَقِيَّ أُمَّ سَعِيدٍ، ثُمَّ يَنْفُخُ فِيهِ الرُّوحَ، فَإِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ حَتَّى لَا يَكُونُ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ إِلَّا ذِرَاعٌ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ، فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ فَيَدْخُلُ النَّارَ، وَإِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ إِلَّا ذِرَاعٌ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ، فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَيَدْخُلُهَا». [صحيح] - [متفق عليه]

(68) – Abdullah bin Mes'ud, radijallahu anhu, je kazao: "Pričao nam je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, a on je iskreni, onaj čija je iskrenost potvrđena: 'Zaista, stvaranje čovjeka biva u utrobi njegove majke četrdeset dana (kap sjemena), zatim se toliko vremena transformira u zakvačak (ar. aleka), zatim se toliko vremena transformira u ugrušak (ar. mudga), zatim Uzvišeni Allah pošalje meleka, pa mu udahne dušu; i tom meleku naredi se da zapiše četiri stvari: nafaku, dužinu života, kakvo će mu djelo biti i da li će biti sretan ili nesretan. Pa, tako mi Allaha, osim koga nema istinskog boga, neko čini ono što vodi Džennetu tako da između njega i Dženneta ostane još samo jedan lakat, pa ga pretekne ono što mu je zapisano, i on počne raditi djela koja vode u Džehennem, te uđe u njega; drugi, opet, čini ono što vodi u Džehennem, tako da između njega i Džehennema ostane još samo jedan lakat, pa ga pretekne ono što mu je zapisano te on počne raditi djela koja vode u Džennet, te uđe u njega.'" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Ibn Mes'ud nam kazuje: "Pričao nam je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, a on je iskren u govoru i njegovu iskrenost je Allah potvrdio. Stvaranje čovjeka biva u utrobi majke njegove tako da kada

muška sperma uđe u maternicu, ona u njoj boravi četrdeset dana u toj formi. Zatim će se transformirati u zakvačak krvi sljedećih četrdeset dana. Zatim će u trećih četrdeset dana biti u obliku mesnog ugruška, veličine jednog zalogaja. Poslije svega toga, Uzvišeni šalje meleka koji će u to biće udahnuti dušu. Tada se meleku naređuje da zapiše četiri stvari koje se tiču tog novostvorenog čovjeka:

1. nafaku koja obuhvata sve blagodati koje će taj čovjek koristiti u svom životu. 2. Smrtni čas, to jeste koliko će živjeti na ovom svijetu. 3. Kakvo će mu djelo biti i

4. da li će biti sretan ili nesretan. Allahov Poslanik se potom zakleo Allahom da će biti ljudi koji će raditi djela stanovnika Dženneta kroz prizmu onoga što je ljudima poznato i tako će biti sve dok ih od Dženneta ne bude dijelio samo jedan lakat. Tada će ga sustići ono što mu je određeno i počet će raditi djela stanovnika Džehennema pa će i završiti u njemu. Uslov prihvatanja dobrih djela jeste da čovjek ustraje na njima i da se ne promijeni, a to ovaj nije uspio postići. Nadalje, imamo ljude koji će cijeli život raditi djela stanovnika Džehennema sve dok ih od njega ne bude dijelio samo jedan lakat. Tada će njih sustići ono što im je određeno pa će početi činiti djela džennetlija i u njega će i ući.

Koristi hadisa:

1. U konačnici stvari će ispasti onako kako je prethodno bilo određeno.
2. Upozorenje da se ljudi ne obmane formom samog djela, jer djela se cijene prema njihovoj konačnici.

(65037)

(69) – عن ابن مسعود رضي الله عنه قال: قال النبي صلى الله عليه وسلم: «الْجَنَّةُ أَقْرَبُ إِلَى أَحَدِكُمْ مِنْ شِرَاكِ نَعْلِهِ، وَالنَّارُ مِثْلُ ذَلِكَ». [صحيح] - [رواه البخاري]

(69) – Od Ibn Mes'uda, radijallahu 'anhu, prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je kazao: 'Džennet je bliži svakom od vas nego remen njegove papuče, a i Džehennem, također.'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao da su Džennet i Džehennem blizu čovjeka kao što mu je blizu kaiš na nozi, jer on može učiniti djelo kojim je Allah zadovoljan, a koje će ga dovesti do Dženneta, ili grijeh koji će biti uzrokom ulaska u Džehennem.

Koristi hadisa:

1. Poticanje na dobro, čak i ako je malo, i upozoravanje na zlo, čak i ako je neznatno.
2. Muslimanu je neophodno u svom životu uskladiti nadu i strah, te uvijek tražiti od Allaha da se čvrsto drži istine, kako bi bio siguran i kako ne bi bio zaveden svojim stanjem.

(3581)

(70) – عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «حُجِبَتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ، وَحُجِبَتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ». [صحيح] - [رواه البخاري]

(70) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Džehennem je opkoljen (ograđen) ovosvjetskim užicima, a Džennet je opkoljen (ograđen) neprijatnostima.“ [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, objasnio je da je vatra (džehennem) okružena stvarima kojima duša žudi, kao što je činjenje zabranjenih djela ili zanemarivanje obaveza. Onaj koji slijedi svoje strasti u tome zaslužuje vatru. S druge strane, Džennet je okružen stvarima koje duši nisu po volji poput dosljednosti u izvršavanju obaveza, izbjegavanju zabranjenih djela i strpljenja u tome. Ako neko uspije proći kroz to i nadvladati svoju dušu, on će biti počašćen Džennetom.

Koristi hadisa:

1. Jedan od uzroka pada u požude jeste i šejtanovo ukrašavanje onoga što je ružno i odvratno, tako da ga duša vidi lijepim i naginje prema njemu.
2. Naređeno je da se udaljimo od zabranjenih požuda jer su one put prema Džehennemu, te da budemo strpljivi u suočavanju s neugodnostima jer su one put prema Džennetu.
3. Postoji velika vrijednost u tome da se duša savlada, navikne na ibadet, te da bude strpljiva u suočavanju s neugodnostima i teškoćama koje prate poslušnost Allahovim naredbama.

(3702)

(71) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «لَمَّا خَلَقَ اللَّهُ الْجَنَّةَ وَالتَّارَ أَرْسَلَ جِبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَى الْجَنَّةِ، فَقَالَ: انظُرْ إِلَيْهَا وَإِلَى مَا أَعَدَدْتُ لِأَهْلِهَا فِيهَا. فَانظَرَ إِلَيْهَا فَرَجَعَ، فَقَالَ: وَعِزَّتِكَ لَا يَسْمَعُ بِهَا أَحَدٌ إِلَّا دَخَلَهَا. فَأَمَرَ بِهَا فَحُفَّتْ بِالْمَكَارِهِ، فَقَالَ: أَذْهَبَ إِلَيْهَا فَانظَرَ إِلَيْهَا وَإِلَى مَا أَعَدَدْتُ لِأَهْلِهَا فِيهَا. فَانظَرَ إِلَيْهَا، فَإِذَا هِيَ قَدْ حُفَّتْ بِالْمَكَارِهِ، فَقَالَ: وَعِزَّتِكَ لَقَدْ حَشِيتُ أَنْ لَا يَدْخُلُهَا أَحَدٌ. قَالَ: أَذْهَبَ فَانظَرَ إِلَى التَّارِ وَإِلَى مَا أَعَدَدْتُ لِأَهْلِهَا فِيهَا. فَانظَرَ إِلَيْهَا فَإِذَا هِيَ يَرْكَبُ بَعْضُهَا بَعْضًا، فَرَجَعَ فَقَالَ: وَعِزَّتِكَ لَا يَدْخُلُهَا أَحَدٌ. فَأَمَرَ بِهَا فَحُفَّتْ بِالشَّهَوَاتِ، فَقَالَ: ارْجِعْ فَانظُرْ إِلَيْهَا. فَانظَرَ إِلَيْهَا فَإِذَا هِيَ قَدْ حُفَّتْ بِالشَّهَوَاتِ، فَرَجَعَ وَقَالَ: وَعِزَّتِكَ لَقَدْ حَشِيتُ أَنْ لَا يَنْجُو مِنْهَا أَحَدٌ إِلَّا دَخَلَهَا». [حسن] - [رواه أبو داود والترمذي والنسائي]

(71) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: “Kada je Allah stvorio Džennet poslao je Džibrila da ode do Dženneta i rekao mu: ‘Idi i vidi šta sam pripremio za stanovnike Dženneta u Džennetu!’ On je otišao i pogledao, pa se vratio i rekao: ‘Tako mi Tvoje moći, za njega neće čuti niko, a da neće ući u njega.’, pa je Allah naredio da se okruži i prekrije neugodnostima, pa mu je rekao: ‘Vrati se i pogledaj!’, pa je otišao i pogledao. Zatim se vratio i rekao: ‘Tako mi Tvoje moći, bojim se da u njega niko neće ući. [Hadis je hasen (dobar)] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam u ovom hadisu pojašnjava da, kada je Uzvišeni stvorio Džennet i Džehennem, kazao je Džibrilu, alejhis selam: "Idi do Dženneta i pogledaj u njega!" Nakon što je otišao i vidio, vratio se, te je kazao: "Gospodaru, tako mi Tvoje moći, niko neće čuti o blagodatima i počastima koje se u njemu nalaze, a da neće poželjeti da u njega uđe i da neće raditi kako bi to ostvario." Poslije toga, Allah je Džennet prekrio poteškoćama i neugodnostima kroz koje će prolaziti svako ko bude radio ono što mu je naređeno i izbjegavao ono što mu je zabranjeno. Prema tome, ko želi ući u Džennet, neka podnese te poteškoće. Uzvišeni će mu kazati: "Džibrile, idi do Dženneta

i pogledaj u njega", nakon što ga je prekrilo poteškoćama. Kada je otišao i pogledao, kazao je: "Gospodaru, tako mi Tvoje moći, bojim se da niko ne uđe u Džennet zbog poteškoća i nedaća koje će se nalaziti na putu prema njemu." Pored toga, kada je Allah stvorio Džehennem kazao je: "Džibrilu, idi do Džehennema i pogledaj u njega!" Nakon što je otišao i vidio, došao je ponovno i rekao je: "Gospodaru, tako mi Tvoje moći, niko neće čuti za kaznu i patnju koja se u njemu nalazi, a da će htjeti u njega ući i da neće izbjegavati sve što do njega dovodi." Gospodar ga je potom prekrilo strastima i naslađivanjima, te je kazao: "Džibrilu, idi do njega i pogledaj ga!" Kada je Džibril otišao i pogledao, kazao je: "Gospodaru, tako mi Tvoje moći, pobjao sam se da se niko neće Džehennema spasiti uslijed strasti i užitaka kojima je okružen."

Koristi hadisa:

1. Vjerovanje da Džennet i Džehennem trenutno postoje.
2. Obaveza je vjerovati u gajb (nepoznato), te u sve o čemu su nas Allah i Njegov Poslanik obavijestili.
3. Važnost strpljenja na nedaćama s obzirom da to dovodi do Dženneta.
4. Važnost izbjegavanja onoga što je zabranjeno s obzirom da to vodi ka Džehennemu.
5. Okruženost Dženneta sa poteškoćama, a Džehennema sa strastima - tako su ljudi podvrgnuti iskušenjima na ovome svijetu.
6. Put do Dženneta je zahtjevan i naporan, te kao takav iziskuje strpljenje i požrtvovanost. S druge strane, put do Džehennema je ispunjen ugođajima i strastima na ovome svijetu.

(72) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «نَارُكُمْ جُزْءٌ مِنْ سَبْعِينَ جُزْءًا مِنْ نَارِ جَهَنَّمَ»، قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنْ كَانَتْ لَكَافِيَةً. قَالَ: «فُضِّلَتْ عَلَيْهِنَّ بِتِسْعَةِ وَسِتِّينَ جُزْءًا كُلُّهُنَّ مِثْلُ حَرِّهَا». [صحيح] - [متفق عليه]

(72) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Ova vaša dunjalučka vatra je sedamdeseti dio džehennemske vatre." Neko je rekao: "Allahov Poslaniče, kada bi bila samo kao dunjalučka vatra, dosta je kao kazna." Na to je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Džehennemska vatra je veća od ove za šezdeset i devet dijelova, a svaki je kao ova dunjalučka vatra." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam u ovom hadisu skreće pažnju da je ovosvjetska vatra sedamdeseti dio onosvjetske. Dakle, džehennemska vatra će biti silnija i teža od ovosvjetske za šezdeset i devet dijelova, a svaki od tih dijelova ponaosob prži kao ovosvjetska vatra. Rečeno je: "Allahov Poslaniče, ovosvjetska vatra bi bila dovoljna da se ljudi kažnjavaju." "Njoj je pridodato još šezdeset i devet dijelova, a svaki je kao ova dunjalučka vatra", odgovori Poslanik.

Koristi hadisa:

1. Upozorenje na džehennemsku vatru kako ljudi ne bi radili djela koja vode u nju.
2. Kako je samo opasna i silna džehennemska vatra i njena patnja!

(65036)

(73) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «يَقْبِضُ اللَّهُ الْأَرْضَ، وَيَطْوِي السَّمَوَاتِ بِيَمِينِهِ، ثُمَّ يَقُولُ: أَنَا الْمَلِكُ، أَيَّنَ مُلُوكِ الْأَرْضِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(73) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Allah će uzeti Zemlju i smotat će nebesa Svojom desnom rukom, a potom će kazati: 'Ja sam Vladar, gdje su zemaljski vladari?'" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas obavještava da će Uzvišeni na Sudnjem danu uzeti Zemlju i sakupiti je, te da će saviti nebesa desnom rukom, jedna iznad drugih, a potom će ih razoriti. Nakon toga će kazati: "Ja sam Vladar, gdje su zemaljski vladari?"

Koristi hadisa:

1. Ovaj hadis nas podsjeća da je Allahova vlast trajna, a vlast bilo koga drugog je prolazna.
2. Allahova veličina i veličanstvenost Njegove moći i vlasti.

(65028)

(74) - عَنْ عَائِشَةَ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: دَخَلَ عَلَيَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَقَدْ سَتَرْتُ سَهْوَةً لِي بِقِرَامٍ فِيهِ تَمَائِيلٌ، فَلَمَّا رَأَتْهُ هَتَكَهُ وَتَلَوْنَ وَجْهَهُ وَقَالَ: «يَا عَائِشَةُ، أَشَدُّ النَّاسِ عَذَابًا عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ الَّذِينَ يُضَاهُونَ بِخَلْقِ اللَّهِ» قَالَتْ عَائِشَةُ: «فَقَطَعْنَا مِنْهُ وَسَادَةً أَوْ وَسَادَتَيْنِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(74) – Aiša, majka pravovjernih, radijallahu anha, kaže: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jednom se vratio s puta, a ja sam zavjesom sa slikama koju sam imala prekrila jednu policu u svojoj sobi. Kada je to ugledao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ugledao, strgnuo je i rekao: 'Aiša, oni koji će dobiti najtežu kaznu na Sudnjem danu jesu oni koji prave likove slične Allahovim stvorenjima.' Pa smo od toga napravili jedan ili dva jastuka." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je jednom prilikom ušao kod Aiše, radijallahu anha, a ona je bila prekrila malehnu policu sa zavjesom na kojoj su bile slike živih bića (onoga što ima dušu). Poslanik se tada naljutio radi Allaha, što mu se moglo primijetiti i na licu, pa ju je strgnuo i kazao da će najtežu kaznu na Sudnjem danu imati oni koji prave likove slične Allahovim stvorenjima. Aiša nam kazuje da su poslije toga od te zavjese napravi jedan ili dva jastuka.

Koristi hadisa:

1. Loša djela je propisano osuditi u trenutku kada se primijete i to ne treba odgađati osim ako će proizvesti veću štetu.
2. Kazna na Sudnjem danu se razlikuje shodno veličini grijeha.
3. Crtanje živih bića (onoga što ima dušu) predstavlja veliki grijeh.

4. Jedna od mudrosti zabrane crtanja je da se spriječi oponašanje Allahovog stvaranja bez obzira imao namjeru crtač da to oponaša ili ne.
5. U šerijatu se vodi računa o imetku i o njegovoj ispravnoj upotrebi nakon što se izbjegne ono što je zabranjeno po tom pitanju.
6. Zabranjeno je crtati živa bića (ono što ima dušu) u bilo kakvom obliku se nalazilo, pa makar i u potcijenjenom.

(5931)

(75) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، لَيُوشِكَنَّ أَنْ يَنْزَلَ فِيكُمْ ابْنُ مَرْيَمَ حَكَمًا مُفْسِطًا، فَيَكْسِرَ الصَّلِيبَ، وَيَقْتُلَ الْخِنْزِيرَ، وَيَضَعَ الْحِزْيَةَ، وَيَفِيضَ الْمَالَ حَتَّى لَا يَقْبَلَهُ أَحَدٌ». [صحيح] - [متفق عليه]

(75) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Tako mi Onoga u Čijoj ruci je moja duša, uskoro će se među vama spustiti sin Merjeme kao pravedan vladar. Slomit će krst, ubit će svinju i ukinut će džizju. Tada će imetka biti u izobilju tako da ga niko neće htjeti prihvatiti kao sadaku." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam se zaklinje da je silazak Isaa jako blizu. On će se spustiti kako bi među ljudima sudio pravedno, po Muhammedovom šerijatu. Slomit će krst kojeg kršćani cijene, ubit će i svinju, te će džizju (porez) anulirati i sve će ljude usmjeriti ka tome da prihvate islam. Imetka će tada biti u jako velikim količinama. Niko neće prihvatiti da mu neko dadne imetka, budući da će svi imati onoliko koliko im je dovoljno. Blagoslov će se spustiti u to vrijeme i dobro će zavladatai.

Koristi hadisa:

1. Potvrda Isaovog silaska pred kraj vremena i to je jedan od predznaka Sudnjeg dana.
2. Šerijat našeg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, neće biti derogiran.
3. Imetak će biti blagoslovljen pred kraj vremena iako ljudi neće žudjeti za njim.
4. U ovom hadisu možemo zapaziti radosnu vijest. Naime, vjera islam će opstati budući da će Isa pred kraj vremena suditi po našem šerijatu.

(65025)

(76) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِعَمَّةٍ: «قُلْ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ لَكَ بِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ»، قَالَ: لَوْلَا أَنْ تُعَيِّرَنِي فُرَيْشٌ، يَقُولُونَ: إِنَّمَا حَمَلَهُ عَلَىٰ ذَلِكَ الْحَزْغُ لَأَقْرَرْتُ بِهَا عَيْنَكَ. فَأَنْزَلَ اللَّهُ: {إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ} [القصص:

[56]. [صحيح] - [رواه مسلم]

(76) – Prenosi Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao svom amidži: "Reci: 'nema istinskog boga mimo Allaha', riječi sa kojima ću se zauzimati za tebe na Sudnjem danu." Amidža mu reče: "Da mi neće pleme Kurejš prigovarati govoreći: 'Na to ga je samo žalost navela', obradovao bih te sa njima." Uzvišeni je povodom toga objavio: "Ti, doista, ne možeš dati Uputu kome bi ti volio, jer Allah upućuje koga On hoće, i On najbolje zna one koji će Uputu slijediti." (El-Kasas, 56). [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je zamolio svoga amidžu Ebu Taliba u smrtnim mukama da izgovori: "Nema istinskog boga mimo Allaha", kako bi se sa tim zauzeo za njega na Sudnjem danu. Međutim, on to nije prihvatio bojeći se da ga Kurejš neće grditi govoreći: "On je primio islam samo zbog straha od smrti i slabosti!" Osim toga, kazao je Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem: "Da nije toga, unio bih ti radost u srce sa tim svjedočenjem i ispunio bih ti želju." Uzvišeni Gospodar je tada objavio ajet u kojem naznačava da Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, ne može nikome da podari uputu. To samo Allah može i niko drugi, a Poslanik može samo da ljudima pojašnjava i da ih podučava istini.

Koristi hadisa:

1. Istina se ne smije zanemariti zbog govorkanja ljudi.

2. Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, može samo da pojasni uputu, a ne može je nikome podariti.
3. Propisano je posjetiti bolesnog nevjernika kako bi se pozvao u islam.
4. Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, se trudio u pozivanju Allaha u svim stanjima i situacijama.

(65069)

(77) - عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «حَوْضِي مَسِيرَةٌ شَهْرٍ، مَاءُهَا أَبْيَضُ مِنَ اللَّبَنِ، وَرِيحُهَا أَطْيَبُ مِنَ الْمِسْكِ، وَكِبْرَانُهُ كُنُجُومِ السَّمَاءِ، مَنْ شَرِبَ مِنْهَا فَلَا يَظْمَأُ أَبَدًا». [صحيح] - [متفق عليه]

(77) – Od Abdullaha bin 'Amra, radijallahu anhum, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Moj Havn se prostire onoliko koliko se pređe za mjesec dana hoda. Njegova voda je bjelja od mlijeka, a miris ugodniji od miska, posude na njemu su blistave i brojne poput zvijezda na nebu. Ko se sa njega jednom napije, nikad više neće ožednjati." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas u ovom hadisu obavještava da će on na Sudnjem danu imati vrelo (havn) koji je dug onoliko koliko se za mjesec dana pređe hoda, a toliko je i širok. Voda mu je bjelja od mlijeka. Miris mu je ljepši od mirisa miska. Posude su mu brojne poput zvijezda na nebu. Ko se napije sa tog havda, iz njegovih posuda, neće više nikad ožednjati.

Koristi hadisa:

1. Na havdu Allahovog Poslanika, sallallahu "alejhi ve sellem, prisutne su ogromne količine vode kojima će pristupiti vjernici iz ovog ummeta na Sudnjem danu.
2. Veliku će blagodati dobiti onaj ko se napije sa tog havda budući da nikad više poslije toga neće ožednjeti.

(65030)

(78) - عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «يُؤْتَى بِالْمَوْتِ كَهَيْئَةِ كَبِشٍ أَمْلَحَ، فَيُنَادِي مُنَادٍ: يَا أَهْلَ الْجَنَّةِ، فَيَشْرَبُونَ وَيَنْظُرُونَ، فَيَقُولُ: هَلْ تَعْرِفُونَ هَذَا؟ فَيَقُولُونَ: نَعَمْ، هَذَا الْمَوْتُ، وَكُلُّهُمْ قَدْ رَأَاهُ، ثُمَّ يُنَادِي: يَا أَهْلَ النَّارِ، فَيَشْرَبُونَ وَيَنْظُرُونَ، فَيَقُولُ: هَلْ تَعْرِفُونَ هَذَا؟ فَيَقُولُونَ: نَعَمْ، هَذَا الْمَوْتُ، وَكُلُّهُمْ قَدْ رَأَاهُ، فَيُذْبِحُ ثُمَّ يَقُولُ: يَا أَهْلَ الْجَنَّةِ خُلُودٌ فَلَا مَوْتَ، وَيَا أَهْلَ النَّارِ خُلُودٌ فَلَا مَوْتَ، ثُمَّ قَرَأَ: {وَأَنْذَرَهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ} [مریم: 39]، وَهُؤُلَاءِ فِي غَفْلَةٍ أَهْلُ الدُّنْيَا {وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ} [مریم: 39]». [صحيح] - [متفق عليه]

(78) - Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Smrt će biti dovedena u liku crno-bijelog ovna, a zatim će zovnuti glasnik: 'O Džennetlije!', pa će oni ispružiti vratove da bolje vide i gledati. 'Znate li ovo?', bit će upitani. 'Da, znamo', odgovorit će, 'to je smrt.' Svi su je već vidjeli. Zatim će biti pozvane džehennemlije. I oni će ispružiti vratove da bolje vide i gledati. 'Znate li ovo?', bit će upitani. 'Da, znamo', odgovorit će, 'to je smrt.' Svi su je već vidjeli. Tada će ovan (tj. smrt) biti zaklan, a onda će biti rečeno: 'Džennetlije, vječnost i nema više smrti! Džehennemlije, vječnost i nema više smrti!' Potom je (Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem) proučio: 'I opomeni ih Danom tuge, kada će s polaganjem računa biti završeno, a oni su ravnodušni bili i nisu vjerovali' (Merjem, 39.), dodavši: 'Ovo su ljudi koji na dunjaluku ne vjeruju, u nemaru, ravnodušnosti i bezbrižnosti.'" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam pojašnjava da će na Sudnjem danu smrt biti dovedena u obliku crno-bijelog ovna. Zovnut će glasnik: "O džennetlije!", pa će oni ispružiti vratove da bolje vide i gledati. "Znate li šta je ovo?", bit će upitani. Odgovorit će: "Da, znamo, to je smrt." Svi su je već vidjeli. Potom će glasnik pozvati džehennemlije i oni će ispružiti vratove da bolje vide i gledati. "A znate

li vi šta je ovo?", bit će upitani. "Da, znamo", odgovorit će, "to je smrt." Svi su je već vidjeli. Tada će ovan (tj. smrt) biti zaklan, a onda će glasnik kazati: "Džennetlije, vječnost i nema više smrti! Džehennemlije, vječnost i nema više smrti!" To će biti kako bi se vjernicima povećao užitak, a nevjernicima patnja. Nakon toga, Allahov Poslanik je proučio sljedeći ajet: "I opomeni ih Danom tuge, kada će s polaganjem računa biti završeno, a oni su ravnodušni bili i nisu vjerovali." Dakle, na Sudnjem danu vjernici će se razdvojiti od nevjernika i svako će pristupiti svom vječnom boravištu. Grešnik će se tada kajati što nije dobra djela činio, a nemarnog će gristi savjest što još više dobra nije uradio.

Koristi hadisa:

1. Čovjek će na Sudnjem danu vječno završiti u Džennetu ili u Džehennemu.
2. Upozorenje na strahote Sudnjeg dana. To je dan kajanja.
3. Džennetlije će konstantno biti radosni i sretni, a džehennemlije tužni i nesretni.

(65035)

(79) – عن عمر بن الخطاب رضي الله عنه قال: إنه سمع نبي الله صلى الله عليه وسلم يقول: «لَوْ أَنَّكُمْ تَتَوَكَّلُونَ عَلَى اللَّهِ حَقَّ تَوَكُّلِهِ، لَرَزَقَكُمْ كَمَا يَرْزُقُ الطَّيْرَ، تَعْدُو خِمَاصًا وَتَرُوحُ بِطَانًا».

[صحيح] - [رواه الترمذي وابن ماجه وأحمد]

(79) – Od Omera ibnul Hattaba, radijallahu anhu, se navodi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Kada biste se vi oslanjali na Allaha istinski, On bi vam davao opskrbu kao što pticama daje. One osvanu gladne, a omrknu site." [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas podstiče da se oslanjamo na Allaha kada želimo pribaviti korist i otkloniti štetu po pitanju ovosvjetskih i vjerskih stvari. Niko ne može da podari i da uskrati, da naštetiti i da dadne korist izuzev Njega Uzvišenog. Potrebno je i da poduzmemo korake koji su u okvirima naših mogućnosti kako bismo pribavili koristi i otklonili štetu, a usto se trebamo iskreno osloniti na Uzvišenog Allaha. Kada tako postupimo, On će nas opskrbiti kao što ptice opskrbljava. U rano jutro one kreću u potragu za opskrbom gladne, a navečer se vraćaju punih stomaka. I ptice, dakle, čine ono što je do njih u traženju opskrbe bez ljenosti i čekanja da to neko drugi uradi za njih.

Koristi hadisa:

1. Vrijednost oslanjanja na Allaha. Ono je, naime, jedan od najvećih uzroka pribavljanja opskrbe.
2. Oslanjanje na Allaha nije u suprotnosti sa činjenjem onoga što čovjek može da uradi. U hadisu se, naime, na to skreće pažnja budući da istinsko oslanjanje na Allaha nije u suprotnosti sa jutarnjim izlaskom u potragu za opskrbom.
3. Šerijat posvećuje pažnju djelima srca budući da je oslanjanje na Allaha jedno od tih djela.

4. Kada bi se čovjek prepustio samo činjenju onoga što je do njega, to bi bio propust u vjeri; a ako bi se samo oslanjao na Allaha bez činjenja konkretnih radnji, to bi predstavljalo manjkavost u razumu.

(4721)

(80) – عن عبد الله بن عباس رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «نِعْمَتَانِ مَغْبُورٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ: الصَّحَّةُ، وَالْفَرَاغُ». [صحيح] - [رواه البخاري]

(80) – Ibn 'Abbas, radijallahu 'anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: „Dvije blagodati (Allahove) neiskorištene su od većine ljudi: zdravlje i slobodno vrijeme.“ [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Dvije su blagodati Allaha čiju vrijednost čovjek nije spoznao i veliki je gubitnik kada se o njima radi, a to su zdravlje tijela i slobodno vrijeme. Čovjek se ne može posvetiti ibadetu osim kada je zdravog tijela. Nekada bude neovisan, ali nije zdrav, a nekada bude zdrav, a nije neovisan, te ne bude posvećen znanju i dobrim djelima, jer je zauzet sticanjem opskrbe. Onaj ko ima ove dvije blagodati, a bude lijen u pokornosti Allahu, zaista je veliki gubitnik.

Koristi hadisa:

(5449)

(81) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «يُسَلِّمُ الرَّاَكِبُ عَلَى الْمَاشِي، وَالْمَاشِي عَلَى الْقَاعِدِ، وَالْقَلِيلُ عَلَى الْكَثِيرِ».

وَلِلْبَحَّارِي: «يُسَلِّمُ الصَّغِيرُ عَلَى الْكَبِيرِ، وَالْمَارُّ عَلَى الْقَاعِدِ، وَالْقَلِيلُ عَلَى الْكَثِيرِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(81) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Neka onaj ko jaše poselami onoga ko hoda, onaj ko hoda onoga ko sjedi i neka manja skupina poselami veću." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas upućuje na adabe (pravila) prilikom nazivanja selama. Kako i na koji način se treba ljudima kazati: "Esselamu alejkum we rahmetullahi we berekatuhu." Mlađi će nazvati selam starijem, onaj koji jaše onome ko hoda, onaj ko hoda onome ko sjedi, te će manja skupina nazvati selam većoj.

Koristi hadisa:

1. Pohvalno je nazivati selam na način kako je navedeno u hadisu. Prema tome, ukoliko bi onaj ko hoda nazvao selam onome ko jaše, to bi bilo dozvoljeno, ali to nije najbolje i najvrednije.
2. Nazivati drugima selam na način kako se navodi u hadisu, to je uzrok međuljudske ljubavi i prisnosti.
3. Ukoliko bi dvojica imali ista svojstva shodno tome što se navodi u ovom hadisu, bolji od njih je onaj ko započne sa nazivanjem selama.
4. U ovom hadisu prepoznajemo potpunost ovog šerijata budući da se u njemu pojašnjava sve za čim ljudi imaju potrebu.

5. Potrebno je podučiti se adabima nazivanja selama i svakome dati pravo koje mu pripada.

(4243)

(82) - عن أبي ذر رضي الله عنه: عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيمَا رَوَى عَنِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَنَّهُ قَالَ: «يَا عِبَادِي إِنِّي حَرَمْتُ الظُّلْمَ عَلَى نَفْسِي، وَجَعَلْتُهُ بَيْنَكُمْ مُحَرَّمًا، فَلَا تَظَالَمُوا، يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ ضَالٌّ إِلَّا مَنْ هَدَيْتُهُ، فَاسْتَهْدُونِي أَهْدِكُمْ، يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ جَائِعٌ إِلَّا مَنْ أَطْعَمْتُهُ، فَاسْتَطْعِمُونِي أُطْعِمْكُمْ، يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ عَارٍ إِلَّا مَنْ كَسَوْتُهُ، فَاسْتَكْسُونِي أَكْسِكُمْ، يَا عِبَادِي إِنَّكُمْ تُخْطِئُونَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَأَنَا أَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا فَاسْتَغْفِرُونِي أَغْفِرْ لَكُمْ، يَا عِبَادِي إِنَّكُمْ لَنْ تَبْلُغُوا ضَرِّي فَتَضُرُّونِي، وَلَنْ تَبْلُغُوا نَفْعِي فَتَنْفَعُونِي، يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَأَخْرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجَنَّتْكُمْ كَانُوا عَلَى أَتَقَى قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ مِنْكُمْ مَا زَادَ ذَلِكَ فِي مُلْكِي شَيْئًا، يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَأَخْرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجَنَّتْكُمْ كَانُوا عَلَى أَفَجَرَ قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِنْ مُلْكِي شَيْئًا، يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَأَخْرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجَنَّتْكُمْ قَامُوا فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ فَسَأَلُونِي فَأَعْطَيْتُ كُلَّ إِنْسَانٍ مَسْأَلَتَهُ مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِمَّا عِنْدِي إِلَّا كَمَا يَنْقُصُ الْمَخِيطُ إِذَا أُدْخِلَ الْبَحْرَ، يَا عِبَادِي إِنَّمَا هِيَ أَعْمَالُكُمْ أَحْصَيْهَا لَكُمْ ثُمَّ أَوْفَيْكُمْ بِهَا، فَمَنْ وَجَدَ خَيْرًا فَلْيَحْمَدِ اللَّهَ، وَمَنْ وَجَدَ غَيْرَ ذَلِكَ فَلَا يَلُومَنَّ إِلَّا نَفْسَهُ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(82) – Od Ebu Zerra, radijallahu anhu, prenosi se da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, prenoseći to od svog Gospodara rekao: "O Moji robovi, Ja Sam Sebi nasilje zabranio, a zabranio Sam ga i među vama, pa nemojte ga međusobno činiti. O Moji robovi, svi ste vi zalutali, osim onoga koga Ja uputim, pa tražite od Mene uputu, Ja ću vas uputiti. O Moji robovi, svi ste vi gladni, osim onoga koga Ja nahranim, pa od Mene tražite da vas nahranim, Ja ću vas nahraniti. O Moji robovi, svi ste vi neodjeveni, osim onoga koga Ja odjenem, pa od Mene tražite da vas odjenem, Ja ću vas odjenuti. O Moji robovi, vi danju i noću griješite, a Ja Sam onaj koji sve grijehe prašta, pa od Mene tražite da vam oprostim, Ja ću vam oprostiti. O Moji robovi, vi nikada ne možete doći do onoga čime biste Meni štetu nanijeli, pa da Mi je nanesete, niti ikada možete doći do onoga što će Meni korist donijeti, pa da Mi je donesete. O Moji robovi, kada bi svi ljudi i džini, od prvog do posljednjeg, bili toliko bogobožni kao najbogobožniji među, to ne bi nimalo uvećalo Moju vlast. O robovi Moji, kada bi svi ljudi i džini, od prvog do posljednjeg, bili toliko pokvareni, kao što je najpokvareniji među vama, to ništa nebi umanjilo Moju vlast! O robovi Moji, kada bi se svi ljudi i džini, od prvog do posljednjeg, okupili na jednom mjestu, pa od Mene zatražili sve što žele, a zatim Ja svakom od njih dao ono što je tražio, to nebi umanjilo ono što Ja posjedujem ni onoliko koliko bi umočena igla u more umanjila vodu! O robovi Moji, sve zavisi od toga šta ste uradili, u Mene je sačuvano i prebrojano sve i Ja ću po zaslugama nagraditi. Prema tome, ko nađe dobro i nagradu nek Allahu zahvali, a ko nađe kaznu i zlo, neka ne kori nikoga drugog osim samoga sebe. [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam skreće pažnju da je Uzvišeni Allah Sebi zabranio nepravdu, te ju je učinio zabranjenom i među Svojim robovima, pa nemojte jedan drugom nepravdu činiti. Također, obavijestio nas je Allah i da su svi Njegovi robovi u zabludi

osim onih kojima On podari da kroče pravim putem. Ko bude tražio od Allaha da ga uputi na pravi put, Allah će ga uputiti. Osim toga, svi su ljudi siromašni i u nužnoj potrebi za Allahom u svim stvarima. U skladu s tim, ko zatraži od Allaha da mu ispuni neku potrebu, On će mu je ispuniti. Allah nam kazuje i da Njegovi robovi čine grijehe danonoćno, a On im oprašta kada Ga oni zamole da im oprosti. Osim toga, oni ne mogu ničim da Allahu naštete ili da Mu kakvu korist pribave. Kada bi svi ljudi imali srce najbogobojaznijeg čovjeka to ništa ne bi uvećalo Allahovo vlasništvo. Također, kada bi svi ljudi imali srce najpokvarenijeg čovjeka to ništa ne bi umanjilo Allahovu vlast. Svi su ljudi, naime, slabići i u izuzetnoj potrebi za Uzvišenim Allahom u svakom vremenu i mjestu, a On je neovisan o bilo kome. Kada bi svi ljudi, i prvi i posljednji i ljudi i džini, stali na jedno mjesto, pa Allahu dovu uputili, On bi im svima udovoljio i to ne bi umanjilo ono što je kod Njega ni onoliko koliko oduzme od mora igla kada se u njega zamoči. To sve ukazuje na potpunu neovisnost Allaha Uzvišenog.

Iz ovog hadisa također zaključujemo da Uzvišeni čuva i prebrojava sva djela koja Njegovi robovi čine, te će ih za njih obračunati na Sudnjem danu. Ko nađe dobro i nagradu nek Allahu zahvali na uspjehu u pokornosti Njemu Uzvišenom, a ko nađe kao nagradu kaznu i zlo, neka ne kori nikoga osim svoje duše koja ga je navodila na zlo.

Koristi hadisa:

1. Ovaj hadis u kojem Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, prenosi od Allaha naziva se hadis kudsijj ili hadis ilahi. To je, naime, onaj hadis čiji su izrazi i značenja od Allaha, s tim što nema onih karakteristika po kojima je Kur'an specifičan kao što je činjenje ibadeta njegovim učenjem, obaveznost pravne čistoće da bi se dodirnuo, izazovnost svim ljudima i tako dalje.
2. Kakvo god znanje i uputu ljudi postigli, to im je Uzvišeni Allah podario.

3. Svako dobro koje čovjek postigne, Allah je taj koji mu ga je omogućio; a svako zlo koje čovjeka zadesi, to je od njega samoga i od njegovih strasti.
4. Ko čini dobro, čini ga jer mu je Allah olakšao i imat će nagradu za njega pa neka se Uzvišenom zahvali. S druge strane, ko čini kakvo zlo, neka ne kori nikoga osim samoga sebe.

(4810)

(83) – عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «اتَّقُوا الظُّلْمَ، فَإِنَّ الظُّلْمَ ظُلُمَاتٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَاتَّقُوا الشُّحَّ، فَإِنَّ الشُّحَّ أَهْلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ، حَمَلَهُمْ عَلَى أَنْ سَفَكُوا دِمَاءَهُمْ وَاسْتَحَلُّوا حَرَامَهُمْ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(83) – Od Džabira b. Abdullaha, radijallahu anhumu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Čuvajte se nepravde! Zaista će nepravda biti tmine na Sudnjem danu. Čuvajte se škrtosti! Zaista je škrtost uništila one prije vas. Navela ih je da prolijevaju krv i da sebi dozvole ono što je zabranjeno." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas upozorava na nepravdu koja uključuje nepravdu prema drugima, nepravdu prema sebi i nepravdu u odnosu prema Allahu. Nepravda predstavlja nedavanje nekome nečega što mu pripada. Na Sudnjem danu, nepravda će biti poput tmina koje donose patnju i strahotu. Poslanik nam također zabranjuje škrtost i pohlepu koje se manifestuju kroz neizvršavanje materijalnih obaveza i pretjeranu požudu za ovim svijetom. Ova vrsta nepravde uništila je prijašnje narode budući da ih je navela da jedni druge ubijaju i da dozvole ono što im je Uzvišeni zabranio.

Koristi hadisa:

1. Udjeljivanje imetka i saosjećanje sa braćom muslimanima uzrok je međusobne ljubavi i prisnosti.
2. Škrtost navodi čovjeka na grijeh, razvrat i nemoral.
3. Potrebno je uzeti pouku iz stanja prijašnjih naroda.

(5787)

(84) – عن أبي موسى رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «إِنَّ اللَّهَ لَيَمْلِكُ لِلظَّالِمِ، حَتَّىٰ إِذَا أَخَذَهُ لَمْ يُفْلِتْهُ» قَالَ: ثُمَّ قَرَأَ: ﴿وَكَذَٰلِكَ أَخَذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقَرْيَ وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخَذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ﴾ [هود: 102] [صحيح] - [متفق عليه]

(84) – Ebu Musa el-Eš'ari, radijallahu anhu, je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: 'Allah daje vremena nepravedniku, ali kada ga uhvati neće mu moći izmaći.'" Nakon toga, Poslanik je proučio ajet: „Eto, tako Gospodar tvoj kažnjava kad kažnjava sela i gradove koji su nepravedni. Kažnjavanje Njegovo je zaista bolno i strašno." (Hud, 102.) [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas upozorava na to koliko je pogubno ustrajavati na grijesima, širku i činjenju nepravde prema ljudima. Uzvišeni pušta tog nepravednika da radi šta radi i odgađa mu kaznu, no ukoliko se ne pokaje, žestoko će ga naknadno kazniti.

Allahov Poslanik je potom proučio: „Eto, tako Gospodar tvoj kažnjava kad kažnjava sela i gradove koji su nasilje činili. Kažnjavanje Njegovo je zaista bolno i strašno." (Hud, 102.)

Koristi hadisa:

1. Razuman čovjek će požuriti sa pokajanjem i neće biti siguran od Allahove zamke ukoliko ustrajava na nepravdi.
2. Allah daje vremena nepravednicima i ne požuruje im kaznu kako bi nakupili što više grijeha i kako bi ih žestoko kaznio, ukoliko se ne pokaju.
3. Nepravda je uzrok Allahove kazne.
4. Može se desiti da Allah uništi neki narod, a među njima ima pobožnih. Oni će biti proživljeni na Sudnjem danu sa pobožnošću koja je bila pri njima i neće im štetiti što ih je zadesila kazna zajedno sa nepravednicima.

(5811)

(85) - عن ابن عباس رضي الله عنهما عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيمَا يَرُوي عَنْ رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ: قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ، ثُمَّ بَيَّنَّ ذَلِكَ، فَمَنْ هَمَّ بِحَسَنَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللَّهُ لَهُ عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً، فَإِنْ هُوَ هَمَّ بِهَا فَعَمِلَهَا كَتَبَهَا اللَّهُ لَهُ عِنْدَهُ عَشْرَ حَسَنَاتٍ إِلَى سَبْعِمِائَةٍ ضِعْفٍ، إِلَى أَضْعَافٍ كَثِيرَةٍ، وَمَنْ هَمَّ بِسَيِّئَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللَّهُ لَهُ عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً، فَإِنْ هُوَ هَمَّ بِهَا فَعَمِلَهَا كَتَبَهَا اللَّهُ لَهُ سَيِّئَةً وَاحِدَةً». [صحيح] - [متفق عليه]

(85) – Od Ibn Abbasa, radijallahu anhumu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, prenoseći od Uzvišenog Allaha rekao: "Allah je propisao i odredio dobra i zla djela, a zatim je to objasnio. Tako, ko odluči da uradi dobro djelo, pa ga ne uradi, Allah će mu upisati kod Sebe potpuno dobro djelo. Ko, pak, odluči da učini dobro djelo, pa ga i učini, Allah će mu zapisati deset dobrih djela, i nagrada mu može biti sedam stotina puta veća, pa i više od sedam stotina puta. Ko, pak, odluči da učini jedno loše djelo, pa ga ne učini, Allah će mu zapisati potpuno dobro djelo. A ako odluči da učini loše djelo, pa ga i učini, Allah će mu zapisati jedno loše djelo." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam kazuje da je Allah odredio dobra i loša djela, te je potom melecima pojasnio kako da ih zapisuju.

Ko odluči da uradi dobro djelo, bit će mu upisano jedno dobro djelo pa makar ga i ne uradio. Dočim, ako ga uradi biće mu upisano od deset do sedam stotina dobrih djela, pa i više od toga. To povećanje dobrih djela ovisi o snazi iskrenosti koja se nalazi u srcu, te o tome koliko drugima to djelo koristi i tako dalje.

A ko odluči da uradi loše djelo, te se potom sustegne od njega radi Allaha, On će mu upisati dobro djelo. Međutim, ako ga ne uradi zbog toga što se pozabavio nečim drugim, neće mu se upisati ništa; te ako ga

ne uradi zbog toga što ga je spriječila slabost u tome, upisat će mu se ta nevaljala namjera. Na koncu, ako ipak uradi to loše djelo, upisat će mu se samo jedno loše djelo.

Koristi hadisa:

1. Veličanstvene su Allahove blagodati koje je podario ovom ummetu tako što im se dobra djela umnogostručavaju za razliku od loših.
2. Važnost nijjeta prilikom činjenja djela.
3. Uzvišeni Allah nam je podario blagodat i u tome što onaj ko odluči da učini dobro djelo pa ga nešto spriječi u tome, Allah će mu ga opet upisati kao da ga je uradio.

(4322)

(86) - عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ، أَنُؤَاخِذُ بِمَا عَمَلْنَا فِي الْجَاهِلِيَّةِ؟ قَالَ: «مَنْ أَحْسَنَ فِي الْإِسْلَامِ لَمْ يُؤَاخِذْ بِمَا عَمِلَ فِي الْجَاهِلِيَّةِ، وَمَنْ أَسَاءَ فِي الْإِسْلَامِ أُخِذَ بِالْأَوَّلِ وَالْآخِرِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(86) – Od Ibn Mes'uda, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao: 'Neki čovjek je kazao: 'Allahov Poslanice, hoćemo li biti kažnjeni za ono što smo radili u džahilijetu?' 'Ko bude dobro činio u islamu, neće biti kažnjen za ono u džahilijetu; a ko bude činio zlo u islamu biće odgovoran i za prvo i za drugo stanje", odgovori mu Poslanik." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam pojašnjava vrijednost prihvatanja islama. Ko bude primio islam, te bude činio dobro, neće biti kažnjen za grijehе koje je počinio u džahilijetu. S druge strane, onaj ko bude loše činio nakon prihvatanja islama kao na primjer

munafici ili oni koji se odmetnu od islama - takav će biti odgovoran i za ono što je činio u džahilijetu, te i za ono što je činio u islamu.

Koristi hadisa:

1. Ashabi su vodili računa i strahovali od onoga što su radili za vrijeme džahilijeta.
2. Podsticaj na ustrajnost u islamu.
3. Vrijednost prihvatanja islama tako što se time poništavaju djela koja su prethodno učinjena.
4. Otpadnik i munafik će biti kažnjeni za sve što su radili u džahilijetu i u islamu.

(65002)

(87) - عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا: أَنَّ نَاسًا مِنْ أَهْلِ الشَّرْكِ، كَانُوا قَدْ قَتَلُوا وَأَكْثَرُوا، وَزَنَوْا وَأَكْثَرُوا، فَأَتَوْا مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوا: إِنَّ الَّذِي تَقُولُ وَتَدْعُو إِلَيْهِ لِحَسَنٍ، لَوْ نُخْبِرُنَا أَنَّ لِمَا عَمِلْنَا كَفَّارَةً، فَتَزَلْ {وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَمْتَلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ} [الفرقان: 68]، وَنَزَلَتْ: {قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ} [الزمر: 53]. [صحيح] - [متفق عليه]

(87) – Od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, se prenosi da su neki mnogobošci ubili puno ljudi, te da su puno činili zinaluk (blud), a zatim su došli poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, i rekli mu: "Ono čemu nas pozivaš je dobro, ali kad bi nas obavijestio da se za ono što smo uradili možemo otkupiti!", pa je objavljen ajet: "I oni koji mimo Allaha drugog boga ne mole, i koji, one koje je Allah zabranio, ne ubijaju, osim kad se na to ima pravo, i koji ne bludniče" (el-Furkan, 68.), a također je objavljeno i: "Reci: 'O robovi Moji, koji ste mnogo grijeha učinili, ne gubite nadu u Allahovu milost!'" (ez-Zumer, 53.)
[Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Neki su mušrici, koji su mnogo ubistava i preljuba počinili, došli Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, pa su ga upitali: "Islam i njegova učenja u koja nas pozivaš, to je nešto lijepo. Međutim, šta ćemo sa širkom i velikim grijesima koje smo činili, ima li za njih kakav iskup?"

Nakon toga, ova dva ajeta su objavljena, a u njima nas Uzvišeni obavještava da od ljudi prihvata pokajanje bez obzira kolike i kakve grijeha počinili. Da to nije tako, oni bi nastavili sa kufrom i grijешenjem i ne bi ušli u ovu vjeru.

Koristi hadisa:

1. Vrijednost i veličanstvenost islama budući da se, nakon njegovog prihvatanja, svi grijesi čovjeku brišu.

2. Velika je Allahova milost i oprost prema Njegovim robovima.
3. Širk je zabranjen, kao i bespravno ubistvo i blud. Ko počini ove grijehе, žestoka prijetnja ga sljeduje.
4. Iskreno pokajanje i dobra djela brišu sve velike grijehе, uključujući i kufr.
5. Zabranjeno je izgubiti nadu u Allahovu milost.

(65071)

(88) – عَنْ حَكِيمِ بْنِ حَزَامٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَرَأَيْتَ أَشْيَاءَ كُنْتُ أَتَحَنَّنُ بِهَا فِي الْجَاهِلِيَّةِ مِنْ صَدَقَةٍ أَوْ عَتَاقَةٍ، وَصَلَّةِ رَحِمٍ، فَهَلْ فِيهَا مِنْ أَجْرٍ؟ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَسَلَّمْتَ عَلَى مَا سَلَفَ مِنْ خَيْرٍ». [صحيح] - [متفق عليه]

(88) – Od Hakima bin Hizama, radijallahu anhu, se prenosi da je upitao Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem: "Allahov Poslaniče, što se tiče djela koja sam radio u džahilijetu poput udjeljivanja imetka, oslobađanja robova, održavanja rodbinskih veza - hoću li za njih imati nagradu?" "Primio si islam uz dobra djela koja si prethodno uradio", odgovori mu Poslanik. [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam u ovom hadisu pojašnjava da nevjernik kada primi islam, biće nagrađen za sva dobra djela koja je učinio prije islama poput sadake, oslobađanja robova, održavanja rodbinskih veza i tako dalje.

Koristi hadisa:

1. Dobra djela koja učini nevjernik na dunjaluku, za njih neće imati nagradu na ahiretu ukoliko umre na nevjerstvu (kufriu).

(65016)

(89) – عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مُؤْمِنًا حَسَنَةً، يُعْطَى بِهَا فِي الدُّنْيَا وَيُجْزَى بِهَا فِي الْآخِرَةِ، وَأَمَّا الْكَافِرُ فَيُطْعَمُ بِحَسَنَاتِ مَا عَمِلَ بِهَا لِلَّهِ فِي الدُّنْيَا، حَتَّى إِذَا أَفْضَى إِلَى الْآخِرَةِ، لَمْ تَكُنْ لَهُ حَسَنَةٌ يُجْزَى بِهَا». [صحيح] - [رواه مسلم]

(89) – Od Enesa bin Malika, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Allah neće učiniti nepravdu vjerniku po pitanju dobrih djela, dat će mu nagradu i na ovom i na onom svijetu. A nevjernik će dobiti na ovom svijetu zbog dobrih djela koja je radi Allaha uradio, no na onom svijetu neće imati dobrog djela radi kojeg bi bio nagrađen." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam u ovom hadisu pojašnjava koliko je krupna Allahova blagodat prema vjernicima, te kako je pravedan prema nevjernicima. Kada je posrijedi vjernik, imat će nagradu za dobro koje je učinio i na ovom i na onom svijetu, s tim što mu može ponekad cijela nagrada ostati samo za ahiret. A što se tiče nevjernika, Allah će mu dati nagradu na ovom svijetu za dobra djela koja je učinio, no kada pristupi onome svijetu nikakve nagrade neće imati. Treba imati u vidu da, naime, dobra djela koriste na oba svijeta samo ukoliko je čovjek vjernik.

Koristi hadisa:

1. Ko umre čineći kufr, dobra djela mu neće koristiti.

(65015)

(90) - عن أنس بن مالك رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يقول: «قال الله تعالى يا بن آدم، إنك ما دعوتني ورجوتني غفرت لك على ما كان منك ولا أبالي، يا ابن آدم لو بلغت ذنوبك عنان السماء ثم استغفرتني غفرت لك، يا ابن آدم لو أتيتني بقراب الأرض خطايا ثم لقيتني لا تشرك بي شيئاً لأتيتك بقرابها مغفرة». [حسن] - [رواه الترمذي وأحمد والدارمي]

(90) - Od Enesa b. Malika, radijallahu anhu, prenosi se da je rekao: "Čuo sam Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je prenio ove Allahove riječi: 'O sine Ademov, dok god Me budeš molio i od Mene se nadao, Ja ću ti praštati šta god budeš radio, i na to se neću obazirati! O sine Ademov, kad bi tvoji grijesi dosegli do neba, pa Me ti zamolio za oprost, oprostio bih ti! O sine Ademov, kad bi mi pristupio s greškama velikim poput Zemlje, zatim Me sreo ne smatrajući drugog ravnim Meni, Ja bih ti pristupio s isto toliko oprosta!'" [Hadis je hasen (dobar)] - [Hadis bilježi Tirmizi - Hadis bilježi imam Ahmed - Hadis bilježi Darimi]

Objašnjenje:

Ova hadis ukazuje na veličinu Allahove, subhanehu ve taala, milosti, Njegovu plemenitost i dobrotu. U njemu su spomenuti uzroci kojima čovjek zaslužuje oprost, a to su: dova i traženje oprosta. A oba ova uzroka su uvjetovana tevhidom u obožavanju Allaha Uzvišenog. Dakle, ko sretne Allaha Uzvišenog ne pripisujući Mu druga, koristit će mu njegove dove i traženje oprosta, a onom ko bude činio širk neće koristiti ni dova ni traženje oprosta, niti bilo šta drugo.

Koristi hadisa:

(5456)

(91) - عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فِيمَا يَحْكِي عَنْ رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ، قَالَ: «أَذْنَبَ عَبْدٌ ذَنْبًا، فَقَالَ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي، فَقَالَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: أَدْنَبَ عَبْدِي ذَنْبًا، فَعَلِمَ أَنَّ لَهُ رَبًّا يَغْفِرُ الذَّنْبَ، وَيَأْخُذُ بِالذَّنْبِ، ثُمَّ عَادَ فَأَذْنَبَ، فَقَالَ: أَيُّ رَبِّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي، فَقَالَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: عَبْدِي أَدْنَبَ ذَنْبًا، فَعَلِمَ أَنَّ لَهُ رَبًّا يَغْفِرُ الذَّنْبَ، وَيَأْخُذُ بِالذَّنْبِ، ثُمَّ عَادَ فَأَذْنَبَ، فَقَالَ: أَيُّ رَبِّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي، فَقَالَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: أَدْنَبَ عَبْدِي ذَنْبًا، فَعَلِمَ أَنَّ لَهُ رَبًّا يَغْفِرُ الذَّنْبَ، وَيَأْخُذُ بِالذَّنْبِ، اِعْمَلْ مَا شِئْتَ فَقَدْ غَفَرْتُ لَكَ.» [صحيح] - [منفق عليه]

(91) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, prenoseći to od svog Gospodara rekao: "Kada rob učini neki grijeh i kaže: 'Allahu moj, oprost mi moj grijeh.', Allah, Uzvišeni, kaže: 'Moj rob je pogriješio, i zna da ima Gospodara Koji prašta grijeh i Koji kažnjava zbog grijeha ako hoće.' Zatim rob ponovo učini grijeh pa kaže: 'O Gospodaru, oprost mi moj grijeh.', a Allah Uzvišeni, kaže: "Moj rob je učinio grijeh, i zna da ima Gospodara Koji prašta grijeh, i Koji kažnjava zbog grijeha ako hoće. Ja sam oprostio Mome robu, pa neka radi šta hoće." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Prenosi Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, od njegovog Gospodara da neki rob kada učini grijeh, a potom kaže: "Allahu, oprost mi!", Allah mu tada kaže: "Moj rob je počinio grijeh. Zna da ima Gospodara Koji može oprostiti grijeh, a može i kazniti. Oprostio sam mu." Nakon nekog vremena, taj isti rob ponovo počini grijeh, te se Allahu obrati: "Gospodaru, oprost mi!" Allah tada kaže: "Moj rob je počinio grijeh. Zna da ima Gospodara Koji može oprostiti grijeh, a može i kazniti. Oprostio sam mu." Zatim rob ponovo počini grijeh i zavapi: "Gospodaru, oprost mi!" On kaže: "Moj rob je počinio grijeh. Zna da ima Gospodara Koji može oprostiti grijeh, a može i kazniti. Oprostio sam mu. Neke Moj rob radi šta želi jer dokle god on čini

grijehe, a potom se kaje i namjerava da se više ne vraća grijehu. Dokle god tako postupa, Ja ću mu opraštati budući da pokajanje briše ono što je bilo prethodno."

Koristi hadisa:

1. Allahova milost prema Svojim robovima je prostrana, te čovjek koliko god da griješi, ukoliko se kaje, Allah će mu opraštati.
2. Onaj ko vjeruje u Allaha, nada se Njegovom oprostima i strahuje od Njegove kazne. Neka prione pokajanju i neka ne ustrajava na grijesima.
3. Šartovi ispravnog pokajanja su:
 1. prestanak sa činjenjem grijeha,
 2. kajanje zbog njega,
 3. čvrsta odluka da se više ne vrati tom grijehu,
 4. ukoliko se radi o nepravdi počinjenoj prema stvorenjima po pitanju imetka, časti ili krvi, onda imamo i četvrti šart. On se ogleda u tome da se traži oprost od onoga kome je nepravda učinjena ili da mu se vrati ono što mu pripada.
8. Važnost poznavanja Allaha jer ono čovjeka navodi da se uvijek prikloni pokajanju kada učini grijeh i ne dozvoljava mu da ustrajava na griješenu i da izgubi nadu u Allahovu milost.

(4817)

(92) - عن عبيد بن جراح قال: إني كنت رجلاً إذا سمعتُ من رسول الله صلى الله عليه وسلم حديثاً نفعني الله منه بما شاء أن ينفعني به، وإذا حدثني رجلٌ من أصحابه استحلقتُهُ، فإذا حلف لي صدقتُهُ، وإنه حدثني أبو بكر، وصدق أبو بكر، قال: سمعتُ رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: «مَا مِنْ رَجُلٍ يُذْنِبُ ذَنْبًا، ثُمَّ يَقُومُ فَيَتَطَهَّرُ، ثُمَّ يَصَلِّي، ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ»، ثُمَّ قَرَأَ هَذِهِ الْآيَةَ: {وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ} [آل عمران: 135]. [صحيح] - [رواه أبو داود والترمذي والنسائي في الكبرى وابن ماجه وأحمد]

(92) – Alija je rekao: "Kada bih čuo nešto od Allahovog Poslanika, salallahu alejhi ve sellem, Uzvišeni bi mi dao da od toga imam koristi onoliko koliko bi On htio. A kada bi mi neko od ashaba nešto rekao, zatražio bih od njega da se zakune. Kada se zakune, povjerovao bih mu. Kazao mi je Ebu Bekr, a on je rekao istinu, da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: 'Nema nijednog roba koji učini grijeh, a zatim uzme abdest, klanja namaz, i zatraži oprost od Allaha, a da mu On neće oprostiti.' Zatim je proučio sljedeći ajet: 'I za one koji se, kada počine veliki ili mali grijeh, Allaha sjete i oprost za grijeh svoje zamole.'" (Alu Imran, 135.) [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas obavještava da nema nijednog roba koji će počinuti grijeh, a potom u potpunosti uzeti abdest, klanjati dva rekata sa namjerom pokajanja od tog grijeha, te zatražiti oprost, a da mu ga Uzvišeni neće oprostiti. Allahov Poslanik je potom proučio sljedeći ajet: "I za one koji se, kada grijeh počine ili kad se prema sebi ogriješe, Allaha sjete i oprost za grijeh svoje zamole – a ko će oprostiti grijeh ako ne Allah? – i koji svjesno u grijehu ne ustraju." (Alu Imran, 135.)

Koristi hadisa:

1. Podsticaj na obavljanje namaza i traženje oprosta nakon što se počini grijeh.
2. Allahov oprost je jako prostran budući da On mnogo prima pokajanje i oprašta grijehe.

(65063)

(93) – عَنْ أَبِي مُوسَى رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَبْسُطُ يَدَهُ بِاللَّيْلِ لِيَتُوبَ مُسِيءُ النَّهَارِ، وَيَبْسُطُ يَدَهُ بِالنَّهَارِ لِيَتُوبَ مُسِيءُ اللَّيْلِ، حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا». [صحيح] - [رواه مسلم]

(93) – Od Ebu Musaa, radijallahu 'anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Uzvišeni Allah pruža Svoju ruku noću kako bi se pokajao onaj ko zgriješi danju, a pruža Svoju ruku danju kako bi se pokajao onaj ko zgriješi noću, i tako sve dok ne izađe Sunce sa zapada." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam je kazao da Uzvišeni Allah prihvata pokajanje Svoga roba. Zato, kada rob učini grijeh danju, a onda se pokaje noću, Allah će prihvatiti njegovo pokajanje. Isto tako, kada rob učini grijeh noću, a potom se pokaje danju, njegovo pokajanje bit će primljeno. Allah Uzvišeni pruža Svoju ruku kako bi prihvatio pokajanje jer mu se On raduje i drago Mu je da pokajanje primi. Vrata pokajanja bit će otvorena sve dok se Sunce ne pojavi sa zapadne strane, što je nagovještaj kraja ovoga svijeta. Tada se vrata pokajanja zatvaraju.

Koristi hadisa:

1. Prihvatanje pokajanja je moguće sve dok su vrata pokajanja otvorena. Ta vrata se zatvaraju kada Sunce izađe sa zapada i

kada čovjeku dođe trenutak smrti, odnosno kada duša stigne do grla.

2. Ne treba gubiti nadu zbog grijeha, jer Allahova milost je velika, a vrata pokajanja su otvorena.
3. Uslovi pokajanja su sljedeći: Prvi je prestanak činjenja grijeha, drugi je kajanje zbog počinjenog grijeha, a treći je čvrsta odluka da se više nikada ne vrati tom grijehu. Ovi uslovi važe ako je grijeh počinjen prema Allahu. Međutim, ako se grijeh tiče prava drugih ljudi, dodatni uslov za ispravno pokajanje jeste da se to pravo vrati onome kome pripada ili da ga oprost.

(4318)

(94) – عن أبي هريرة رضي الله عنه: أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «يُنزَلُ رَبُّنَا تَبَارَكَ وَتَعَالَى كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا حِينَ يَبْقَى ثُلُثُ اللَّيْلِ الْآخِرِ، يَقُولُ: «مَنْ يَدْعُونِي فَأَسْتَجِيبَ لَهُ؟ مَنْ يَسْأَلُنِي فَأَعْطِيَهُ؟ مَنْ يَسْتَغْفِرُنِي فَأَغْفِرَ لَهُ؟».

[صحيح] - [متفق عليه]

(94) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Naš Uzvišeni Gospodar spušta se svake noći na zemaljsko nebo kada ostane zadnja trećina noći i govori: 'Ko šta moli, da mu udovoljim? Ko šta traži, da mu dam? Ko Me moli za oprost, da mu oprostim?'” [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojašnjava nam da se Uzvišeni spušta na ovozemaljsko nebo svake noći kada nastupi njena zadnja trećina. On nas tada podstiče da Ga dozivamo jer će nam se odazvati, navodi nas da od Njega tražimo jer će nam dati i poziva nas da Ga molimo za oprost jer će nam oprostiti.

Koristi hadisa:

1. Vrijednost zadnje trećine noći, obavljanje namaza u njoj, upućivanju dove i traženje oprosta.
2. Kada čovjek čuje ovaj hadis treba se potruditi da iskoristi vremena u kojima se dova prima.

(10412)

(95) - عن الثُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ - وَأَهْوَى الثُّعْمَانُ بِإِصْبَعَيْهِ إِلَى أُذُنَيْهِ -: «إِنَّ الْحَلَالَ بَيْنَ وَإِنَّ الْحَرَامَ بَيْنَ، وَبَيْنَهُمَا مُشْتَبِهَاتٌ لَا يَعْلَمُهُنَّ كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ، فَمَنْ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعَرْضِهِ، وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ وَقَعَ فِي الْحَرَامِ، كَالرَّاعِي يَرَعَى حَوْلَ الْحِمَى يُوشِكُ أَنْ يَرْتَعَ فِيهِ، أَلَا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمَى، أَلَا وَإِنَّ حِمَى اللَّهِ مَحَارِمُهُ، أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضَغَةً، إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ». [صحيح] - [متفق عليه]

(95) – Od En-Nu'mana bin Bešira, radijallahu anhum, se prenosi da je rekao pokazivajući prstima na svoje uši: "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da je kazao: 'Što je dozvoljeno (halal) jasno je, a što je zabranjeno (haram) jasno je, a u okviru toga ima onoga što je nejasno i što mnogi ne poznaju. Ko se toga sačuva, taj je sačuvaio svoju vjeru i čast, a ko se upusti u to, zapast će u ono što je zabranjeno - baš kao u slučaju pastira koji čuva stado oko zabranjene zemlje. Lahko se može desiti da mu stado umakne i počne da pase u zabranjenom. Svaki vladar ima svoju zabranjenu zonu, a Allahova zabranjena zona jesu Njegove zabrane. U tijelu ima jedan komad mesa koji kad je dobar, bude dobro cijelo tijelo, a kad je pokvaren, bude pokvareno cijelo tijelo. Taj organ je srce.'" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam u ovom hadisu ukazuje na opće pravilo kojeg se trebamo pridržavati po pitanju svih stvari u životu. Naime, šerijatske stvari se mogu podijeliti na: one koje su jasno dozvoljene, one koje su jasno zabranjene i one sumnjive, za koje ne znamo sa sigurnošću jesu li dozvoljene ili ne. Većina ljudi ne poznaje šerijatski status tih sumnjivih stvari.

Onaj ko ostavi sumnjive stvari sačuvati će svoju vjeru budući da na taj način neće učiniti nešto što je zabranjeno, te će, usto, sačuvati i svoju

čast jer ga ljudi neće ogovarati niti uznemiravati s obzirom da nije počinio tu sumnjivu stvar. S druge strane, onaj ko se upusti u sumnjive stvari sebe izlaže onome što je zabranjeno i ljude navodi da mu oskrnave čast. Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je naveo i primjer za onoga ko se upliće u sumnjive stvari. Naime, takav je poput čobana koji dovodi svoju stoku na ispašu blizu tuđe zemlje. Velika je vjerovatnoća da će njegova stoka zagaziti na tuđi posjed, pa je isto tako velika vjerovatnoća da će onaj ko se upušta u sumnjive stvari uraditi nešto što je zabranjeno. Pored toga, Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam je rekao da se u tijelu nalazi komad koji kad je dobar, bude dobro cijelo tijelo, a kad je pokvaren, bude pokvareno cijelo tijelo. Taj organ je srce.

Koristi hadisa:

1. Podsticaj na izbjegavanje onoga što je sumnjivo, ono za šta se ne zna sigurno da li je dozvoljeno ili nije.

(4314)

(96) – عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه قال: قال النبي صلى الله عليه وسلم: «لا تَسْبُوا أصحابي، فلو أن أحدكم أنفق مثل أحد، ذهبًا ما بلغ مدَّ أحدهم، ولا نصيفه». [صحيح] - [متفق عليه]

(96) – Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nemojte vrijeđati moje ashabe! Da neko od vas udijeli zlata težine brda Uhud, ne bi dostigao vrijednost pregršti hrane koju oni udijele, pa ni vrijednost pola pregršti.”
[Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio je vrijeđanje bilo kojeg ashaba. Kazao je da, kada bi neko od ljudi dao zlata koliko je brdo

Uhud, ne bi mogao dostići sevap koji su imali ashabi udjeljujući šaku ili pola šake hrane. Ashabi su bolji od onih koji nakon njih dolaze. Razlog ovakvog vrednovanja njihovog udjeljivanja jeste što su oni pomagali kada je bilo najteže, pomagali su Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i direktno ga štitili, što nije moguće da neko učini nakon njih. Isti je slučaj i sa njihovim trudom u svim drugim dobrim djelima. Tome se može dodati i njihova samilost, ljubav, strahopoštovanje, poniznost, davanje drugima prednosti nad sobom, istinska borba itd. Vrijednost druženja sa ashabima, pa makar jedan tren, ne može se dostići nikakvim djelom, a odlike nekoga ne donose se analogno, nego je to Allahova dobrota koju On ukazuje kome želi.

Koristi hadisa:

(11000)

(97) – عن ابن عباس رضي الله عنهما قال: كُنْتُ خَلَفَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمًا، فَقَالَ: «يَا غُلَامُ، إِنِّي أُعَلِّمُكَ كَلِمَاتٍ، أَحْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظَكَ، أَحْفَظِ اللَّهَ تَحْفَظَكَ، إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللَّهَ، وَإِذَا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ، وَاعْلَمْ أَنَّ الْأُمَّةَ لَوِ اجْتَمَعَتْ عَلَى أَنْ يَنْفَعُوكَ بِشَيْءٍ، لَمْ يَنْفَعُوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ لَكَ، وَلَوْ اجْتَمَعُوا عَلَى أَنْ يَضُرُّوكَ بِشَيْءٍ، لَمْ يَضُرُّوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ عَلَيْكَ، رُفِعَتِ الْأَقْلَامُ وَجَفَّتِ الصُّحُفُ».

[صحيح] - [رواه الترمذي]

(97) – Od Ibn Abbasa, radijallahu anhumu, se prenosi da je rekao: "Bio sam jedan dan iza Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa mi je rekao: 'O dječaće, podučiću te ovim riječima: 'Čuvaj Allaha, pa će i Allah tebe čuvati. Čuvaj Allaha pa ćeš Ga uvijek pred sobom naći (tj. postupaj kako Allah želi pa kad Ga nešto zamoliš, On će ti udovoljiti). Kada moliš, moli Allaha. Kada pomoć tražiš, traži je od Allaha. I znaj, da kada bi se svi ljudi sakupili da ti i najmanju korist pribave, ne bi donijeli osim ono što ti je Allah odredio i propisao. A kada bi se sakupili da ti nanesu kakvu štetu, ne bi ti nanijeli štete osim onoliko koliko ti je Allah odredio i upisao. Pera sudbine su podignuta, a stranice se osušile (tj. sve je određeno i zaključeno).'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Tirmizi]

Objašnjenje:

Ibn Abbas, radijallanu anhu, nam kazuje da je jednom prilikom, dok je bio dječak, kada je jahao zajedno sa Allahovim poslanikom, sallallahu 'alejhi ve sellem, Poslanik mu je rekao: "Dječaće, podučit ću te nekim stvarima koje će ti biti od koristi:

Čuvaj Allaha tako što ćeš izvršavati ono što je On naredio i kloniti se onoga što je On zabranio. U skladu s tim, bit ćeš uvijek u djelima pokornosti, a ne u grijesima. Ako tako postupiš, Allah će te nagraditi tako što će te sačuvati poteškoća ovoga i onoga svijeta i pomoći će ti u svim tvojim radnjama.

A kada želiš da zatražiš od nekoga nešto, zatraži samo od Allaha. On je jedini koji se odaziva onima koji Ga mole.

Pored toga, kada želiš da potražiš pomoć, zatraži je samo od Allaha.

Budi ubijeđen da ti se u životu neće desiti neka korist pa makar se svi ljudi na Zemlji skupili da ti je priušte, osim uz Allahovu dozvolu. S druge strane, neće ti se desiti nikakva šteta makar se svi ljudi urotili protiv tebe osim ako Allah tako odredi.

To je sve Allah odredio shodno Svojoj mudrosti i Svome znanju. Ne može se promijeniti ono što je Uzvišeni odredio.

Koristi hadisa:

1. Važnost podučavanja omladine i djece načelima vjere, kao što je tevhid i ahlak i ostale propise.
2. Čovjeka će stići nagrada ili kazna shodno njegovim djelima.
3. Naređeno nam je da se oslonimo na Allaha i ni na koga više. On je najbolji na koga se može osloniti.
4. Vjerovanje u Allahovu odredbu i zadovoljstvo njome, a Allah je ionako sve odredio.
5. Ko zanemari Allahovu naredbu, On će njega zanemariti i neće ga sačuvati.

(4811)

(98) – عَنْ سُفْيَانَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الثَّقَفِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، قُلْ لِي فِي الْإِسْلَامِ قَوْلًا لَا أَسْأَلُ عَنْهُ أَحَدًا غَيْرَكَ، قَالَ: «قُلْ: آمَنْتُ بِاللَّهِ، ثُمَّ اسْتَقِيمُ». [صحيح] - [رواه مسلم وأحمد]

(98) – Prenosi se od Sufjana ibn Abdullaha es-Sekafija, radijallahu anhu, da je rekao: “Allahov Poslaniče, reci mi nešto o islamu, o čemu poslije tebe više nikoga neću morati pitati?” Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mu reče: "Reci: ‘Vjerujem u Allaha’, a zatim ustraj u tome." [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Ashab Sufjan ibn Abdullah, radijallahu anhu, zatražio je od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da ga poduči nečemu što uključuje sve što mu je potrebno u islamu kako bi se toga čvrsto pridržavao i kako nikoga drugog ne bi imao potrebu pitati o tome. Poslanik mu reče da potvrdi da je Allah jedan i da vjeruje da je On njegov Gospodar, Stvoritelj i Jedini Koji zaslužuje da bude obožavan. Pored toga, potrebno je potom da ustraje u izvršavanju onoga što je Allah naredio i izbjegavanju onoga što je On zabranio.,

Koristi hadisa:

1. Osnova ove vjere jeste vjerovanje u Allaha, Njegov rububijet, uluhijet i Njegova imena i svojstva.
2. Važnost ustrajnosti na imanu i činjenju ibadeta.
3. Iman je uslov prihvatanja dobrih djela.
4. Vjerovanje u Allaha obuhvata sve što je ljudima obavezno da u to budu uvjereni, te da ispoljavaju srčane ibadete i da svojom nutrinom i vanjštinom u cjelosti budu predani Allahu.
5. Od čovjeka se zahtijeva da bude istrajan u činjenju dobrih djela i izbjegavanju loših.

(99) – عَنِ الثُّعْمَانَ بْنِ بَشِيرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادُّهِمْ وَتَرَاحُمِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ مَثَلُ الْجَسَدِ، إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهْرِ وَالْحَمَى». [صحيح] - [متفق عليه]

(99) – Od Nu'mana ibn Bešira, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Vjernici u svojoj međusobnoj ljubavi, milosti i suosjećanju su poput jednog tijela; kada se jedan organ razboli, sa njim se solidariše ostatak tijela, bdijenjem i temperaturom." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam ukazuje da međumuslimansko stanje mora biti takvo da jedni drugima žele dobro, da se vole i međusobno pomažu. Također, ako se nekome šteta nanosi, svi saosjećaju sa njim. Muslimani su, prema tome, poput jednog tijela, ako se dio razboli, ostatak tijela na to reaguje kroz nesanicu i povišenu temperaturu.

Koristi hadisa:

1. Iz ovog hadisa zaključujemo da se prava muslimana moraju poštivati, te se iz njega također može razumjeti i podsticaj na međusobno potpomaganje i ljubazan odnos.
2. Vjernici jedni prema drugima moraju ispoljavati ljubav i biti od pomoći jedni drugima.

(4969)

(100) – عن عثمان بن عفان رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «مَنْ تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الوُضوءَ خَرَجَتْ حَطَايَاهُ مِنْ جَسَدِهِ حَتَّى تَخْرُجَ مِنْ تَحْتِ أَظْفَارِهِ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(100) – Prenosi se od Osmana ibn 'Affana, radijallahu anhu, da je rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: 'Ko se na lijep način abdesti, njegovi grijesi će izaći iz njegovog tijela, pa čak i ispod njegovih noktiju.'” [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem nam skreće pažnju da onaj ko se abdesti vodeći računa o svim sunnetima abdesta, to će biti uzrok da mu se oprostite grijesi sve dok posljednji ne izađe ispod noktiju na rukama i nogama.

Koristi hadisa:

1. Podsticaj na vođenje računa o abdestu i njegovim sunnetima.
2. Vrijednost abdesta. Sa njim se postiže oprost malih grijeha, a što se tiče velikih, za njih je potrebno posebno pokajanje.
3. Uslov opraštanja grijeha je da se abdest upotpuni onako kako je pojasnio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.
4. Opraštanje grijeha u ovom hadisu je uslovljeno izbjegavanjem velikih i pokajanjem od njih. Uzvišeni je kazao: „Ako se budete klonili velikih grijeha koji su vam zabranjeni, Mi ćemo pokriti vaša loša djela i u divno mjesto vas uvesti." (en-Nisa: 31.)

(6263)

(101) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: سأل رجل النبي صلى الله عليه وسلم فقال: يا رسول الله، إنا نركب البحر، ونحمل معنا القليل من الماء، فإن توضأنا به عطشنا، أفنتوضأ بماء البحر؟ فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «هو الظهور ماؤه الحِلُّ مَيْتَةٌ». [صحيح] - [أخرجه أبو داود والترمذي وابن ماجه والنسائي ومالك والدارمي وأحمد]

(101) – Ebu Hurejre veli: "Neki čovjek je upitao Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem: 'O Allahov Poslaniče, mi plovimo morem i sa sobom ponesemo malu količinu vode. Ukoliko tu vodu budemo koristili za abdest, nećemo imati čime da ugasimo žeđ, pa da li da se abdestimo morskom vodom?' Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem odgovori: 'Ona je čista i čisteća, dozvoljene su morske životinje koje u moru uginu.'“ Ebu Davud. [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Ibn Madže - Hadis bilježi Tirmizi - Hadis bilježi Nesai - Hadis bilježi Ebu Davud - Hadis bilježi imam Ahmed - Hadis bilježi imam Malik - Hadis bilježi Darimi]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, pojasnio je u ovom hadisu da je morska voda čista i da može poslužiti za čišćenje, te da su morske životinje, poput riba i sl., koje uginu u njemu, dozvoljene za konzumiranje. Minhatul-allam, 1/28., Tevdihul-ahkam, 1/116.

Koristi hadisa:

(8355)

(102) – عن عبد الله بن عمر رضي الله عنهما قال: سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْمَاءِ وَمَا يَنْتُجُهُ مِنَ الدَّوَابِّ وَالسَّبَّاحِ، فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِذَا كَانَ الْمَاءُ قُلَّتَيْنِ لَمْ يَحْمَلِ الْحَبَثَ». [صحيح] - [رواه أبو داود وابن ماجه والترمذي والنسائي والدارمي وأحمد]

(102) – Abdullah b. Omer, rekao je : "Vjerovjesnik je upitan o vodi na koju dolaze razne životinje i zvijeri. Odgovorio je: 'Kada voda dostigne količinu dva kulleta, ne može je ništa onečistiti.'" (Ebu Davud) [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Ibn Madže - Hadis bilježi Tirmizi - Hadis bilježi Nesai - Hadis bilježi Ebu Davud - Hadis bilježi imam Ahmed - Hadis bilježi Darimi]

Objašnjenje:

Poslanik je, sallallahu alejhi ve sellem, u ovome hadisu pojasnio da se voda u velikim količinama ne može onečistiti samim dodiranjem sa nečistoćom, ako joj se nije promijenilo jedno od svojstava, dok, s druge strane, voda u malim količinama onečisti se u većini slučajeva, jer postoji mogućnost da se promijenilo neko njeno svojstvo. Dakle, ukoliko je voda u velikim količinama i promijeni se jedno od njenih svojstava, postaje nečista, pa makar je bilo i dva kulleta. Imajući u vidu da su u ovom kontekstu spomenute zvijeri i životine, to ukazuje da je ono što ostane iza njih nečisto, osim u slučaju da vode ima mnogo, pa se zbog toga ne promijene njene osobine.

Koristi hadisa:

(8357)

(103) – عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِذَا أَتَيْتُمُ الْغَائِطَ فَلَا تَسْتَقْبِلُوا الْقِبْلَةَ، وَلَا تَسْتَدْبِرُوهَا وَلَكِنْ شَرِّقُوا أَوْ غَرِّبُوا» قَالَ أَبُو أَيُّوبَ: فَقَدِمْنَا الشَّامَ فَوَجَدْنَا مَرَا حِيصَ بُنَيْتٍ قِبَلَ الْقِبْلَةِ فَنَنْحَرِفُ، وَنَسْتَغْفِرُ اللَّهَ تَعَالَى. [صحيح] - [متفق عليه]

(103) – Ebu Ejjub el-Ensari, radijallahu anhu, prenio je da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada vršite fiziološku potrebu, nemojte se okretati prema kibli licem ni leđima, okrenite se prema istoku ili zapadu." Ebu Ejjub pripovijedao je: "Kada smo otišli u Šam, zatekli smo nužnike sagrađene prema Kibli, pa bismo se okretali ustranu i iskali oprost od Svevišnjeg Allaha." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je zabranio da se prilikom vršenja fiziološke potrebe okreće prema Kibli licem ili leđima, rekavši da se okreće prema istoku ili zapadu, ako je Kibla na onoj strani kao što je Medinelijama. Potom je Ebu Ejjub pripovijedao da su oni otišli u Šam, te zatekli nužnike sagrađene prema kibli, pa su se okretali ustranu svojim tijelima i iskali oprost od Svevišnjeg Allaha.

Koristi hadisa:

1. Ovim se iskazuje poštovanje časne Ka'be.
2. Oprost se tražio nakon izlaska iz toaleta.
3. Kroz hadis se vidi kako je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na adekvatan način podučavao ljude. Nakon što im je nešto zabranio, ukazao im je na ono što je dozvoljeno.

(104) – عَنْ أَبِي قَتَادَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا يُمَسِّكَنَّ أَحَدُكُمْ ذَكَرَهُ بِيَمِينِهِ وَهُوَ يُبُولُ، وَلَا يَتَمَسَّحُ مِنَ الْخَلَاءِ بِيَمِينِهِ، وَلَا يَتَنَفَّسُ فِي الْإِنَاءِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(104) – Ebu Katade prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Neka niko od vas ne drži svoj polni organ desnom rukom dok mokri, neka se nakon obavljene nužde ne čisti desnom rukom i neka ne puše u posudu." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojasnio je neka pravila ponašanja; zabranio je da čovjek drži spolni organ desnom rukom dok urinira, te da se nakon obavljene male ili velike nužde čisti desnom rukom, jer je desna strana predviđena za časnije poslove. Također, zabranio je da se puše u posudu sa pićem.

Koristi hadisa:

1. Hadisom se pojašnjava prednost islama u odnosu na druge vjere kada je riječ o pravilima ponašanja i čistoći.
2. Od prljavih stvari treba se udaljiti, a ako čovjek bude primoran da ih dodiruje, onda to treba činiti lijevom rukom.
3. Desna strana ima počast u odnosu na lijevu.
4. Sveobuhvatnost islamskog vjerezakona i njegovih propisa.

(3079)

(105) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «إِذَا اسْتَيْقَظَ أَحَدُكُمْ مِنْ مَنَامِهِ فَتَوَضَّأَ فَلْيَسْتَنْثِرْ ثَلَاثًا، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَبِيتُ عَلَى حَيْشُومِهِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(105) – Prenosi se od Ebu Hurejre radijallahu 'anhu, da je rekao: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao je: 'Kada se neko od vas probudi i uzme abdest, neka ušmrkne vodu i izbaci je tri puta, jer šejtan boravi u nosnoj šupljini dok čovjek spava noću." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Ebu Hurejre, radijallahu 'anhu, nam prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Kada se neko od vas probudi i abdesti", odnosno htjedne da uzme abdest (nakon buđenja), "neka ušmrkne triput", odnosno neka očisti unutrašnjost nosa triput. Zatim, Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, objašnjava razlog zbog kojeg je ovo preporučio, pa kaže: "jer šejtan boravi u nosnoj šupljini", znači da šejtan, kada nije u stanju da čovjeka zavodi svojim vesvesama (došaptavanjima), jer čovjek spava i nije svjestan, on boravi u njegovom nosu, da bi čovjeku tokom spavanja izazivao ružne snove, i spriječio lijepe snove. Zbog toga je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, naredio da se opere unutrašnjost nosa da bi se uklonila prljavština šejtana i njegov smrad. Šejtanov boravak u čovjekovom nosu je stvaran (nije metaforički). Nos je otvor do srca na kojem, kao ni na ušima, nema pregrade (poklopca), a došlo je u hadisu da šejtan ne može proći kroz pregradu te je stoga naređeno da se pokriju usta prilikom zijevanja, da bi se spriječio ulazak šejtana.

Koristi hadisa:

(8377)

(106) – عن أنس رضي الله عنه قال: «كان النبي صلى الله عليه وسلم يغسل، أو كان يَغْتَسِلُ، بالصَّاعِ إلى خَمْسَةِ أُمْدَادٍ، وَيَتَوَضَّأُ بِالْمُدِّ». [صحيح] - [متفق عليه]

(106) – Prenosi se od Enesa, radijallahu anhu, da kaže: "Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kupao bi se jednim saom (oko 3 litra), pa do pet pregršti vode, a uzimao je abdest jednim muddom (oko 750 ml) vode." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Enes b. Malik, radijallahu anhu, kazuje da Poslanik prilikom kupanja nije rasipao vodu, pa se najčešće kupao jednim saom vode, a to iznosi četiri pregršti; kad je bilo potrebno više vode, potrošio bi pet muddova. Zatim je rekao da je abdest uzimao jednim muddom, tj. jednom pregršti vode.

Koristi hadisa:

(8387)

(107) – عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «لَا يَقْبَلُ اللهُ صَلَاةَ أَحَدِكُمْ إِذَا أَحْدَثَ حَتَّى يَتَوَضَّأَ». [صحيح] - [متفق عليه]

(107) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Allah ne prima namaz nikome ko nema abdest, sve dok ga ne uzme." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, salallahu alejhi ve sellem, nam pojašnjava da je jedan od namaskih šartova čistoća. Onaj ko želi da obavi namaz, obaveza mu je da uzme abdest ukoliko je prije toga uradio nešto što ga kvari, kao što je obavljanje fiziološke potrebe, duboki san i tako dalje.

Koristi hadisa:

1. Namaz onoga ko nije čist nije ispravan. Potrebno je da uzme gusul kako bi uklonio veliku pravnu nečistoću ili abdest kako bi uklonio malu pravnu nečistoću.
2. Abdest se uzima tako što se uzme vode i njome isperu usta, a potom se ta voda ispljune. Zatim, voda se ušmrka u nos, a potom išmrka. Poslije toga, lice se treba očistiti (umiti) tri puta, te ruke do iza laktova isto tako tri puta. Nakon toga će se mokrim rukama potirati po glavi jedanput, a onda će se oprati noge uključujući i članke tri puta.

(3534)

(108) - عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: أَخْبَرَنِي عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ: أَنَّ رَجُلًا تَوَضَّأَ فَتَرَكَ مَوْضِعَ ظُفْرِ عَلَى قَدَمَيْهِ فَأَبْصَرَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: «ارْجِعْ فَأَحْسِنْ وُضُوءَكَ» فَرَجَعَ، ثُمَّ صَلَّى. [صحيح بشواهده] - [رواه مسلم]

(108) – Prenosi se od Džabira, radijallahu anhu, da mu je Omer ibn el-Hattab, radijallahu anhu, rekao da je neki čovjek uzimao abdest pa nije oprao na svom stopalu koliko je površina nokta. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ga je posmatrao pa mu je rekao: "Vrati se i uljepšaj (upotpuni) svoj abdest", pa je ponovio abdest, a zatim klanjao. [Hadis je sahih - ispravan zbog drugih predaja (ševahid)] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Omer, radijallahu anhu, nam prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, primijetio da jedan čovjek, nakon uzetog abdesta, nije oprao na stopalu predio veličine nokta, pa mu je skrenuo pozornost, rekavši: "Vrati se, pa upotpuni svoj abdest. Neka voda sapere svaki dio tijela onako kako mu priliči." Čuvši Poslanika, čovjek se vratio, upotpunio abdest, pa je tek nakon toga klanjao.

Koristi hadisa:

1. Ne smije se odgađati naređivanje na dobro i upućivanje neznalice i nemarnog, a naročito ako će njihov postupak rezultirati da im ibadet ne bude ispravan.
2. Obaveza je da voda nakvasi sve dijelove tijela koji su propisani da se operu prilikom uzimanja abdesta. Onaj ko ostavi makar mali dio tijela neopran, abdest mu neće biti ispravan i morat će ga ponovo uzeti ukoliko ne odmakne mnogo vremena.
3. Propisano je u potpunosti uzeti abdest, a to se postiže slijeđenjem šerijata.
4. Stopala predstavljaju dio tijela koji je obavezan oprati tokom uzimanja abdesta, te nije dovoljno da se samo potaru.
5. Obavezno je da prilikom uzimanja abdesta ne prolazi mnogo vremena između pranja propisanih dijelova tijela. Jedan dio tijela se ne smije osušiti prije nego se opere drugi.
6. Iz neznanja i zaborava ne proizilazi grijeh, ali ipak abdest neće biti valjan ako se propusti pranje određenog dijela tijela. Poslanik je ovom čovjeku koji nije upotpunio abdest iz neznanja naredio da ga ponovo uzme.

(8386)

(109) – عن عَمْرُو بْنِ عَامِرٍ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَوَضَّأُ عِنْدَ كُلِّ صَلَاةٍ، قُلْتُ: كَيْفَ كُنْتُمْ تَصْنَعُونَ؟ قَالَ: يُجْزِي أَحَدَنَا الْوُضُوءُ مَا لَمْ يُحْدِثْ. [صحيح] - [رواه البخاري]

(109) – Amr ibn Amir prenosi da je Enes ibn Malik rekao: "Allahov Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, abdestio se za svaki namaz." Amr je upitao: "Kako ste vi postupali?" Enes mu odgovori: "Dovoljno nam je ako jednom uzmemo abdest, dokle god ga ne izgubimo." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uzimao je abdest za svaki obavezni namaz čak i ako ga nije izgubio, kako bi postigao potpunu vrijednost i nagradu.

Dozvoljeno je da se klanja više obaveznih namaza sa jednim abdestom.

Koristi hadisa:

1. Najučestalija praksa Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, bila je da uzima abdest za svaki obavezni namaz trudeći se da postigne ono što je najbolje.
2. Pohvalno je uzimati abdest za svaki obavezni namaz.
3. Dozvoljeno je obavljati više namaza sa jednim abdestom.

(65080)

(110) – عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: تَوَضَّأَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَرَّةً مَرَّةً.

[صحيح] - [رواه البخاري]

(110) – Od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, se prenosi da je rekao: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je (jedne prilike) uzeo abdest perući dijelove tijela jedanput." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je u određenim prilikama uzimao abdest perući dijelove tijela samo jedanput. U skladu s tim, lice bi oprao samo jednom, što uključuje i pranje usta i nosa, te bi po jednom oprao ruke i noge. To je minimalna, obavezna mjera koja se mora ispuniti prilikom uzimanja abdesta.

Koristi hadisa:

1. Obaveza je oprati dijelove tijela tokom abdesta jedanput, a pohvalno je više od toga.
2. Propisano je uzimati abdest uz pranje dijelova tijela samo jedanput u nekim prilikama.
3. Što se tiče potiranja glave, propisano ju je samo jednom potirati bez ikakvih dodavanja.

(65081)

(111) - عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ زَيْدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَوَضَّأَ مَرَّتَيْنِ

مَرَّتَيْنِ. [صحيح] - [رواه البخاري]

(111) – Od Abdullaha ibn Zejda, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uzeo abdest perući dijelove tijela dvaput. [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je u nekim situacijama prilikom uzimanja abdesta prao dijelove tijela dva puta. U skladu sa navedenim, lice bi oprao dva puta, što uključuje i pranje usta i nosa, te bi ruke i noge, također, oprao dva puta.

Koristi hadisa:

1. Obaveza je prilikom uzimanja abdesta po jedanput oprati dijelove tijela, a pohvalno je više od toga.
2. Propisano je uzimati abdest uz pranje dijelova tijela dva puta u nekim prilikama.
3. Što se tiče potiranja glave, propisano ju je samo jednom potirati bez ikakvih dodavanja.

(65082)

(112) - عَنْ حُمْرَانَ مَوْلَى عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّهُ رَأَى عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ دَعَا بِوَضُوءٍ، فَأَفْرَعَ عَلَى يَدَيْهِ مِنْ إِيَّائِهِ، فَغَسَلَهُمَا ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، ثُمَّ أَدْخَلَ يَمِينَهُ فِي الْوَضُوءِ، ثُمَّ تَمَضَّمَصَّ وَاسْتَنْشَقَ وَاسْتَنْتَرَى، ثُمَّ غَسَلَ وَجْهَهُ ثَلَاثًا، وَيَدَيْهِ إِلَى الْمِرْفَقَيْنِ ثَلَاثًا، ثُمَّ مَسَحَ بِرَأْسِهِ، ثُمَّ غَسَلَ كُلَّ رَجُلٍ ثَلَاثًا، ثُمَّ قَالَ: رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَوَضَّأُ نَحْوَ وَضُوءِي هَذَا، وَقَالَ: «مَنْ تَوَضَّأَ نَحْوَ وَضُوءِي هَذَا ثُمَّ صَلَّى رَكَعَتَيْنِ لَا يُحَدِّثُ فِيهِمَا نَفْسَهُ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(112) - Prenosi se od Humrana, štićenika Osmana b. Affana, radijallahu anhu, da je vidio Osmana, radijallahu anhu, kako je zatražio vodu za abdest, a zatim iz posude posuo po rukama i oprao ih tri puta. Nakon toga, svoju desnu ruku je stavio u vodu, a zatim isprao usta, ušmrknuo vodu u nos i išmrknuo. Zatim je oprao lice tri puta i ruke do iza lakata tri puta. Zatim je potrao po svojoj glavi. Zatim je oprao noge (stopala) tri puta. Nakon toga je rekao: "Vidio sam Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da se abdesti na ovakav način, a zatim kaže: 'Ko se bude abdestio na ovakav način, a zatim klanja dva rekata, ne razmišljajući u njima o nečemu drugom, oprostit će mu se prethodni grijesi.'" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Osman, radijallahu anhu, nam praktično, kako bi bilo što jasnije, pojašnjava kako je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uzimao abdest. Naime, zatražio je posudu vode, te je posuo po rukama tri puta. Nakon toga, desnu ruku je zagnjurio u posudu uzevši vode s kojom je isprao usta, ušmrknuo vodu u nos, te je išmrknuo. Poslije toga, lice je oprao tri puta, te ruke do iza lakata tri puta. Potom je mokrom rukom jedanput prešao preko glave, a zatim je oprao noge do iznad članaka tri puta.

Kada je završio sa abdestom, Osman je prisutne obavijestio da je vidio Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da na ovaj način uzima abdest i da im je saopštio da onaj ko ovako uzme abdest, te klanja

dva rekata skrušeno, Uzvišeni će mu oprostiti grijehе koje je prethodno učinio.

Koristi hadisa:

1. Pohvalno je oprati ruke prije nego se zagnjуре u posudu radi uzimanja abdesta ukoliko čovjek nije tek ustao iz sna. Ako je tek ustao iz noćnog sna onda mu je obaveza da ih opere.
2. Učitelj treba da podučava druge tako da se znanje najlakše shvati i da se istinski usvoji. Osman je ljudima praktično pokazao kako treba da se uzme abdest.
3. Čovjek kada klanja treba da se distancira od svih ovosvjetskih misli koje ga remete u namazu. Potpuno obavljen namaz je onaj koji se obavi skrušeno i uz koncentraciju, te je, usljed toga, obaveza klanjaču da odagna misli koje mu ometaju namaz.
4. Pohvalno je otpočinjati od desne strane prilikom uzimanja abdesta.
5. Prilikom uzimanja abdesta, pohvalno je držati se sljedećeg redosljeda: ispiranje usta, ušmrkavanje vode u nos, zatim njeno išmrkavanje.
6. Pohvalno je tri puta oprati lice, ruke i noge, a obaveza je samo jedanput.
7. Allah će oprostiti čovjeku grijehе koje je prethodno učinio ukoliko uzme abdest na opisani način i ako skrušeno klanja dva rekata namaza.
8. Svaki dio tijela koji se pere tokom abdesta ima svoju granicu. Naime, pranje lica podrazumijeva da se opere od dijela glave gdje obično počinje kosa pa do donje vilice, te od jednog do drugoga uha. Pranje ruku podrazumijeva da se opere predio

od prstiju ruku do iza lakata. Glava se treba potrati od mjesta gdje obično počinje rasti kosa sve do gornjeg dijela vrata, a i uši spadaju pod pojam glave. Naposljetku, pranje nogu podrazumijeva da se operu u cijelosti do iznad članaka.

(3313)

(113) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِذَا تَوَضَّأَ أَحَدُكُمْ فَلْيَجْعَلْ فِي أَنْفِهِ نَمَّ لِيَنْتَرُ، وَمَنْ اسْتَجَمَرَ فَلْيُوتِرْ، وَإِذَا اسْتَيْقَظَ أَحَدُكُمْ مِنْ نَوْمِهِ فَلْيَغْسِلْ يَدَهُ قَبْلَ أَنْ يُدْخِلَهَا فِي وَضُوئِهِ، فَإِنَّ أَحَدَكُمْ لَا يَدْرِي أَيْنَ بَاتَتْ يَدُهُ». ولفظ مسلم: «إِذَا اسْتَيْقَظَ أَحَدُكُمْ مِنْ نَوْمِهِ فَلَا يَغْمِسُ يَدَهُ فِي الْإِنَاءِ حَتَّى يَغْسِلَهَا ثَلَاثًا، فَإِنَّهُ لَا يَدْرِي أَيْنَ بَاتَتْ يَدُهُ». [صحيح] - [متفق عليه]

(113) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Kada neko od vas abdesti neka ubaci vodu u nos, a onda neka je, izapirući, izbaci, a onaj ko se čisti nakon nužde neka to čini neparan broj puta. Kada se neko od vas probudi neka opere svoje ruke prije nego počne uzimati abdest, jer niko od vas ne zna gdje su mu ruke bile tokom spavanja." Kod Muslima stoji: "Kada se neko od vas probudi neka opere svoje ruke tri puta prije nego ih stavi u posudu, jer niko od vas ne zna gdje su mu ruke bile tokom spavanja." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam u ovom hadisu pojašnjava neke propise čistoće: 1. Onaj ko uzima abdest, neka ušmrkne vodu u nos i neka je išmrkne. 2. Onaj ko želi da ukloni nečistoću nečim mimo vode kao što su kamenčići, neka to uradi neparan broj puta. Minimalno tri puta (ako se time očisti), a maksimalno onoliko koliko je neophodno da se željeno mjesto očisti. 3. Ko se probudi iz noćnog sna, neka ne zagnjuri ruku u posudu kako bi se abdestio prije nego je tri puta

opere izvan te posude. Doista čovjek ne zna gdje mu je ruka bila tokom noći. Možda mu je na ruci nečistoća ili mu je možda šejtan na nju nanio štetne sastojke za njega ili za vodu.

Koristi hadisa:

1. Prilikom uzimanja abdesta obaveza je užmrkati vodu u nos i išmrknuti je.
2. Pohvalno je neparan broj puta očistiti se nakon obavljanja fiziološke potrebe, u slučaju kada se čisti kamenčićima i tome slično.
3. Propisano je oprati šake tri puta nakon noćnog sna.

(3033)

(114) – عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: مَرَّ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِقَبْرَيْنِ، فَقَالَ: «إِنَّهُمَا لِيُعَذَّبَانِ، وَمَا يُعَذَّبَانِ فِي كَبِيرٍ، أَمَّا أَحَدُهُمَا فَكَانَ لَا يَسْتَتِرُ مِنَ الْبَوْلِ، وَأَمَّا الْآخَرُ فَكَانَ يَمْشِي بِالنَّمِيمَةِ» ثُمَّ أَخَذَ جَرِيدَةً رَطْبَةً، فَشَقَّهَا نِصْفَيْنِ، فَعَرَزَ فِي كُلِّ قَبْرٍ وَاحِدَةً، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، لِمَ فَعَلْتَ هَذَا؟ قَالَ: «لَعَلَّهُ يُخَفَّفُ عَنْهُمَا مَا لَمْ يَبْسَسَا». [صحيح] - [متفق عليه]

(114) – Od Ibn Abbasa, radijallahu anhumu, se prenosi da je rekao: "Jedanput je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, prošao pored dva kabura, pa rekao: 'Ova dvojica se kažnjavaju, ali ne zbog nečega velikog. Jedan se kažnjava zbog toga što nije vodio računa o mokraći, a drugi zbog ogovaranja.' Zatim je uzeo svježu palminu granu, prepолоvio je i zabio u oba kabura po jednu polovinu." Ashabi upitaše: "O Allahov Poslaniče, zašto si to uradio?" "Kako bi im se olakšalo dok se ne osuše", reče im Poslanik. [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Jednom prilikom Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je prošao pored dva kabura te je kazao da se dvojica koji se nalaze u njima

trenutno kažnjavaju. To nije bilo nešto krupno u njihovim očima, iako kod Allaha jeste. Jedan od njih dvojice nije čuvao svoju odjeću i tijelo od mokraće prilikom obavljanja male fiziološke potrebe, a drugi se bavio nemimetom. Prenosio je tuđi govor kako bi zavadio ljude i kako bi ih okrenuo jedne protiv drugih.

Koristi hadisa:

1. Prenosjenje tuđih riječi radi pravljenja međuljudskog razdora i nevođenje računa o mokraći spadaju u velike grijeha i razlog su patnje u kaburu.
2. Uzvišeni je otkrio Svome Poslaniku neka dešavanja iz gajba, poput kaburske patnje, kako bi istakao dokaz njegovog poslanstva.
3. Stavljanje mokrih grančica na kaburove tiče se samo našeg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem i ne odnosi se na bilo koga drugog. Allah je otkrio Svome poslaniku da se ta dvojica kažnjavaju, a to ne može znati niko drugi mimo Poslanika.

(3010)

(115) – عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَخَلَ الْخَلَاءَ قَالَ:
 «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(115) – Od Enesa, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao: "Kada bi Allahov Poslanik, salallahu alejhi ve sellem, htio da uđe u toalet rekao bi: 'Allahumme inni e'uzu bika minel-hubusi wel-habais' / Allahu, utječem ti se od muških i ženskih šejtana." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Kada bi Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, htio da uđe na mjesto u kojem bi obavio fiziološku potrebu, zatražio bi Allahovu zaštitu od zla muških i ženskih šejtana. Ova dva izraza su protumačena i na drugi način, da el-hubs predstavlja zlo, a el-habais nečistoće.

Koristi hadisa:

1. Pohvalno je da čovjek prouči ovu dovu kada želi ući u toalet.
2. Sva su stvorenja u izdašnoj potrebi za njihovim Gospodarom, ne bi li od njih otklonio ono što im šteti u svakom stanju.

(3150)

(116) - عن عائشة قالت : كان النبي صلى الله عليه وسلم إذا خرج من الغائط قال: "عُفْرَانُكَ".

وعن ابن مسعود قال: «أتى النبي صلى الله عليه وسلم الغائط فأمرني أن آتية بثلاثة أحجار، فوجدت حجرين، والتمست الثالث فلم أجده، فأخذت رَوْثَةً فأتيته بها، فأخذ الحجرين وألقى الروثة». وقال: «هذا رِكْسٌ». [حديث عائشة صحيح
وحديث ابن مسعود صحيح] - [حديث عائشة: رواه أبو داود والترمذي وابن ماجه والدارمي وأحمد
وحديث ابن مسعود: رواه البخاري]

(116) – Prenosi se od Aiše, da je kazala: "Kada bi Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, izlazio iz toaleta govorio bi: 'Gufraneke.'" Ibn Mesud kazuje: "Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, otišao je da obavi veliku nuždu, a meni zapovjedio da mu donesem tri kamenčića. Ja sam mu našao dva kamena, a treći sam tražio i nisam ga našao, pa sam uzeo fuškiju i donio mu je. On je uzeo kamenje, a fuškiju bacio i rekao: 'Ovo je nečisto!'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Ibn Madže - Hadis bilježi imam Buhari - Hadis bilježi Tirmizi - Hadis bilježi Ebu Davud - Hadis bilježi imam Ahmed - Hadis bilježi Darimi]

Objašnjenje:

U hadisu kojeg prenosi Aiša, radijallahu 'anha, navodi se da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kada bi izlazio iz mjesta gdje bi vršio nuždu, izgovarao: "Gufranek / Tvoj oprost tražim." Allah najbolje zna, ali mudrost toga je vjerovatno da se nakon odstranjivanja onoga što šteti u fizičkom smislu, traži odstranjivane onoga što šteti u duhovnom. U hadisu od Ibn Mes'uda, radijallahu 'anhu, spominje se da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, otišao da izvrši nuždu, a da je naredio da mu se donese tri kamena. On je našao dva, te je uzeo izmet životinje i donio sve to Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, misleći da je to dovoljno. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, uzeo je dva kamena i njima se očistio, a bacio je izmet, te je pojasnio razlog svog postupka. Radi se o tome da je izmet nečistoća i neispravno je njime se

čistiti nakon nužde. Ovo se odnosi na bilo koji izmet (balegu), jer ako se radi o izmetu životinja čije se meso ne jede, onda je ta balaga nečist, a ako se radi o izmetu životinja čije se meso jede, onda je on hrana džinskoj stoci.

Koristi hadisa:

(10046)

(117) – عن عائشة رضي الله عنها قالت: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «السَّوَاكُ مَطَهْرَةٌ

لِلْفَمِّ، مَرْضَاةٌ لِلرَّبِّ». [صحيح] - [رواه النسائي وأحمد]

(117) – Od Aiše, radijallahu anha, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Misvak je sredstvo prirodnog porijekla adekvatno za održavanje oralne higijene i njegovim korišćenjem čovjek postiže Allahovo zadovoljstvo." [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas je podučio da čišćenje zuba drvom arak ili sličnim sredstvima čisti usta od svega neprijatnog. Čišćenje zuba je jedan od načina kojim se može postići Allahovo zadovoljstvo, jer predstavlja pokornost prema Njemu i ispunjenje Njegove zapovijedi. Također, to pridonosi higijeni koju Uzvišeni Allah voli.

Koristi hadisa:

1. Vrijednost čišćenja usta i preporuka Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, njegovom ummetu da često koriste misvak.
2. Najbolje je koristiti drvice od drveta araka prilikom čišćenja usta, dok i četkica i pasta za zube ga mogu zamijeniti.

(3588)

(118) – عن حذيفة بن اليمان رضي الله عنهما قال: «كان رسول الله صلى الله عليه وسلم إذا قام من الليل يُشوّصُ فاهُ بالسَّوَاكِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(118) – Huzejfe b. El-Jeman, radijallahu 'anhu, je rekao: "Kada bi se Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, probudio noću, čistio bi svoja usta misvakom." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je volio urednost i čistoću a mrzio nečistoću i ružan miris. Kada bi se noću probudio čistio bi svoja usta misvakom, jer se tada obično pojavi ružan miris u ustima, i kako bi se pripremio za noćni namaz i od sebe odstranio san, jer je jedna od koristi misvaka odstranjivanje umora i tromnosti.

Koristi hadisa:

(3063)

(119) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: (لولا أن أشق على أمتي؛ لأمرتهم بالسَّوَاكِ عند كلِّ صلاة). [صحيح] - [متفق عليه]

(119) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allhov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Da se ne bojim da će to biti teško mom ummetu, naredio bih im da čiste zube misvakom svaki put kada hoće obaviti namaz." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Kolika je bila ljubav Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, i koliko je želio dobro svome ummetu, govori i činjenica da je želio da rade sve od čega će imati korist i što će ih dovesti do sreće. On ih je podsticao na korištenje misvaka, jer je znao kolike su njegove trenutne koriste, ali

i one u budućnosti. Zbog toga, zamalo nije obavezao svoj ummet da koristi misvak kod svakog abdesta i namaza, jer postoji i verzija hadisa: prilikom svakog abdesta. Međutim, zbog njegove samilosti, pobojavao se da im to Allah Uzvišeni ne stavi u obavezu, a oni to neće moći izvršiti, te će zbog toga biti grešni. Zbog toga im misvak nije naredio, ali ih je podstakao da ga koriste.

Koristi hadisa:

(3364)

(120) – عن أبي هريرة قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «حَقُّ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ أَنْ يَغْتَسِلَ فِي كُلِّ سَبْعَةِ أَيَّامٍ يَوْمًا، يَغْسِلُ فِيهِ رَأْسَهُ وَجَسَدَهُ». [صحيح] - [متفق عليه]

(120) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Svaki musliman se mora okupati (makar) jednom u sedam dana tako da opere glavu i cijelo tijelo." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas obavještava da bi svaki odrasli i razumni musliman trebao da se okupa jednom u svakih sedam dana, tako da opere cijelo svoje tijelo kako bi bio čist i uredan. Najpreči od ovih dana za kupanje je petak, a to se može razumjeti iz nekih verzija ovog hadisa. Prema tome, okupati se na petak je jako pohvalno, pa čak i ako se čovjek okupao dan prije. Međutim, kupanje petkom nije obavezno zbog toga što je Aiša, radijallahu anha, kazala: "Ljudi su se bavili svojim poslovima pa bi otišli na džumu. Bilo im je rečeno: 'Kada biste se okupali...'" Ovaj hadis bilježi el-Buhari, a u drugom njegovom rivajetu stoji: "Imali su neugodan miris." Dakle, iako su se neugodno osjetili, rečeno im je: "Kad biste se okupali...", što ukazuje na neobaveznost, pa je preče da i drugima, koji se ne osjete na taj miris, bude neobavezno kupanje petkom.

Koristi hadisa:

1. Islam vodi računa o čistoći i urednosti.
2. Kupanje na petak je jako pohvalno radi džuma-namaza.
3. Pranje glave je zasebno spomenuto radi važnosti njenog pranja, iako ona spada u cijelo tijelo, koje je spomenuto.
4. Obaveza je čovjeku da se okupa ukoliko ima neugodan miris koji će uznemiravati ljude.
5. Najpreči dan kada se čovjek treba okupati je petak uslijed njegove iznimne vrijednosti.

(65084)

(121) – عن أبي هريرة رضي الله عنه: سمعتُ النبيَّ صلى الله عليه وسلم يقول: «الفِطْرَةُ خَمْسٌ:

الْحِتَانُ وَالِاسْتِحْدَادُ وَقَصُّ الشَّارِبِ وَتَقْلِيمُ الْأَظْفَارِ وَتَنْفُ الْأَبَاطِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(121) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao: "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: "Pet stvari je od fitre: obrezivanje, brijanje stidnih dlačica, skraćivanje brkova, rezanje noktiju i čupanje dlaka ispod pazuha." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

U ovom hadisu Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojašnjava nam pet stvari koje su od vjere islama i od sunneta svih poslanika:

1. Propisno obrezivanje muškaraca odsijecanjem kožice koja prekriva glans, i obrezivanje žena odsijecanjem dijela kožice koja prekriva glans.
2. Brijanje dlačica oko stidnog mjesta.
3. Skraćivanje brkova tako da ne pokrivaju gornju usnu.

4. Rezanje noktiju.
5. Čupanje dlaka ispod pazuha.

Koristi hadisa:

1. Sunneti svih poslanika, koje Allah voli i kojima je zadovoljan, preporučeni su islamom i čovjeka dovode do potpunosti, čistoće i ljepote.
2. Propisano je voditi računa o ovim stvarima i nikako ih ne zanemarivati.
3. Ove stvari doprinose brojnim ovosvjetskim i onosvjetskim koristima kao što su: lijep izgled, čistoća tijela, predostrožnost za šerijatsko-pravnu čistoću, razlikovanje od nevjernika i sprovođenje Allahove naredbe.
4. U drugim hadisima se navode neke dodatne karakteristike fitre mimo ovih pet kao što su: puštanje brade, korištenje misvaka i tako dalje.

(3144)

(122) - عَنْ عَلِيٍّ رضي الله عنه قَالَ: كُنْتُ رَجُلًا مَدَّاءً وَكُنْتُ أَسْتَحْيِي أَنْ أَسْأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِمَكَانِ ابْنَتِهِ فَأَمَرْتُ الْمُقْدَادَ بْنَ الْأَسْوَدِ فَسَأَلَهُ فَقَالَ: «يَغْسِلُ ذَكَرَهُ وَيَتَوَضَّأُ». وَلِلْبُخَارِيِّ: فَقَالَ: «تَوَضَّأُ وَاغْسِلُ ذَكَرَكَ». [صحيح] - [متفق عليه]

(122) – Alija, radijallahu anhu, je rekao: "Često mi je izlazio mezijj, a ja sam se stidio da o tome upitam Allahovog Poslanika, salallahu alejhi ve sellem, jer je njegova ćerka udata za mene, pa sam rekao El-Mikdadu ibn El-Esvedu da ga o tome upita. Poslanik mu je odgovorio : ‘Neka opere svoj spolni ud i neka uzme abdest.'" Kod Buharije stoji: "Poslanik je rekao: 'Uzmi abdest i operi svoj spolni organ.'" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Aliji, radijallahu anhu, je često izlazio mezijj. To je bijela rijetka bjelkasta lepljiva sluz koja izlazi iz spolnog organa prilikom strasti ili prije spolnog odnosa. Nije znao kako da postupi kada mu se to desi, a stidio se da lično o tome upita Allahovog Poslanika budući da mu je on zet. Alija je oženio Poslanikovu kćerku Fatimu. Kao rješenje, zamolio je El-Mikdada ibn El-Esveda da upita Allahovog Poslanika o tome, pa mu je odgovorio da se treba oprati spolni organ, a potom uzeti abdest.

Koristi hadisa:

1. Vrijednost Alije, radijallahu anhu. Naime, iako je bio stidan, to ga nije spriječilo da posredstvom drugog ashaba sazna propis koji ga se tiče.
2. Dozvoljeno je postaviti pitanje učenjaku posredstvom drugog čovjeka.
3. Dozvoljeno je da čovjek kaže nešto o sebi čega se stidi ukoliko u tome ima koristi.
4. Mezijj je nečist i obaveza je očistiti ga sa tijela i odjeće.

5. Izlazak mezija kvari abdest.
6. Obaveza je oprati spolni organ, a isto tako i testise jer se to naznačava u drugom hadisu.

(3348)

(123) - عَنْ عَائِشَةَ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا اغْتَسَلَ مِنَ الْجَنَابَةِ، غَسَلَ يَدَيْهِ، وَتَوَضَّأَ وَضُوءَهُ لِلصَّلَاةِ، ثُمَّ اغْتَسَلَ، ثُمَّ يُخَلِّلُ بِيَدِهِ شَعْرَهُ، حَتَّى إِذَا ظَنَّ أَنَّهُ قَدْ أَرَوَى بَشْرَتَهُ، أَفَاضَ عَلَيْهِ الْمَاءَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، ثُمَّ غَسَلَ سَائِرَ جَسَدِهِ، وَقَالَتْ: كُنْتُ أَغْتَسِلُ أَنَا وَرَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ إِنَاءٍ وَاحِدٍ، نَعْرِفُ مِنْهُ جَمِيعًا. [صحيح] - [رواه البخاري]

(123) – Aiša, majka pravovjernih, radijallahu 'anha, prenosi da je rekla: "Kada bi se god Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kupao zbog spolnog snošaja (džunupluka), oprao bi prvo ruke, a onda bi uzeo abdest kako ga uzimaše za namaz, zatim se okupao i protrljao bi svojom rukom kosu, tako da je bio uvjeren da je i kožu pod njom natopio. Polivao bi vodu po kosi i glavi tri puta, a iza toga oprao ostatak tijela." "Ja i Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kupali smo se iz jedne posude i vodu iz nje skupa grabili", reče Aiša. [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Kada bi Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, htio da uzme gusul, prvo bi oprao svoje ruke, potom bi uzeo abdest kao što ga uzima za namaz, a nakon toga bi svoje tijelo nakvasio vodom. Protrljao bi kosu rukama kako bi stekao utisak da je voda prodrla do korijena kose. Poslije toga, posuo bi tri puta vodu na glavu, a zatim bi okupao cijelo svoje tijelo. Aiša je kazala da su ona i Allahov Poslanik zajedno uzimali gusul iz iste posude, zahvatajući vodu iz nje.

Koristi hadisa:

1. Postoje dvije vrste gusula (kupanja): obavezni i potpuni gusul. Obavezni gusul je da čovjek zanijeti da uzme gusul, a potom da kompletno tijelo nakvasi vodom, uz pranje usta i nosa. S druge strane, potpuni gusul je da se čovjek okupa ovako kako se Allahov Poslanik okupao.
2. Džunupluk je stanje u kojem se čovjek nalazi nakon ejakulacije ili nakon spolnog odnosa makar i ne došlo do izbacivanja sperme.
3. Supružnicima je dozvoljeno da gledaju jedno u drugo i da se okupaju iz iste posude.

(3316)

(124) - عَنْ عَمَّارِ بْنِ يَاسِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: بَعَثَنِي رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي حَاجَةٍ، فَأَجْنَبْتُ فَلَمْ أَجِدِ الْمَاءَ، فَتَمَرَّعْتُ فِي الصَّعِيدِ كَمَا تَمَرَّعُ الدَّابَّةُ ثُمَّ أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَذَكَرْتُ ذَلِكَ لَهُ فَقَالَ: «إِنَّمَا كَانَ يَكْفِيكَ أَنْ تَقُولَ بِيَدَيْكَ هَكَذَا» ثُمَّ ضَرَبَ بِيَدَيْهِ الْأَرْضَ ضَرْبَةً وَاحِدَةً، ثُمَّ مَسَحَ الشَّمَالَ عَلَى الْيَمِينِ، وَظَاهَرَ كَفَّيْهِ وَوَجْهَهُ. [صحيح] - [متفق عليه]

(124) – Ammar ibn Jasir, radijallahu anhu, je rekao: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, me je poslao da obavim nešto. Odžunupio sam se i budući da nisam imao vode, legao sam na zemlju i valjao se kao što se valja životinja. Kada sam se vratio ispričao sam to Allahovom Poslaniku pa mi on kaza: 'Bilo bi ti dovoljno ovako', pa je dotakao svojim dlanovima zemlju jedanput, te je sa lijevom rukom potrao po desnoj, a zatim po vanjskom dijelu šaka i naposljetku je potrao lice." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je jednom prilikom poslao Ammara ibn Jasira na putovanje kako bi mu neke potrebe ispunio. Na putovanju, Ammar je postao džunub putem seksualnog odnosa ili ejakulacije, a nije imao vode da se okupa. Poznao je kako da uzme tejemmmum umjesto abdesta, ali mu nije bilo poznato kako da postupa kada treba da se okupa od džunupluka. Pomislio je, kao što se umjesto abdesta tejemmmum uzima sa nekim dijelovima tijela, da se tako mora cijelo tijelo obuhvatiti zemljom (prašinom) kao što se cijelo opere vodom. Usljed toga, prevrtao se je po zemlji sve dok mu cijelo tijelo nije dodirnulo zemlju, a potom je klanjao. Kada se vratio Allahovom Poslaniku, spomenuo mu je kako je postupio želeći znati da li je ispravno uradio ili ne. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mu je nakon toga razjasnio da je isti način uzimanja tejemmmuma umjesto abdesta i gusula. Potrebno je dlanovima dotaknuti zemlju jedanput, te lijevom rukom potirati po desnoj, a zatim po vanjskom dijelu šaka i naposljetku potirati lice.

Koristi hadisa:

1. Obavezno je potražiti vodu prije uzimanja tejemmuma.
2. Tejemmum je propisan i za onoga ko je džunub (kome je gusul obavezan), ukoliko nije u stanju da koristi vodu.
3. Tejemmum se uzima kako za uklanjanje male pravne nečistoće, tako i za uklanjanje velike.

(3461)

(125) - عَنْ الْمُغِيرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كُنْتُ مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَفَرٍ، فَأَهْوَيْتُ لِأَنْزِعَ خُفَّيْهِ، فَقَالَ: «دَعُهُمَا، فَإِنِّي أَدْخَلْتُهُمَا طَاهِرَيْنِ» فَمَسَحَ عَلَيْهِمَا. [صحيح] - [متفق عليه]

(125) – El-Mugire, radijallahu anhu, je rekao: "Bio sam sa Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, na jednom putovanju, pa sam krenuo da mu skinem mestve kada je uzimao abdest, a on mi je rekao: 'Ostavi ih! Obukao sam ih na čistoću', te je potom potrao po njima." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je jednom prilikom bio na putovanju, pa je krenuo uzimati abdest. Kada je stigao do pranja nogu, El-Mugire ibn Šu'be, radijallahu anhu, je pružio ruke prema Poslaniku kako bi mu skinuo mestve. No, Poslanik mu je rekao da ih ne skida jer ih je obukao na čistoću. Potom je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, potrao po mestvama umjesto pranja nogu.

Koristi hadisa:

1. Propisano je potirati po mestvama prilikom uzimanja abdesta. No, kada je posrijedi uzimanje gusula, noge se obavezno moraju oprati.

2. Potiranje se vrši tako što se jedanput mokrom rukom pređe preko gornjeg dijela mestvi, a ne donjeg.
3. Postoji nekoliko uslova da bi potiranje po mestvama bilo ispravno:
 4. 1. da čovjek obuče mestve nakon što je u cijelosti uzeo abdest, što uključuje pranje nogu.
 5. 2. da su mestve čiste i da prekrivaju stopala, uključujući i članke.
 6. 3. da se potiranje vrši prilikom uzimanja abdesta (kada se čovjek rješava male pravne nečistoće), a ne prilikom gusula (kada se čovjek rješava velike pravne nečistoće).
 7. 4. da se potiranje vrši u okviru jednog dana i noći za onoga ko se nalazi u svom mjestu boravka, te tri dana (s noćima) za putnika.
8. Dozvoljeno je vršiti potiranje i po svemu što uzima propis mestvi, kao što su čarape.
9. Lijep je bio ahlak našeg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i lijepo nas je on podučavao. Naime, nije dao El-Mugiri da mu skine mestve i to mu je obrazložio kazavši da ih je obukao na čistoću. Na taj način, El-Mugire se neće uznemiriti i saznat će dotični propis.

(126) - عَنْ عَائِشَةَ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّ فَاطِمَةَ بِنْتَ أَبِي حُبَيْشٍ سَأَلَتِ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَتْ: إِنِّي أُسْتَحَاضُ فَلَا أَظْهَرُ، أَفَأَدْعُ الصَّلَاةَ؟ فَقَالَ: «لَا، إِنَّ ذَلِكَ عِرْقٌ، وَلَكِنْ دَعِيَ الصَّلَاةَ قَدَرِ الْأَيَّامِ الَّتِي كُنْتِ تَحِيضِينَ فِيهَا، ثُمَّ اغْتَسِلِي وَصَلِّي». [صحيح] - [متفق عليه]

(126) – Prenosi se od Aiše, radijallahu 'anha, da je Fatima bint Ebu Hubejš pitala Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve sellem: "Imam stalni odljev krvi i ne mogu se očistiti, pa da li ću izostavljati namaz?" "Ne, to je krvarenje iz vene. Izostavljaj namaz onoliko dana (u mjesecu) koliko ti je obično trajala ranije menstruacija, a onda se okupaj i klanjaj!" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Fatima bint Hubejš je upitala Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Neprestano mi izlazi krv i izvan vremena menstruacije. Da li će to imati isti propis kao hajz, da ne moram namaz obavljati?" Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, joj odgovori da je to krv istihaze. Dakle, to je krv koja ukazuje na zdravstveni problem, jer ona izlazi iz oštećenog krvnog suda i slično u materici (i slično). To nije krv menstruacije. Kada se pojavi uobičajeni vremenski interval u kojem ti je menstruacija nastupala prije nego te je zadesila istihaza, tada nemoj klanjati i postiti. Dakle, tada se računa menstruacija. Kada prođe taj vremenski interval, prošao ti je hajz. Okupaj se i klanjaj.

Koristi hadisa:

1. Ženi je obaveza da uzme gusul nakon što joj se menstruacija okonča.
2. Namaz je obavezan ženi koja ima neregularno krvarenje.
3. Kod hajza, punoljetna žena izbacuje prirodnu krv putem spolnog organa u tačno određenim danima.

4. Ali kod istihaze, žena izbacuje krv mimo utvrđenog vremenskog intervala i ta krv izlazi iz bližeg dijela njene materice, a ne iz njene dubine.
5. Između krvi hajza i krvi istihaze postoji razlika. Krv hajza je crnkasta, zgusnuta i sadrži neugodan miris, a krv istihaze je crvenkasta, rijetka i nema neprijatnog mirisa.

(3029)

(127) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِذَا وَجَدَ أَحَدُكُمْ فِي بَطْنِهِ شَيْئًا، فَأَشْكَلَ عَلَيْهِ أَخْرَجَ مِنْهُ شَيْءٌ أَمْ لَا، فَلَا يَخْرُجَنَّ مِنَ الْمَسْجِدِ حَتَّى يَسْمَعَ صَوْتًا، أَوْ يَجِدَ رِيحًا». [صحيح] - [رواه مسلم]

(127) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Ako neko od vas osjeti nešto u stomaku pa ne bude siguran da li je pustio vjetar ili nije, neka ne napušta namaz sve dok ne čuje zvuk ili dok ne osjeti miris." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojašnjava nam da onaj ko ne bude siguran da li je pustio vjetar ili nije tokom obavljanja namaza, neka ne prekida namaz sve dok ne bude siguran da je izgubio abdest. Čovjek može biti siguran da je izgubio abdest ukoliko čuje zvuk puštanja vjetra ili ako osjeti miris. U suprotnom, neka ne napušta namaz ukoliko nije siguran.

Koristi hadisa:

1. Ovaj hadis predstavlja jednu od osnova islama i fikhskih pravila, a to je da sumnja ne može potisnuti ubjeđenje.

Drugim riječima, osnova je da nešto ostane onakvo kakvo je bilo sve dok nemamo ubjeđenje da se to promijenilo.

2. Sumnja ne utiče na čistoću. U skladu s tim, klanjač je čist dokle god ne postane siguran da više nije.

(65083)

(128) - عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «إِذَا شَرِبَ الْكَلْبُ فِي إِنَاءٍ أَحَدِكُمْ فَلْيَغْسِلْهُ سَبْعًا». ولمسلم: «أَوْ لَاهُنَّ بِالتُّرَابِ».

عن عبد الله بن مغفل رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «إِذَا وَلَّغَ الْكَلْبُ فِي الإِنَاءِ فَاغْسِلُوهُ سَبْعًا وَعَقِّرُوهُ التَّمَامَةَ بِالتُّرَابِ». [صحيح] - [حديث أبي هريرة - رضي الله عنه - متفق عليه.

حديث عبد الله بن مغفل - رضي الله عنهما - رواه مسلم]

(128) – Prenosi Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada se pas napije iz posude nekog od vas, neka je opere sedam puta." U predaji koju biježi imam Muslim spominje se dodatak: "...prvi put sa zemljom." Abdullah b. Mugaffel, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada se pas napije iz posude nekog od vas, neka je opere sedam puta, a osmi put neka je opere zemljom." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim - Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Pošto je pas jedna od životinja koje nose mnoge nečistoće i bolesti, mudri Zakonodavac je naredio da se posuda iz koje je on lokao opere sedam puta. Prvo sa zemljom, a nakon toga šest puta sa vodom - tek tada će biti u potpunosti čista i čovjek može biti siguran da se neće zaraziti.

Koristi hadisa:

(3143)

(129) – عن عمر بن الخطاب رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «إِذَا قَالَ الْمُؤَدِّنُ: اللهُ أَكْبَرُ اللهُ أَكْبَرُ، فَقَالَ أَحَدُكُمْ: اللهُ أَكْبَرُ اللهُ أَكْبَرُ، ثُمَّ قَالَ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ، قَالَ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ، ثُمَّ قَالَ: أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ، قَالَ: أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ، ثُمَّ قَالَ: حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، قَالَ: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، ثُمَّ قَالَ: حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، قَالَ: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، ثُمَّ قَالَ: اللهُ أَكْبَرُ اللهُ أَكْبَرُ، قَالَ: اللهُ أَكْبَرُ اللهُ أَكْبَرُ، ثُمَّ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ، قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ مِنْ قَلْبِهِ دَخَلَ الْجَنَّةَ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(129) – Prenosi se od Omera ibnul Hattaba, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Kada muezin izgovori: 'Allahu ekber, Allahu ekber' (Allah je najveći, Allah je najveći), pa neko od vas kaže: 'Allahu ekber, Allahu ekber', pa mujezin izgovori: 'Ešhedu en la ilahe illallah' (Svjedočim da nema istinskog boga mimo Allaha), pa neko od vas kaže: 'Ešhedu en la ilahe illallah', pa mujezin: 'Ešhedu enne Muhammeden resulullah' (Svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik), pa neko od vas: 'Ešhedu enne Muhammeden resulullah', pa mujezin: 'Hajje 'alessalah' (Dođite na namaz), pa neko od vas: 'La hawle we la kuwwete illa billah' (Nema snage niti moći mimo Allaha), pa mujezin: 'Hajje 'alel-felah' (Dođite na spas), pa neko od vas: 'La hawle we la kuwwete illa billah', pa mujezin: 'Allahu ekber, Allahu ekber', pa neko od vas: 'Allahu ekber, Allahu ekber', pa mujezin: 'La ilahe illallah', pa neko od vas izgovori iz dubine svoga srca: 'La ilahe illallah', ući će u Džennet." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Ezan predstavlja poziv ljudima da je namaz nastupio, a ono što se izgovara prilikom ezana sadrži značenja ispravnog vjerovanja.

U ovom nam hadisu Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojašnjava šta je propisano uraditi kada se čuje ezan. Čovjek treba da govori ono što govori i mujezin izuzev riječi mujezina: "Hajje 'alessalah", "hajje 'alel felah", tada će kazati: "La hawle we la kuwwete illa billah."

Osim toga, Poslanik nam skreće pažnje da će onaj ko bude ponavljao za mujezinom, iskreno iz svoga srca, ući u Džennet.

Značenja riječi ezana: "Allahu ekber" - Allah je najveći, najveličanstveniji i najuzvišeniji od bilo čega.

"Ešhedu en la ilahe illallah" - Svjedočim da nema istinskog boga mimo Allaha.

"Ešhedu enne Muhammeden resulullah" - Potvrđujem jezikom i srcem da je Muhammed Allahov poslanik. Allah je, dakle, Taj Koji ga je poslao i obaveza nam je da mu budemo pokorni.

"Hajje 'alessalah" - Dođite na namaz, a govor onoga ko prati mujezina: "La hawle we la kuwwete illa billah" - Niko nema nikakvog načina da nešto izbjegne, niti snage da kakvo dobro učini ili bilo šta bez Allahove pomoći.

"Hajje 'alel-felah" - Dođite na spas kako biste ušli u Džennet i kako biste se spasili Džehennema.

Koristi hadisa:

1. Vrijednost ponavljanja za muezinom u svemu što on govori izuzev: "Hajje 'alessalah", "hajje 'alel-felah", tada čovjek treba kazati: "La hawle we la kuwwete illa billah."

(65086)

(130) – عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «إِذَا سَمِعْتُمُ الْمُؤَدِّنَ فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ، ثُمَّ صَلُّوا عَلَيَّ، فَإِنَّهُ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلَاةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْرًا، ثُمَّ سَلُوا اللَّهَ لِي الْوَسِيلَةَ، فَإِنَّهَا مَنْزِلَةٌ فِي الْجَنَّةِ، لَا تَنْبَغِي إِلَّا لِعَبْدٍ مِنْ عِبَادِ اللَّهِ، وَأَرْجُو أَنْ أَكُونَ أَنَا هُوَ، فَمَنْ سَأَلَ لِي الْوَسِيلَةَ حَلَّتْ لَهُ الشَّفَاعَةُ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(130) – Od Abdullaha ibn 'Amra ibn el-'Asa, radijallahu anhuma, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada čujete muezina da uči ezan govorite ono što on govori, zatim donesite salavat na mene, jer ko donese jedan salavat na mene Allah donese na njega deset salavata. Nakon toga, tražite od Allaha za mene vesilet, to je posebno mjesto u Džennetu koje priliči samo jednom Allahovom robu. Nadam se da ću to biti ja. Ko zatraži za mene vesilet biće mu dozvoljen šefa'at." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upućuje onoga ko čuje muezina kako uči ezan da ponavlja za njim, da govori isto što i on izgovara osim kod riječi: "Hajje 'ales-salati, hajje 'alel-felahi", tada čovjek treba reći: "La hawle we la kuwwete illa billah." Nakon toga, treba donijeti salavat na Allahovog Poslanika, a onaj ko na njega donese jedan salavat, Allah će na tog donijeti deset. Što se tiče Allahovog salavata na Njegovog roba, to znači da ga pohvali kod meleka.

Poslije toga, Poslanik nas upućuje da tražimo vesilet za njega, a to je posebno i najbolje mjesto u Džennetu koje je pripremljeno samo za jednog Allahovog roba. Poslanik je kazao da se nada da će to biti on, iako će sigurno on biti, jer se želio ponijeti ponizno u tom kontekstu.

Poslanik nam, nakon toga, skreće pažnju da onaj ko zatraži da vesilet njemu pripadne, Allahov Poslanik će se zauzimati za njega na Sudnjem danu.

Koristi hadisa:

1. Propisano je ponavljati za muezinom.
2. Vrijednost donošenja salavata na Poslanika nakon što se završi ponavljanje za muezinom.
3. Podsticaj na to da tražimo vesilet za Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, nakon što donesemo na njega salavat.
4. Pojašnjenje značenja vesileta i njegove vrijednosti budući da on pripada isključivo jednom Allahovom robu.
5. Pojašnjenje vrijednosti našega Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, jer je on počašćen tim posebnim mjestom.
6. Ko zatraži od Allaha da podari vesilet Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, on će se zauzimati za njega.
7. Pojašnjenje poniznosti Allahovog Poslanika, jer je tražio od svoga ummeta da za njega traže vesilet, iako ga je on već zaslužio.
8. Velika je Allahova milost i blagodat. Za samo jedno dobro djelo, Uzvišeni nagrađuje desetostruko.

(65087)

(131) - عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ الْمُؤَدَّنَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيَ اللَّهُ بِاللهِ رَبًّا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا، وَبِالإِسْلَامِ دِينًا، غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(131) – Sa'd ibn Ebi Vekkas, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Ko kaže kada čuje mujezina sljedeće riječi: 'Ešhedu en la ilahe illallahu wahdehu la šerike lehu, we enne Muhammeden 'abduhu we resuluhu, raditu billahi rabben we bi Muhammedin resulen we bil islami dinen' (Svjedočim da nema istinskog boga mimo Allaha, jedinog koji nema saučesnika i da je Muhammed Njegov rob i poslanik. Zadovoljan sam Allahom kao Gospodarom, Muhammedom kao poslanikom i islamom kao vjerom), biće mu oprošteni grijesi." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas obavještava da onaj ko čuje mujezina da uči ezan, pa prouči: "Ešhedu en la ilahe illallahu wahdehu la šerike lehu." To jeste, potvrđujem i priznajem da nema istinskog boga mimo Allaha i da su sva božanstva mimo njega neispravna. "We enne Muhammeden 'abduhu we resuluhu." Potvrđujem i svjedočim da je Muhammed Njegov rob, koji se ne obožava i Njegov poslanik, koji se ne utjeruje u laž. "Raditu billahi rabben." Zadovoljan sam da mi Allah bude Gospodar, sa svim Njegovim karakteristikama rububijjeta, uluhijjeta i Njegovim imenima i svojstvima. "We bi Muhammedin resulen." I zadovoljan sam da mi je Muhammed poslanik, sa svime što je poslan i što nam je dostavio. "We bil-islami dinen." Zadovoljan sam i da mi je islam vjera sa svim njenim propisima, naredbama i zabranama. U to vjerujem i tome se pokoravam. Allahov Poslanik nam kaže da će onome ko ovo izgovori biti oprošteni mali grijesi.

Koristi hadisa:

1. Ponavljanje ove dove prilikom slušanja ezana uzrok je opraštanja grijeha.

(6272)

(132) – عن جابر رضي الله عنه مرفوعاً: «من قال حين يسمع النداء: اللهم رب هذه الدعوة التامة، والصلاة القائمة، آت محمدًا الوسيلة والفضيلة، وابعته مقامًا محمودًا الذي وعدته، حلت له شفاعتي يوم القيامة». [صحيح] - [رواه البخاري]

(132) – Od Džabira, radijallahu 'anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Ko kaže kada čuje poziv ezana: 'Allahu moj, Gospodaru ovog potpunog Poziva i tek uspostavljenog namaza, podaj Muhammedu stepen u džennetu "El-Vesile" i vrednuj ga kao ni jednog drugog roba, te ga proživi na Pohvaljenom mjestu koje si mu obećao.', time će steći moje zagovorništvo na Sudnjem danu." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Značenje hadisa: Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kaže: "Ko kaže kada čuje ezan", odnosno, ko izgovori ovu prenesenu dovu nakon mujezinovog završetka ezana, pošto je Muslim zabilježio hadis Abdullaha b. 'Amra b. el-'Asa da je on čuo Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, kako kazuje: "Kada čujete mujezina izgovorite isto što i on, zatim donesite salavat na mene i zatražite mi od Allaha El-Vesile." Prema tome dova se uči nakon što se ponovi ono što je mujezin izgovarao i kada on završi s ezanom. "Ed-Da'vetut-tamme" (Potpuni Poziv) je ezan koji se naziva pozivom (da'vetun) zbog toga što je u njemu poziv ljudima da dođu na namaz. "Potpuni" je iz razloga što sadrži islamsko vjerovanje, Tevhid i potvdu muhammedovske Misije jer započinje s Tekbirom, u njemu su i dva Svjedočanstva kao temeljni

dio prvog rukna islama, a zatim i poziv na namaz, te završetak sa još jednim Tekbirom. Riječi: "Es-salatul-kaime" (Uspostavljeni namaz) imaju dva značenja: 1) koji će se sada uspostaviti i 2) kojeg neće promijeniti ni jedan narod niti će se kao propis derogirati, nego će biti stalno, zauvijek uspostavljan dok traju nebesa i zemlja. Riječ; "El-Vesile" znači: Umiljavanje ili ono sa čime se približava drugom tako da "vesiletun" ili približavanje uzvišenom Allahu jeste ono čime Mu se Njegov približava rob poput dobrih djela. Ovdje se konkretno misli na visoko mjesto i uzvišeni stepen u Džennetu kao što je eksplicitno navedeno u Muslimovom Sahihu u hadisu Abdullaha b. 'Amra b. el-'Asa, radijallahu 'anhu, u kojem se kaže: "Kada čujete mu'ezina, recite...; zatim tražite mi kod Allaha 'El-Vesile', a to je stepen u Džennetu samo za jednog Božijeg roba, i nadam se da ja budem taj." 'El-Fadile' je poseban stepen kojim se odlikuje nad svim ostalim stvorenjima; a u dovi znači: Preferiraj Muhammeda nad svim ostalim stvorenjima. Riječi: 'El-Mekamul-mahmud' (Pohvaljeno mjesto) odnosi se na svaku počast koja iziskuje izricanje hvale onome ko je tu počast ukazao, a u ovom konkretnom slučaju znači veliki šefa'at da se ljudima otpočne sa konačnim suđenjem, gdje će i prvi i potonji pohvaliti Muhammeda, sallallahu 'alejhi ve sellem. Kada stvorenjima situacija neizvjesnosti i čekanja nakon proživljenja postane preteška, dolaziće kod Adema, alejhisselam, moleći ga da posreduje kod njihovog Gospodara da se završi nepodnošljiva situacija u kojoj su se našli. On će odbiti, zatim će otići do Nuha, alejhisselam, pa će i on odbiti, isto tako i Ibrahim, alejhisselam, Musa i 'Isa, neka je na sve njih najljepši i najpotpuniji salavat i selam. Pa će (Muhammed, alejhisselam) reći: "To je moje pravo.", pašće na sedždu izgovarajući i izražavajući zahvale, pa će mu se reći: "Digni glavu! Traži biće ti udovoljeno." I on će zatražiti Zagovorništvo. Tako će se svjetini olakšati zagovorništvom našeg Vjerovjesnika, Muhammeda, sallallahu 'alejhi ve sellem. Riječi: "mjestu koje si mu obećao", znače: Veliki šefa'at pri konačnom sudu, kada Uzvišeni bude presuđivao svim stvorenjima. Uzvišeni kaže: "I

probdij dio noći u molitvi – to je samo tvoja dužnost; Gospodar tvoj će ti na onome svijetu hvale dostojno mjesto (el-mekamul-mahmud) darovati." (Kur'an, 79.) Kur'anski izraz: "'asa" kada bude upotrijebljen u ajetu onda izražava obavezu (vudžub). Riječi: "time će steći moje zagovorništvo", odnosno, njima se potvrđuje i obavezuje zagovorništvo Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, koje se dobija zbog učenja ove dove, a dočekaće ga na Sudnjem danu kada će mu ga pružiti Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, uvođenjem u Džennet bez polaganja računa, podizanjem njegovih stepena u Džennetu ili da ga spasi od Džehennema. Naziv: "na Sudnjem danu" je dat zbog veličanstvenih stvari koje će se desiti toga Dana; od kojih je ustajanje stvorenja iz kaburova, realnost svjedočenja protiv njih, kao i stajanje stvorenja u iščekivanju Suda, itd.

Koristi hadisa:

(10635)

(133) – عن أنس بن مالك رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «الدعاء بين

الأذان والإقامة لا يرد». [صحيح] - [رواه النسائي وابن حبان]

(133) – Enes b. Malik prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Dova između ezana i ikameta se ne dobija."

[Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Ibn Hiban - Hadis bilježi Nesai]

Objašnjenje:

Ovaj hadis ukazuje na vrijednost dove između ezana i ikameta. Ko bude nadahnut da uči dovu dato mu je veliko dobro i njemu se dova želi uslišat. Dova u ovom periodu je pohvalna jer čovjek iščekuje namaz i računa mu se kao da je u namazu, a namaz je stanje gdje se dova prima, jer rob se u njemu obraća svome Gospodaru. Zato musliman ovo vrijeme treba iskoristiti u dovi.

Koristi hadisa:

(5479)

(134) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: أتى النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلٌ أَعْمَى، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ، إِنَّهُ لَيْسَ لِي قَائِدٌ يَقُودُنِي إِلَى الْمَسْجِدِ، فَسَأَلَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُرَخِّصَ لَهُ فَيُصَلِّيَ فِي بَيْتِهِ، فَرَخَّصَ لَهُ، فَلَمَّا وُلَّى دَعَاهُ، فَقَالَ: «هَلْ تَسْمَعُ التَّدَاءَ بِالصَّلَاةِ؟» فَقَالَ: نَعَمْ، قَالَ: «فَأَجِبْ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(134) – Ebu Hurejre, radijallahu anhu, je kazao: „Neki slijepac je došao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao mu da nema vodiča koji će ga voditi u džamiju te je tražio da mu dadne olakšicu da klanja u kući pa mu je dozvolio. Međutim, čim se okrenuo Poslanik ga je pozvao i upitao: 'Da li ti čuješ ezan?' Nakon što mu je potvrdno odgovorio, Poslanik mu kaza: „Onda se odazovi." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Neki je slijepac došao Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i kazao mu: „Allahov Poslaniče, nemam nikoga da mi pomogne da me odvede do džamije kada se treba klanjati pet namaza." Time je želio da mu Poslanik dadne olakšicu da ne mora klanjati u džamiji, što mu je on i pružio. No, kada se čovjek okrenuo, Poslanik ga je dozvao i upitao da li čuje ezan za namaz. Nakon što je slijepac odgovorio potvrdno, on mu je naredio da se ipak odazove.

Koristi hadisa:

1. Obaveza je klanjati namaz u džamiji osim ako postoji zaista opravdan razlog za izostanak.

2. Naredba Allahovog Poslanika slijepcu da se odazove ako čuje ezan ukazuje da je obavezno klanjati namaz u džamiji s obzirom da, u osnovi, naredba ukazuje na obavezu.

(11287)

(135) – عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «رَأَيْتُمْ لَوْ أَنَّ نَهْرًا بِيَابِ أَحَدِكُمْ يَغْتَسِلُ فِيهِ كُلَّ يَوْمٍ خَمْسًا، مَا تَقُولُ ذَلِكَ يُبْقِي مِنْ دَرَنِهِ؟» قَالُوا: لَا يُبْقِي مِنْ دَرَنِهِ شَيْئًا، قَالَ: «فَذَلِكَ مِثْلُ الصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ، يَمْحُو اللَّهُ بِهِ الْخَطَايَا». [صحيح] - [متفق عليه]

(135) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Šta mislite, kada bi pred vratima nekoga od vas bila rijeka u kojoj bi se pet puta dnevno kupao, da li bi na njemu ostalo imalo prljavštine?" "Ne bi.", odgovoriše prisutni, a Poslanik dodade: "Tako je sa pet dnevnih namaza kojima Allah briše počinjene grijehе." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je usporedio pet dnevnih namaza sa rijekom koja teče ispred nečije kuće. Naime, namazi brišu i otklanjaju male grijehе kao što se čovjek koji se kupa u rijeci pet puta dnevno čisti od prljavštine.

Koristi hadisa:

1. Ova vrijednost se tiče samo malih grijehа, a za velike je neophodno pokajanje.
2. Vrijednost obavljanja pet namaza i vođenja računa o njima, njihovim šartovima, ruknovima, vadžibima i sunnetima.

(4968)

(136) - عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَأَلْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَيُّ الْعَمَلِ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ؟ قَالَ: «الصَّلَاةُ عَلَى وَفْتِهَا»، قَالَ: ثُمَّ أَيُّ؟ قَالَ: «تُحَبُّ بِرُؤْيَا الْوَالِدَيْنِ» قَالَ: ثُمَّ أَيُّ؟ قَالَ: «الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ» قَالَ: حَدَّثَنِي بِهِنَّ، وَلَوْ اسْتَرَدُّتُهُ لَزَادَنِي. [صحيح] - [متفق عليه]

(136) – Abdullah ibn Mes'ud, radijallahu anhu, je kazao: "Upitao sam Allahovog Poslanika, salallahu alejhi ve sellem, o djelu koje je Allahu najdraže. On mi je kazao: 'Namaz obavljen u za njega predviđenom vremenu.' 'Koje poslije toga?', zatim sam upitao. 'Dobročinstvo prema roditeljima', odgovori on. 'A koje poslije?', upitah. 'Borba na Allahovom putu', odgovori Poslanik.' To mi je odgovorio Allahov Poslanik, a da sam ga još više ispitivao, još bi mi više toga kazao." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Jednom prilikom Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je bio upitan o djelu koje je Allahu najdraže. Kazao je da je to obavezni namaz koji se obavi u propisanom vremenu. Zatim dobročinstvo prema roditeljima i ispunjavanje njihovih prava, a potom borba na Allahovom putu. To je borba kojom se namjerava uzdići Allahova riječ i odbraniti islam i muslimani. Za tu borbu se žrtvuje i život i imetak.

Ibn Mes'ud je kazao da ga je Allahov Poslanik podučio ovim djelima. Da mu je još više pitanja postavio, Poslanik bi mu još više odgovorio.

Koristi hadisa:

1. Djela se razlikuju po vrijednosti shodno tome koliko ih Uzvišeni voli.
2. U ovom hadisu musliman se podstiče da radi najbolja i najvrednija dobra djela.
3. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je davao različite odgovore kada bi bio upitan o najboljem djelu. Naime, vodio

je računa o različitim karakterima ashaba koji bi ga to pitali i o njihovim specifičnim stanjima, pa bi im odgovarao onako kako najviše pogoduje svakome od njih.

(3365)

(137) – عَنْ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «مَا مِنْ أَمْرٍ مُسْلِمٍ تَحَضَّرَهُ صَلَاةٌ مَكْتُوبَةٌ فَيُحْسِنُ وُضُوءَهَا وَخُشُوعَهَا وَرُكُوعَهَا، إِلَّا كَانَتْ كَفَّارَةً لِمَا قَبْلَهَا مِنَ الذُّنُوبِ، مَا لَمْ يُؤْتِ كَبِيرَةً، وَذَلِكَ الدَّهْرُ كُلُّهُ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(137) – Od Osmana, radijallahu 'anhu, se prenosi da je rekao: "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da je kazao: "Nema ni jednog muslimana kojem nastupi propisani namaz pa u potpunosti uzme abdest i obavi namaz skrušeno, a da mu to neće biti otkup za grijehе koje je prethodno počinio, ukoliko ne uradi veliki grijeh. Cijeli život će mu tako biti." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam u ovom hadisu pojašnjava da nema niti jednog muslimana kome nastupi vrijeme obaveznog namaza, a potom u potpunosti uzme abdest, te obavi namaz skrušeno svojim srcem i dijelovima tijela predan Allahu i svjestan Njegove veličine, zatim na besprijekoran način obavi ruku', sedždu i ostale dijelove namaza, a da mu taj namaz neće otkloniti male grijehе koje je prethodno uradio, pod uslovom da se klonio velikih. Ova vrijednost namaza je trajna i važi za svaki namaz kojeg čovjek obavlja.

Koristi hadisa:

1. Namaz koji briše grijehе je onaj za kojeg se čovjek u potpunosti abdesti, a zatim obavi namaz skrušeno želeći Allahovo lice.

2. Jako je vrijedno ustrajavati u ibadetima. To je uzrok oprosta malih grijeha.
3. Vrijednost uzimanja abdesta na potpun način i vrijednost skrušenog obavljanja namaza.
4. Važno je izbjegavati velike grijeha kako bi nam bili oprošteni mali.
5. Velike grijeha uklanja samo posebno pokajanje.

(6254)

(138) – عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يقول: «الصَّلَوَاتُ الْخُمْسُ، وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ، وَرَمَضَانُ إِلَى رَمَضَانَ، مُكْفَرَاتٌ مَا بَيْنَهُنَّ إِذَا اجْتَنَبَ الْكَبَائِرَ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(138) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Pet dnevnih namaza, džuma do džume i ramazan do ramazana iskupljuju grijeha koji se počine između njih, ukoliko se čovjek kloni velikih grijeha." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Hadis nam kazuje da pet obaveznih namaza u toku dana i noći, džuma-namaz svake sedmice i post mjeseca ramazana svake godine, brišu male grijeha, pod uslovom da se izbjegavaju veliki. Veliki grijesi poput bluda i konzumiranja alkohola se ne mogu izbrisati osim putem iskrenog pokajanja.

Koristi hadisa:

1. Grijesi se mogu podijeliti na male i velike.
2. Oprost malih grijeha uvjetovan je izbjegavanjem velikih.

3. Veliki grijesi su oni grijesi za koje je propisana kazna na ovom svijetu, ili za koje postoji prijetnja kaznom na ahiretu, ili se zbog njih iskazuje srdžba Allahova, ili postoji prijetnja ili prokletstvo za počinitelja. Primjeri takvih velikih grijeha su blud i pijenje alkohola.

(3591)

(139) - عن عمرو بن شعيب عن أبيه عن جدّه قال: قال رسولُ الله صلى الله عليه وسلم: «مُرُوا أَوْلَادَكُمْ بِالصَّلَاةِ وَهُمْ أَبْنَاءُ سَبْعِ سِنِينَ، وَاضْرِبُوهُمْ عَلَيْهَا وَهُمْ أَبْنَاءُ عَشْرِ، وَفَرَّقُوا بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ». [حسن] - [رواه أبو داود]

(139) - 'Amr ibn Šuajb prenosi od svoga oca, a on od svoga, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Naređujte djeci da obavljaju namaz kada budu imali sedam godina, a sa deset ih već udarite (ako neće). Osim toga, rastavljajte djecu u postelji (muško od ženskog)." [Hadis je hasen (dobar)] - [Hadis bilježi Ebu Davud]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam pojašnjava da otac mora svojoj djeci, muškoj i ženskoj, naređivati obavljanje namaza onda kada napune sedam godina, te da ih podučiti svemu što im je potrebno kako bi namaz uspostavili. A kada navrše deset godina, ocu se daje pravo i da disciplinski udari dijete, te ih također mora razdvajati i u postelji.

Koristi hadisa:

1. Propisano je podučavati vjeri malu djecu prije njihovog punoljetstva, a od najvažnijih stvari je namaz.

2. Udarati treba iz disciplinskih razloga, a ne radi kažnjavanja. Dakle, kada se neko udari, taj udarac treba da bude u skladu sa stanjem te osobe.
3. Šerijat vodi računa o čuvanju časti i zatvara sve puteve koji vode do njenog narušavanja.

(5272)

(140) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: قَسَمْتُ الصَّلَاةَ بَيْنِي وَبَيْنَ عَبْدِي نِصْفَيْنِ، وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ، فَإِذَا قَالَ الْعَبْدُ: {الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ}، قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: حَمَدَنِي عَبْدِي، وَإِذَا قَالَ: {الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ}، قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: أَثْنَى عَلَيَّ عَبْدِي، وَإِذَا قَالَ: {مَالِكِ يَوْمَ الدِّينِ}، قَالَ: مَجَّدَنِي عَبْدِي، - وَقَالَ مَرَّةً: فَوَضَّ إِلَيَّ عَبْدِي -، فَإِذَا قَالَ: {إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ}، قَالَ: هَذَا بَيْنِي وَبَيْنَ عَبْدِي وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ، فَإِذَا قَالَ: {أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ، صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ}، قَالَ: هَذَا لِعَبْدِي وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(140) - Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Uzvišeni Allah je rekao: 'Podijelio sam namaz između Sebe i Moga roba na dva dijela, a Mom robu pripada ono što zatraži, pa kad kaže rob: 'Hvala Allahu Gospodaru svjetova', Allah kaže: 'Moj rob mi zahvaljuje', pa kad kaže: 'Milostivog, Samilosnog', Allah kaže: 'Moj rob me hvali', pa kad kaže: 'Vladaru Sudnjeg dana', Allah kaže: 'Moj rob me slavi', pa kad kaže: 'Samo Tebe obožavamo i samo od tebe pomoć tražimo', Allah kaže: 'Ovo je između Mene i Moga roba, a Mom robu pripada ono što zatraži.' Pa kad kaže: 'Uputi nas na pravi put, na put onih kojima Si milost Svoju darovao, a ne onih koji su protiv sebe srdžbu izazvali niti onih koji su zalutali.' Allah kaže: 'Ovo je za Mog roba, a njemu pripada ono što zatraži.'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavještava nas da je Uzvišeni kazao u hadis-kudsiju da je suru el-Fatihu podijelio između Njega i Njegovog roba u namazu na dva dijela. Jedan dio pripada Allahu, a drugi robu.

Prva polovina sadrži pohvalu, zahvalu i veličanje Allaha za koje će On roba mnogostruko nagraditi.

Druga polovina sadrži poniznost i dovu roba. Allah će mu to uslišiti i ispuniti će njegovu potrebu.

Kada klanjač kaže: "Hvala Allahu, Gospodaru svjetova", Uzvišeni tada kaže: "Moj rob Mi zahvaljuje." Kada rob kaže: "Milostivog, Samilosnog", Allah kaže: "Moj rob Me hvali i priznaje da samo Ja dajem blagodat stvorenjima." Pa kad kaže: "Vladaru Sudnjeg dana", Allah kaže: "Moj rob iskazuje da Meni pripada apsolutna slava."

Kada klanjač kaže: "Samo Tebe obožavamo i samo od tebe pomoć tražimo.", Allah kaže: "Ovo je između Mene i Moga roba."

Prva polovina ovog ajeta pripada Allahu, a to su riječi: "Samo Tebe obožavamo", u kojoj se samo Allahu izražava uluhijjet i da se samo Njemu ibadet smije činiti. Sa ovim završava polovina koja pripada Uzvišenom.

Druga polovina ovog ajeta: "I samo od Tebe pomoć tražimo", pripada robu jer on traži pomoć od Uzvišenog, a On mu je pomoć obećao dati.

Kada rob kaže: "Uputi nas na pravi put, na put onih kojima Si milost Svoju darovao, a ne onih koji su protiv sebe srdžbu izazvali, niti onih koji su zalutali", Uzvišeni tada napominje da je ovo poniznost i dova koju rob Njemu upućuje. Njegovom robu pripada to što je tražio i Uzvišeni mu ispunjava potrebu.

Koristi hadisa:

1. Velika je vrijednost sure el-Fatiha budući da ju je Uzvišeni nazvao es-Salat (namaz).
2. Velika je Allahova briga prema robu budući da ga je pohvalio za pohvalu i zahvalu koju Mu iznosi, te mu je obećao ispuniti to što rob traži.
3. Ova plemenita sura govori o zahvali Allahu, Sudnjem danu, upućivanju dove Allahu, iskrenom obožavanju i traženju

upute, te nam kazuje i o opasnosti slijeđenja neispravnih puteva.

4. Kada je klanjač svjestan ovog hadisa, dok uči ovu suru, povećat će mu se skrušenost u namazu.

(65099)

(141) – عن بريدة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «إِنَّ الْعَهْدَ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ الصَّلَاةُ، فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ». [صحيح] - [رواه الترمذي والنسائي وابن ماجه وأحمد]

(141) – Od Burejde, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Ugovor između nas i njih je namaz. Onaj ko ga ostavi, učinio je kufr." [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, pojašnjava nam da je namaz ugovor (sa Allahom) koji muslimane razlikuje od nevjernika i munafika namaz. Onaj ko ga ne bude klanjao, postao je nevjernik.

Koristi hadisa:

1. Velika je vrijednost namaza budući da se putem njega musliman razlikuje od nevjernika.
2. Čovjeka tretiramo kao muslimana po njegovoj vanjštini, a ne ulazimo u njegove namjere i ono što je nama skriveno.

(65094)

(142) – عن جابر رضي الله عنه قال: سمعت النبي صلى الله عليه وسلم يقول: «إِنَّ بَيْنَ الرَّجُلِ

وَبَيْنَ الشِّرْكَ وَالْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(142) – Od Huzejfe, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Između čovjeka i između širka i kufra je obavljanje namaza." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas upozorava na neklanjanje obaveznih namaza i obavještava nas da se između čovjeka i širka i kufra nalazi ostavljanje namaza. Namaz je drugi stub vjere islama i od iznimne je važnosti. Onaj ko ga ostavi negirajući njegovu obavezu, počinio je kufr po jednoglasnom mišljenju muslimana. S druge strane, onaj ko ga ostavi u potpunosti iz lijenosti, on je također nevjernik i oko ovog pitanja se prenosi jednoglasno mišljenje ashaba. Također, onaj ko ponekad klanja, a ponekad ne, on se izlaže ovoj velikoj opasnosti.

Koristi hadisa:

1. Važnost obavljanja i čuvanja namaza s obzirom da se u njemu ogleda razlika između vjerovanja i kufra.
2. Velika prijetnja onome ko ne klanja i zapostavlja namaz.

(65093)

(143) – عن سالم بن أبي الجعد قال: قال رجل: ليتني صَلَّيْتُ فاسترحْتُ، فكأنهم عابُوا ذلك عليه، فقال: سمعتُ رسولَ الله صلى الله عليه وسلم يقول: «يا بلالُ، أقيمِ الصَّلَاةَ، أرحنا بها».

[صحيح] - [رواه أبو داود]

(143) – Salim ibn Ebi el-Dža'd prenosi da je neki čovjek rekao: "Kamo sreće da sam klanjao i time se odmorio." Neki prisutni, kao da su mu zamjerali na tome, pa im je skrenuo pažnju kazavši: "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: 'O Bilale, uspostavi namaz kako bi nas odmorio njime!'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Ebu Davud]

Objašnjenje:

Jedan ashab je kazao: "Kamo sreće da sam klanjao i time se odmorio." Kao da su osjetili nelagodu zbog toga neki od prisutnih, pa im je ovaj ashab prenio da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je kazao: "Bilale, prouči ezan za namaz, a potom ikamet, kako bismo se odmorili namazom!" U namazu se čovjekovo srce i duša smiruje jer se doziva Uzvišeni.

Koristi hadisa:

1. Smirenost srca se postiže namazom s obzirom da se u njemu čovjek obraća Uzvišenom.
2. Ukor onih koji su lijeni u izvršavanju ibadeta.
3. Ko obavi ono što mu je obaveza i skine odgovornost sa sebe, privlači osjećaj smirenosti i sreće.

(65095)

(144) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، إِذَا كَبَّرَ فِي الصَّلَاةِ، سَكَتَ هُنَيْئَةً قَبْلَ أَنْ يَقْرَأَ، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ بِأَيِّ أُنْتِ وَأُمِّي أَرَأَيْتِ سُكُوتَكَ بَيْنَ التَّكْبِيرِ وَالْقِرَاءَةِ، مَا تَقُولُ؟ قَالَ «أَقُولُ: اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ، اللَّهُمَّ نَقِّنِي مِنْ خَطَايَايَ كَمَا يُنَقَّى الثَّوْبُ الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ، اللَّهُمَّ اغْسِلْنِي مِنَ خَطَايَايَ بِالثَّلْجِ وَالْمَاءِ وَالْبَرَدِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(144) - Ebu Hurejre, radjallahu 'anhu, veli: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, šutio bi malo između izgovorenog tekbira i učenja Fatihe. Kasnije sam ga upitao: 'Allahov Poslaniče, žrtvovao bih za tebe svoga oca i majku - šta govoriš pri šutnji između izgovorenog tekbira i učenja (Fatihe)?' 'Govorim: 'Allahu, udalji greške od mene daleko kao što si udaljio istok od zapada! Allahu moj, očisti me od pogreški kao što se bijela haljina čisti od prljavštine! Allahu moj, saperi moje pogreške vodom, snijegom i gradom!'" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Nakon što bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izgovorio tekbir za namaz, malo bi šutio (ne bi se čuo) prije nego počne sa učenjem Fatihe. Tada bi učio određene dove otpočinjući namaz njima. Jedna od dova koja se prenosi u tom kontekstu jeste: "Allahu, udalji greške od mene daleko kao što si udaljio istok od zapada! Allahu moj, očisti me od pogreški kao što se bijela haljina čisti od prljavštine! Allahu moj, saperi moje pogreške vodom, snijegom i gradom!" Molio bi Allaha da ga udalji od grijeha kako ih ne bi učinio, kao što su udaljeni istok i zapad. Također, ako bi se desilo da učini neki grijeh, molio bi da ga očisti kao što se uklanja prljavština sa bijele odjeće i da mu sapers greške kao što se čisti vodom, snijegom ili gradom.

Koristi hadisa:

1. Početnu dovu treba učiti pa makar se radilo i o namazima na kojima se uči naglas.
2. Ashabi su ulagali trud kako bi se upoznali sa onim što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, činio, bilo da se radi o pokretima ili mirovanju.
3. Prenose se i druge forme ove dove, a najbolje bi bilo da se sve one uče, nekada jedna, a nekada druga.

(3104)

(145) - عَنْ ابْنِ عُمَرَ رضي الله عنهما: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَرْفَعُ يَدَيْهِ حَدًّا وَمَنْكِبَيْهِ إِذَا افْتَتَحَ الصَّلَاةَ، وَإِذَا كَبَّرَ لِلرُّكُوعِ، وَإِذَا رَفَعَ رَأْسَهُ مِنَ الرُّكُوعِ، رَفَعَهُمَا كَذَلِكَ أَيْضًا، وَقَالَ: «سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ، رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ»، وَكَانَ لَا يَفْعَلُ ذَلِكَ فِي السُّجُودِ. [صحيح] - [متفق عليه]

(145) – Od Ibn-Omera, Allah sa njim bio zadovoljan, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, dizao ruke spram svojih ramena kada bi otpočinjao namaz i kada bi izgovarao tekbir za pregibanje na ruku', a također bi spram ramena dizao ruke kada bi digao svoju glavu s ruku'a i izgovarao bi "Semi'allahu li men hamideh, rabbena ve lekel-hamd", dok to nije činio prilikom obavljanja sedžde. [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na tri mjesta u namazu bi podizao ruke naspram ramena.

1. Kada bi stupao u namaz i donosio početni tekbir.
2. Kada bi donosio tekbir za odlazak na ruku'.
3. Kada bi se vraćao sa ruku'a izgovarajući: "Semi'allahu limen hamideh, rabbena ve lekel-hamdu."

Ne bi podizao ruke prilikom odlaska na sedždu i podizanja sa nje.

Koristi hadisa:

1. Jedna od mudrosti ovog propisa jeste da je to ukras namazu i način veličanja Allaha.
2. Potvrđeno je da je Poslanik, alejhisselam, dizao ruke i još jednom, mimo ova tri mjesta, kao što se spominje u predaji Ebu Humejda Es-Sa'idija koja se nalazi kod Ebu Davuda i drugih. To je praktikovao prilikom ustajanja sa prvog sjedenja na trorekatnim i četverorekatnim namazima.
3. Također, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podizao ruke naspram ušiju, ali ih nije dodirivao. To se navodi u predaji Malika b. Huvejrisa koja je zabilježena u dva Sahiha. U njoj stoji da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prilikom tekbira podizao ruke naspram ušiju.
4. Izgovaranje: "Semi'allahu limen hamideh", i "rabbena ve lekel-hamd," odnosi se i na imama i onoga ko klanja sam, dok onaj ko klanja iza imama, izgovara samo: "Rabbena ve lekel-hamd."
5. Riječi: "Rabbena ve lekel-hamd", nakon podizanja sa ruku'a, prenose se od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, na četiri načina. Ovo je jedan od njih, a najbolje bi bilo da klanjač nekada izgovara na jedan način, a nekada na drugi.

(3095)

(146) – عَنْ عَبْدِ بْنِ الصَّامِتِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «لَا صَلَاةَ لِمَنْ لَمْ يَفْرَأْ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(146) – Ubade ibn Samir, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Nema namaza onaj ko ne prouči suru el-Fatiha." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam pojašnjava da namaz neće biti ispravan bez učenja sure el-Fatiha. Njeno učenje je rukn namaza.

Koristi hadisa:

1. Nije ispravno nešto drugo proučiti mimo sure el-Fatiha za onoga ko je u stanju da je prouči.
2. Rekat u kojem se ne prouči sura el-Fatiha nije ispravan. Ovaj propis se odnosi na onoga ko namjerno to izostavi, na onoga ko to ne zna i onoga ko to zaboravi, s obzirom da je učenje ove sure rukn namaza, a ruknovi se nikako ne mogu nadomjestiti.
3. Obaveza učenja ove sure spada sa klanjača ukoliko imama zatekne tek na ruku'u.

(5378)

(147) - عن أبي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه «أَنَّ النبي صلى الله عليه وسلم دخل المسجد، فدخل رجل فصلِّي، ثم جاء فسَلَّمَ على النبي صلى الله عليه وسلم فقال: ارجع فصلِّ، فإنك لم تُصَلِّ، فرجع فصلِّي كما صلِّي، ثم جاء فسَلَّمَ على النبي - صلى الله عليه وسلم - فقال: ارجع فصلِّ، فإنك لم تُصَلِّ -ثلاثا- فقال: والذي بعثك بالحق لا أحسنُ غيره، فَعَلَّمَنِي، فقال: إذا قُمْتَ إلى الصلاة فَكَبِّرْ، ثم اقرأ ما تيسر من القرآن، ثم اركع حتى تَظْمِنَ رَاكِعًا، ثم ارفع حتى تعتدل قائمًا، ثم اسجد حتى تَظْمِنَ ساجدًا، ثم ارفع حتى تظمن جالسًا، وافعل ذلك في صلاتك كلها». [صحيح] - [متفق عليه]

(147) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ušao u mesdžid, a nakon njega je ušao i neki čovjek i počeo klanjati. Nakon namaza je došao i poselamio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a on mu reče: "Vrati se i klanjaj, jer ti zaista nisi klanjao." Čovjek se vrati i klanja kao što je klanjao i prvi put, a zatim je došao Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, a on mu reče: "Vrati se i klanjaj, jer ti zaista nisi klanjao." Treći put mu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, isto naredi, a on reče: "Tako mi Onoga Koji te je poslao sa istinom, ja ne znam drugačije, pa me nauči." Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mu reče: "Kada htjedneš da obaviš namaz donesi početni tekbir, zatim prouči iz Kur'ana ono što ti je lahko, a nakon toga učini ruku i tako ostani sve dok se ne smiriš, zatim se vrati sa rukua sve dok se u potpunosti ne uspraviš, a nakon toga učini sedždu i tako ostani sve dok se u potpunosti ne smiriš, a kada se vratiš sa sedžde sjedi i tako ostani dok se u potpunosti ne smiriš. Tako radi u cijelom namazu." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ušao je u mesdžid, a za njim je ušao i ashab po imenu Hallad b. Rafi. Klanjao je brzo ne upotpunjujući radnje u namazu niti učenje, pa kada je završio sa namazom, došao je Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, i nazvao mu selam, a on mu je uzvratio na selam i rekao: "Vrati se i klanja, jer ti

nisi klanjao." On se vratio i obavio je namaz ponovo kao što ga je obavio i prvi put, a nakon toga došao Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, koji mu ponovo reče: "Vrati se i klanjaj, jer ti nisi klanjao." Isto se desilo i treći put. Tada se ovaj ashab zakelo riječima: "Tako mi Onoga Koji te je poslao sa istinom, ja ne znam drukčije klanjati, pa me pouči!" Kada se u njemu probudila želja za znanjem i kada je izrazio želju i spremnost da nauči, i također nakon što je nekoliko puta ponovio namaz, pa ne možemo reći da je brzo klanjao iz zaborava - Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, objasnio mu je da kada htjedne obaviti namaz, donese početni tekbir, zatim, nakon što prouči Fatihu, prouči iz Kur'ana ono što mu je lahko, a nakon toga učini ruku i tako ostane sve dok se ne smiri, zatim se vrati sa rukua sve dok se u potpunosti ne uspravi i dok se tako stojeći ne smiri, a nakon toga učini sedždu i tako ostane sve dok se u potpunosti ne smiri, a kada se vrati sa sedžde, sjedne i tako ostane dok se u potpunosti ne smiri. Rekao mu je na koncu da tako postupi u cijelom svom namazu, osim kad je riječ o početno tekbiru: on se donese samo na prvom rekatu. Tvrdnja da se učenje onoga što je lahko iz Kur'ana odnosi na suru Fatiha zasnovana je na drugim verzijama ovog hadisa i drugim šerijatskim dokazima.

Koristi hadisa:

(3185)

(148) - عن أبي هريرة رضي الله عنه: أنه كان يُكَبِّرُ في كُلِّ صَلَاةٍ مِنَ الْمَكْتُوبَةِ وَعَظِيرِهَا، فِي رَمَضَانَ وَعَظِيرِهِ، فَيُكَبِّرُ حِينَ يَقُومُ، ثُمَّ يُكَبِّرُ حِينَ يَرْكَعُ، ثُمَّ يَقُولُ: سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ، ثُمَّ يَقُولُ: رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ، قَبْلَ أَنْ يَسْجُدَ، ثُمَّ يَقُولُ: اللَّهُ أَكْبَرُ حِينَ يَهْوِي سَاجِدًا، ثُمَّ يُكَبِّرُ حِينَ يَرْفَعُ رَأْسَهُ مِنَ السُّجُودِ، ثُمَّ يُكَبِّرُ حِينَ يَسْجُدُ، ثُمَّ يُكَبِّرُ حِينَ يَرْفَعُ رَأْسَهُ مِنَ السُّجُودِ، ثُمَّ يُكَبِّرُ حِينَ يَقُومُ مِنَ الْجُلُوسِ فِي الْإِثْنَتَيْنِ، وَيَفْعَلُ ذَلِكَ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ، حَتَّى يَفْرُغَ مِنَ الصَّلَاةِ، ثُمَّ يَقُولُ حِينَ يَنْصَرِفُ: وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، إِنِّي لِأَقْرَبُكُمْ شَبَهًا بِصَلَاةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، إِنْ كَانَتْ هَذِهِ لَصَلَاتِهِ حَتَّى فَارَقَ الدُّنْيَا. [صحيح] - [متفق عليه]

(148) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je izgovarao tekbir u svakom obaveznom i neobaveznom namazu, za vrijeme ramazana i van ramazana.

Izgovarao bi tekbir kada bi htio stupiti u namaz.

Izgovarao bi ga kada bi se saginjao na ruku',

potom govorio "Semi'allahu li men hamideh",

a prije nego bi se spustio na sedždu izgovarao bi "Rabbena ve lekel-hamd".

Kada bi se spuštao na sedždu, izgovarao je "Allahu ekber",

a i kada bi dizao svoju glavu sa sedžde.

Izgovarao bi tekbir kada bi činio i (drugu) sedždu,

a izgovaraše ga kada bi dizao svoju glavu sa te sedžde.

Izgovaraše tekbir i kada ustajaše sa sjedenja iza drugog rekata.

Tako je činio na svakom rekatu dok ne bi završio namaz.

Kada bi završio s namazom, rekao bi: "Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, ja među vama najsličnije Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, obavljam namaz. Takav je stvarno bio njegov namaz sve dok se nije rastao s ovim svijetom." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Ebu Hurejre nam prenosi dio namaza kojeg je klanjao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. On nam veli da nakon što bi Poslanik donio početni tekbir, donijeli bi i oni, nakon što bi on donio tekbir za ruku', donijeli bi i oni, te tako važi i za prvu sedždu, za povratak sa sedžde, za drugu sedždu, za povratak sa nje, te za ustanak na treći rekat nakon sjedenja i prvog tešehhuda. Tako bi postupali tokom cijelog namaza, a kada bi se vraćao sa ruku'a Poslanik bi kazao: "Semi'allahu limen hamideh", a potom bi stojeći izgovorio: "Rabbena lekel hamd."

Zatim se Ebu Hurejre, nakon obavljenog namaza, obratio prisutnim, kazavši: "Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, ja među vama najsličnije Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, obavljam namaz. Takav je stvarno bio njegov namaz sve dok se nije rastao s ovim svijetom."

Koristi hadisa:

1. Tekbir se izgovara prilikom svakog dizanja i spuštanja u namazu, osim kada se čovjek ispravlja stojeći nakon ruku'a, tada treba kazati: "Semi'allahu li men hamideh."
2. Ashabi su se jako trudili u slijeđenju Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i u očuvanju njegovog sunneta.

(65098)

(149) – عن ابن عَبَّاسٍ رضي الله عنهما عن النبيّ صلى الله عليه وسلم قال: «أُمِرْتُ أَنْ أَسْجُدَ عَلَى سَبْعَةِ أَعْظُمٍ: عَلَى الْجَبْهَةِ وَأَشَارَ بِيَدِهِ عَلَى أَنْفِهِ، وَالْيَدَيْنِ، وَالرُّكْبَتَيْنِ، وَأَطْرَافِ الْقَدَمَيْنِ، وَلَا نَكُفَّتِ الثِّيَابَ وَالشَّعْرَ». [صحيح] - [متفق عليه]

(149) – Od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Naređeno mi je da sedždu obavljam na sedam dijelova tijela: na čelu", pokazujući rukom i na nos, "dlanovima, koljenima i vrhovima stopala. Također, naređeno mi je da ne skupljam odjeću i kosu." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam pojašnjava u ovom hadisu da nam je Uzvišeni naredio da, kada obavljamo namaz, činimo sedždu na sedam dijelova tijela. Ti dijelovi su:

1. čelo. Poslanik je istakao čelo, a potom je rukom pokazao na nos, što nam detaljnije pojašnjava da su čelo i nos kao jedan dio tijela. Sa ovim postupkom Poslanik je također želio da naglasi da klanjač mora nosom dodirivati zemlju.

2. i 3. šake desne i lijeve ruke.

4. i 5. koljena desne i lijeve noge.

6. i 7. Nožni prsti jedne i druge noge.

Povrh toga, Poslanik nam je zabranio da vežemo kosu i da skupljamo odjeću prilikom obavljanja sedžde. Naime, potrebno je pustiti kosu i odjeću da zajedno s nama dodiruju zemlju prilikom obavljanja sedžde.

Koristi hadisa:

1. Obaveza je činiti sedždu u namazu na ovih sedam dijelova tijela.
2. Pokuđeno je skupljati i zavrćati odjeću i kosu u namazu.

3. Obaveza je klanjaču da bude smiren tokom obavljanja namaza. Kada spusti na zemlju sedam dijelova svoga tijela, potrebno je da se smiri u tom položaju sve dok ne izgovori propisani zikr.
4. Zabrana zavrćanja odjeće tiče se muškaraca, a ne i žena budući da je žena dužna da se pokrije tokom namaza.

(10925)

(150) – عن أبي أمامة رضي الله عنه مرفوعاً: قيل لرسول الله صلى الله عليه وسلم: أيُّ الدعاء أسمع؟ قال: «جَوْفَ اللَّيْلِ الْآخِرِ، وَدُبْرَ الصَّلَوَاتِ الْمَكْتُوبَاتِ». [حسن] - [رواه الترمذي]

(150) – Ebu Umama prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan: “Koja će dova najprije biti primljena?” On reče: “Ona koja se uputi u posljednjem djelu noći i krajem obaveznih namaza.” (Tirmizi, i kaže da je hadis hasen) [Hadis je hasen (dobar)] - [Hadis bilježi Tirmizi]

Objašnjenje:

Poslanik je upitan koja će se dova najprije primiti, pa je kazao da je to ona dova koja se uputi u posljednjem djelu noći i na kraju farz namaza.

Koristi hadisa:

(3236)

(151) - عن جرير بن عبد الله رضي الله عنه قال: كُنَّا عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَنَظَرَ إِلَى الْقَمَرِ لَيْلَةً - يَعْنِي الْبَدْرَ - فَقَالَ: «إِنَّكُمْ سَتَرُونَ رَبَّكُمْ كَمَا تَرُونَ هَذَا الْقَمَرَ، لَا تُصَامُونَ فِي رُؤْيَيْهِ، فَإِنْ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ لَا تُغْلَبُوا عَلَى صَلَاةٍ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا فَافْعَلُوا» ثُمَّ قَرَأَ: «وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ» [صحيح] - [متفق عليه]

(151) – Džerir b. Abdullah, radijallahu a’nhu, pripovijeda: "Bili smo kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve selleme, pa on pogleda u Mjesec, a bijaše noć punog Mjeseca i reče: 'Zaista ćete vi vidjeti vašeg Gospodara kao što vidite ovaj Mjesec; nimalo se nećete namučiti u Njegovom viđenju, pa ako ste u stanju da vas ne prođe namaz prije izlaska Sunca (sabah) i prije njegova zalaska (ikindija), onda tako postupite.' Zatim je proučio sljedeći ajet: 'Veličaj Gospodara svoga i zahvaljuj Mu prije sunčeva izlaska i prije zalaska.'" (Kaf, 39.) [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Jednom prilikom, četrnaeste noći po mjesečevom kalendaru, ashabi su bili sa Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, pa je pogledao u mjesec i kazao: "Zaista će vjernici vidjeti svoga Gospodara u stvarnom smislu bez ikakve nejasnoće. Tom prilikom neće se naguravati, niti će ih zadesiti ikakva poteškoća u tome." Zatim, Poslanik je kazao: "Ko od vas može da se odupre onome što ga može omesti u obavljanju sabaha i ikindije, neka tako i uradi, te neka ih klanja na propisan način u njihovim vremenima u džematu. Zaista to dovodi do gledanja lica Uzvišenog. Poslanik je potom proučio sljedeći ajet: "Veličaj Gospodara svoga i zahvaljuj Mu prije sunčeva izlaska i prije zalaska." (Kaf, 39.)

Koristi hadisa:

1. Radosna vijest za vjernike. Oni će vidjeti Uzvišenog u Džennetu.

2. Kao metode misionarstva mogu se koristiti potvrđivanje značenja, podsticanje i navođenje primjera.

(5657)

(152) – عن أبي هريرة رضي الله عنه : أن النبي صلى الله عليه وسلم قرأ في ركعتي الفجر: ﴿قل يا أيها الكافرون﴾ و﴿قل هو الله أحد﴾. [صحيح] - [رواه مسلم]

(152) – Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na dva rekata sabahskog sunneta učio sure el- Kafirun i el-Ihlas. [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Ovaj hadis nam govori o tome kako je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao sabahske sunnete. Učio je na prvom rekatu suru el-Kafirun, a na drugom rekatu suru el-Ihlas, i to nakon što bi na oba rekata proučio Fatihu. Prenosilac hadisa to nije spomenuo jer je to općepoznato, što možemo vidjeti i u mnogim drugim predajama u kojima se samo spominje sura koju je učio, a ne spominje se Fatiha. Ovo nam ukazuje na to da je učenje Fatihe u namazu obavezno.

Koristi hadisa:

(11256)

(153) – عن أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ رضي الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ: «مَنْ

صَلَّى الْبَرْدَيْنِ دَخَلَ الْجَنَّةَ» [صحيح] - [متفق عليه]

(153) – Od Ebu Musa el-Ešarija radijallahu 'anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko klanja sabah i ikindiju (berdejn) ući će u Džennet." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

U ovom hadisu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podstiče na obavljanje sabaha i ikindije, te donosi radosnu vijest da je jedan od uzroka ulaska u Džennet to da čovjek ova dva namaza skrušeno obavlja na vrijeme i u džematu, te da vodi računa i o ostalim stvarima koje se njih tiču.

Koristi hadisa:

1. Vrijednost redovnog obavljanja sabaha i ikindije, jer sabah je u vrijeme kada je najslađe spavati, a ikindija je u vrijeme kada je čovjek zauzet svojim obavezama. Zato, onaj ko redovno obavlja ove namaze, svakako da čuva i pazi i na ostale namaze.
2. Sabah i ikindija nazvani su ovim zajedničkim imenom (berdan - dva hladna namaza), jer je u vrijeme sabaha noćna hladnoća, a ikindija-namaz je vrijeme dnevne hladnoće. Iako je i tada toplo, ali je ipak hladnije u odnosu na vrijeme prije ikindije. Također, njihovo imenovanje može biti iz razloga što je to jedan od stilova arapskoga jezika, kao što se koristi termin 'el-Kameran' (dva mjeseca) za Sunce i Mjesec.

(4198)

(154) – عن جُنْدُبِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْقَسْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَلَّى صَلَاةَ الصُّبْحِ فَهُوَ فِي ذِمَّةِ اللَّهِ، فَلَا يَطْلُبَنَّكُمُ اللَّهُ مِنْ ذِمَّتِهِ بِشَيْءٍ، فَإِنَّهُ مَنْ يَطْلُبُهُ مِنْ ذِمَّتِهِ بِشَيْءٍ يُدْرِكُهُ، ثُمَّ يَكْبَهُ عَلَى وَجْهِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(154) – Od Džunduba bin Abdullaha el-Kasrija, radijallahu anhu, se navodi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Ko obavi sabah-namaz, on je u Allahovoj zaštiti i okrilju. Neka nipošto niko od vas ne prekida Njegovu zaštitu! Ko to bude uradio, Allah će ga baciti s pognutim licem prema dolje u Džehennem." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas obavještava u ovom hadisu da onaj ko klanja sabah-namaz, biće u Allahovoj zaštiti, Njegovom okrilju i On će mu biti na pomoći.

Nakon toga, Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas upozorava da ne prekršimo tu zaštitu koju nam Uzvišeni Allah pruža. Prekršiti je čovjek može tako što neće obavljati sabah-namaz ili tako što će uznemiravati one koji ga obavljaju. Velika se prijetnja odnosi na onoga ko tu zaštitu obezvrijedi. Allah će ga, naime, naopačke baciti u Džehennem.

Koristi hadisa:

1. Važnost sabah namaza i njegova vrijednost.
2. Strašno upozorenje na to da se ništa loše ne smije uraditi onome ko klanja sabah namaz.
3. Allah se sveti u korist Svojih odabranih robova.

(155) – عن بريدة بن الحصيب رضي الله عنه أنه قال: بَكَّرُوا بِصَلَاةِ الْعَصْرِ، فَإِنَّ التَّيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ تَرَكَ صَلَاةَ الْعَصْرِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ». [صحيح] - [رواه البخاري]

(155) – Od Burejde ibnul-Husajba, radijallahu anhu, prenosi se da je rekao: „Požurite sa ikindija-namazom! Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je kazao: 'Ko izostavi ikindija-namaz, djela će mu propasti.'“ [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas upozorava na namjerno odgađanje ikindija-namaza dok mu ne istekne vrijeme. Onaj ko to učini, izgubit će svoja dobra djela.

Koristi hadisa:

1. Podsticaj na redovno obavljanje ikindija-namaza u prvom njegovom vremenu.
2. Teška prijetnja za onoga ko ne obavi ikindija-namaz u njegovom vremenu. Propustiti ovaj namaz je gore nego propustiti bilo koji drugi, budući da je on srednji namaz za kojeg je posebno naglašeno da se mora čuvati: „Čuvajte namaz, naročito srednji namaz, i pred Allahom ponizno stojte!“ (el-Bekare: 238.)

(6261)

(156) – عن أنس بن مالك رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «مَنْ نَسِيَ صَلَاةً فَلْيُصَلِّ إِذَا ذَكَرَهَا، لَا كَفَّارَةَ لَهَا إِلَّا ذَلِكَ: {وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي} [طه: 14]». [صحيح] - [متفق عليه]

(156) – Od Enesa b. Malika se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko zaboravi da klanja namaz, neka ga klanja onda kada se sjeti. Nema mu nikakvog drugog iskupa osim tog. 'Kad god Me se sjetiš, namaz obavi!' (TaHa, 14.)" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojašnjava nam da onaj ko zaboravi da obavi bilo koji obavezni namaz, a pri tome mu vrijeme istekne, neka ga što prije naklanja onda kada se sjeti. Ne može se iskupiti za taj grijeh osim da namaz naklanja kada se sjeti. Uzvišeni je kazao: "Kad god Me se sjetiš, namaz obavi!" (TaHa, 14.) Ovaj ajet ukazuje na to da kada čovjek zaboravi da klanja namaz, neka ga naklanja onda kada se sjeti.

Koristi hadisa:

1. Važnost namaza i opasnost nemara kada je posrijedi njegovo obavljanje i naklanjavanje.
2. Nije dozvoljeno namjerno i neopravdano pustiti da vrijeme za namaz prođe, a da se on ne obavi.
3. Obaveza je naklanjati namaz onome ko ga zaboravi onda kada se sjeti i onome ko ga je prespavao, kada se probudi.
4. Obaveza je odmah naklanjati namaz, bez odgađanja, kada čovjek bude u prilici pa makar i u vremenima u kojima je zabranjeno klanjati namaz.

(157) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «إِنَّ أَثْقَلَ صَلَاةٍ عَلَى الْمُنَافِقِينَ صَلَاةُ الْعِشَاءِ وَصَلَاةُ الْفَجْرِ، وَلَوْ يَعْلَمُونَ مَا فِيهِمَا لَأَتَوْهُمَا وَلَوْ حَبَوًّا، وَلَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ أَمُرَ بِالصَّلَاةِ فَتُقَامَ، ثُمَّ أَمُرَ رَجُلًا فَيُصَلِّيَ بِالنَّاسِ، ثُمَّ أَنْطَلِقَ مَعِيَ بِرِجَالٍ مَعَهُمْ حُزْمٌ مِنْ حَطَبٍ إِلَى قَوْمٍ لَا يَشْهَدُونَ الصَّلَاةَ، فَأُحَرِّقُ عَلَيْهِمْ بُيُوتَهُمْ بِالنَّارِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(157) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Nema težeg namaza munaficima od sabaha i jacije, a kad bi znali šta je u njima, dolazili bi da obave ta dva namaza, pa makar pužući. Htio sam zapovjediti da se zanijeti klanjati namaz, a da ja odem do kuća ljudi koji ne prisustvuju namazu (u džamiji), pa da im spalim kuće." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam govori o munaficima i njihovoj lijenosti kada je posrijedi obavljanje namaza, a pogotovo jacije i sabaha. Kada bi znali njihovu vrijednost i nagradu njihovog obavljanja u džematu, u džamiju bi dolazili pužući kao što bebe pužu.

. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, čvrsto je odlučio da se namaz uspostavi tako što će postaviti nekoga da ga zamijeni u predvođenju, a on bi sa skupinom ashaba otišao do onih koji ne prisustvuju namazu u džematu kako bi im zapalio kuće, jer je grijeh kojeg su počinili ogroman. Međutim, on to nije uradio budući da su u kućama žene, djeca i oni koji imaju opravdanje za izostanak.

Koristi hadisa:

1. Opasnost izostajanja od namaza u džematu u džamiji.

2. Munafici, čineći ibadete, žele samo da se pretvaraju i da se za njih zna. Prema tome, oni na namaz dolaze samo onda kada se od ljudi ne mogu sakriti.
3. Velika je nagrada u obavljanju sabaha i jacije u džematu, čak i ako bi čovjek došao u džamiju pužući.
4. Vođenje računa o jaciji i sabahu čovjeka štiti od licemjerstva, a izostajanje od tih namaza u džematu svojstvo je licemjernih.

(3366)

(158) – عَنِ ابْنِ أَبِي أَوْفَى رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا رَفَعَ ظَهْرَهُ مِنَ الرُّكُوعِ قَالَ: «سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ، اللَّهُمَّ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ، مِلءَ السَّمَاوَاتِ وَمِءَ الْأَرْضِ وَمِءَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(158) – Prenosi se da je Ibn Ebi Evfa, radijallahu anhu, rekao: "Kada bi se Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podignuo sa ruku'a kazao bi: 'Semi'allahu limen hamideh Allahumme rabbena we lekel hamd, mil'es-semawati we mil'el erdi we mil'e ma ši'te min šej'in ba'du.' (Allah je čuo onoga ko Mu zahvaljuje. Allahu, Gospodaru naš, Tebi pripada hvala koja ispunjava sva nebesa, Zemlju i sve što ti hoćeš da ispunjava poslije toga)." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Kada bi se Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podizao sa ruku'a u namazu govorio bi: "Allah je čuo onoga ko Mu hvalu izriče." To jeste, Allah ga je čuo, primio je od njega i nagradit će ga za to. Poslanik bi, nakon toga, u stojećem položaju izgovarao: "Allahu, Gospodaru naš, Tebi pripada hvala koja ispunjava nebesa, Zemlju i sve što ti hoćeš da ispunjava poslije toga." Dakle, Allaha veličamo hvalom koja ispunjava sva nebesa, zemlje, sve što je među njima i sve što Allah želi da se ispuni poslije toga.

Koristi hadisa:

1. Pojašnjenje šta je to pohvalno da klanjač izgovori kada podigne glavu nakon ruku'a.
2. Propisano je smiriti se nakon podizanja sa ruku'a. Nije moguće da čovjek izgovori ovaj zikir ako se nije smirio.
3. Propisano je izgovarati ovaj zikir u svim namazima, svedjedno bili obavezni ili ne.

(65101)

(159) – عن حُدَيْفَةَ رضي الله عنه: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُولُ بَيْنَ السَّجْدَتَيْنِ: «رَبِّ اغْفِرْ لِي، رَبِّ اغْفِرْ لِي». [صحيح] - [رواه أبو داود والنسائي وابن ماجه وأحمد]

(159) – Huzejfe, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izgovarao između dvije sedžde sljedeću dovu: "Rabbigfirli rabbigrifli - Gospodaru, oprosti mi! Gospodaru, oprosti mi!" [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je izgovarao ovaj zikir kada bi sjedio između dvije sedžde: "Gospodaru, oprosti mi! Gospodaru oprosti mi!" To bi ponavljao više puta.

Ovo znači da rob traži od svoga Gospodara da mu obriše grijeha i da mu sakrije mahane.

Koristi hadisa:

1. Propisano je ovaj zikir izgovarati između dvije sedžde kako u obaveznim namazima, tako i u dobrovoljnim.
2. Pohvalno je više puta izgovarati ovaj zikir, a jednom ga kazati je obavezno.

(160) – عن ابن عباس رضي الله عنهما: كان النبي صلى الله عليه وسلم يقول بين السجدين: «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وارْحَمْنِي، وعافني، واهدني، وارزقني». [حسن بشواهده] - [رواه أبو داود والترمذي وابن ماجه وأحمد]

(160) – Od Ibn Abbasa, radijallahu anhum, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izgovarao između dvije sedžde: „Allahu, oprosti mi, smiluj mi se, učini me zdravim, uputi i opskrbi me!" □ - □

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je upućivao ovu dovu između dvije sedžde u namazu. Nje je potreban svaki musliman budući da ona sadrži i ovosvjetsko i onosvjetsko dobro. Ona sadrži traženje oprosta, skrivanje grijeha, traženje milosti i da čovjek bude sačuvan smutnje strasti i šubhi, kao i bolesti, zatim traženje upute od Allaha, i opskrbe u vidu vjerovanja, znanja, dobrih djela i halal imetka.

Koristi hadisa:

1. Ovu dovu je propisano izgovarati na sjedenju između dvije sedžde.
2. Velika je vrijednost ove dove jer ona sadrži ovosvjetsko i onosvjetsko dobro.

(161) - عَنْ حِطَّانِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الرَّقَاشِيِّ قَالَ: صَلَّيْتُ مَعَ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ صَلَاةً، فَلَمَّا كَانَ عِنْدَ الْقَعْدَةِ قَالَ رَجُلٌ مِنَ الْقَوْمِ: أُفْرِتِ الصَّلَاةُ بِالْبِرِّ وَالزَّكَاةِ، قَالَ: فَلَمَّا قَضَى أَبُو مُوسَى الصَّلَاةَ وَسَلَّمْ أَنْصَرَفَ فَقَالَ: أَيُّكُمْ الْقَائِلُ كَلِمَةً كَذَا وَكَذَا؟ قَالَ: فَأَرَمَ الْقَوْمُ، ثُمَّ قَالَ: أَيُّكُمْ الْقَائِلُ كَلِمَةً كَذَا وَكَذَا؟ فَأَرَمَ الْقَوْمُ، فَقَالَ: لَعَلَّكَ يَا حِطَّانُ قُلْتَهَا؟ قَالَ: مَا قُلْتَهَا، وَلَقَدْ رَهَبْتُ أَنْ تَبْكَعَنِي بِهَا، فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ الْقَوْمِ: أَنَا قُلْتَهَا، وَلَمْ أُرِدْ بِهَا إِلَّا الْخَيْرَ، فَقَالَ أَبُو مُوسَى: أَمَا تَعْلَمُونَ كَيْفَ تَقُولُونَ فِي صَلَاتِكُمْ؟ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَطَبَنَا فَبَيَّنَ لَنَا سُنتَنَا وَعَلَّمَنَا صَلَاتَنَا، فَقَالَ: «إِذَا صَلَّيْتُمْ فَأَقِيمُوا صُفُوفَكُمْ، ثُمَّ لِيُؤَمِّمَكُمْ أَحَدُكُمْ فَإِذَا كَبَّرَ فَكَبِّرُوا، وَإِذَا قَالَ: {غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ} [الفاحة: 7]، فَقُولُوا: آمِينَ، يُجِبْكُمْ اللَّهُ، فَإِذَا كَبَّرَ وَرَكَعَ فَكَبِّرُوا وَارْكَعُوا، فَإِنَّ الْإِمَامَ يَرْكَعُ قَبْلَكُمْ، وَيَرْفَعُ قَبْلَكُمْ»، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «فَتِلْكَ بَيْتُكَ، وَإِذَا قَالَ: سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ، فَقُولُوا: اللَّهُمَّ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ، يَسْمَعُ اللَّهُ لَكُمْ، فَإِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَالَ عَلَى لِسَانِ نَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ، وَإِذَا كَبَّرَ وَسَجَدَ فَكَبِّرُوا وَاسْجُدُوا، فَإِنَّ الْإِمَامَ يَسْجُدُ قَبْلَكُمْ وَيَرْفَعُ قَبْلَكُمْ»، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «فَتِلْكَ بَيْتُكَ، وَإِذَا كَانَ عِنْدَ الْقَعْدَةِ فَلْيَكُنْ مِنْ أَوَّلِ قَوْلِ أَحَدِكُمْ: التَّحِيَّاتُ الطَّيِّبَاتُ الصَّلَوَاتُ لِلَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(161) – Prenosi se da je Hittan ibn Abdullah er-Rekaši rekao: "Klanjao sam sa Ebu Musaom, r.a., namaz. Kada smo sjeli na prvo sjedenje neko od ljudi je poručio: 'Namaz je propisan sa dobročinstvom i zekatom.' Nakon što je Ebu Musa završio namaz i predao selam, okrenuo se i upitao: 'Ko je od vas rekao to i to?' Ljudi su šutjeli. Zatim je upitao: 'Ko je od vas rekao to i to?' Ljudi su šutjeli. Potom je upitao: 'Da nisi ti to rekao, Hittane?' Odgovorio sam: 'Nisam.' Pobojavao sam se da me zbog toga ne izgrdi. Potom je neko od ljudi rekao: 'Ja sam to rekao, ali ništa loše nisam namjeravao.' Ebu Musa je tada kazao: 'Zar ne znate šta treba reći u namazu?! Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, održao je hutbu, objasnio nam sunnet, podučio nas namazu i rekao nam: 'Kada klanjate, ispravite saffove i neka neko od vas bude imam. Kada donese tekbir, i vi ga donesite. Kada rekne: 'Gajril magdubi 'alejhim veled-dallin', recite: 'Amin!' Allah će vam se odazvati. Kada izgovori tekbir i učini ruku', i vi učinite ruku', jer imam, uistinu, čini ruku' prije vas.' Zatim je Poslanik rekao: 'To vam je za to. Kada imam kaže: 'Semi Allahu limen hamideh,' recite: 'Allahumme Rabbena leke-l-hamd.' Allah će vas čuti, jer je Allah, doista, preko svoga Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: 'Allah je čuo onoga ko Ga hvali.' Kada imam izgovori tekbir i učini sedždu, i vi učinite sedždu. Imam, zaista, čini sedždu prije vas i diže se prije vas.' Allahov Poslanik je također rekao: 'To vam je za to. Kada imam sjedne, onda neka svako od vas prouči: 'Et-Tehijjatu et-tajjibatu es-salavatu lillahi. Es-Selamu alejke ejuhe-n-nebijju ve rahmetullahi ve berekatuhu, es-selamu 'alejna ve'ala 'ibadillahi-s-salihine. Ešhedu en la ilahe illallahu ve ešhedu enne Muhammeden 'abduhu ve resuluhu. (Lijepi pozdravi i salavati pripadaju Allahu Uzvišenom. Neka je spas, milost i beričet na Tebe, Poslaniče. Neka je spas na nas i na dobre Allahove robove. Svjedočim da nema istinskog boga osim Allaha i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik.)'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Ebu Musa el-Eš'ari, radijallahu anhu, jedan od istaknutih ashaba, jednom prilikom je predvodio namaz. Kada je bio na sjedenju na kojem se uči "ettehijjatu", jedan od klanjača iza njega je kazao: "Namaz se u Kur'anu spominje zajedno sa dobročinstvom i zekatom." Kada je Ebu Musa predao selam, okrenuo se prisutnim te ih je upitao: "Ko je od vas kazao: 'Namaz se u Kur'anu spominje zajedno sa dobročinstvom i zekatom?'" Ljudi su šutjeli i niko se nije htio oglasiti. Ebu Musa im je ponovo postavio pitanje. Niko se opet nije javio pa je on upitao: "Da nisi ti, Hittane, to rekao?" Njega je upitao budući da je Hittan, inače, bio smjel i njemu blizak, te i kako bi naveo toga koji je to kazao da prizna. Hittan je rekao da nije on, ali se bio i pobojavao da će njega Ebu Musa izgrditi zbog toga. Međutim, neko od prisutnih se javio i priznao da je on to rekao, te da je time htio samo dobro. Želeći da ih poduči i da ovoga ukori, Ebu Musa im je rekao: "Zar ne znate šta treba reći u namazu?!" Zatim im je pojasnio da im je jednom prilikom Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, održao hutbu tokom koje ih je podučio šerijatu i načinu obavljanja namaza. Naime, Poslanik im je rekao:

"Kada klanjate, ispravite saffove i neka neko od vas bude imam.

Kada donese tekbir, i vi ga donesite.

Kada prouči suru el-Fatiha, te na njenom kraju rekne: 'Gajril magdubi 'alejhim veledallin', recite: 'Amin!' Allah će vam se odazvati kada tako postupite.

Kada izgovori tekbir i učini ruku, i vi izgovorite tekbir i učinite ruku'.

Imam, doista, čini ruku' prije vas i diže se prije vas pa ga nemojte preticati. Trenutak u kojem vas je imam pretekao idući na ruku' nadomještate time što ostanete duže od njega nakon jer se on prije vas vraća na stajanje. Jedan trenutak je za drugi trenutak. Tako će vaše ukupno ostajanje na ruku'u biti isto kao i imamovo.

Zatim, kada imam kaže: 'Semi Allahu limen hamideh,' recite: 'Allahumme Rabbena leke-l-hamd.' Allah će čuti vaš govor i dovu. On

je, Uzvišeni, preko svoga Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: 'Allah je čuo onoga ko Ga hvali.'

Kada imam izgovori tekbir i učini sedždu, i vi izgovorite tekbir i učinite sedždu. Imam, zaista, čini sedždu prije vas i diže se sa nje prije vas. Jedan trenutak je za drugi i tako će vaše ostajanje na sedždi biti isto koliko i imamovo.

Kada imam sjedne prvo proučite: 'Lijepi pozdravi i salavati pripadaju Allahu Uzvišenom.' Dakle, sva vlast, veličanstvenost i neprolaznost pripadaju samo Allahu, a također i pet propisanih namaza samo On zaslužuje.

'Neka je selam, milost i berićet na Tebe, Poslaniče. Neka je selam na nas i na dobre Allahove robove. Svjedočim da nema istinskog boga osim Allaha i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik.' To jeste, tražite od Allaha da vas spasi svih mana, nedostataka i nereda. Zatim, poseban mir i sigurnost tražimo za našeg Poslanika Muhammeda, a potom za nas, te i za sve Allahove dobre robove koji ispunjavaju Allahova prava i prava Njegovih stvorenja. Nakon toga, svjedočimo da nema istinskog boga mimo Allaha i da je Muhammed Njegov rob i poslanik."

Koristi hadisa:

1. Pojašnjenje jednog od oblika tešehhuda (et-tehijjatu).
2. Radnje i govori u namazu moraju biti potvrđeni u sunnetu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Prema tome, nije dozvoljeno da se u namaz uvede neka nova radnja ili govor koji nema uporište u Sunnetu.
3. Nije dozvoljeno preticati imama tokom klanjanja za njim, niti puno kasniti za njim. Klanjaču je propisano da slijedi imama u namaskim radnjama.

4. U ovom hadisu se navodi kako je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, vodio računa o dostavljanju Objave i podučavanju ummeta propisima ove vjere.
5. Imam se slijedi u namazu, te ga nije dozvoljeno preticati u namaskim radnjama, niti puno kasniti za njim, a nije dozvoljeno ni da se one vrše istovremeno kada ih radi on. Naprotiv, klanjač će slijediti imama, to jeste on će započeti s radnjom onog momenta kada ju je imam već obavio.
6. Propisano je pravilno poredati safove u namazu.

(65097)

(162) - عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: عَلَّمَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَكَفَى بَيْنَ كَفَيْهِ، التَّشَهُدَ، كَمَا يُعَلِّمُنِي السُّورَةَ مِنَ الْقُرْآنِ: «التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ، وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ».

وفي لفظ لهما: «إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّلَامُ، فَإِذَا قَعَدَ أَحَدُكُمْ فِي الصَّلَاةِ فَلْيَقُلْ: التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، فَإِذَا قَالَهَا أَصَابَتْ كُلَّ عَبْدٍ لِلَّهِ صَالِحٍ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، ثُمَّ يَتَخَيَّرُ مِنَ الْمَسْأَلَةِ مَا شَاءَ». [صحيح] - [متفق عليه]

(162) – Od Ibn Mes'uda, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, me je podučio, a ruka mi je bila među njegovim rukama, tešehhudu kao što bi me podučavao i kur'anskim surama. 'Et-tehijjatu lillahi wes-salavatu wet-tajjibatu, es-selamu 'alejke ejjuhen-nebijju we rahmetullahi we berekatuhu, es-selamu 'alejna we 'ala 'ibadillahis-salihin. Ešhedu en la ilahe illellahu ve ešhedu enne Muhammeden 'abduhu ve Rasuluhu.' (Najljepši selami Allahu, blagoslovi i dobrodati; selam tebi, Vjerovjesniče, i Allahova milost i Njegova blagodat; mir nama i dobrim Allahovim robovima. Svjedočim da nema istinskog boga osim Allaha i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Njegov Poslanik.)" U drugom hadisu kod Buharije i Muslima stoji: "Allah je es-Selam (Onaj koji daje mir). Kada neko od vas sjedne u namazu, neka prouči: 'Et-tehijjatu lillahi wes-salavatu wet-tajjibatu, es-selamu 'alejke ejjuhen-nebijju we rahmetullahi we berekatuhu, es-selamu 'alejna we 'ala 'ibadillahis-salihin.' (Najljepši pozdravi pripadaju Allahu, i salavati, i svako dobro; selam tebi, Vjerovjesniče, i Allahova milost i Njegova blagodat; selam nama i dobrim Allahovim robovima.) Kada to kaže, svakog Allahovog dobrog roba na nebesima i na Zemlji dostići će taj selam. 'Ešhedu en la ilahe illellahu ve ešhedu enne Muhammeden 'abduhu ve Rasuluhu.' (Svjedočim da nema istinskog boga osim Allaha i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Njegov Poslanik.) Zatim, neka zatraži od Allaha šta god poželi. [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je podučio Ibn Mes'uda kako da prouči "ettehijjatu" na sjedenju u namazu. Ruka mu je bila u njegovim dvjema rukama kako bi Ibn Mes'udu skrenuo pažnju na važnost ovog zikra kao što se uči sura iz Kur'ana. Ovo nedvojbeno ukazuje na to da je Allahov Poslanik vodio računa o izrazima i o značenjima ovog zikra. Rekao mu je da prouči: "Et-tehijjatu lillahi" (Najljepši selami Allahu), što obuhvata svaku riječ i djelo s kojima se

Allah veliča. Sve one samo Allahu pripadaju. "es-salevatu" (molitve, namazi), ovo se odnosi na obavezne i dobrovoljne namaze. "et-tajjibatu" (dobra), obuhvata sve riječi, djela i osobine koje upućuju na Allahovu savršenost. Sve one pripadaju samo Njemu. "es-selamu 'alejke ejjuhen-nebijju we rahmetullahi we berekatuhu." (Selam tebi, Vjerovjesniče, i Allahova milost i Njegova blagodat.) Sa ovim upućujemo Allahu molbu da našeg Poslanika sačuva bilo kakve nedaće i poteškoće, a uz to tražimo i da mu podari i uveća svako dobro. "es-selamu 'alejna we 'ala 'ibadillahis-salihin." (Neka je mir nama i dobrim Allahovim robovima.) Upućujemo Allahu dovu da podari mir klanjaču i svakom dobrom robu na nebesima i na Zemlji. "Ešhedu en la ilahe illellahu" (Svjedočim da nema istinskog boga osim Allaha), to jeste, čvrsto potvrđujem da nema istinskog boga mimo Allaha. "ve ešhedu enne Muhammeden 'abduhu ve Rasuluhu." (I svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Njegov Poslanik), to jeste, potvrđujem da je Muhammed Allahov rob i pečat svih poslanika.

Nakon svega toga, Poslanik podstiče klanjača da od Allaha zatraži šta god poželi.

Koristi hadisa:

1. Ovaj zikr se izgovara na sjedenju u namazu poslije drugog rek'ata i na zadnjem sjedenju.
2. Obaveza je proučiti zikr "ettehijjatu" na sjedenju u namazu, a dozvoljeno je proučiti ovaj ili bilo koji drugi koji je potvrđen u sunnetu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.
3. Čovjeku je dozvoljeno da u namazu traži od Allaha bilo šta pod uslovom da nije grijeh.
4. Propisano je, prilikom upućivanja dove, početi od samoga sebe.

(163) – عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدْعُو وَيَقُولُ:
«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ عَذَابِ النَّارِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ فِتْنَةِ
الْمَسِيحِ الدَّجَالِ».

وَفِي لَفْظٍ لِمُسْلِمٍ: «إِذَا فَرَّغَ أَحَدُكُمْ مِنَ التَّشْهَدِ الْآخِرِ، فَلْيَتَعَوَّذْ بِاللَّهِ مِنْ أَرْبَعٍ: مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ،
وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ شَرِّ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(163) – Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, salallahu alejhi ve sellem, učio: "Allahumme inni e'uzu bike min 'azabil-kabri ve min 'azabi džehenneme ve min fitneti-l-mahja ve-l-memati ve min šerri fitneti-l-mesihi-d-dedžali (Allahu, prizivam Te da me sačuvaš od kaburske kazne i od kazne Džehennema, od kušnji života i smrti, te od kušnji Mesiha Dedžala.)" Kod Muslima stoji: "Kada neko od vas završi sa posljednjim tešehhudom, neka zatraži od Allaha utočište od četvero: min 'azabi džehenneme ve min 'azabil-kabri ve min fitnetil-mahja vel-memati ve min fitnetil-mesihid-dedždžal / od Džehennemske kazne i od kaburske kazne, od iskušenja života i smrti, i od zla Mesiha Dedžala." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, imao je običaj tražiti zaštitu od Allaha od ovo četvero nakon što bi proučio potrebne zikrove na zadnjem sjedenju, a prije nego bi predao selam. Povrh toga, i nama je naredio da se ovako Allahu obraćamo.

Prvo: traženje zaštite od kaburske patnje.

Drugo: traženje zaštite od Džehennema.

Treće: traženje zaštite od iskušenja života što obuhvata zabranjene ovosvjetske strasti, zatim šubhe koje vode u zabludu; te traženje zaštite i od iskušenja smrti što podrazumijeva da čovjek bude sačuvan od skretanja sa puta islama i sunneta u trenucima smrti i da bude sačuvan od kaburskog iskušenja i patnje.

Četvrto: Iskušenje Mesiha Dedžala koji će se pojaviti pred kraj ovoga svijeta. Allah će sa njim izrazito iskušati Svoje robove. Poslanik ga je posebno spomenuo u ovom hadisu kako bi se ukazalo na težinu kušnje koju on donosi.

Koristi hadisa:

1. Ovo je jedna od najsadržajnijih i najpodrobnijih dova budući da sadrži traženje utočišta kod Allaha od ovosvjetskih i onosvjetskih zala.
2. Kaburska patnja je potvrđena Objavom i kao takva je istinita.
3. Opasnost iskušenja i važnost traženja utočišta kod Allaha putem upućivanja dove kako bi ih se čovjek spasio.
4. Pojava Dedžala koji će biti uistinu veliko iskušenje.
5. Pohvalno je učiti ovu dovu nakon što se prouče zikrovi na zadnjem sjedenju u namazu.
6. Pohvalno je upućivati Allahu dovu nakon dobrog djela.

(3103)

(164) - عَنْ مَعْدَانَ بْنِ أَبِي طَلْحَةَ الْيَعْمَرِيِّ قَالَ: لَقِيتُ ثَوْبَانَ مَوْلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقُلْتُ: أَخْبِرْنِي بِعَمَلٍ أَعْمَلُهُ يُدْخِلُنِي اللَّهُ بِهِ الْجَنَّةَ؟ أَوْ قَالَ قُلْتُ: يَا أَحَبَّ الْأَعْمَالِ إِلَيَّ اللَّهُ، فَسَكَتَ. ثُمَّ سَأَلْتُهُ فَسَكَتَ. ثُمَّ سَأَلْتُهُ الثَّالِثَةَ فَقَالَ: سَأَلْتُ عَنْ ذَلِكَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ: «عَلَيْكَ بِكَثْرَةِ السُّجُودِ لِلَّهِ، فَإِنَّكَ لَا تَسْجُدُ لِلَّهِ سَجْدَةً، إِلَّا رَفَعَكَ اللَّهُ بِهَا دَرَجَةً، وَحَطَّ عَنكَ بِهَا خَطِيئَةً» قَالَ مَعْدَانُ: ثُمَّ لَقِيتُ أَبَا الدَّرْدَاءِ فَسَأَلْتُهُ فَقَالَ لِي: مِثْلَ مَا قَالَ لِي: ثَوْبَانُ. [صحيح]

- [رواه مسلم]

(164) – Prenosi se od Ma'dana b. Ebi Talhe El-Ja'merijja da kaže: "Sreo sam Sevbanu, oslobođenog roba (štićenika) Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, te sam mu kazao: 'Navedi mi djelo zbog kojeg će me Allah uvesti u Džennet', ili je rekao: 'Reci mi, koje je djelo najdraže Allahu?' On je šutio, pa sam ga ponovo pitao, a on je opet šutio. Kada sam ga treći put pitao, kazao je: 'Pitao sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o tome, pa je rekao: 'Čini često sedždu Allahu, jer ti Allah za svaku sedždu poveća jednu deredžu i izbriše jedan grijeh.' Rekao je Ma'dan: 'Sreo sam poslije Ebu Derdaa, pa sam ga pitao o ovome, a on mi je kazao isto ono što mi je kazao Sevban.'"

[Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Upitan je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, o djelu koje će biti uzrokom ulaska u Džennet, odnosno o djelu koje je Allahu najdraže.

Njegov, sallallahu alejhi ve sellem, odgovor glasio je: "Što više obavljaš namaz i čini sedždu, jer kad god učiniš sedždu radi Allaha, On će ti povećati stepen i oprostiti grijeh."

Koristi hadisa:

1. Ovim hadisom musliman se podstiče na ustrajnost u namazu, bilo da je farz ili nafila, jer namaz sadrži sedžde.

2. Hadis nam ukazuje kako su ashabi shvatali vjeru. Oni su znali da se u Džennet, nakon Allahove milosti, ne može osim putem djela.
3. Namaska sedžda jedan je od najvećih uzroka povećanja položaja i praštanja grijeha.

(3732)

(165) – عن عائشة رضي الله عنها قالت: إني سمعتُ رسولَ الله صلى الله عليه وسلم يقول: «لَا صَلَاةَ بِحَضْرَةِ الطَّعَامِ، وَلَا هُوَ يُدَافِعُهُ الْأَحْبَثَانِ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(165) – Od Aiše, radijallahu anha, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: "Nema namaza u prisustvu hrane, niti u slučaju kada čovjek ima nagon da obavi fiziološku potrebu." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je zabranio da se obavlja namaz dok je prisutna hrana koju čovjek priželjkuje.

Pored toga, zabranio je da se obavlja namaz i u stanju kada čovjek ima nagon da obavi malu ili veliku fiziološku potrebu.

Koristi hadisa:

1. Klanjač treba da odstrani sve što će ga ometati u namazu.

(3088)

(166) – عن عُثْمَانَ بْنِ أَبِي الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّهُ أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ الشَّيْطَانَ قَدْ حَالَ بَيْنِي وَبَيْنَ صَلَاتِي وَقِرَاءَتِي يَلْبِسُهَا عَلَيَّ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «ذَلِكَ شَيْطَانٌ يُقَالُ لَهُ خِنْزَبٌ، فَإِذَا أَحْسَسْتَهُ فَتَعَوَّذْ بِاللَّهِ مِنْهُ، وَاتَّقِلْ عَلَى يَسَارِكَ ثَلَاثًا»، قَالَ: فَفَعَلْتُ ذَلِكَ فَأَذْهَبَهُ اللَّهُ عَنِّي. [صحيح] - [رواه مسلم]

(166) – Prenosi se od Osmana ibn Ebi el-'Asa, radijallahu anhu, da je došao Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, te mu je kazao: "Allahov Poslaniče, šejtan se ispriječio između mene i namaza. Učenje Kur'ana mi šejtan dovodi u pitanje." Poslanik mu kaza: "To je šejtan koji se zove Hinzeb, kada ga osjetiš prouči "euzu" (traži od Allaha utičište od njega) i pljucni tri puta na lijevu stranu." "Tako sam uradio, pa ga je Allah udaljio od mene.", rekao je Osman. [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Jednom prilikom Osman ibn Ebi el-'As je pristupio Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, te mu je kazao: "Allahov Poslaniče, šejtan mi pravi probleme u mom namazu. Odvraća me od skrušenosti i navodi me da sumnjam u ispravnost mog učenja Kur'ana." Poslanik će mu na to: "To je šejtan koji se zove Hinzeb. Kada osjetiš njegovo prisustvo potraži utočište kod Allaha i skloni se u Njegovo okrilje. Usto, pljucni na tvoju lijevu stranu tri puta." Osman je, nakon toga, uradio to čemu ga je Poslanik posavjetovao pa je Allah odmaknuo šejtana od njega.

Koristi hadisa:

1. Važno je biti skrušen u namazu i biti fokusiran na njega. Šejtan se trudi da ljudima poremeti koncentraciju u namazu i navodi ih da posumnjaju u njegovu ispravnost.

2. Pohvalno je tražiti utočište kod Allaha od šejtana kada nas on navodi na loše misli u namazu, a usto trebamo i pljucnuti na našu lijevu stranu tri puta.
3. U ovom hadisu zapažamo kako su se ashabi obraćali Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, kada bi ih zadesio neki problem kako bi im Poslanik dao prave smjernice.
4. Srca ashaba su bila izuzetno živa i njihova briga je bila Ahiret.

(65105)

(167) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَسْوَأُ النَّاسِ سَرَقَةً الَّذِي يَسْرِقُ صَلَاتَهُ» قَالَ: وَكَيْفَ يَسْرِقُ صَلَاتَهُ؟ قَالَ: «لَا يُتِمُّ رُكُوعَهَا، وَلَا سُجُودَهَا». [صحيح] - [رواه ابن حبان]

(167) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Najgori je onaj koji krade od namaza." Ebu Hurejre upita: "Kako krade od namaza?" "Kada nepotpuno obavlja ruku' i sedždu", odgovori Poslanik. [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Ibn Hiban]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazuje nam da su najgori kradljivci oni koji kradu od svojih namaza. Onaj ko ukrade imetak, sa njim se može poslužiti na ovom svijetu, no ovaj kradljivac oduzima samome sebi nagradu koja mu pripada za namaz. Ashabi su upitali: "Allahov Poslaniče, kako kradu od svojih namaza?" Poslanik im odgovori da ne upotpunjavaju ruku' i sedždu, tako što požuruju čineći ih i time ih ne izvršavaju na pravi i potpuni način.

Koristi hadisa:

1. Važnost ispravnog obavljanja namaza sa svim njegovim ruknovima uz smirenost i skrušenost.
2. Poslanik nam je usporedio onoga ko ne obavlja u potpunosti ruku' i sedždu sa kradljivcem kako bi nas od toga odvratio i kako bi ukazao da je to zabranjeno raditi.
3. Obaveza je u potpunosti izvršavati ruku' i sedždu u namazu.

(65100)

(168) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «أَمَّا يَخْشَى أَحَدَكُمْ - أَوْ: لَا يَخْشَى أَحَدَكُمْ - إِذَا رَفَعَ رَأْسَهُ قَبْلَ الْإِمَامِ، أَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ رَأْسَهُ رَأْسَ حِمَارٍ، أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ صُورَتَهُ صُورَةَ حِمَارٍ». [صحيح] - [متفق عليه]

(168) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Zar se ne boji neko od vas kada podigne glavu prije imama, da mu ju Allah ne pretvori u glavu magarca, ili da njegov izgled ne bude nalikovao izgledu magarca?!" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam skreće pažnju na veliku prijetnju koja se odnosi na onoga ko bude podizao glavu prije imama. Allah mu može glavu pretvoriti u glavu magarca ili mu može izgled izobličiti, pa da izgleda kao magarac.

Koristi hadisa:

1. Klanjač za imamom može se naći u četiri stanja: tri su zabranjena, a samo je jedno propisano. Preticanje, kašnjenje i činjenje namaskih radnji u isto vrijeme sa imamom, to je zabranjeno, a jedino je propisano slijediti imama.

2. Obaveza je da klanjač slijedi imama u namazu.
3. Prijetnja da će se čovjeku koji podiže glavu prije imama izgled glave promijeniti u magarećiji sasvim je moguća. To predstavlja deformaciju koju samo Allah može dati.

(3086)

(169) - عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِذَا شَكَ أَحَدُكُمْ فِي صَلَاتِهِ، فَلَمْ يَدْرِ كَمْ صَلَّى ثَلَاثًا أَمْ أَرْبَعًا، فَلْيُطْرَحِ الشَّكَّ، وَلْيَبْنِ عَلَى مَا اسْتَيْقَنَ، ثُمَّ يَسْجُدْ سَجْدَتَيْنِ قَبْلَ أَنْ يُسَلَّمَ، فَإِنْ كَانَ صَلَّى خَمْسًا شَفَعْنَ لَهُ صَلَاتَهُ، وَإِنْ كَانَ صَلَّى إِتْمَامًا لِأَرْبَعٍ كَانَتْ تَرْغِيمًا لِلشَّيْطَانِ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(169) – Od Ebu Seida el-Hudrija, radijallahu 'anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada neko od vas sumnja u svoj namaz i ne zna koliko je klanjao, tri ili četiri, neka odagna sumnju i postupi shodno onome u šta je uvjeren, potom neka učini dvije sedžde prije nego što preda selam. Ako bude klanjao pet rekata, sehvi-sedžda će mu učiniti namaz parnim, a ako je klanjao namaz od četiri rekata, ona će biti prkos šejtanu.“ [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, objasnio je da, ako se klanjač dvoumi tokom namaza i ne zna da li je klanjao tri ili četiri rekata, treba zanemariti sumnjivi broj i ne uzimati ga u obzir. Tri rekata su ono što je sigurno, pa neka klanja četvrti rekat, a zatim neka učini dvije sedžde prije nego što preda selam.

Ako se ispostavi da je zapravo klanjao četiri rekata, dodatni rekat će biti peti. Dvije sedžde zamjenjuju rekat, pa će ukupan broj rekata biti paran, a ne neparan. Ako je, međutim, klanjao četiri rekata s dodatnim rekatom, tada je obavio svoju dužnost bez dodavanja ili oduzimanja.

Dvije sedžde su poniženje za šejtana i način da ga se odbije i udalji od njegovog cilja, jer je pokušao da unese sumnju u namaz i da ga pokvari. Međutim, namaz čovjeka postaje potpun kada poslušá Allahovu naredbu o sedždi, kojom se suprotstavlja Iblisu, koji je odbio poslušnost Allahu time što nije htio učiniti sedždu Ademu.

Koristi hadisa:

1. Ako osoba koja klanja posumnja u svoj namaz i ne može da prevagne nijedna opcija, onda će odbaciti sumnju i postupiti prema onome što je sigurno, a to je manji broj rekata, te će završiti svoj namaz i učiniti sehvi-sedždu prije nego što preda selam.
2. Ove dvije sedžde su način da se upotpuni namaz i da se šejtan otjera ponižen bez ostvarenog cilja.
3. Sumnja koja se spominje u hadisu je oklijevanje bez prevage na bilo koju stranu. Ako postoji pretpostavka i prevaga, onda se po tome postupa.
4. Podsticaj na suzbijanje vesvesa (opsesivnih misli) i njihovo odbacivanje pridržavanjem propisa šerijata.

(11231)

(170) - عن وابصة بن معبد الجهنى رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم رأى رجلاً يصلي خلف الصف وحده، فأمره أن يُعيد الصلاة. [حسن] - [رواه أبو داود وأحمد والترمذي]

(170) – Prenosi se od Vabise b. Ma'beda El-Džuhenija, radijallahu 'anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, vidio čovjeka da klanja iza saffa sam, pa mu je naredio da obnovi namaz. [Hadis je hasen (dobar)] - [Hadis bilježi Tirmizi - Hadis bilježi Ebu Davud - Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Kada je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, završio namaz, vidio je čovjeka koji klanja sam u saffu, te mu je naredio da obnovi namaz. Ovo je jasan tekst koji ukazuje da namaz osobe koja klanja sama u saffu nije validan, jer mu je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, naredio da obnovi namaz, a obnavljanje se ne naređuje ako nešto nije obavezno. Hadis u kojem se navodi da je Ebu Bekre, radijallahu 'anhu, učinio ruku' mimo saffa, a potom ušao u saff, nije u koliziji sa ovim, jer on nije klanjao samostalno. To što je samostalno mimo saffa donio tekbir i učinio jedan dio ruku'a, ne znači da je klanjao samostalno, za razliku od onoga koji klanja cijeli rekat ili više od toga mimo saffa. Ovo je ono što se naziva samostalnim klanjanjem, bez obzira da li saff bio pun ili ne. Onaj ko u saffu nađe prazninu, u koju može stati, nije mu dozvoljeno da klanja sam iza saffa, jer ukoliko to uradi, namaz mu neće biti ispravan. Ukoliko ne nađe prazno mjesto, staće sam u saff, i neće ostavljati džemat.

Koristi hadisa:

(11303)

(171) – عن ابن مسعود رضي الله عنه قال: ذُكِرَ عند النبي صلى الله عليه وسلم رجل نام ليلة حتى أصبح، قال: «ذاك رجل بال الشيطان في أُذُنَيْهِ – أو قال: في أُذُنِهِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(171) – Ibn Mesud, radijallahu 'anhu, prenosi: "Neko je spomenuo jednog čovjeka u Poslanikovom prisustvu i rekao da dotični spava cijelu noć sve do svanuća. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, reče: 'Tom se čovjeku u uši šejtan pomokrio.'" (Muttefekun 'alejhi) [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Značenje hadisa: Ibn Mesud je kazao: “Kod Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, spomenut je čovjek koji spava noću sve do jutra”, tj. nije ustao da klanja noćni namaz. On reče: “Tom se čovjeku u uši šejtan pomokrio.” Ovo se uzima po vanjskom i stvarnom značenju, jer je potvrđeno da šejtan jede, pije, da se ženi, pa tako nema ništa sporno u tome da mokri. Ovo je vrhunac poniženja koji se ogleda u tome da šejtan uzme njega da mu bude mjesto vršenja nužde. Posebno je naznačeno uho, iako je oko vezano za spavanje, zato što čulni organi su vezani za pažnju, i zato što mokraćna tim putem lakše ulazi u tijelo i brže se širi venama, tako da se pojavljuje lijenost u čitavom tijelu.

Koristi hadisa:

(3714)

(172) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «حَيْرٌ يَوْمٌ طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، فِيهِ خُلِقَ آدَمُ، وَفِيهِ أُدْخِلَ الْجَنَّةَ، وَفِيهِ أُخْرِجَ مِنْهَا، وَلَا تَقُومُ السَّاعَةُ إِلَّا فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(172) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: "Najbolji dan u kojem se Sunce rodilo, jeste petak; toga dana stvoren je Adem, toga dana uveden je u Džennet, toga dana izveden je iz njega, i Sudnji dan nastupit će u petak." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazuje nam da je najbolji dan u kojem se pojavi Sunce petak. Neke od odlika petka su: Toga dana Allah je stvorio Adema, toga dana uveo ga je u Džennet, toga dana izveo ga je iz Dženneta i spustio na Zemlju i toga dana će nastupiti Smak svijeta.

Koristi hadisa:

1. Petak je odlikovan nad ostalim danima u sedmici.
2. Petkom treba činiti što više dobrih djela kako bismo stekli Allahovu milost i kako bismo se udaljili od Njegove kazne.
3. Za ove odlike džume koje se spominju u citiranom hadisu kaže se da nisu spomenute kao pozitivne karakteristike toga dana, jer izlazak Adema iz Dženneta i nastupanje Smaka svijeta ne ubrajaju se u vrijednosti. No, drugi su kazali da su sve to vrline. Izlazak Adema, naime, bio je uzrokom pojave poslanika, vjerovjesnika i dobrih ljudi među njegovim potomcima, dok je Smak svijeta uzrok što skorijeg nagrađivanja dobrih ljudi i njihovog dolaska do počasti koje im je Allah pripremio.

4. Za petak se vezuju još neke odlike koje se ne spominju u ovom hadisu. Na primjer: Ademu je primljeno pokajanje u tom danu, tada je umro i u tom danu nalazi se period kojeg ako čovjek iskoristi u namazu, tražeći nešto od Allaha, On će mu to i dati.
5. Najbolji dan u godini jeste dan Arefata, a drugi kažu da je to dan klanja kurbanu. Najbolji dan u sedmici je petak, a najbolja noć jeste Lejletul-Kadr.

(3711)

(173) - عن أبي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «من اغتسل يوم الجُمُعَةِ غسل الجنابة، ثم راح في الساعة الأولى فكأنما قرَّبَ بَدَنَهُ، ومن راح في الساعة الثانية فكأنما قرَّبَ بقرة، ومن راح في الساعة الثالثة فكأنما قرَّبَ كَبْشًا، ومن راح في الساعة الرابعة فكأنما قرَّبَ دَجَاجَةً، ومن راح في الساعة الخامسة فكأنما قرَّبَ بَيْضَةً، فإذا خرج الإمام حضرت الملائكة يستمعون الذِّكْرَ». [صحيح] - [متفق عليه]

(173) - Od Ebu Hurejrea, radijallahu 'anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Ko se u petak okupa, poput kupanja od džunupluka, zatim ode u džamiju u prvom satu - kao da je devu žrtvovao za kurban; ko ode u drugom satu - kao da je kravu žrtvovao; ko ode u drugom satu - kao da je kravu žrtvovao; ko ode u trećem satu - kao da je rogatog ovna žrtvovao, ko ode u četvrtom satu kao da je kokoš žrtvovao, ko ode u petom satu - kao da je jaje udijelio, a kada se imam pojavi (na minberu) - dođu melec i slušaju hutbu." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je pojasnio vrijednost kupanja petkom i ranog odlaska na džumu, kao i stepene vrijednovanja u pogledu toga. Spomenuo je da onaj ko se okupa petkom, pa ode u

prvom satu, ima nagradu i sevap kao da je žrtvovao devu i podijelio je na Allahovom putu. Onaj ko ode nakon njega u drugom satu, ima nagradu kao da je žrtvovao kravu. Onaj ko ode u trećem satu, ima nagradu kao da je žrtvovao dvorogov ovna koji u većini slučajeva biva najbolji i najvrijedniji. Onaj ko ode u četvrtom satu, ima sevap kao da je žrtvovao kokoš. Onaj ko ode u petom satu, ima sevap kao da je žrtvovao jaje. Kada se imam pojavi za hutbu i namaz, meleki koji su zaduženi za zapisivanje onih kojih dolaze napuste taj posao i posvete se slušanju hutbe. Onaj ko dođe nakon što oni prestanu pisati, neće biti upisan od onih bliskih.

Koristi hadisa:

(5393)

(174) - عن ثوبان رضي الله عنه قال: كان رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا انْصَرَفَ مِنْ صَلَاتِهِ اسْتَعْفَرَ ثَلَاثًا، وَقَالَ: «اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ، وَمِنْكَ السَّلَامُ، تَبَارَكْتَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ»، قَالَ الْوَلِيدُ: فَقُلْتُ لِلْأَوْزَاعِيِّ: كَيْفَ الْأَسْتِعْفَارُ؟ قَالَ: تَقُولُ: أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ. [صحيح] - [رواه مسلم]

(174) – Od Sevbanu, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada preda selam u namazu, tražio od Allaha oprost tri puta, a potom bi kazao: „Allahu, Ti si Mir i Ti daješ mir, blagodaran si Ti, Posjedovatelju veličine i plemenitosti." Velid je kazao: „Upitao sam el-Evzaija o tome kako da se traži oprost od Allaha, a on mi je kazao: 'Govori: 'Estagfirullah, estagfirullah!'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Kada bi Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, predao selam u namazu, kazao bi: „Estagfirullah, estagfirullah, estagfirullah!"

Potom bi veličao Gospodara govoreći: „Allahu, Ti si Mir i Ti daješ mir, blagodaran si Ti, Posjedovatelju veličine i plemenitosti." Dakle, Allah ima potpuna svojstva savršenstva i čist je od svih mana i nedostataka. U skladu s tim, od Njega se, i ni od koga drugog, treba tražiti sigurnost od svih ovosvjetskih i onosvjetskih zala. Pored toga, On posjeduje dobro ovoga i onoga svijeta i opisan je svojstvima veličanstva i plemenitosti.

Koristi hadisa:

1. Pohvalno je tražiti oprost od Allaha poslije namaza i ustrajavati na tome.
2. Tražiti oprost je pohvalno kako bi se nadomjestili nedostaci i manjkavosti u ibadetu.

(10947)

(175) - عَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ قَالَ: كَانَ ابْنُ الزُّبَيْرِ يَقُولُ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ حِينَ يُسَلِّمُ: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، لَهُ التَّعَمُّةُ وَلَهُ الْفَضْلُ وَلَهُ الشَّانَاءُ الْحَسَنُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ» وَقَالَ: «كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَهْلُلُ بِهِنَّ دُبُرَ كُلِّ صَلَاةٍ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(175) – Ebu Zubejr je rekao: „Ibn Zubejr je izgovarao ovaj zikir poslije svakog propisanog namaza nakon što bi predao selam: 'Nema istinskog božanstva osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga, Njemu pripada sva vlast i svaka zahvalnost i On sve može. Obožavamo samo Allaha, Njemu pripada svaka blagodat, poštovanje i svekolika hvala. Nema istinskog božanstva osim Allaha. Njemu iskreno vjeru ispovijedamo, makar to bilo krivo nevjernicima.' (La ilahe illallahu wahdehu la šerike lehu, lehul mulku we lehul hamdu we huwe 'ala kulli šej'in kadir, la hawle we la kuwwete illa billah, la ilahe illallahu we la na'budu illa ijjahu, lehun-ni'metu we lehul fadlu we lehus-sena'ul-hasen, la ilahe illallahu muhlisine lehud-dine we lew kerihel kafirun) Ibn Zubejr je kazao: 'Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bi učio ovaj zikir poslije svakog propisanog namaza.'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je poslije svakog propisanog namaza učio ovaj veličanstveni zikir.

„La ilahe illallah" - znači da nema istinskog boga mimo Allaha.

„Wahdehu la šerike lehu" - On nema nikakvog saučesnika u Njegovom uluhijjetu, rububijjetu niti u Njegovim imenima i svojstvima.

„Lehul mulku" - Njemu pripada apsolutna vlast. On je vladar nebesa, zemlje i onoga što je među njima.

„We le hul hamdu" - On posjeduje apsolutno savršenstvo radi kojeg je hvaljen uz ljubav i veličanje u svakom stanju, u lagodnim situacijama i u poteškoći.

„We huwe 'ala kulli šej'in kadir" - Njegova moć je potpuna, niko Ga ne može savladati niti mu se iko može suprotstaviti u bilo čemu.

„La hawle we la kuwwete illa billah" - Nema promjene iz jednog u drugo stanje, iz griješenja prema Allahu u pokornost Njemu; niti iko ima snage za bilo šta osim Allaha. On pomaže i na Njega se oslanja.

„La ilahe illallahu we la na'budu illa ijjahu" - Ovim se potvrđuje značenje uluhijjeta, negiranje da Allah ima bilo kakvog saučesnika, te se ističe da niko ne zaslužuje da bude obožavan mimo Njega.

„Lehun-ni'metu we le hul fadlu" - To je Onaj koji stvara blagodati i koji ih daje kome želi od svojih stvorenja.

„We le hus-sena'ul hasen" - Njemu pripada svekolika zahvala i pohvala radi Njegovog bića, Njegovih svojstava, djela i blagodati.

„La ilahe illallahu muhlisine le hud-dine" - Njemu vjeru iskreno ispovijedamo bez ikakvog rijaluka i pretvaranja.

„We lew kerihel kafirun" - Makar bilo krivo nevjernicima što smo mi postojani u iskazivanju Allahovog jedinstva.

Koristi hadisa:

1. Pohvalno je ustrajno izgovarati ovaj zikr poslije svakog propisanog namaza.
2. Musliman se ponosi svojom vjerom i ističe javno njena obilježja, makar to bilo krivo nevjernicima.
3. Kada se u hadisu navede da se nešto izgovara poslije namaza - ukoliko je to zikr onda se to izgovara u osnovi poslije predaje selama, a ukoliko se radi o dovi onda se ona uči prije predaje selama u osnovi.

(176) - عَنْ وَرَادٍ كَاتِبِ الْمُغِيرَةِ بْنِ شُعْبَةَ قَالَ: أَمَلَى عَلَيَّ الْمُغِيرَةُ بْنُ شُعْبَةَ فِي كِتَابٍ إِلَى مُعَاوِيَةَ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُولُ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِي لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ». [صحيح] - [متفق عليه]

(176) – Prenosi se od Verrada, pisara El-Mugire ibn Šu'beta, da je rekao: "El-Mugire mi je izdiktirao da napišem Muaviji da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izgovarao poslije svakog propisanog namaza sljedeće: 'Nema istinskog boga osim Allaha Jedinoga, nema Mu sudruga. Njemu pripada vlast i hvala, On sve može. Allahu, nema toga ko će uskratiti ono što Ti daš, niti dati ono što Ti uskratiš. Čovjeku ne može pomoći moć i bogatstvo kako bi izbjegao Tvoju kaznu.'" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izgovarao je ovaj zikr poslije svakog obaveznog namaza: "Nema istinskog boga osim Allaha Jedinoga, nema Mu sudruga. Njemu pripada vlast i hvala, On sve može. Allahu, nema toga ko će uskratiti ono što Ti daš, niti dati ono što Ti uskratiš. Čovjeku ne može pomoći moć i bogatstvo kako bi izbjegao Tvoju kaznu."

To jeste, potvrđujem i priznajem riječ tevhida, da nema istinskog boga osim Allaha. Dakle, pravi ibadet pripada samo i isključivo Njemu Uzvišenom i nikome drugom. Osim toga, potvrđujem da sva vlast, u pravom smislu te riječi, pripada samo Allahu, te i sve što živi na nebesima i na Zemlji. On sve može, šta On odluči da nekome dadne ili oduzme, niko Mu se u tome ne može usprotiviti. Bogatstvo i moć nikome neće koristiti kod Njega. Koristit će samo dobra djela.

Koristi hadisa:

1. Ovaj zikr je propisano izgovarati poslije svakog obaveznog namaza s obzirom da sadrži značenja tevhida i izricanja hvale Allahu.
2. Potrebno je požurivati sa činjenjem sunneta i raditi na njegovom širenju.

(65102)

(177) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ سَبَّحَ اللَّهَ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ، وَحَمَدَ اللَّهَ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ، وَكَبَّرَ اللَّهَ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ، فَتِلْكَ تِسْعَةٌ وَتِسْعُونَ، وَقَالَ: تَمَامَ الْمِائَةِ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ غُفِرَتْ خَطَايَاهُ وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ».

[صحيح] - [رواه مسلم]

(177) – Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko na kraju svakog namaza prouči 'subhanallah' 33 puta, 'elhamdulillah' 33 puta, 'Allahu ekber' 33 puta, a to je ukupno 99, i kaže upotpunjavajući stotinu: 'La ilahe illellahu vahdehu la šerike leh, lehul-mulku ve lehul-hamdu ve huve ala kulli šej 'in kadir' - Nema istinskog Boga osim Allaha, Jedinog, On nema sudruga, Njemu pripada vlast i Njemu pripada hvala, i On je svemoćan – oprosteni su mu grijesi, pa makar ih bilo koliko je morske pjene.“

[Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u ovome hadisu pojašnjava sljedeće: Onaj ko nakon završenog farz-namaza prouči:

33 puta subhanallah, što znači da se negira da Allah ima bilo kakvu mahanu.

33 puta elhamdulillah, što označava iznošenje pohvale Allahu putem spominjanja Njegovih savršenih svojstava, koje je popraćeno ljubavlju i Njegovim veličanjem.

33 puta Allahu ekber, što znači: Allah je najveći i uzvišeniji od bilo čega.

Stotina se upotpunjava riječima: "La ilahe illallahu wahdehu la šerike leh, lehul mulku we lehul hamdu we huwe 'ala kulli šej'in kadir." Ovaj zikir označava da nema istinskog boga koji zaslužuje ibadet, mimo Allaha, da samo Njemu pripada potpuna vlast i da samo On zaslužuje pohvalu koja se treba iskazivati uz ljubav i veličanje, te da je On u stanju sve učiniti, ništa Ga ne može spriječiti.

Onaj ko to kaže, bit će mu izbrisani grijesi i oprosteni, čak i ako ih ima poput bijele pjene koja se stvara na površini mora kada se ono zatalasa i uzburka.

Koristi hadisa:

1. Pohvalno je proučiti ovaj zikir nakon farz-namaza.
2. Ovaj zikir je jedan od uzroka opraštanja grijeha.
3. Hadis nam ukazuje na veliku Allahovu dobrotu, milost i oprost.
4. Pod grijesima koji se praštaju misli se na male grijeha, dok je za velike neophodno pokajanje.

(10948)

(178) - عَنْ أَبِي أُمَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ قَرَأَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ لَمْ يَمْنَعْهُ مِنْ دُخُولِ الْجَنَّةِ إِلَّا أَنْ يَمُوتَ». [صحيح] - [رواه النسائي في الكبرى]

(178) – Ebu Umame, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: "Onoga ko prouči Ajetul-kursi nakon svakog obaveznog namaza, od ulaska u Džennet sprečava samo smrt." [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, nam u ovom hadisu poručuje da onaj ko prouči Ajetul-kursi nakon svakog obaveznog namaza, od ulaska u Džennet ga sprječava samo smrt. Ovaj ajet nalazi se u suri El-Bekare: "Allah je, nema istinskog boga osim Njega, Živi i Samoopstojeći Održavatelj! Ne obuzima Ga ni drijemež ni san! Njegovo je ono što je na nebesima i na Zemlji! Ko je taj ko se može pred Njim zauzimati bez Njegovog dopuštenja?! On zna šta je bilo prije i šta će biti poslije njih, i oni ne mogu obuhvatiti od Njegovoga znanja osim koliko On želi. Njegova Kursija obuhvata i nebesa i Zemlju i Njemu nije teško održavati ih! On je Svevišnji i Veličanstveni!" (El-Bekare, 255.)

Koristi hadisa:

1. Vrijednost ovog veličanstvenog ajeta, jer on sadrži Allahova najljepša imena i savršena svojstva.
2. Pohvalnost učenja ovog ajeta nakon svakog obaveznog namaza.
3. Dobra djela su uzrok ulaska u Džennet.

(10950)

(179) - عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: حَفِظْتُ مِنَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَشْرَ رُكْعَاتٍ: رُكْعَتَيْنِ قَبْلَ الظُّهْرِ، وَرُكْعَتَيْنِ بَعْدَهَا، وَرُكْعَتَيْنِ بَعْدَ المَغْرِبِ فِي بَيْتِهِ، وَرُكْعَتَيْنِ بَعْدَ العِشَاءِ فِي بَيْتِهِ، وَرُكْعَتَيْنِ قَبْلَ صَلَاةِ الصُّبْحِ، وَكَانَتْ سَاعَةً لَا يُدْخَلُ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيهَا، حَدَّثَنِي حَفْصَةُ أَنَّهُ كَانَ إِذَا أَدَّنَ المَوْدُنَ وَظَلَعَ الفَجْرُ صَلَّى رُكْعَتَيْنِ، وَفِي لَفْظٍ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُصَلِّي بَعْدَ الجُمُعَةِ رُكْعَتَيْنِ. [صحيح] - [متفق عليه بجميع رواياته]

(179) – Od Ibn-Omera, radijallahu anhum, se prenosi da je rekao: "Zapamtio sam da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao deset rekata, a to su: dva rekata prije i dva rekata nakon podne-namaza, dva rekata poslije akšama, dva rekata nakon jacije u kući i dva rekata prije sabaha (prije sabahskog farza), što je bilo vrijeme kada niko nije ulazio kod Allahovog Poslanika. U vezi s tim, Hafsa mi je kazala da, nakon što bi muezzin proučio ezan za sabah, Poslanik bi klanjao dva rekata." U drugom hadisu stoji da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao dva rekata i poslije džume." [Vjerodostojan] - [Hadis je muttefekun alejhi sa svim lancima prenosilaca]

Objašnjenje:

Abdullah ibn Omer nam pojašnjava da je zapamtio da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao deset rek'ata pritvrđenih sunneta. To su: po dva rekata prije i poslije farza podne-namaza, dva rekata u kući nakon akšamskog farza, dva rekata u kući poslije jacijskog farza i dva rekata prije sabahskog farza. To je ukupno deset rek'ata. Što se tiče džuma-namaza, klanjao bi dva rekata nakon farza.

Koristi hadisa:

1. Pohvalno je ustrajno klanjati ove pritvrđene sunnete.
2. Propisano je neobavezne namaze klanjati u kući.

(180) – عن عائشة رضي الله عنها أن النبي صلى الله عليه وسلم كان لا يدع أربعاً قبل الظهر
وركعتين قبل العداة. [صحيح] - [رواه البخاري]

(180) – Prenosi se od Aiše, radijallahu 'anha, da Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, ne bi izostavljao klanjanje četiri rekata prije podne (farza) i dva rekata, prije sabahskog farza. [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, ustrajavao je u klanjaju četiri rekata sunneta prije podne namaza i ovo nije u koliziji sa hadisom kojeg prenosi Ibn Omer, radijallahu 'anhu, a u kojem stoji: "Dva rekata prije podnevnog farza." Ova dva hadisa mogu se spojiti na način da se kaže kako je nekada klanjao dva rekata, a nekada četiri, pa je svako od njih prenio ono što je vidio, što je prisutno u mnogim dobrovoljnim ibadetima. Četiri rekata sunneta prije podnevnog farza klanjao bi sa dva selama, a nekada bi klanjao i četiri sa jednim selamom.

Koristi hadisa:

(11249)

(181) – عَنْ أَبِي قَتَادَةَ السَّلَمِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ الْمَسْجِدَ فَلْيَرْكَعْ رُكْعَتَيْنِ قَبْلَ أَنْ يَجْلِسَ». [صحيح] - [متفق عليه]

(181) – Od Ebu Katade es-Sulemija, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Kada neko od vas uđe u džamiju, neka klanja dva rekata prije nego sjedne." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas podstiče da kada neko od nas uđe u džamiju u bilo kom vremenu i radi bilo čega, da klanja dva rekata prije nego sjedne. Ta dva rekata se nazivaju tehijjetul-mesdžid (Pozdrav džamiji).

Koristi hadisa:

1. Pohvalno je da obavi dva rekata namaza onaj ko uđe u džamiju kako bi ju "pozdravio" prije nego sjedne.
2. Ovo se tiče onoga ko želi da sjedne u džamiji. Prema tome, onaj ko uđe u džamiju i izađe iz nje bez sjedenja, na njega se ne odnosi ovaj propis.
3. Kada neko pristupi džamiji i zatekne ljude da klanjaju, on će se njima pridružiti namazu i to će mu zamijeniti tehijjetul-mesdžid.

(65091)

(182) - عن أبي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِذَا قُلْتَ لِصَاحِبِكَ: أَنْصِتْ، يَوْمَ الْجُمُعَةِ، وَالْإِمَامُ يَخْطُبُ، فَقَدْ لَعَوْتَ». [صحيح] - [متفق عليه]

(182) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Kada čovjeku na petak dok imam drži hutbu kažeš: 'Šuti!', počinio si prekršaj." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojašnjava nam da je obaveza onome ko prisustvuje džumanskoj hutbi da pomno sluša hatiba. Onaj ko nešto progovori, pa makar i neznatno, dok imam drži hutbu, neće postići potpunu nagradu džuma-namaza.

Koristi hadisa:

1. Zabranjeno je razgovarati tokom hutbe, makar to bilo i da se nekome zabrani nešto loše, da se odgovori na selam ili da se odgovori nekome kada kihne.
2. Iz ovog propisa se izuzima onaj ko se radi potrebe treba obratiti imamu ili imam nekome treba skrenuti pažnju na nešto.
3. Dozvoljeno je razgovarati između dvije hutbe kada za to postoji potreba.
4. Kada se spomene Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dok se odvija hutba, čovjek može donijeti na njega salavat i selam tiho, a isto tako dozvoljeno je i da kaže: "Amin", u sebi nakon dove.

(183) – عن عمران بن حصين رضي الله عنه قال: كَانَتْ بِي بَوَاسِيرُ، فَسَأَلْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الصَّلَاةِ، فَقَالَ: «صَلِّ قَائِمًا، فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فَقَاعِدًا، فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فَعَلَى جَنْبٍ». [صحيح] - [رواه البخاري]

(183) – Imran ibn Husajn, radijallahu anhu, je rekao: „Imao sam hemoroide pa sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, upitao kako da klanjam, a on mi reče: 'Klanjaj stojeći. Ako ne možeš, onda sjedeći, a ako ne, onda ležeći na boku!'” [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik nam skreće pažnju da je osnovni način obavljanja namaza u stojećem položaju. Ako čovjek nije to u mogućnosti, onda neka klanja sjedeći, a ako ne može ni to, onda ležeći na boku.

Koristi hadisa:

1. Čovjek je dužan da obavlja namaz i da ga ne propušta dokle god mu je razum prisutan. Samo mu je dozvoljeno da mijenja način njegovog obavljanja shodno mogućnostima.
2. Islam je jednostavna i fleksibilna vjera. Naime, čovjek ima pravo da obavlja ibadete shodno svojim mogućnostima.

(10951)

(184) – عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيَمَا سِوَاهُ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ». [صحيح] - [متفق عليه]

(184) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: "Namaz u ovoj mojoj džamiji je bolji hiljadu puta od namaza na drugom mjestu izuzev El-Mesdžidul-Harama." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojašnjava nam vrijednost namaza obavljenog u njegovoj džamiji, te da je on vredniji hiljadu puta od namaza na nekom drugom mjestu izuzev El-Mesdžidu-Harama u Mekki. Tu je namaz vredniji od namaza u Poslanikovoju džamiji.

Koristi hadisa:

1. Mnogostruko je veća nagrada namaza obavljenog u El-Mesdžidul-Haramu i u Poslanikovoju džamiji.
2. Namaz obavljen u El-Mesdžidul-Haramu je stotinu hiljada puta vredniji od namaza na drugom mjestu.

(65090)

(185) – عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ لَيْبِدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ أَرَادَ بِنَاءَ الْمَسْجِدِ فَكَّرَهُ النَّاسُ ذَلِكَ، وَأَحْبَبُوا أَنْ يَدْعَهُ عَلَى هَيْئَتِهِ، فَقَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «مَنْ بَنَى مَسْجِدًا لِلَّهِ بَنَى اللَّهُ لَهُ فِي الْجَنَّةِ مِثْلَهُ». [صحيح] - [متفق عليه]

(185) – Prenosi Mahmud ibn Lebid, radijallahu anhu, da je Osman ibn 'Affan htio da obnovi Poslanikovu džamiju, nekim ljudima to nije bilo pravo. Oni nisu htjeli da se bilo šta na njoj mijenja već da zadrži svoj izgled, a onda im je Osman kazao: "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: 'Ko izgradi džamiju radi Allaha, Allah će njemu sagraditi kuću u Džennetu.'" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Osman ibn 'Affan, radijallahu anhu, je htio da obnovi Poslanikovu džamiju, pa su se neki ljudi tome usprotivili jer se time džamija mijenja u odnosu na to kakva je bila za vrijeme poslanstva. Zidovi džamije su bili izgrađeni od ćerpića, a krov njen od grana, a Osman je htio da je napravi od kamenja i kreča. Tada im je Osman poručio da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao da onaj ko izgradi džamiju tražeći Allahovo zadovoljstvo, bez da to čini želeći reputaciju i ugled, On će mu dati odgovarajuću i najbolju nagradu. On će njemu sagraditi kuću u Džennetu.

Koristi hadisa:

1. Podsticaj na gradnju džamija i vrijednost toga.
2. Vrijednost gradnje džamija obuhvata i njihovo proširivanje i renoviranje.
3. Važno je iskreno radi Allaha činiti sva dobra djela.

(65089)

(186) - عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «ما من صاحب ذهب، ولا فضة، لا يؤدّي منها حقّها إلا إذا كان يوم القيامة صَفَّحَتْ له صَفَائِحُ من نار، فأُحْمِي عليها في نار جهنّم، فيُكْوَى بها جَنْبُهُ، وجَبِينُهُ، وظهرُهُ، كَمَا بَرَدَتْ أُعِيدَتْ له في يوم كان مقداره خمسين ألف سنة، حتى يُقْضَى بين العباد فيرى سَبِيلَهُ، إما إلى الجنة، وإما إلى النار». قيل: يا رسول الله، فالإبل؟ قال: «ولا صاحب إبل لا يؤدّي منها حقّها، ومن حقّها حَلَبُها يوم وِرْدِها، إلا إذا كان يوم القيامة بُطِح لها بِقَاعٍ قَرَقَرٍ. أو فَرَمَ ما كانت، لا يَفْقِد منها فَصِيلاً واحداً، تَطَوُّهُ بِأَخْفَافِها، وتَعَضُّهُ بِأَفْوَاهِها، كما مرَّ عليه أو لاها، رَدَّ عليه أُخْرَها، في يوم كان مقداره خمسين ألف سنة، حتى يُقْضَى بين العباد، فيرى سَبِيلَهُ، إما إلى الجنة، وإما إلى النار». قيل: يا رسول الله، فالبقر والغنم؟ قال: «ولا صاحب بقر ولا غنم لا يؤدّي منها حقّها، إلا إذا كان يوم القيامة، بُطِح لها بِقَاعٍ قَرَقَرٍ، لا يَفْقِد منها شيئاً، ليس فيها عَقْصَاءٌ، ولا جَلْحَاءٌ، ولا عَضْبَاءٌ، تَنْطَحُهُ بِقُرُونِها، وتَطَوُّهُ بِأُظْلَافِها، كَمَا مرَّ عليه أو لاها، رَدَّ عليه أُخْرَها، في يوم كان مقداره خمسين ألف سنة حتى يُقْضَى بين العباد، فيرى سَبِيلَهُ، إما إلى الجنة، وإما إلى النار». قيل: يا رسول الله فالخيل؟ قال: «الحَيْلُ ثلاثة: هي لِرَجُلٍ وِزْرٌ، وهي لِرَجُلٍ سِتْرٌ، وهي لِرَجُلٍ أَجْرٌ. فأما التي هي له وِزْرٌ فِرَجُلٌ رِبَطُها رِياءٌ وَفَحْرًا وَنِوَاءً على أهل الإسلام، فهي له وِزْرٌ، وأما التي هي له سِتْرٌ، فِرَجُلٌ رِبَطُها في سبيل الله، ثم لم يَنْسِ حَقَّ الله في ظُهورها، ولا رِقَابِها، فهي له سِتْرٌ، وأما التي هي له أَجْرٌ، فِرَجُلٌ رِبَطُها في سبيل الله لأهل الإسلام في مَرَجٍ، أو رَوْضَةٍ فما أَكَلت من ذلك المَرَجِ أو الرَوْضَةِ من شيء إلا كُتِبَ له عَدَدَ ما أَكَلت حسنات وكتب له عَدَدَ أرواثِها وأبوالِها حسنات، ولا تَقْطَعُ طَوْلَها فاستنَّتْ شَرَفاً أو شَرَفَيْنِ إلا كُتِبَ الله له عَدَدَ آثارِها، وأرواثِها حسنات، ولا مرَّ بها صاحبُها على نَهْرٍ، فشَرِبَتْ منه، ولا يُريد أن يَسْقِيها إلا كُتِبَ الله له عَدَدَ ما شَرِبَتْ حسنات» قيل: يا رسول الله فالخُمْرُ؟ قال: «ما أنزِلَ عليّ في الخُمْرِ شيء إلا هذه الآية الفأدة الجامعة: فمن يعمل مثقال ذرة خيراً يره ومن يعمل مثقال ذرة شراً يره؟

[الزلزلة: 7 - 8]، [صحيح] - [متفق عليه]

(186) – Od Ebu Hurejre, radijallahu 'anhu, prenosi se predaja koja se vezuje za Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem: "Svakom posjedniku zlata i srebra, za koje ne odvoji zekat, na Sudnjem danu će se pripremiti to zlato i srebro u vidu ploče koje će se usijati od vreline u džehennemskoj vatri pa će se na njima pržiti njihove bočne strane, prednje i leđa." Kad god se ohlade vratit će se u prijašnje stanje, u danu koji traje 50 000 godina, sve dok se ne završi suđenje Božijim robovima i svako vidi svoj put ka Džennetu ili ka Džehennemu." Rečeno je: "Allahov Poslaniče, a šta za deve?" On kaza: "Svaki lasnik deva koji ne odvoji zekat, a u obavezu spada i njihovo muženje deva na dan pojenja (da bi napojio siromahe koji se okupljaju na mjestu pojenja deva), na Sudnjem danu će biti strovaljen naglavačke u nepreglednu pustaru, najprostraniju što može biti, gdje neće izostati ni jedno devče a da ga ne pogazi svojim papcima ili ga ujede svojim žvalama; kada preko njega prođe prva deva vraća se zadnja u danu koji traje 50 000 godina, sve dok se ne završi suđenje Božijim robovima i svako vidi svoj put ka Džennetu ili ka Džehennemu." Rečeno je: "Allahov Poslaniče, a krave i ovce?" On kaza: "Niti će biti vlasnika krava i ovaca koji nije podijelio zekat na njih, a da na Sudnjem danu ne bude strovaljen naglavačke u nepreglednu pustaru, gdje neće ništa od njih izostati, ni blago koje ima zakrivljene rogove, ni šukavo ni ono bez rogova a da ga ne zbode svojim rogovima ili pogazi svojim papcima, pa kada preko njega prođe prva vraća se zadnja u danu koji traje 50 000 godina, sve dok se ne završi suđenje Božijim robovima i svako vidi svoj put ka Džennetu ili ka Džehennemu." Rečeno je: "Allahov Poslaniče, a konji?" On kaza: "Konji su podijeljeni u tri kategorije: kategorija koja je čovjeku teret/grijev, kategorija koja mu je zaklon/zaštita i ona za koju ima nagradu. Ona koja će mu biti teret/grijev je ona koju čovjek sveže iz licemjerstva, ponosa i neprijateljstva prema muslimanima. Ta kategorija će mu biti teret/grijev. Što se tiče one koja će mu biti zaklon to je ona koju odredi za borbu na Božijem putu, a potom ne zaboravi Božiju obavezu na njena leđa i vratove. Ona će mu biti zaklon i zaštita.

A kategorija za koju će imati nagradu to je ona koju odredi muslimanima na Allahovom putu koja je na pašnjaku ili u bašči. Neće ništa da pojede od toga pašnjaka ili sa te bašče a da mu ne bude upisano kao dobročinstvo, svaki broj fuškije brojaće se kao vid dobročinstva kao i svako njihovo mokrenje, svako kidanje njihovog julara i trčanje biti će upisano kao dobročinstvo, koliko je njihovih tragova i njihovih fuškija toliko je dobročinstava. Neće sa njima proći vlasnik rijeku pa se napiju iz nje, a on čak nije ni namjeravao da se napoje, a da mu to Uzvišeni Allah ne upiše u dobročinstvo kod svakog gutljaja.” Rečeno je: "Allahov Poslaniče, a magarad?" On kaza: "O magarcima mi nije objavljeno ništa osim ovog jedinstvenog općenitog ajeta: 'Onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjeće ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjeće ga.'" (Ez-Zelzele: 7-8.) [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Ovaj hadis je naveo autor, da mu se Uzvišeni smiluje, u poglavlju potvrđivanja obaveze zekata i objašnjenje njegove vrijednosti: "Svakom posjedniku zlata i srebra, za koje ne odvoji zekat, na Sudnjem danu će se pripremiti to zlato i srebro u vidu ploče koje će se usijati od vreline u džehennemskoj vatri pa će se na njima pržiti njihove bočne strane, prednje i leđa. Kad god se ohlade vratit će se u prijašnje stanje, u danu koji traje 50 000 godina, sve dok se ne završi suđenje Božijim robovima i svako vidi svoj put ka Džennetu ili ka Džehennemu.” Što se tiče zlata i srebra obaveza je dati zekat na njih u svakom slučaju. Ako to vlasnik ne uradi, kazna mu je onako kako je naveo Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem. Zatim, ako vlasnik deva ne izdvoji zekat, kao što mu je obaveza na njih, i izostavi njihovu mužu u vrijeme kada dođu na mjesto napajanja, gdje se okupljaju potrebni, i izostavi napajanje njih tim mlijekom, "na Sudnjem danu će biti strovaljen naglavačke u nepreglednu pustaru, najprostraniju što može biti.” U verziji koju je zabilježio Muslim stoji: "e'azame ma kanet (najveća što može biti)" umjesto "evfere ma kanet (najprostranija što može biti na

dunjaluku)", kao vid povećanja kazne zbog njenog mnoštva, snage i potpunosti u njenom stvaranju, tako da će zbog toga biti teža kod gaženja, a kad su u pitanju životinje koje imaju rogove, i na Sudnjem danu će imati rogove kako bi kazna će biti sprovedena rogovima. Riječi: "Kada preko njega prođe prva deva vraća se zadnja", zamjenjene su u verziji Muslima ovim redosljedom: "kada preko njega prođe zadnja deva vraća se prva", što znači da će kazna trajati 50 000 godina, sve dok se ne završi suđenje Božijim robovima i on vidi svoj put ka Džennetu ili ka Džehennemu." Rečeno je: "Allahov Poslaniče, krave i ovce?" On kaza: "Svaki vlasnik krava i ovaca koji nije podijelio zekat na njih, na Sudnjem danu će biti strovaljen naglavačke u nepreglednu pustaru...", što je rečeno za one koji ne izdvoje zekat krava i ovaca isto što je rečeno i za vlasnike deva koji ne podijele zekat. Rečeno je: "Allahov Poslaniče, a konji?" On kaza: "Konji su podijeljeni u tri kategorije: kategorija koja je čovjeku teret/grijev, kategorija koja mu je zaklon/zaštita i ona za koju ima nagradu." Znači, konji su razvrstani u tri vrste. Prvu vrstu objašnjava riječima: "Ona koja će mu biti teret/grijev je ona koju čovjek sveže iz licemjerstva, ponosa i neprijateljstva prema muslimanima. Ta kategorija će mu biti teret/grijev." Prema tome čovjek koji pripremi svoje konje licemjerno, ili radi oholjenja ili iz neprijateljstva prema muslimanima, to će mu biti grijeh na Sudnjem danu. Drugu vrstu pojasnio je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, riječima: "Što se tiče one koja će mu biti zaklon to je ona koju odredi za borbu na Božijem putu, a potom ne zaboravi Božiju obavezu na njena leđa i vratove. Ona će mu biti zaklon i zaštita." To znači da konji koje je čovjek pripremio za svoju potrebu koristeći se njihovim radom, mlijekom, nošenjem/jahanjem i iznajmljivanjem, da bi se spasio prošnje od ljudi, to je sve u granicama pokornosti Uzvišenom Allahu i traženje Njegovog zadovoljstva tako da će mu biti zaklonom, jer je prošnja od ljudi, dok čovjek ima dovoljno, zabranjena. Riječi: "A potom ne zaboravi Božiju obavezu na njena leđa i vratove", tj., da ih jaše i na Božijem putu, i kod potrebe, ali da ih ne opterećuje preko

njihovih mogućnosti, te da izvršava obaveze prema njima kako to priliči i da od njih otklanja štetu. Sve to spada u zaklon/zaštitu od siromaštva njihovih vlasnika. Treću vrstu spomenuo je riječima: “A kategorija za koju će imati nagradu to je ona koju odredi muslimanima na Allahovom putu koja je na pašnjaku ili u bašči. Šta god pojede od pašnjaka ili bašče, bit će mu upisano kao dobročinstvo. Svaki broj fuškije brojaće se kao vid dobročinstva kao i svako njihovo mokrenje, svako kidanje njihovog julara i trčanje biti će upisano kao dobročinstvo. Koliko je njihovih tragova i njihovih fuškija toliko je dobročinstava. Kada s njima vlasnik prođe pored rijeke pa se konji napiju iz nje bez da je on namjeravao da se napoje, Uzvišeni Allah će mu upisati dobročinstvo za svaki gutljaj.” Odnosno, spremio ih je za borbu na Allahovom putu, bilo da se lično on bori na konjima ili ih uvakufi za borbu protiv nevjernika. Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao je: “Onaj ko opremi borca i on se borio.” Tako i ovaj čovjek koji opremi konje na Božijem putu, da bi Allahova riječ bila gornja, imaće nagradu i za travu koju taj konj jede, pa čak fuškija i mokrenje će biti uzrokom nagrade, a Uzvišeni nikoga nije ošteti i nepravdu mu nanio. Riječi: “Svako kidanje njihovog julara i trčanje biće upisano kao dobročinstvo, koliko je njihovih tragova i njihovih fuškija toliko je dobročinstava.” Dakle, čak ako se prekine jular, odnosno povodac kojim je prepeta da pase na nekom mjestu, pa pobjegne na drugo mjesto, vlasnik će imati i za to dobročinstva i nagradu koliko bude tragova, njihove fuškije i mokraće. Riječi: “Kada s njima vlasnik prođe pored rijeke pa se konji napiju iz nje bez da je on namjeravao da se napoje, Uzvišeni Allah će mu upisati dobročinstvo za svaki gutljaj.” Ovo znači da će vlasnik biti nagrađen za njihovo pojenje sa rijeke ili iz sistema napajanja – pa makar i ne namjeravao da ih poji. Dakle, za sve što oni popiju ima nagradu makar ne namjeravao, zbog upotpunjenja ranijeg nijeta, a to je nijet da ih je odredio za kategoriju onih na Božijem putu, tako da nije uvjet postojanja i stalnosti nijeta kod svih aktivnosti, od početka do kraja, ali je uvjet da ne pokvari svoj nijet izlaskom iz tog djela. Rečeno je:

“Allahov Poslaniče a magarad?”, odnosno, šta je propis o njima. Da li je to propis domaćih životinja na koje se daje zekat ili su kao konji? On kaza: “O magarcima nije mi ništa objavljeno”, tj., nije mi objavljen tekst koji se odnosi specijalno na njih, “osim ovog jedinstvenog općenitog ajeta”, tj., općeniti tekst koji se odnosi na sve vidove dobra i dobročinstva: “Onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjeće ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjeće ga.”, (Ez-Zelzele: 7-8.) Hadis je muttefekun ‘alejhi, a ovo je verzija Muslima. Ovaj ajet je općenit za sve vidove dobra i zla, jer ako vidi trun, a to je najbizarnija stvar pa za to bude nagrađen, prema tome sve što je iznad toga, onda, preče je i sigurnije da se nagrađuje, kao što Uzvišeni kaže: “Onoga dana kada svaki čovjek pred sobom nađe dobro djelo koje je uradio i hrđavo djelo koje je učinio – poželjeće da se između njih i njega nalazi udaljenost velika.”, (Ali I’mran: 30.)

Koristi hadisa:

(6611)

(187) – عن أبي هريرة رضي الله عنه عن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «مَا نَقَصَتْ صَدَقَةٌ مِنْ مَالٍ، وَمَا زَادَ اللَّهُ عَبْدًا بِعَفْوٍ إِلَّا عِزًّا، وَمَا تَوَاضَعَ أَحَدٌ لِلَّهِ إِلَّا رَفَعَهُ اللَّهُ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(187) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Davanje sadake neće umanjiti imetak. Allah će čovjeku koji prašta samo povećati ponos i ugled, te se niko neće poniziti zbog Allaha, da ga On neće uzdići." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam u ovom hadisu pojašnjava da sadaka ne umanjuje imetak. Naprotiv, sadakom se samo

otklanja svo zlo koje se tiče imetka i Allah će ga tom čovjeku nadomjestiti sa velikim dobrom.

Opraštanje drugima kada je čovjek u prilici da sprovede kaznu, to mu samo povećava ugled i ponos.

Niko se nije ponizio radi Allaha, - ne radi straha od nekoga ili radi laskanja nekome - da mu Allah nije podario ugled i poštovanje.

Koristi hadisa:

1. Svo dobro i uspjeh je u praktikovanju šerijata i činjenju dobrih djela, pa makar nekim ljudima to izgledalo drugačije.

(5512)

(188) – عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «قَالَ اللَّهُ: أَنْفِقْ

يَا ابْنَ آدَمَ أَنْفِقْ عَلَيْكَ». [صحيح] - [متفق عليه]

(188) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Uzvišeni je rekao: 'Ademov sine, udjeljuj, pa ću i ja tebi udjeljivati!'" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas obavještava da je Uzvišeni kazao: „Ademov sine, udjeljuj imetak na ono što ti je obavezno ili pohvalno udjeljivati, pa ću Ja tebi to nadoknaditi i dat ću ti berićeta u imetku."

Koristi hadisa:

1. Podsticaj na udjeljivanje imetka na Allahovom putu.
2. Udjeljivanje na Allahovom putu je jedan od najvećih uzroka povećanja imetka i berićeta u njemu, a usto Uzvišeni će onome ko udjeljuje imetak i nadoknaditi.

3. Ovaj hadis, u kojem nam Allahov Poslanik prenosi nešto od našeg Gospodara, naziva se hadis-kudsi ili hadis-ilahi. To je hadis u kojem su i izraz i značenje od Allaha, s tim što taj govor nema karakteristike kakve Kur'an ima poput: činjenja ibadeta samim njegovim učenjem, obaveznosti pravne čistoće, zatim Allah ne obznanjuje izazov da se sačini nešto slično hadis-kudsiju i tako dalje.

(5805)

(189) – عن أبي مسعود رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «إِذَا أَنْفَقَ الرَّجُلُ

عَلَىٰ أَهْلِهِ يَحْتَسِبُهَا فَهُوَ لَهُ صَدَقَةٌ». [صحيح] - [متفق عليه]

(189) – Od Ebu Mes'uda, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „Kada čovjek potroši imetka na svoju porodicu, nadajući se nagradi, to će mu se računati kao sadaka." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas obavještava da onaj ko uloži u svoju porodicu koju je obavezan izdržavati poput supruge, roditelja, djece i drugih, želeći se time približiti Uzvišenom i nadajući se Njegovoj nagradi, imat će za to nagradu sadake.

Koristi hadisa:

1. Čovjek će imati nagradu ukoliko troši imetak na svoju porodicu.
2. Vjernik svojim djelima želi Allahovo lice i Njegovu nagradu.
3. Potrebno je da čovjek ima lijepu namjeru prilikom svakog dobrog djela od kojih je i izdržavanje porodice.

(6460)

(190) - عن عمر بن الخطاب رضي الله عنه مرفوعاً: «الذهب بالذهب رباً، إلا هاء وهاء، والفضة بالفضة رباً، إلا هاء وهاء، والبر بالبر رباً، إلا هاء وهاء. والشعير بالشعير رباً، إلا هاء وهاء». [صحيح] - [متفق عليه]

(190) – Od Omera ibnul-Hattaba, radijallahu 'anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Zlato za zlato (mijenjati) je kamata, osim na licu mjesta (iz ruke u ruku); srebro za srebro je kamata, osim na licu mjesta; pšenica za pšenicu je kamata, osim na licu mjesta; ječam za ječam je kamata osim na licu mjesta." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

U ovom hadisu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojašnjava način ispravne kupoprodaje između ovih vrsta robe koja mogu podleći kamati. Onaj ko prodaje zlato za srebro ili obrnuto, mora da izvrši razmjenu na licu mjesta u cjelosti, jer u suprotnom ugovor neće biti valjan jer prilikom razmjene uslovljava se preuzimanje. Isti je slučaj i ako se razmjenjuje pšenica za ječam i obrnuto. Dakle, mora se izvršiti preuzimanje na licu mjesta ukoliko se radi o ovim stvarima za koje vrijede propisi kamate. Ukoliko se desi da se strane raziđu prije preuzimanja, ugovor je nevažeći. Kada se vrši razmjena iste vrste poput zlata za zlato, onda mora se preuzeti na licu mjesta i mora biti ista količine, pa makar kvalitet ne bio isti. Ukoliko se vrši razmjena različiti vrsta, koje imaju isti razlog zbog kojeg ulaze u propise kamate, poput zlata za novac, ne uslovljava se da bude ista količina, ali se mora razmijeniti na licu mjesta. Ukoliko se dvije vrste robe razlikuju u razlogu zbog kojeg ulaze u propise kamate ili se vrši razmjena robe za koju ne važe propisi kamate, onda je dozvoljeno i odgađanje i razlika u količini.

Koristi hadisa:

(5889)

(191) – عن عبد الله بن عمر رضي الله عنهما قال: «فَرَضَ رسول الله صلى الله عليه وسلم صَدَقَةَ الفطر – أو قال رمضان – على الذكر والأنثى والحُرِّ والمملوك: صاعا من تمر، أو صاعا من شعير، قال: فَعَدَلَ الناس به نِصْفَ صَاعٍ مِنْ بُرٍّ، على الصغير والكبير». وفي لفظ: «أن تُؤدَّى قبل خروج الناس إلى الصلاة» [صحيح] - [متفق عليه]

(191) – Prenosi se od Ibn Omera, radijallahu 'anhuma, da je rekao: "Vjerovjesnik je odredio sadakatul-fitr", ili je kazao, "ramazanski sadakatul-fitr, na mušku i žensku osobu - na slobodnog i na roba, po jedan sa'a hurmi ili polovinu sa'a ječma. Potom je svijet to zamijenio polovinom sa'a pšenice. To je odredio i na malodobnog i na punoljetnog." U drugoj verziji stoji: "Propisao je da je daju prije nego što ljudi iziđu na Bajram namaz." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, stavio je u obavezu svim muslimanima koji u tom danu imaju viška hrane preko svojih potreba u mjeri od jednog sa'a, bili oni odrasli ili malodobni, muškarci ili žene, slobodni ili robovi, da izdvoje na ime sadekatul-fitr jedan sa'a hurmi ili ječma. To je propisao kako bi taj način izdvajanja bio znak podrške i pažnje imućnih muslimana prema onima u oskudici. Sadekatu-l-fitr propisao je i njome zadužio staratelja porodice koji je obavezan izdvojiti za svakog onoga ko je pod njegovom upravom, poput žena, djece i robova.

Koristi hadisa:

(4520)

(192) – عن عبد الله بن سلام رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ، أَفْشُوا السَّلَامَ وَصَلُّوا الْأَرْحَامَ، وَأَطْعِمُوا الطَّعَامَ، وَصَلُّوا بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامٌ، تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِسَلَامٍ». [صحيح] - [رواه الترمذي وابن ماجه وأحمد والدارمي]

(192) – Od Abdullaha ibn Selama, radijallahu 'anhu, se prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da je rekao: "O ljudi, širite selam, održavajte rodbinske veze, hranite gladne, i klanjajte noću dok ljudi spavaju, pa ćete spokojno (sa selamom) ući u Džennet." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Ibn Madže - Hadis bilježi Tirmizi - Hadis bilježi imam Ahmed - Hadis bilježi Darimi]

Objašnjenje:

Hadisom se podstiče na četiri vrline, a onaj ko se njima okiti, ući će u Džennet. Ove vrline su: širenje selama, održavanje rodbinskih veza, hranjenje siromaha i noćni namaz dok drugi spavaju. Širenje selama znači ispoljavanje selama i često nazivanje selama, dijeljenje hrane onima koji su potrebni, kao npr. porodici, suprugama, djeci i ukućanima. Kada čovjek ustane noću da klanja, da se približi Allahu dovom skrušeno, a drugi spavaju. To su najbolja djela koja uvode u Džennet, bez prethodne kazne.

Koristi hadisa:

(5520)

(193) - عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: إِنَّ اللَّهَ طَيِّبٌ لَا يَقْبَلُ إِلَّا طَيِّبًا، وَإِنَّ اللَّهَ أَمَرَ الْمُؤْمِنِينَ بِمَا أَمَرَ بِهِ الْمُرْسَلِينَ، فَقَالَ: {يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا، إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ} [المؤمنون: 51] وَقَالَ: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ} [البقرة: 172] ثُمَّ ذَكَرَ الرَّجُلُ يُطِيلُ السَّفَرَ أَشْعَثَ أَغْبَرَ، يَمُدُّ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ، يَا رَبِّ، يَا رَبِّ، وَمَطْعَمُهُ حَرَامٌ، وَمَشْرَبُهُ حَرَامٌ، وَمَلْبَسُهُ حَرَامٌ، وَعُذْيِي بِالْحَرَامِ، فَأَنَّى يُسْتَجَابُ لِذَلِكَ؟.

[صحيح] - [رواه مسلم]

(193) – Ebu Hurejre, radijallahu 'anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Allah je dobar i prima samo dobro. Allah je vjernicima naredio ono što je naredio i poslanicima kada je rekao: 'O poslanici, jedite dozvoljena i lijepa jela, i dobra djela činite.' (El-Mu'minum, 51.) 'O vjernici, jedite dozvoljena i lijepa jela koja smo vam podarili.' (El-Bekara, 172.)" Zatim je govorio o čovjeku raščupane kose i prašnjavom od dugoga putovanja, koji diže ruke nebu moleći: "Gospodaru moj, Gospodaru moj!", a hrana mu je haram, piće mu je haram, odjeća mu je haram i hranjen je haramom, pa kako mu dova bude primljena?" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allah Uzvišeni ne posjeduje nikakve mahane i nedostatke, On posjeduje svojstva uzvišenosti, ljepote i savršenstva. Njemu se ne može približiti na način da se udjeljuje haram imetak ili nekvalitetna haram hrana. Allah Uzvišeni dozvolio je vjernicima da konzumiraju lijepa jela, kao što je to dozvolio i poslanicima, s tim da se čine dobra djela i da se bude zahvalno na blagodatima koje On daje. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, pojasnio je da Allah voli kada se udjeljuje lijepa i halal zarada, te da voli samo lijepa i dobra djela. Lijepim i dobrim djelom smatra se samo ono koje je učinjeno iskreno u ime Allaha i koje je u skladu sa poslaničkom praksom. Potom je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, upozorio ummet na opasnost od harama, spominjući čovjeka koji dugo putuje u pokornosti, kao što su hadždž, džihad, sticanje

opskrbe, koji ima dugu i prašnjavau kosu od tolikog putovanja te moli Allaha podignutih ruku, ponizno i skrušeno, ali i pored toga dova mu bude odbijena jer mu je imetak i zarada haram, a haram su mu i hrana i piće.

Koristi hadisa:

(4316)

(194) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «مَنْ أَنْظَرَ مُعْسِرًا، أَوْ وَضَعَ لَهُ، أَظْلَلَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ». [صحيح] - [رواه الترمذي وأحمد]

(194) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Ko odgodi rok za vraćanje duga onome ko nije u stanju da ga vrati ili mu dug oprost, Allah će ga postaviti u hlad Svoga Arša na Sudnjem danu. Toga dana neće biti drugog hlada osim Njegovog." [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas u ovom hadisu obavještava da onaj ko odgodi rok za vraćanje duga onome ko je zadužen ili mu ga u potpunosti ili djelimično oprost; Allah će ga zakloniti na Sudnjem danu u hladu Svoga Arša. Toga dana, sunce će se približiti Allahovim robovima i bit će im izuzetno vruće. Niko neće moći naći drugi hlad mimo Allahovog.

Koristi hadisa:

1. Vrijednost olakšavanja Allahovim stvorenjima, a to je i jedan od uzroka da čovjek bude pošteđen strahota Sudnjega dana.
2. Nagrada ili kazna biva shodno djelu.

(4186)

(195) – عن جابر رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «رَحِمَ اللهُ رَجُلًا

سَمَحًا إِذَا بَاعَ، وَإِذَا اشْتَرَى، وَإِذَا أَقْتَضَى». [صحيح] - [رواه البخاري]

(195) – Od Džabira, radijallahu 'anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Allah se smilovao čovjeku koji je velikodušan kada kupuje, kada prodaje i kada svoj dug traži."

[Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je pozivao na milosrđe prema svakome ko je jednostavan, darežljiv i plemenit u svome trgovanju. Stoga, ne treba previsoko cijeniti proizvod i treba se prema kupcu ponašati na lijep način. Čovjek treba da bude jednostavan, darežljiv i plemenit kada kupuje i zato ne treba umanjivati vrijednost robe. Osim toga, potrebno je da na jednostavan, darežljiv i plemenit način traži da mu se isplate dugovi. Ne treba vršiti pritisak na siromašne i one koji imaju potrebu, već dugove treba tražiti sa suosjećanjem i blago, te treba uzeti u obzir situaciju onih koji nisu u mogućnosti da isplate svoje obaveze.

Koristi hadisa:

1. Jedan od ciljeva islamskog zakona (šerijata) je očuvanje onoga što poboljšava odnose među ljudima.
2. Pored toga, potiče se na upotrebu uzvišenih moralnih vrijednosti u međuljudskim odnosima što uključuje prodaju, kupovinu i tome slično.

(3716)

(196) – عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «كان رجلٌ يُدَّايِنُ الناسَ، فكان يقول لفتاه: إذا أتيت مُعسِرًا فتجاوز عنه، لعل الله يتجاوزُ عنا، فلقي الله فتجاوز عنه». [صحيح] - [متفق عليه]

(196) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Neki čovjek je pozajmljivao ljudima, a svome je slugi govorio: 'Kada dođeš siromahu, ne traži od njega (oprosti mu), ne bi li i nama Allah oprostio.' Kada je taj čovjek sreo Allaha, On mu je oprostio." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam je kazao nešto o čovjeku koji je ljudima davao pozajmice ili im je prodavao uz odloženo plaćanje. On je govorio svome slugi koji je naplaćivao dugove od ljudi: "Ako dođeš do nekoga ko mi je dužan, a nema sredstva da isplati svoj dug zbog svoje nemoći, tada ga zaobiđi (oprosti mu). Možeš mu dati više vremena i nemoj insistirati na naplati. Usto, možeš prihvatiti i ono što ima, čak i ako je nepotpuno, a mi ćemo se nadati da će nam Allah zbog toga grijeha oprostiti." Kada je taj čovjek umro, Allah mu je oprostio i prešao mu je preko njegovih loših djela.

Koristi hadisa:

1. Lijepo postupanje prema ljudima i opraštanje onima koji su u teškom stanju je jedan od najvećih uzroka spasa roba na Sudnjem danu.
2. Ljubazno postupanje prema stvorenjima, iskrenost prema Allahu i nadanje u Njegovu milost su jedni od uzroka oprosta grijeha.

(197) – عن حَوَلة الأنصارية رضي الله عنها قالت: سمعت النبي صلى الله عليه وسلم يقول:

«إِنَّ رَجُلًا يَتَحَوَّضُونَ فِي مَالِ اللَّهِ بِغَيْرِ حَقٍّ، فَلَهُمُ النَّارُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ». [صحيح] - [رواه البخاري]

(197) – Od Havle el-Ensarije, radijallahu anha, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Zaista, postoje ljudi koji na nepropisan način koriste imetak muslimana. Bit će kažnjeni Džehennemom na Sudnjem danu." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam govori o ljudima koji bespravno koriste imetak muslimana. Ovaj hadis se odnosi na sve vrste nedozvoljenog stjecanja imetka, te i na njegovo bespravno trošenje. Kao primjer se može navesti neovlašteno korištenje imetka jetima, vakufa, negiranje posuđenih predmeta, te i neodgovarajuće korištenje javnog imetka.

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam je nakon toga, pojasnio da kao kazna za takvo postupanje slijedi Džehennem.

Koristi hadisa:

1. Imetak koji je u općem vlasništvu muslimana je zapravo Allahov imetak. Dao im je da ga koriste na propisan način, te da ga ne troše na ono što nije dozvoljeno. Ovo se odnosi i na vladare, kao i na obične ljude.
2. U šerijatu se oštro osuđuje bespravno korištenje javnog imetka. Ko god se usudi na takvo nešto, biće odgovoran na Sudnjem danu za svoje postupke.
3. U značenje ovog hadisa, također, ulazi i nepropisno trošenje svog i tuđeg imetka.

(198) - عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «قال الله عز وجل: كَلَّ عَمَلُ ابْنِ آدَمَ لَهُ إِلَّا الصِّيَامَ، فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ، وَالصِّيَامُ جُنَّةٌ، فَإِذَا كَانَ يَوْمَ صَوْمِ أَحَدِكُمْ فَلَا يَزِفْتُ وَلَا يَصْحَبُ فَإِنْ سَابَّهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ: إِنِّي صَائِمٌ، وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَخُلُوفٌ فِي الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ، لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ يَفْرَحُهُمَا: إِذَا أَفْطَرَ فَرِحَ بِفِطْرِهِ، وَإِذَا لَقِيَ رَبَّهُ فَرِحَ بِصَوْمِهِ». وهذا لفظ رواية البخاري.

وفي رواية له: «يَتْرُكُ طَعَامَهُ، وَشَرَابَهُ، وَشَهْوَتَهُ مِنْ أَجْلِ، الصِّيَامِ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ، وَالْحَسَنَةُ بَعَشْرَ أَمْثَالِهَا». وفي رواية لمسلم: «كَلَّ عَمَلُ ابْنِ آدَمَ يُضَاعَفُ، الْحَسَنَةُ بَعَشْرَ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِمِئَةِ ضِعْفٍ، قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: إِلَّا الصَّوْمَ فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ؛ يَدْعُ شَهْوَتَهُ وَطَعَامَهُ مِنْ أَجْلِ، لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ: فَرَحَةٌ عِنْدَ فِطْرِهِ، وَفَرَحَةٌ عِنْدَ لِقَاءِ رَبِّهِ، وَخُلُوفٌ فِيهِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ». [صحيح]

-	[الرواية]	الأولى:	متفق	عليها
الرواية.	الثانية:	رواها		البخاري
				الرواية الثالثة: رواها مسلم]

(198) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: 'Allah Uzvišeni kaže: 'Svako djelo koje uradi sin Ademov pripada njemu, osim posta! Uistinu, post je Moj i Ja nagrađujem za njega.' Post je štiti! Kada neko od vas bude postio, neka ne govori ružne riječi i neka ne diže glas. Ako ga neko bude psovao ili se sukobio s njim, neka kaže: 'Ja postim!' Tako mi Onoga u Čijoj je ruci Muhammedova duša, zadah iz usta postača kod Allaha je ljepši od mirisa miska! Postač ima dvije radosti: kada se iftari i kada sretne svoga Gospodara.'" Ovu predaju je prenio imam Buhari, a u drugoj predaji koju je također on zabilježio stoji: "Čovjek sputava svoje strasti i ostavlja hranu i piće radi Mene! Post, doista, pripada Meni i Ja za njega nagrađujem, i svako dobro djelo će biti deseterostruko uvećano." U verziji koju bilježi imam Muslim navodi se: "Svako djelo koje čovjek uradi bit će uvećano jer se dobro djelo umnogostručava od deset puta do sedam stotina puta. A Allah Uzvišeni kaže: 'Osim posta, jer post, doista, pripada Meni i Ja za njega nagrađujem. Čovjek sputava svoje strasti i ostavlja hranu i piće radi Mene!' Postač ima dvije radosti: jednu kada se iftari i drugu kada sretne svoga Gospodara. Zaista je zadah iz usta postača kod Allaha ljepši od mirisa miska." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari - Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u ovom hadisu obavještava nas da se sva dobra djela, bile to riječi ili postupci, skriveni i javni, bilo da se radi o Allahovom pravu ili pravu Njegovih robova, uvećavaju do sedam stotina puta. To je pokazatelj veličine Allahove milosti i Njegove dobrote prema vjernicima, jer njihove prijestupe i grijeha ne umnogostručava - a Allahova milost je i veća od toga. U ovom hadisu je spomenuta izuzeta nagrada za post, jer postač će biti nagrađen drugkčije od ove računice, što znači da će njegova nagrada biti mnogo veća i mnogo puta više umnogostručena. Zato što post sadrži tri vrste sabura: sabur pri pokornosti Allahu Uzvišenom, sabur pri

klonjenju grijeha i sabur na Allahovoj odredbi. Što se tiče sabura na pokornosti Allahu Uzvišenom, to je zbog toga što čovjek ponekad žali i tjera sebe da posti iako mu je teško. Ne žali se na post zato što mu ga je Allah Uzvišeni propisao; da je tako, propala bi sva njegova dobra djela, već zbog poteškoće koju post donosi; i pored toga natjera sebe i svoju dušu da se suzdrži od hrane i pića i spolnog odnosa. "Ostavlja hranu i piće i svoju strast sputava radi Mene." Druga vrsta sabura jest sabur pri sustezanju od grijeha, a ovo se posebno ogleda kod postača, jer on uvijek pazi da ne učini kakav grijeh, i kloni se praznog govora, ogovaranja te ostalih stvari koje je Allah Uzvišeni zabranio. Treći sabur jest sabur na Allahovoj odredbi, zbog toga što čovjeka u toku posta, a posebno u dugim i vrućim ljetnim danima zadesi žeđ, glad, umor i ljenost, što mu pričinjava neugodnost, ali ipak strpljiv bude želići steći Allahovo zadovoljstvo i nagradu. Budući da je postač objedinio sve tri vrste sabura, nagrada za post se ne računa kao nagrada za ostala dobra djela. Kaže Allah Uzvišeni: "Samo oni koji budu strpljivi bit će bez računa nagrađeni" (ez-Zumer, 10). Hadis nam objašnjava da je post potpun kada se ostave dvije stvari: one prirodne zbog kojih bi post bio pokvaren, kao što su hrana, piće, spolni odnos i slično tome, i one stvari koje čovjek uradi a zabranjene su, kao što je ogovaranje, svađanje, ružan govor i svi grijesi koji uzrokuju svađu i netrpeljivost. Zbog toga se u hadisu kaže: "Neka ne govori ružan govor i neka ne govori ono što će prouzrokovati smutnju i svađu." Ko ostvari ove dvije stvari imat će potpunu nagradu koja je obećana postačima. A ko to ne uspije, njegova nagrada postača će biti umanjena shodno broju i veličini prijestupa i grijeha koje je počinio. Nakon toga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je uputio postača kako da se ponaša prema onome ko se sa njim svađa ili ga vrijeđa, i da mu pri tome samo kaže: "Ja zaista postim." Neka mu ne uzvraća na njegovu psovku, nego neka mu samo kaže da je on postač. To je tako, da ne bi onaj koji ga je psovao uzdizao nad njim, jer ovim kao da mu kaže: "Ja nisam nemoćan da ti uzvratim istom mjerom, ali ja postim, zato poštuju moj post, jer se ja trudim da ga sačuvam i da njime

zaslužim Allahovu nagradu." Allah i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kažu: "Post je štit", odnosno zaštita kojom se čovjek štiti od grijeha na ovom svijetu, navikava se na činjenje dobrih djela, i post je zaštita od kazne na oba svijeta. "Postač ima dvije radosti: jednu kada se iftari i drugu kada sretne svoga Gospodara." Ovo su dvije nagrade, jedna je trenutna a druga odgođena. Trenutna je vidljiva, jer kada postač iftari, obraduje se zbog Allahove blagodati prema njemu i upotpunjenja posta, a također se obraduje što je došlo vrijeme kada može uprazniti svoje potrebe koje su mu bile zabranjene u toku dana. A nagrada koja je odgođena jest ona pri susretu sa Gospodarom i Njegovo zadovoljstvo i dobročinstvo. Trenutna nagrada na ovom svijetu je ilustracija i dokaz odgođene nagrade, a Allah Uzvišeni će ih obje dati postaču na Sudnjem danu. Zatim se Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, zakleo Gospodarom Uzvišenim rekavši: "Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša" da je zadah iz usta postača kod Allaha bolji od mirisa miska. U predaji koju je zabilježio imam Muslim navodi se: "...bolji je kod Allaha na Sudnjem danu." To znači da će Allah na Sudnjem danu postača nagraditi tako što će mu loš i ružan zadah iz usta popraviti i uljepšati da će biti bolji i ljepši od mirisa miska.

Koristi hadisa:

(3546)

(199) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «مَنْ صَامَ

رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ» [صحيح] - [متفق عليه]

(199) – Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Ko isposti ramazan vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, biće mu oprosteni grijesi koje je prethodno učinio." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam kazuje da onaj ko isposti mjesec ramazan vjerujući u Allaha, potvrđujući da je post toga mjeseca obavezan i da je Uzvišeni postačima pripremio ogromne nagrade, te nadajući se da će steći Allahovo zadovoljstvo, bez ikakve želje za isticanjem pred ljudima - biće mu oprosteni prethodno učinjeni grijesi.

Koristi hadisa:

1. Vrijednost iskrenosti i njena važnost prilikom posta mjeseca ramazana, te i pri činjenju drugih dobrih djela također.

(4196)

(200) – عن سهل بن سعد رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «إِنَّ فِي الْجَنَّةِ باباً يقال له: الرَّيَّانُ، يدخل منه الصائمون يوم القيامة، لا يدخل منه أحد غيرهم، يقال: أين الصائمون؟ فيقومون لا يدخل منه أحد غيرهم، فإذا دخلوا أغلق فلم يدخل منه أحد» [صحيح] - [متفق عليه]

(200) – Sehl bin Sa'd, radijallahu 'anhu, prenosi od Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da je on rekao: "U Džennetu imaju vrata koja se zovu Rejjan. Na njih će na Sudnjem danu ući postači i više niko osim njih. Reći će se: 'Gdje su postači?' Oni će ustati i na njih niko drugi neće ući, osim njih. Kada oni uđu, ona će se zatvoriti i niko više na njih neće ući." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Značenje hadisa: U Džennetu imaju vrata koja nose naziv Rejjan i ona su posebno određena za postače. Na ta vrata neće ući niko osim postača. Onaj ko bude postio obavezne i dobrovoljne vidove posta, biće od strane meleka pozvan na Sudnjem danu da uđe u Džennet na ta vrata, nakon čega će se ona zatvoriti i niko mimo postača neće na njih više ući.

Koristi hadisa:

(3738)

(201) - عن أبي هريرة رضي الله عنه : أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «إِذَا جَاءَ رَمَضَانُ، فَتُفْتَحَتْ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ، وَغُلِّقَتْ أَبْوَابُ النَّارِ، وَصَفَّدَتِ الشَّيَاطِينُ». [صحيح] - [متفق عليه]

(201) – Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada nastupi ramazan, otvore se džennetske kapije, a zatvore se džehennemska vrata, te šejtani budu povezani lancima." (Muttefekun alejhi) [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada nastupi ramazan, otvore se džennetske kapije, a zatvore se džehennemska vrata, te šejtani budu povezani lancima." U ramazanu se otvore džennetske kapije kako bi ljudi što više činili dobrih djela, poput namaza, sadake, zikra, učenja Kur'ana i sl. Džehennemska se vrata zatvore, jer se broj grešnika smanjuje u odnosu na vjernike. A šejtani budu povezani, tj. njihovi agresivni silnici, kao što se bilježi u drugoj predaji koju su zabilježili Nesai u "Sunenu" (2105) i Ahmeda u "Musnedu" (2/292). Albani veli da se radi o predaji koju podupiru druge predaje (vidjeti: "Miškatul-mesabih", 1/612). Dakle, najopasnijim šejtanima vezuju se ruke kako ne bi činili ono što inače čine. Sve ovo o čemu nas je obavijestio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, istina je, i to je savjet koji je uputio umetu, kako bi ga podstakao na dobro i odvratio od zla. (Pogledati: "Šerhu rijadis-salihin", 5/273)

Koristi hadisa:

(10107)

(202) – عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «مَنْ نَسِيَ وَهُوَ صَائِمٌ فَأَكَلَ أَوْ شَرِبَ، فَلْيَتِمَّ صَوْمَهُ، فَإِنَّمَا أَطْعَمَهُ اللَّهُ وَسَقَاهُ». [صحيح] - [متفق عليه]

(202) – Ebu Hurejre, radijallahu 'anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: "Ko zaboravi da posti, pa jede ili se napije vode, neka nastavi svoj post, jer ga je Allah nahranio i napojio. [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Islamski vjerezakon zasnovan je na olakšavanju i jednostavnosti, i na zaduživanju ljudi shodno mogućnostima koje posjeduju i da neće biti sankcionisan za ono što je van okvira njegovih sposobnosti i izbora. Primjer tome je, kada čovjek pojede ili popije ili učini nešto drugo što kvari post u danima ramazana ili danima mimo njega. U tom slučaju, osoba će nastaviti svoj post, jer on je validan i to što se desilo nije njegovim izborom. Ono što čovjek uradi iz zaborava, bez namjere, ne utiče na ispravnost njegovog posta i ne djeluje na njega, nego je to opskrba kojom ga je Allah nahranio i napojio.

Koristi hadisa:

(4525)

(203) – عن عائشة رضي الله عنها : «أن رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يعتكف في العَشرِ الأَخيرِ من رمضان، حتى توفاه الله عز وجل ، ثم اعتكف أزواجه بعده». وفي لفظ «كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يَعْتَكِفُ في كُلِّ رمضان، فإذا صلى العَدَاةَ جاء مكانه الذي اعْتَكَفَ فيه». [صحيح] - [الرواية الأولى متفق عليها
الرواية الثانية رواها البخاري]

(203) – Prenosi Aiša, radijallahu 'anha, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zadnjih deset dana svakog ramazana, do kraja svoga života, boravio u itikafu. Nakon njega to su činile i njegove supruge. U drugoj predaji stoji: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svakog ramazana je bio u itikafu. Kada bi klanjao sabah, otišao bi u prostor koji je predvidio za itikaf.” [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari - Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Aiša, radijallahu 'anha, saopštava da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, boravio u itikafu zadnjih deset dana mjeseca ramazana, tražeći tako noć Kadr, nakon što je saznao da se ona nalazi u tim noćima. On je to svaki ramazan činio, sve do svoje smrti. Ona je ukazala da taj propis nije dokinut, niti da je specifičan samo za Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, jer su nakon njega to činile i njegove supruge. U drugoj verziji ona pojašnjava da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nakon što je klanjao sabah, ulazio u mjesto koje je odredio za itikaf, kako bi se posvetio ibadetu, a ibadetu se ne može posvetiti osim ako se prekinu veze sa stvorenjima. Tejsirul-allam, str. 351., Tenbihul-efham, 3/476., Te'sisul-ahkam, 3/296.

Koristi hadisa:

(4495)

(204) – عن عائشة رضي الله عنها قالت: كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يَجْتَهِدُ في رمضان ما لا يَجْتَهِدُ في غيره، وفي العَشْرِ الأَوَاخِرِ مِنْهُ ما لا يَجْتَهِدُ في غيره. [صحيح] - [رواه مسلم]

(204) – Aiša, radijallahu anha, rekla je: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u mjesecu ramazanu posvećivao se ibadetu više nego u drugim mjesecima, a u posljednjih deset dana ramazana više nego u ostalim ramazanskim danima." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, činio je više dobrih djela u ramazanu nego u ostalim mjesecima zbog toga što je to blagoslovljeni mjesec koji je Allah Uzvišeni odlikovao nad ostalim mjesecima. A kada bi nastupilo posljednjih deset dana ramazana, u njima bi ibadetio više nego na početku ramazana, jer je u tim danima Lejletul-kadr, koja je vrednija od hiljadu mjeseci, i iz razloga što je to već kraj mjeseca, pa je htio da ga okonča sa što više dobrih dijela.

Koristi hadisa:

(3755)

(205) – عن عائشة رضي الله عنها قالت: كان رسول الله صلى الله عليه وسلم إذا دَخَلَ العَشْرُ أَحْيَا اللّيلَ، وَأَيَقَظُ أهْلَهُ، وَجَدَّ وَشَدَّ المِئْزَرَ. [صحيح] - [متفق عليه]

(205) – Od Aiše, radijallahu anha, se prenosi da je rekla: "Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada bi nastupila zadnja trećina (ramazana), oživljavao bi noći čineći mnogo ibadeta, budio svoje ukućane, i stezao svoj pojas (udaljavao se od svojih supruga)." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kada bi nastupila zadnja trećina ramazana, oživljavao bi noći ibadetom, budio bi svoje ukućane na namaz, činio bi ibadet u tim noćima više nego inače, i udaljavao se od svojih supruga i posvećivao samo ibadetu.

Koristi hadisa:

(4944)

(206) – عن أبي سعيد الخُدْرِي رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «من صام يوماً في سبيل الله بَعَدَ اللهُ وجهه عن النَّارِ سَبْعِينَ خريفاً». [صحيح] - [متفق عليه]

(206) – Ebu Se'id el-Hudri, radijallahu 'anhu, prenosi se da je rekao: "Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem: 'Ko isposti samo jedan dan u ime Allaha dok je u džihadu, Allah će mu udaljiti njegovo lice od vatre sedamdeset harifa (godina)." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, obavještava da onaj ko isposti samo jedan dan u ime Allaha, imaće nagradu da mu Uzvišeni udalji njegovo lice od vatre sedamdeset godina; zato što je objedinio

između teškoća borbe na Božijem putu i vojevanja i između teškoće posta. Udaljavanje od vatre pretpostavlja približavanje Džennetu, jer ne psotoji treće, samo put ka Džennetu ili Džehennemu.

Koristi hadisa:

(4436)

(207) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: «أوصاني خليلي صلى الله عليه وسلم بثلاث: صيام ثلاثة أيامٍ من كل شهر، وركعتي الضحى، وأن أوتر قبل أن أنام». [صحيح] - [متفق عليه]

(207) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je rekao: "Oporučio mi je moj prisni prijatelj, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tri stvari: da postim tri dana tokom svakog mjeseca, da klanjam dva rekata duha-namaza i da prije spavanja klanjam vitr-namaz." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Ovaj hadis sadrži tri plemenite poslaničke oporuke. Prva je podstrek na post tri dana tokom svakog mjeseca, zato što se dobro dijelo deseterostruko nagrađuje, pa će post tri dana svakog mjeseca biti kao post tokom cijele godine. Najbolje je da ova tri dana budu trinaesti, četrnaesti i petnaesti dan lunarnog kalendara, kao što je to zabilježeno u drugim hadisima. Druga oporuka je da se klanja duha-namaz, koji ima najmanje dva rekata, pogotovu oni koji ne klanjaju noćni namaz, kao što je Ebu Hurejra, koji je prvi dio noći bio zauzet izučavanjem hadisa i stjecanjem znanja. Najbolje vrijeme duha-namaza jest nakon izlaska Sunca za jedan pedalj, kao što je objašnjeno u drugim predajama. I treća oporuka jest da onaj ko ne ustaje u posljednjoj trećini noći klanja vitr-namaz prije spavanja, e da ga ne bi izostavio.

Koristi hadisa:

(4538)

(208) – عن أنس بن مالك رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم «تَسَحَّرُوا؛

فإن في السَّحُورِ بَرَكَةٌ». [صحيح] - [متفق عليه]

(208) – Prenosi Enes b. Malik, radijallahu ‘anhu, da je Poslanik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, rekao: "Ustajte na sehur, jer u sehuru je, zaista, berićet." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naređuje da se ustane na sehur, tj. da se nešto pojede ili popije u vrijeme sehura, pred zoru, kako bi se čovjek pripremio za post. Spominje i mudrost zbog čega treba ustati, a to je sticanje berićeta koji obuhvata i dunjalučke i ahiretske koristi. Berićet sehura jeste i snaga koju čovjek dobiva, a koja mu pomaže da bude pokoran Allahu u toku dana. Berićet sehura je i u tome da se čovjek ne umara u postu, dok onaj ko ne ustaje na sehur osjeća poteškoću. Berićet sehura jeste i sticanje sevapa zbog slijeđenja Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem i razlikovanje od ehli kitabija. Berićet sehura je i u tome što će možda klanjati noćni namaz ako se probudi, možda će udijeliti sadaku siromasima, možda će proučiti nešto iz Kur'ana. Berićet sehura je u tome što je on ibadet ako se nijeti dobijanje snagu za pokornosti Allahu i ako se nijeti slijeđenje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Jedna od najvećih koristi ustajanja na sehur jeste klanjanje sabah namaza, i upravo zbog toga naređeno je da se sehur odgodi do pred kraj vremena, kako čovjek ne bi zaspao nakon njega pa da mu prođe namaz, što se dešava. Broj onih koji klanjaju u džematu u ramazanu je veći upravo zbog toga što ustaju na sehur. Tejsirul-allam, str. 317., Tenbihul-efham, 3/417., Te'sisul-ahkam, 3/217.

Koristi hadisa:

(4498)

(209) – عن أبي عبيد، مولى ابن أزهري، قال: شهدت العيد مع عمر بن الخطاب رضي الله عنه ، فقال: هذان يومان نهى رسول الله صلى الله عليه وسلم عن صيامهما: يوم فطرکم من صيامکم، واليوم الآخر تأكلون فيه من نُسُكِكُمْ. [صحيح] - [متفق عليه]

(209) – Prenosi se da je Ebu Ubejd, oslobođeni rob Ibn Ezhera, kazao: "Prisustvovao sam Bajramu uz Omera b. Hattaba, radijallahu anhu, i on reče: 'Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio je postiti ova dva dana: prvi dan Ramazanskog bajrama, a drugi dan je u kome jedete (meso) vaših kurvana (kurban bajram).'" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allah Uzvišeni dao je muslimanima dva dana kao dva blagdana i svaki od njih povezan je sa nekim vjerskim propisom. Ramazanski bajram povezan je sa okončanjem posta, pa je muslimanu obaveza da taj dan ne posti, iz zahvalnosti Allahu Uzvišenom što je dao da blagodat posta upotpunimo, i da tu blagodat ispolji nakon posta, jer mu je to Allah Uzvišeni naredio. Allah Uzvišeni kaže: "Da određeni broj dana upotpunite i da Allaha veličate jer vas je uputio i da mu zahvalni budete." (El-Bekare, 185). Drugi dan je Kurban bajram koji je povezan sa kurbanom i prinošenjem žrtve. U tom danu ljudi kolju kurbane i tako ispoljavaju jedan od Allahovih propisa na način da jedu kurbanско meso. Pa je muslimanu obaveza, da u ta dva dana ne postoji i haram mu je ako to bude činio.

Koristi hadisa:

(4527)

(210) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «مَنْ يَقُمْ لَيْلَةَ

الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ» [صحيح] - [متفق عليه]

(210) – Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Ko provede Lejletu-l-kadr u noćnom namazu vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, biće mu oprosteni grijesi koje je prethodno uradio." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam ukazuje na vrijednost noćnog namaza u noći Kadra. Ta se noć nalazi u zadnjih deset noći mjeseca ramazana, a ko je provede klanjajući namaz, učeći dovu, Kur'an i zikr biće mu oprosteni grijesi pod uslovom da vjeruje u Allaha i da se nada Njegovoj nagradi, bez ikakve primjese pretjerivanja.

Koristi hadisa:

1. Vrijednost noći Kadr i podsticaj da se ona u ibadetu provede.
2. Dobra djela neće biti primljena ukoliko čovjek nema iskrenu namjeru.
3. Kolike su samo Allahove blagodati i Njegova milost. Onaj ko, naime, provede samo jednu noć, noć Kadr u namazu i ibadetu biće mu oprosteni grijesi koje je prethodno učinio.

(4202)

(211) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: سمعت النبي صلى الله عليه وسلم يقول: «مَنْ حَجَّ

لِلَّهِ فَلَمْ يَرْفُثْ وَلَمْ يَمْسُقْ رَجَعَ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ». [صحيح] - [متفق عليه]

(211) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao: "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da kaže: "Ko obavi hadž, a ne bude nepristojne i ružne riječi govorio, te ne bude kršio propise, vratit će se bez grijeha kao na dan kada ga je majka rodila."
[Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao da onaj ko obavi hadždž radi Allaha Uzvišenog, a pri tome se suzdrži od spolnog odnosa, predigre ili izravnog kontakta i razvratnog govora, te ne učini grijeha i prijestupe, a u grijeseenje se ubraja i činjenje ihramskih zabrana, vratit će se sa hadža oproštenih grijeha, čist kao dijete koje se tek rodi.

Koristi hadisa:

1. Prijestupi, iako nisu zabranjeni u svim situacijama, njihova zabrana pritvrđena je na hadžu, kao vid veličanja obreda ovog ibadeta.
2. Čovjek se rađa bez grijeha, čist od prijestupa i ne nosi grijeh nekoga drugog.

(2758)

(212) – عن عبد الله بن عمر رضي الله عنهما: «أَنْ تَلْبِيَةَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ». قال: وكان عبد الله بن عمر يزيد فيها: «لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ، وَالْخَيْرَ بِيَدَيْكَ، وَالرَّغْبَاءُ إِلَيْكَ وَالْعَمَلَ». [صحيح] - [متفق عليه]

(212) – Prenosi se od Abdullaha b. Omera, radijallahu 'anhuma, da je telbija Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, glasila: Lebbejkellahumme lebbejk. Lebbejke la šerike leke lebbejk. Innel-hamde ven-ni'mete leke vel-mulk. La šerike leke. (Odazivam Ti se, Allahu, odazivam. Odazivam Ti se. Ti nemaš druga i suvlasnika. Odazivam Ti se. Zaista, svaka zahvala, sve blagodati i vlast pripadaju isključivo Tebi. Ti nemaš druga i suvlasnika.) Abdullah b. Omer je na njegovu telbiju dodao i ovo: Lebbejke, lebbejke, ve sa'dejke. Vel-hajru bi jedejke. Ver-regbau ilejke vel-amel/ Odazivam Ti se, odazivam Ti se. Radujem se i pokoravam. Svako dobro je u Tvojim rukama. Sva moja traženja i sve moje molbe usmjerene su isključivo Tebi, kao i djela. [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Abdullah b. Omer, radijallahu 'anhu, pojašnjava način telbije koju je izgovarao Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, za vrijeme hadždža i umre: Lebbejkellahumme lebbejk, lebbejke la šerike leke, lebbejk. Ovim riječima se iskazuje odaziv Allahu na Njegov poziv da se izvrši ibadet hadždža i to odaziv nakon odaziva, koji je iskren i samo u Njegovo ime, te priznanje Njegovih blagodati i izdvajanje Allaha kao jedinog Koji te blagodati daje i Kome se treba biti zahvalan, te priznanje da On posjeduje sva stvorenja i da u tome nema sudruga. Ibn Omer, radijallahu 'anhu, dodavao bi ono što ovaj telbija sadrži, potvrđujući je. Dodavao bi: Lebbejke ve sa'dejke vel-hajru bi jedejke, ver-ragbau ilejke, vel-amel. Svako djelo završava kod Allaha i kada je u pitanju namjera, a i sevap za njega.

Koristi hadisa:

(4535)

(213) – عن ابن عباس رضي الله عنهما قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «مَا مِنْ أَيَّامٍ الْعَمَلُ الصَّالِحُ فِيهَا أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ هَذِهِ الْأَيَّامِ» يعني أيامَ العشر، قالوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ؟ قال: «وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، إِلَّا رَجُلٌ خَرَجَ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فَلَمْ يَرْجِعْ مِنْ ذَلِكَ بِشَيْءٍ». [صحيح] - [رواه البخاري وأبو داود، واللفظ له]

(213) – Od Ibn Abbasa, radijallahu anhumu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Nema dana u kojima je dobro djelo Allahu draže od ovih dana“, tj. u prvih deset dana mjeseca zul-hidžeta. Ashabi upitaše: „Allahov Poslaniče, zar ni džihad na Allahovom putu?“ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: „Čak ni džihad na Allahovom putu, izuzev da čovjek ode u džihad noseći sa sobom svoj imetak, pa u njemu izgubi i život i imetak.“ [Vjerodostojan] -

□

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam pojašnjava da je dobro djelo koje se učini u prvih deset dana mjeseca zul-hidžeta bolje od djela u drugim danima.

Ashabi upitaše Allahovog Poslanika da li je džihad na Allahovom putu koji se vodi u drugim danima bolji od drugih dobrih djela u tim danima. Oni su bili svjesni da džihad spada u najvrednija djela.

On im odgovori da su dobra djela u ovim danima bolja i od džihada, osim ako čovjek pođe u borbu sa svim svojim imetkom, pa ga izgubi cijelog i ispusti dušu na Allahovom putu. Ovako će uraditi bolje djelo od djela u ovim danima.

Koristi hadisa:

1. Dobra djela su posebno vrijedna u mjesecu zul-hidže. Zato se musliman treba truditi da iskoristi ove dane, te da u njima učestalo čini ibadete kao što su: spominjanje Allaha, učenje Kur'ana, donošenje tekbira, izgovaranje "la ilahe illallah" i "elhamdulillah", a usto i da radi sva ostala dobra djela poput obavljanja namaza, udjeljivanja imetka i posta.

(6255)

(214) - عن أنس رضي الله عنه أن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «جَاهِدُوا الْمُشْرِكِينَ

بأموالكم وأنفسكم وألسنتكم». [صحيح] - [رواه أبو داود والدارمي والنسائي وأحمد]

(214) – Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: "Borite se protiv mušrika svojim imetkom, životom i riječima." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Nesai - Hadis bilježi Ebu Davud - Hadis bilježi imam Ahmed - Hadis bilježi Darimi]

Objašnjenje:

Naredio je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, vjernicima džihad pod upravom vladara i pod jednom zastavom (bajrakom), radi uzdizanja Allahove riječi, a ne radi ovosvjetskih interesa. Taj džihad vodi se na sljedeće načine i sljedećim sredstvima: imetkom, tako da se kupi oružje, pripreme borci i sl.; zatim, životima, tako da se lično učestvuje u borbi, ako se ima mogućnosti i sposobnosti. To je osnova kada se radi o džihadu, kao što Uzvišeni Allah kaže: "Borite se svojim imecima i životima" (et-Tevba, 41). A kada je u pitanju džihad riječima, on može biti putem pozivanja u Allahovu vjeru, te stajanjem u odbranu islama, diskusijama sa ateistima i odgovorom na njihove zablude. Zatim, poziv u vjeru putem sredstava informiranja, kako bi se iznio dokaz onima koji negiraju, kao i putem svega što donosi poraz neprijatelju. Allah je rekao: "...jer oni neće nikakvu nevolju od neprijatelja pretrpjeti, a da im

to sve neće kao dobro djelo upisano biti..." (et-Tevba, 120). Džihad riječima vrši se i putem hutbi i govora koji podstiču na džihad, kao i pisanjem poezije i stihova. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: "Sastavljajte pjesme-rugalice protiv Kurejšija, jer njima to teže pada od gađanja strijelama!" (Muslim)

Koristi hadisa:

(64597)

(215) - عن الحسن بن علي بن أبي طالب رضي الله عنهما قال: حفظت من رسول الله - صلى الله عليه وآله وسلم: «دَعَّ مَا يَرِيكَ إِلَى مَا لَا يَرِيكَ». [صحيح] - [رواه الترمذي والنسائي وأحمد والدارمي]

(215) – Od Hasana b. Alije b. Ebu Taliba, radijallahu anhum, prenosi se da je rekao: "Zapamtio sam od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, sljedeće riječi: 'Ostavi ono što ti stvara sumnju u duši, a prihvati ono što nije sumnjivo.'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Tirmizi - Hadis bilježi Nesai - Hadis bilježi imam Ahmed - Hadis bilježi Darimi]

Objašnjenje:

Svaki vjernik treba ostaviti ono u šta sumnja da li je dozvoljeno, bojeći se da ne uradi ono što je zabranjeno, a da toga nije ni svjestan. I ne samo to, već je obavezan da stvari koje su mu sumnjive zamijeni onima u čiju je ispravnost i dozvoljenost siguran, da bi bio potpuno smirena srca i duše, žudeći za čistim halalom i udaljavajući se od svakog harama, sumnjivih stvari i onoga oko čega se duša koleba.

Koristi hadisa:

(4564)

(216) – عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «إِنَّ اللَّهَ تَجَاوَزَ عَنْ أُمَّتِي مَا حَدَّثَتْ بِهِ أَنْفُسَهَا، مَا لَمْ تَعْمَلْ أَوْ تَتَكَلَّمْ» قال قتادة: «إِذَا طَلَّقَ فِي نَفْسِهِ فليس بشيء». [صحيح] - [متفق عليه]

(216) – Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: "Uzvišeni Allah oprostio je mojim sljedbenicima ono što u sebi pomisle, samo ne ako to (zaista) urade ili jezikom iskažu." Katada veli: "Ako muž svoju suprugu razvede samo u mislima, to se neće uzeti u obzir." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Ovaj hadis pojašnjava da rob neće biti sankcioniran zbog onoga što pomisli i što mu trenutno na um padne, sve dok to ne izgovori ili ne uradi. Također, ovo je dokaz da razvod nije punovažeći ako se samo zamisli, jer to nije govor. To je tako, jer su ovakvi propisi vezani za iskaz, a ne za govor srca.

Koristi hadisa:

(58144)

(217) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى صُورِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ، وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(217) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Allah ne gleda u vaše izgledе niti u vaše imetke. On, zapravo, gleda u vaša srca i djela." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam u ovom hadisu govori da Uzvišeni Allah ne gleda u izgledе Njegovih stvorenja i

konstituciju tijela. Ne gleda u to, dakle, jesu li im tijela lijepa ili ne, jesu li visoka ili niska, zdrava ili bolesna. Osim toga, ne gleda ni u njihove imetke, jesu li mnogobrojni ili ne. Uzvišeni Allah, naime, neće obračunavati Svoje robove na osnovu ovih stvari. Naprotiv, On gleda u njihova srca i stepen njihove bogobožnosti i ubjeđenja: jesu li iskreni ili ne, da li se pretvaraju ili ne. Pored toga, On gleda i u njihova djela: jesu li ispravna ili ne - te će ih u skladu sa tim obračunati.

Koristi hadisa:

1. Iznimno je potrebno povesti računa o dobroti srca, te da ono bude čisto od bilo čega nevaljalog.
2. Dobrota srca se postiže iskrenošću, a dobra djela se postižu slijeđenjem Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Ovo je parametar na osnovu kojeg Uzvišeni Allah vrednuje ljude.
3. Čovjeka ne smije obmanuti njegov imetak, ljepota njegovog tijela niti bilo šta od ovoga svijeta.
4. Upozorenje na to da se čovjek ne treba oslanjati samo na vanjštinu bez uzimanja u obzir čistote srca.

(4555)

(218) – عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قال: قال رَسُولُ الله صلى الله عليه وسلم: «إِنَّ اللهَ يَعْأُرُ، وَإِنَّ المُّؤْمِنَ يَعْأُرُ، وَغَيْرُهُ اللهُ أَنْ يَأْتِيَ المُّؤْمِنُ مَا حَرَّمَ عَلَيْهِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(218) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Allah je ljubomoran, a i vjernik je. Allahova ljubomora biva onda kada vjernik čini ono što mu je Allah zabranio." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, salallahu alejhi ve sellem, nas obavještava da je Allah ljubomoran i da se srdi i da je vjernik ljubomoran i da se srdi. Allah je ljubomoran ako vjernik čini ono što mu je zabranjeno kao što su: blud, homoseksualizam, krađa, konzumiranje alkohola i tako dalje.

Koristi hadisa:

1. Nužno je čuvati se Allahove srdžbe i kazne kada se prekrše Njegovi propisi.

(3354)

(219) – عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُؤْبَقَاتِ»، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا هُنَّ؟ قَالَ: «الشِّرْكَ بِاللَّهِ، وَالسَّحْرُ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ، وَأَكْلُ الرِّبَا، وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ، وَالتَّوَلَّى يَوْمَ الرَّحْفِ، وَقَذْفُ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ الْغَافِلَاتِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(219) – Ebu Hurejre, radijallahu anhu, pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: “Sustežite se od sedam pogubnih grijeha!” Ashabi upitaše: “Allahov Poslaniče, koji su to grijesi?” On odgovori: “Pripisivanje Allahu saučesnika (širk), sihr, ubistvo nedužne osobe, osim kada pravda to zahtjeva, poslovanje uz kamatu, uzimanje jetimskog imetka, bježanje s bojnog polja i potvora čestitih i nevinih vjernica.” [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, naređuje svome ummetu da se udalji od sedam pogubnih zločina i grijeha. Kada je upitan o njima, objasnio je da su oni:

Prvi: Širk prema Allahu: to znači da se neko smatra jednakim ili sličnim Njemu, u bilo kojem obliku, i usmjeravanje bilo koje vrste ibadeta prema nekome drugom mimo Allahu Uzvišenom. Ovaj grijeh se spominje prvi jer je najveći.

Drugi: Sihr. On se sastoji od vezivanja čvorova, nejasnih učenja i postupaka, te ima negativan utjecaj na tijelo onoga ko je pod njegovim utjecajem. To ga može dovesti do smrti, bolesti ili razdvajanja u porodici. To je djelo šejtana, a mnogi ga postižu samo kroz širk i približavanje zlim duhovima čineći ono što oni vole.

Treće: Ubistvo osobe koju je Allah zabranio ubiti, osim ako postoji zakonski opravdan razlog kojeg može samo vlast primijeniti.

Četvrto: Poslovanje zasnovano na kamati, što obuhvata bilo koji način njenog korištenja.

Peti: Prisvajanje i uzurpiranje imovine maloljetnog koji je ostao bez oca, a nije dostigao punoljetnost.

Šesto: Bijeg s bojnog polja u sukobu s nevjernicima.

Sedmo: Optuživanje čestitih žena za preljubu i blud, a i optuživanje muškaraca za isto.

Koristi hadisa:

1. Veliki grijesi (ar. kebair) nisu ograničeni na sedam, već je posebno izdvojeno ovih sedam zbog njihove veličine i opasnosti.
2. U islamu se priznaje smrtna kazna u određenim slučajevima, kao što su zločini ubistva, preljube nakon braka i otpadništva od vjere. Međutim, odluka o izvršavanju takve kazne treba biti u nadležnosti zakonodavnih tijela i pravosudnih sistema, u skladu sa šerijatskim propisima, pod vođstvom vlasti koja ima zakonsku legitimnost i stručnost za takve odluke.

(3331)

(220) – عن أبي بكرة رضي الله عنه قال: قال النبي صلى الله عليه وسلم: «أَلَا أُتَبِّئُكُمْ بِأَكْبَرِ الْكِبَائِرِ؟» ثَلَاثًا، قَالُوا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ: «الْإِشْرَاكُ بِاللَّهِ، وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ» وَجَلَسَ وَكَانَ مُتَكَيِّمًا، فَقَالَ: «أَلَا وَقَوْلُ الزُّورِ»، قَالَ: فَمَا زَالَ يُكْرَرُهَا حَتَّى قُلْنَا: لَيْتَهُ سَكَتَ. [صحيح] - [متفق عليه]

(220) – Od Ebu Bekreta, radijallahu anhu, prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je kazao: 'Hoćete li da vas obavijestim o najvećim grijesima?', tri puta. Mi odgovorismo: 'Svakako, o Allahov Poslanice!' On tada reče: 'Pripisivanje druga Allahu i neposlušnost roditeljima.' Bio je naslonjen, zatim se ispravi sjedeći i reče: 'Svakako, i lažan govor i lažno svjedočenje!' Zatim je toliko dugo ponavljao ovo dvoje zadnje da smo (od straha) rekli: 'Kamo sreće da prestane.'" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u ovom hadisu svoje ashabe obavještava o najvećim grijesima, među kojima je spomenuo tri:

1. Pripisivanje druga Allahu (širk). To znači da se nekome drugom mimo Allahu preusmjeri ibadet i da se neko drugi poistovijeti sa Allahom u Njegovom uluhijjetu, rububijjetu, imenima ili svojstvima.

2. Neposlušnost roditeljima koja se ogleda u svakom postupku i govoru koji im pričinjava neprijatnost.

3. Lažan govor u kojeg spada i lažno svjedočenje. To je svaki izmišljeni govor s kojim se želi od nekoga bespravno uzeti imetak, nasrnuti na nečiju čast i tome slično.

Poslanik je više puta upozorio na lažan govor želeći da istakne njegovu opasnost i loše posljedice koje on ostavlja na društvo, tako da su ashabi kazali: "Kamo sreće da prestane", iz sažaljenja prema njemu i bojazni da ga ništa ne uznemirava.

Koristi hadisa:

1. Najveći grijeh je širk s obzirom da je on prvi spomenut u ovom hadisu. Tome u prilog idu i riječi Uzvišenog: "Allah, doista, neće oprostiti da se Njemu išta u obožavanju pridružuje, a oprostit će sve mimo toga, kome On hoće!"
2. Veliki je grijeh i biti neposlušan prema roditeljima budući da je njihovo pravo spomenuto zajedno sa Allahovim.
3. Grijesi se dijele na velike i male. Veliki grijesi su oni za koje je navedena ovosvjetska kazna, prokletstvo ili neka druga konkretna prijetnja poput te da će počinitelj završiti u Vatri. Osim toga, veliki grijesi su na različitim stepenima težine, a mali su svi grijesi mimo velikih.

(2941)

(221) – عن عبد الله بن عمرو بن العاص رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «الْكَبَائِرُ: الْإِشْرَاكُ بِاللَّهِ، وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ، وَقَتْلُ النَّفْسِ، وَالْيَمِينُ الْعَمُوسُ». [صحيح] - [رواه البخاري]

(221) – Od Abdullaha ibn 'Amra ibnil 'Asa, radijallahu anhuma, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Veliki grijesi su: Pripisivanje druga Allahu, neposlušnost roditeljima, bespravno ubistvo i lažna zakletva." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

U ovom hadisu Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojašnjava nam neke velike grijehe, a to su oni za čijeg počinioca predstoji prijetnja na ovome ili onome svijetu.

Prvi od tih grijeha je pripisivanje druga Allahu (širk). To znači da se nekome drugom mimo Allahu preusmjeri ibadet, i da se neko drugi

poistovijeti sa Allahom u onome što je Njegova specifičnost: tj. u Njegovom uluhijjetu, rububijjetu, imenima ili svojstvima.

Drugi je neposlušnost prema roditeljima koja se ogleda u svakom postupku i govoru koji im pričinjava neprijatnost.

Treći je bespravno, nepravedno i nasilno ubistvo.

I na koncu, četvrti je lažna zakletva, tzv. potapajuća zakletva - (gamus). To je zakletva u kojoj se neko svjesno i namjerno upušta u laži, a tako je nazvana jer ona potapa (tagmisu) njenog počinioca u grijeh ili vatru.

Koristi hadisa:

1. Za lažnu se zakletvu nije mogće iskupiti uslijed težine njenog grijeha. Za nju je neophodno posebno pokajanje.
2. U hadisu su navedena samo ova četiri grijeha kako bi se ukazalo na njihovu opasnost, a ne kako bi se veliki grijesi ograničili na njih.
3. Grijesi se dijele na velike i male. Veliki grijesi su oni za koje je navedena ovosvjetska kazna, prokletstvo ili neka druga konkretna prijetnja poput te da će počinitelj završiti u Vatri. Osim toga, veliki grijesi su na različitim stepenima težine, a mali su svi grijesi mimo velikih.

(3044)

(222) – عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَوَّلُ

مَا يُفْضَى بَيْنَ النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي الدَّمَاءِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(222) – Od Abdullaha ibn Mes'uda, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Prvo za šta će ljudima biti presuđeno na Sudnjem danu jeste prolivena krv."

[Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam navodi da je prvo za šta će ljudima biti presuđeno na Sudnjem danu prolivanje krvi poput ubistava, nanošenja rana i tako dalje.

Koristi hadisa:

1. Ovaj hadis ukazuje na opasnost prolivanja krvi, budući da se započinje suđenje sa onim što je najbitnije.
2. Stepni grijeha variraju shodno tome kakva šteta proizilazi iz njih. U skladu s tim, prolivanje nedužne krvi tretira se jednim od najvećih nereda koji se mogu počinuti. Ništa nije teže od toga izuzev kufra i širka.

(2962)

(223) – عن عبد الله بن عمرو رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «مَنْ قَتَلَ مُعَاهِدًا لَمْ يَرِحْ رَائِحَةَ الْجَنَّةِ، وَإِنَّ رِيحَهَا تُوجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ أَرْبَعِينَ عَامًا». [صحيح] - [رواه البخاري]

(223) – Od Abdullaha ibn 'Amra, radijallahu anhuma, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko ubije onoga ko je sklopio dogovor sa muslimanima, neće osjetiti ni miris Dženneta, a njegov se miris, doista, osjeća na udaljenosti od četrdeset godina." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojašnjava nam da strašna prijetnja slijedi onome ko ubije nevjernika koji je sklopio ugovor sa muslimanima. Takav neće osjetiti miris Dženneta, iako se on osjeti na udaljenosti od četrdeset godina putovanja.

Koristi hadisa:

1. Zabranjeno je ubiti onoga ko je sa muslimanima sklopio ugovor, štíćenika muslimana i onoga kome je data sigurnost. To je veliki grijeh.
2. Mu'ahed je onaj ko je sklopio ugovor sa muslimanima, koji živi u njihovoj zemlji i ne ratuje protiv muslimana. Zimmija je onaj ko živi u islamskoj zemlji i plaća džizju (porez), a muste'men je onaj ko uđe u islamsku zemlju uz odobrenje i datu sigurnost na određeno vrijeme.
3. Upozorenje na pronevjeru ugovora sa nemuslimanima.

(64637)

(224) – عن جُبَيْرِ بْنِ مُطْعِمٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «لَا

يَدْخُلُ الْجَنَّةَ قَاطِعٌ رَحِمٍ». [صحيح] - [متفق عليه]

(224) – Od Džubejra ibn Mut'ima, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Neće ući u Džennet onaj ko prekida rodbinske veze." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas u ovom hadisu obavještava da onaj ko prekida rodbinske veze, uznemirava, ili nanosi štetu svojoj rodbini; takvom se prijeti da neće ući u Džennet.

Koristi hadisa:

1. Neodržavanje rodbinskih veza je veliki grijeh.
2. Održavanje rodbinskih veza se manifestuje onako kako je u običaju jednog društva praktikuje.
3. Održavanje rodbinskih veza se postiže tako što se rodbina posjećuje, tako što im se udjeljuje imetak, čini dobročinstvo, posjećuje bolesnik, te tako što im se naređuje dobro, odvraća od zla i tako dalje.
4. Što ti je neko bliži rod, onda je veći grijeh ako sa njim kidaš rodbinske veze.

(5367)

(225) – عن أنس بن مالك رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُبَسِّطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ، وَيُنْسَأَ لَهُ فِي آتَرِهِ، فَلْيَصِلْ رَحْمَهُ». [صحيح] - [متفق عليه]

(225) – Od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Ko želi da mu bude obilna opskrba i da mu se produži život, neka održava rodbinske veze." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas podstiče da održavamo rodbinske veze tako što ćemo posjećivati, materijalno pomagati, te činiti i ostala dobra djela prema rodbini. To je uzrok da nam Allah podari obilnu opskrbu i da nam produži živote.

Koristi hadisa:

1. Rodbina predstavlja sve one s kojima smo povezani putem oca i majke. Što nam je neko bliži rod, preči je da se sa njim održava rodbinski odnos.
2. Čovjeka će stići nagrada ili kazna shodno njegovim djelima. Naime, onaj ko vodi računa o rodbinskim vezama, Allah će povesti računa o njegovoj opskrbi i životu.
3. Održavanje rodbinskih veza uzrok je povećanja opskrbe i produženja životnog vijeka. Imajući u vidu da su nečiji životni vijek i opskrba već određeni, Allah će mu podariti bereketa u tome pa će raditi veća i korisnija dobra djela za razliku od nekoga drugog. Po drugom tumačenju ovoga hadisa, misli se na stvarno povećanje opskrbe i životnog vijeka. Allah najbolje zna.

(226) – عن عبد الله بن عمرو رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «لَيْسَ الْوَأَصِلُ بِالْمُكَافِي، وَلَكِنَّ الْوَأَصِلُ الَّذِي إِذَا قُطِعَتْ رَحْمُهُ وَصَلَّهَا». [صحيح] - [رواه البخاري]

(226) – Od Abdullaha bin 'Amra, radijallahu anhuma, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Ne održava rodbinske veze onaj ko samo uzvratiti na posjetu njegove rodbine. Naprotiv, rodbinske veze istinski ostvaruje onaj koji održava vezu s rodbinom koja njega zaboravi ili odbaci." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas obavještava da osoba koja potpuno održava porodične veze i čini dobro prema rođacima nije samo ona osoba koja uzvraća na dobročinstvo, nego je istinsko održavanje porodičnih veza onda kada veze budu prekinute, a potom osoba nastoji obnoviti vezu i činiti lijepe postupke rodbini, čak i ako joj oni učine zlo.

Koristi hadisa:

1. Održavanje rodbinskih veza prema islamskom zakonu jeste da održavaš vezu sa onima koji su je prekinuli s tobom, da praštaš onima koji su ti naudili, te da daješ onima koji ti uskraćuju. Dakle, to nije samo pitanje uzvratanja i reciprociteta.
2. Održavanje veze ostvaruje se činjenjem dobra koliko je god čovjek u stanju, bilo putem novca, dove, podsticanjem na dobro i odvratanjem od zla, te i pružanjem zaštite od onoga što je štetno.

(227) – عن بهز بن حكيم، عن أبيه، عن جده، قال: قلت يا رسول الله: مَنْ أَبْر؟ قال: "أُمَّكَ، ثمَّ أُمَّكَ، ثمَّ أُمَّكَ، ثمَّ أباك، ثمَّ الأقرب، فالأقرب". [حسن] - [رواه أبو داود والترمذي وأحمد]

(227) – Behz b. Hakim prenosi od svoga oca, od djeda, da je rekao: "Rekao sam: 'Allahov Poslaniče, kome najviše trebam činiti dobro?' Rekao je: 'Majci, pa majci, pa majci, pa ocu, a zatim rodbini, i to po blizini srodstva.'" [Hadis je hasen (dobar)] - [Hadis bilježi Tirmizi - Hadis bilježi Ebu Davud - Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Hadis podstiče na dobročinstvo prema bližnjima a u tome je najpreča majka, a onda otac, pa zatim oni koji su rodbina. Majka je najpreča zbog toga što ona ulaže veliki trud i napor u odgoju djece. Ona ima vrijednost jer biva trudna, doji dijete i odgaja, i pri tome proživljava velike muke i poteškoće. Allah Uzvišeni kaže: "Majka ga s mukom nosi i s mukom rađa." Ako je majci data prednost u odnosu na oca, onda je preče da joj se daje prednost u odnosu na nekog drugog. Vid dobročinstva prema majci i ocu je i trošenje imetka na njih.

Koristi hadisa:

(58188)

(228) – عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «أَتَدْرُونَ مَا الْغَيْبَةُ؟»، قَالُوا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، قَالَ: «ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا يَكْرَهُ»، قِيلَ: أَفَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ فِي أَخِي مَا أَقُولُ؟ قَالَ: «إِنْ كَانَ فِيهِ مَا تَقُولُ فَقَدْ اغْتَبْتَهُ، وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ فَقَدْ بَهْتَهُ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(228) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, upitao ashabe: "Znate li šta je to gibet?" Rekoše: 'Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.' On reče: 'Da spomeneš svoga brata po onome što prezire.' Bi rečeno: 'A ako je tačno to što kažem o svome bratu?' Reče: 'Ako je tačno to što si o njemu rekao, ogovorio si ga, a ako nije, onda si ga potvorio.'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam daje definiciju zabranjenog ogovaranja, a to je da se spomene musliman koji je odsutan po onome što on ne bi volio da se spomene, svejedno radilo se o njegovim osobinama ili fizičkom izgledu. Prema tome, ogovaranje bi bilo na primjer, kada bi neko za nekoga kazao da je ćorav, varalica, lažljivac i tako dalje.

Ukoliko se to ne bi nalazilo pri tom čovjeku, onda se to smatra potvaranjem koje je teže od ogovaranja.

Koristi hadisa:

1. Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, na lijep način podučava ashabe tako što im prije pojašnjenja postavlja pitanja.
2. Ashabi su također imali lijepo ponašanje prema Poslaniku budući da su odgovarali: "Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju."

3. Kada čovjek ne zna odgovor na neko pitanje, treba da kaže: "Allah najbolje zna."
4. Šerijat posvećuje pažnju društvu tako što se prava njegovih pojedinaca štite i tako što se održava njihov međubratski odnos.
5. Ogovaranje je zabranjeno osim u nekoliko slučajeva kada se radi o većoj koristi. Na primjer: otklanjanje nepravde tako što će onaj kome je nepravda učinjena spomenuti onoga ko mu je učinio nepravdu, pred onim ko mu tu nepravdu može otkloniti. Kao primjer se može navesti i savjetovanje kada se neko želi oženiti, kada neko želi da stupi u neki trgovinski odnos ili kada neko želi da se preseli na neko mjesto, pa se raspituje o komšijama.

(5326)

(229) – عن ابن عمر رضي الله عنهما قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «كل مُسْكِرٍ خَمْرٌ، وكل مُسْكِرٍ حرام، ومن شرب الخمر في الدنيا فمات وهو يُدْمِنُهَا لَمْ يَتُبْ، لَمْ يَشْرَبْهَا فِي الآخِرَةِ». [صحيح] - [رواه مسلم وأخرج البخاري الجملة الأخيرة منه]

(229) – Od Ibn Omera, radijallahu anhumu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: “Sve što opija je alkoholno piće, a sve što opija je haram. Ko umre, a ustrajavao je u pijenju vina, neće piti vino na budućem svijetu.” [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam je objasnio da se alkoholnim pićem smatra sve što omamljuje i oduzima razum, bilo da se radi o pijenju, jedenju, udisanju ili nečemu drugom. Sve što izaziva opijenost i oduzima razum Allah je zabranio, bilo u malim ili u velikim količinama. Svako ko pije bilo koji tip tih opijajućih supstanci i uporno

ih konzumira, a ne pokaje se prije smrti, zaslužuje kaznu od Allaha, tj. biće lišen uživanja u njima u Džennetu.

Koristi hadisa:

1. Uzrok zabrane alkohola jeste opijanje, pa je sve što izaziva opijenost, bez obzira na vrstu, zabranjeno.
2. Uzvišeni je zabranio alkohol zbog šteta i velikih zala koje on prouzrokuje.
3. Konzumiranje vina u Džennetu bit će dio sveukupnog uživanja i slasti koju će čovjek imati.
4. Ko se ne suzdrži od pijenja vina na ovom svijetu, Allah će mu uskratiti uživanje u tome u Džennetu. Kazna je onakva kakvo je djelo.
5. Podsticaj na pokajanje za grijehе prije smrti.

(58259)

(230) - عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الرَّاشِيَّ وَالْمُرْتَشِيَّ فِي الْحُكْمِ. [صحيح] - [رواه الترمذي وأحمد]

(230) – Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prokleo onoga ko daje i uzima mito prilikom donošenja presude. [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uputio je dovu da od Allahove milosti bude udaljen onaj ko daje, prosljeđuje i uzima mito.

U ovu zabranu potpada podmićivanje sudija kako bi donijeli nepravednu presudu, onu koja odgovara onome ko je dao mito.

Koristi hadisa:

1. Zabranjeno je davati i uzimati mito, te posredovati i olakšavati u vezi sa njim. To je zabranjeno pomaganje drugih i zbog toga je neispravno.
2. Učestvovanje u mitu je veliki grijeh budući da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prokleo onoga ko ga uzima i ko ga daje.
3. Davanje mita u sudstvu predstavlja najveći grijeh u tom pogledu, jer će to utjecati na proširenje nepravde i suđenje mimo onoga što je Allah objavio.

(64689)

(231) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «لا تَحَاسَدُوا، ولا تَنَاجَشُوا ولا تَبَاعَضُوا، ولا تَدَابَرُوا، ولا يَبِعَ بَعْضُكُمْ على بَيْعِ بَعْضٍ، وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا، المسلمُ أَخُو المسلمِ لا يَظْلِمُهُ ولا يَحْذُلُهُ ولا يَكْذِبُهُ ولا يَحْقِرُهُ، التقوى ههنا - ويشير إلى صدره ثلاث مرات- بِحَسْبِ امرئٍ من النَّثرِ أنْ يَحْقِرَ أَخاهُ المسلمَ، كُلُّ المسلمِ على المسلمِ حرامٌ: دَمُهُ وَمَالُهُ وَعِرْضُهُ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(231) – Ebu Hurejre, radijallahu 'anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ne zavidite jedan drugom, ne podižite cijenu robe (ne želeći je kupiti) jedan drugom, ne mrzite se međusobno, ne okrećite jedan drugom leđa (ne svađajte se), ne namećite se u kupovini, nego, o Allahovi robovi, budite prava braća. Musliman je brat muslimanu: ne čini mu nepravdu, ne ostavlja ga na cjedilu, na potcjenjuje ga. Bogobojaznost je ovdje.", pokazavši na prsa tri puta. "Dovoljno je čovjeku zla u tome da potcijeni svog brata muslimana. Musliman je cio haram drugom muslimanu: njegova krv mu je haram, njegov imetak i njegova čast." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

U ovom hadisu Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, upućuje nas muslimane ka onome što nam je obaveza, a to je da se međusobno volimo, da surađujemo na najljepši način, i da se udaljimo od onoga što je loše i što bi naša srca ispunilo mržnjom, jer samo takav vid odnosa smatra se vrlinom i u takvom odnosu ne smije da bude zavisti, nepravde, varanja i drugih negativnih osobina koje proizvode štetu i razilaženje, a uznemiravanje i šteta prema muslimanu je haram, bilo da je vezana za imetak, ophođenje, i bilo da se radi o uznemiravanju rukama (fizičko uznemiravanje) ili riječima (uvredama). Život, imetak i čast drugog muslimana su sveti i ne smiju se ugrožavati, a ponos i slava postižu se bogobojaznošću.

Koristi hadisa:

(4706)

(232) – عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ؛ فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الْحَدِيثِ، وَلَا تَحَسَّسُوا، وَلَا تَجَسَّسُوا، وَلَا تَحَاسَدُوا، وَلَا تَدَابَرُوا، وَلَا تَبَاغَضُوا، وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا». [صحيح] - [متفق عليه]

(232) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Čuvajte se sumnjičenja, zaista je to najlažniji govor. Nemojte jedni druge uhoditi, špijunirati, niti jedni drugima zavidjeti, nemojte se okretati jedni od drugih i nemojte se mrziti. Allahovi robovi, budite braća!" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, upozorava i zabranjuje nešto što vodi do netrpeljivosti i razjedinjenosti među muslimanima. To su:

Zann (sumnjičavost) - označava optužbu u srcu bez konkretnog dokaza. U hadisu se ona opisuje kao jedan od najlažnijih govora.

Tehassus (uhodjenje) - označava istraživanje mahana ljudi prisluškivanjem ili pritajenim gledanjem.

Tedžessus (špijuniranje) - označava istraživanja onoga što je skriveno kod ljudi, a najčešće se koristi da bi se zloupotrijebilo.

Hased (zavist) - označava prezir prema tome da neko drugi stekne blagodat.

Tedabur (okretanje jednih od drugih) - označava da se ljudi okreću jedni od drugih, te se zbog toga ne pozdravljaju i ne posjećuju međusobno.

Tebagud (međusobna mržnja) - označava međusobnu netrpeljivost, vrijeđanje drugih i loše međuljudske odnose.

Zatim, Poslanik nas je uputio na sveobuhvatni savjet putem kojeg će se međumuslimanski odnosi u cjelosti popraviti: "Allahovi robovi, budite braća!" Imansko bratstvo je veza koja će zaliječiti međuljudske odnose i poboljšati prisnost i ljubav među njima.

Koristi hadisa:

1. Nije sporno imati loše mišljenje prema onima koji iskažu ono što na to ukazuje. Premda, vjernik mora biti pronicljiv i trezven, te ne smije dozvoliti da ga obmanu grešnici i oni koji čine nevaljala djela.
2. Ovdje se upozorava na one vrste sumnjičenja i optužbi koje čovjek u sebi čvrsto zamisli, a onda u tome ustraje. A puka misao koja nekome naiđe i prođe, za to čovjek neće biti odgovoran.
3. Zabranjeno je činiti ono što uzrokuje međumuslimansku netrpeljivost i što muslimane vodi u razjedinjenje kao što su uhođenje, špijuniranje, zavist i tako dalje.
4. Savjet da se prema muslimanu treba ophoditi kao prema bratu kada je posrijedi iskren odnos i izražavanje ljubavi.

(5332)

(233) – عن حذيفة رضي الله عنه قال: سمعت النبي صلى الله عليه وسلم يقول: «لَا يَدْخُلُ

الْجَنَّةَ قَتَّاتٌ». [صحيح] - [متفق عليه]

(233) – Od Huzejfe, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "U Džennet neće ući onaj koji prenosi tuđi govor (kako bi ljude zavadio)." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas u ovom hadisu obavještava da u Džennet neće ući onaj ko prenosi drugome tuđi govor kako bi njihove odnose pokvario. Kazna koja ga sljeduje je to da neće ući u Džennet.

Koristi hadisa:

1. Prenošenje tuđih riječi kako bi se pokvarili međuljudski odnosi je veliki grijeh.
2. Ovo je zabranjeno uslijed toga što to nanosi nesagledive posljedice na pojedince i društvo.

(5368)

(234) – عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «كُلُّ أُمَّتِي مُعَافَى إِلَّا الْمُجَاهِرِينَ، وَإِنَّ مِنَ الْمُجَاهِرَةِ أَنْ يَعْمَلَ الرَّجُلُ بِاللَّيْلِ عَمَلًا، ثُمَّ يُصْبِحُ وَقَدْ سَتَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ، فَيَقُولُ: يَا فَلَانُ، عَمِلْتُ الْبَارِحَةَ كَذَا وَكَذَا، وَقَدْ بَاتَ يَسْتُرُهُ رَبُّهُ، وَيُصْبِحُ يَكْشِفُ سِتْرَ اللَّهِ عَنْهُ». [صحيح] - [متفق عليه]

(234) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Svim će mojim sljedbenicima biti oprosteno, samo ne onima koji grijehe javno čine. U javno činjenje grijeha spada to da čovjek preko noći nešto uradi, a ujutro, nakon što mu je to Allah pokrio, nekoga zovne i kaže: 'Sinoć sam uradio to i to', tako da zanoći prekriven zaštitom svoga Gospodara, a osvane skidajući Allahovu zaštitu sa sebe." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam pojašnjava da se za muslimana grešnika treba nadati da će mu Uzvišeni oprostiti osim ako se radi o onome ko javno ističe grijehe. Takav, uslijed bahatosti i besramnosti, ne zaslužuje oprost. Kada je noć, on počini grijeh, pa ga ujutro razgllašava, iako mu ga je Uzvišeni prekrrio.

Koristi hadisa:

1. Jako je ružno javno isticati činjenje grijeha nakon što ih Allah sakrije čovjeku.
2. Javno činjenje grijeha spada u širenje nemoralna među vjernicima.
3. Kome Allah prekrije grijehe na dunjaluku, prekrit će mu ih i na Ahiretu. Ovo je vid Allahove milosti prema Njegovim robovima.

4. Ko bude iskušán činjenjem grijeha neka se potruđi da ih ne istiĉe javno i neka se za njih pokaje.
5. Jako je opasno javno ĉiniti grijeh. Takvi ljudi svjesno propuštaju priliku da im se oprostí.

(3756)

(235) – عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَطَبَ النَّاسَ يَوْمَ فَتَحَ مَكَّةَ، فَقَالَ: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَذْهَبَ عَنْكُمْ عُبْيَةَ الْجَاهِلِيَّةِ وَتَعَاظَمَهَا بِآبَائِهَا، فَالنَّاسُ رَجُلَانِ: بَرِّتَقِي كَرِيمٌ عَلَى اللَّهِ، وَفَاجِرٌ شَقِيٌّ هَيْنَ عَلَى اللَّهِ، وَالنَّاسُ بَنُو آدَمَ، وَخَلَقَ اللَّهُ آدَمَ مِنْ تُرَابٍ، قَالَ اللَّهُ: {يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ} [الحجرات: 13]». [صحيح] - [رواه الترمذي وابن حبان]

(235) – Od Ibn Omera, radijallahu anhumá, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, održao ljudima hutbu na dan osvojenja Mekke, pa im je kazao: "Ljudi, Allah je od vas odstranio džahilijetsku oholost i hvalisanje precima. Ljudi se mogu podijeliti u dvije skupine: dobri i pobožni ljudi koji kod Allaha vrijede i nepokorni i nesretni ljudi koji kod Allaha nemaju vrijednosti. Svi ljudi potiču od Adema, a on je stvoren od zemlje. Uzvišeni je kazao: 'O ljudi, Mi smo vas od muškarca i žene stvorili i plemenima i narodima vas učinili da biste se prepoznavali. Najugledniji od vas kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji; Allah je, uistinu, Onaj Koji sve i u potpunosti zna.' (el-Hudžurat, 13.)" [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, održao je hutbu ljudima na dan osvojenja Mekke pa je kazao: "O ljudi, Allah je od vas odstranio džahilijetsku oholost, zanos i hvalisanje precima. Ljudi se mogu podijeliti u dvije kategorije:

Prva: Pobožni i bogobožni vjernici koji se samo Allahu pokoravaju. Takvi imaju izrazitu vrijednost kod Gospodara, makar i ne imali društvenog ugleda i porijekla.

Druga: Grešni i nesretni nevjernici koji su kod Allaha poniženi i nemaju nikakve vrijednosti, makar i imali ugled u društvu i vlast.

Adem je praotac cijelom čovječanstvu. Uzvišeni je njega stvorio od zemlje, pa ne priliči onome ko je stvoren od zemlje da se nadmeno ponaša i da bude samodopadljiv. Potvrdu toga možemo pronaći u riječima Uzvišenog: "O ljudi, Mi smo vas od muškarca i žene stvorili i plemenima i narodima vas učinili da biste se prepoznavali. Najugledniji od vas kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji; Allah je, uistinu, Onaj Koji sve i u potpunosti zna." (el-Hudžurat, 13.)

Koristi hadisa:

1. Zabranjeno je isticati se i hvaliti ugledom i porijeklom.

(65074)

(236) – عن عائشة رضي الله عنها عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «إِنَّ أَبْعَصَ الرَّجَالِ إِلَى

اللَّهِ الْأَلَدُّ الْخَصِمُ». [صحيح] - [متفق عليه]

(236) – Od Aiše, radijallahu anha, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Najgori čovjek kod Allaha je zajedljivi svadljivac." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas obavještava da je Allah srdit na one koji prelaze granice u svađanju. To su oni koji ne žele prihvatiti istinu, ili žele, ali prelaze granice pravednosti, ili se raspravljaju bez odgovarajućeg znanja.

Koristi hadisa:

1. Kada potlačeni traži svoje pravo na šerijatski propisan način, to ne potpada u zabranjeno svađanje.
2. Svađanjem odnosno jezikom mogu se počinuti brojni grijesi što dovodi do razjedinjenosti i netrpeljivosti među muslimanima.
3. Rasprava može biti pohvalna kada se želi saznati istina i kada se vodi na odgovarajući način. S druge strane, ona će biti pokuđena kada se želi opovrgnuti istina i potvrditi neistina, ili kada se vodi bez adekvatnih argumenata.

(5474)

(237) – عن أبي بكرة رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: «إِذَا اتَّقَى الْمُسْلِمَانِ بِسَيْفَيْهِمَا فَالْقَاتِلُ وَالْمَقْتُولُ فِي النَّارِ»، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ هَذَا الْقَاتِلُ، فَمَا بَأَلُ الْمَقْتُولِ؟ قَالَ: «إِنَّهُ كَانَ حَرِيصًا عَلَى قَتْلِ صَاحِبِهِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(237) – Ebu Bekrete, radijallahu anhu, je rekao: "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da je kazao: "Ako se sukobe dva muslimana sa sabljama i ubica i ubijeni će u Vatru." Rekoh: "Allahov Poslanice, za ubicu razumijem, ali zašto će i ubijeni u Vatru?", upitao sam. 'On je također nastojao da ubije svoga brata,' odgovori Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas upozorava da će završiti u Džehennemu dva muslimana koji nasrnu jedan na drugog sa sabljama, a obojica žele ubiti jedan drugog. Što se tiče ubice, on će biti kažnjen sa Vatrom uslijed počinjenog ubistva. Međutim, ashabima nije bilo jasno zbog čega će ubijeni završiti u Džehennemu, pa im je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, to obrazložio kazavši da je to

uslijed njegove namjere da ubije muslimana. U tome ga je spriječilo samo što ga je drugi preduhitrio sa ubistvom.

Koristi hadisa:

1. Čovjek zasluđuje da bude kažnjen samo zbog namjere da nekoga ubije i zbog nastojanja da to i ostvari.
2. Veliko upozorenje na međumuslimanski sukob i prijetnja da je Džehennem kazna onome ko to uradi.
3. Ova prijetnja se ne odnosi na međumuslimanske borbe kada se vode iz opravdanog razloga kao što je na primjer suzbijanje onih koji su se nepravedno pobunili protiv muslimanskog vladara i koji nered čine.
4. Onaj ko učini veliki grijeh neće postati nevjernik zbog toga. Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je naime, obojicu nazvao muslimanima.
5. Kada se dva muslimana sukobe i tom prilikom koriste bilo koje oruđje ili predmet koji može dovesti do smrtonosnog ishoda - prijetnja iz ovog hadisa se odnosi na obojicu. U hadisu se sablja spominje samo kao primjer.

(4304)

(238) – عن أبي موسى الأشعري رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «مَنْ حَمَلَ

عَلَيْنَا السَّلَاحَ فَلَيْسَ مِنَّا». [صحيح] - [متفق عليه]

(238) – Ebu Musa El-Ešari, radijallahu 'anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: "Nije od nas onaj ko na nas podigne oružje." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas uveliko upozorava na to da neko uperi oružje protiv muslimana kako bi ih preplašio ili opljačkao. Ko bespravno uperi oružje, učinio je strahovito velik grijeh i zaslužuje bolnu patnju.

Koristi hadisa:

1. Velika prijetnja za muslimana koji povede borbu protiv svoje braće muslimana.
2. Jedan od najvećih nereda na Zemlji koji se može prirediti je uperiti oružje protiv muslimana i ubijati ih.
3. Spomenuta prijetnja ne odnosi se na opravdanu borbu kao što je borba protiv pobunjenika, onih koji čine nered i tako dalje.
4. Zabranjeno je plašiti muslimane oružjem ili bilo čim drugim, pa makar i u šali.

(2997)

(239) – عن عائشة رضي الله عنها قالت: قال النبي صلى الله عليه وسلم: «لَا تَسُبُّوا الْأَمْوَاتَ،

فَإِنَّهُمْ قَدْ أَفْضَوْا إِلَى مَا قَدَّمُوا». [صحيح] - [رواه البخاري]

(239) – Od Aiše, radijallahu anha, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Nemojte vrijeđati umrle, oni su se, zaista, susreli sa djelima koja su radili." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam u ovom hadisu pojašnjava da je zabranjeno vrijeđati umrle i oskrnjavati njihovu čast. Ovo predstavlja jako loše ponašanje jer su se umrli susreli sa onim što su tokom života radili, bila to dobra ili loša djela. Povrh toga, vrijeđanje njih ne dopire do njih, već samo može nanijeti štetu onima koji su živi.

Koristi hadisa:

1. Iz ovog hadisa se zaključuje da je zabranjeno vrijeđati umrle.
2. Nevrijeđanjem umrlih se ostvaruje korist za one koji su živi s obzirom da se, na taj način, čuva muslimansko jedinstvo od međusobne mržnje i netrpeljivosti.
3. Mudrost zabrane vrijeđanja umrlih ogleda se u tome što su se oni susreli sa njihovim djelima, te, uslijed toga, nema koristi od njihovog vrijeđanja. Usto, vrijeđanjem umrlog vrijeđaju se članovi njegove porodice koji su živi.
4. Čovjeku ne priliči da govori ono u čemu nema koristi.

(5364)

(240) – عن أبي أيوب الأنصاري رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «لَا يَحِلُّ لِرَجُلٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثِ لَيَالٍ، يَلْتَقِيَانِ، فَيُعْرِضُ هَذَا وَيُعْرِضُ هَذَا، وَخَيْرُهُمَا الَّذِي يَبْدَأُ بِالسَّلَامِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(240) – Od Ebu Ejjuba el-Ensarija, radijallahu anhu, se navodi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Nije dozvoljeno nikome da izbjegava svoga brata više od tri dana. Sretnu se, pa se obojica jedan od drugog okrenu, a najbolji od njih je onaj koji prvi nazove selam." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je zabranio da musliman izbjegava svoga brata muslimana više od tri dana. Dakle, Poslanik nas upozorava na to da se dvojica muslimana sretnu, te se samo okrenu i ne nazovu selam jedan drugom.

Najbolji od ove dvojice je onaj koji pokuša da otkloni ovu netrpeljivost tako što će prvi nazvati selam. Ova netrpeljivost ili međusobno izbjegavanje odnosi se na to kada čovjek radi sebe nekoga izbjegava, a što se tiče izbjegavanja nekoga radi Allaha poput izbjegavanja novotara, grješnika i lošeg društva, tada se može izbjegavati i više od tri dana shodno koristi koja se postiže time.

Koristi hadisa:

1. Dozvoljeno je izbjegavati brata muslimana maksimalno do tri dana. U šerijatu se, naime, vodi računa o ljudskoj prirodi koja ponekad može nositi odbojnost prema nekome pa se daje vremena maksimalno do tri dana kako bi to privremeno stanje prošlo.
2. Vrijednost nazivanja selama. Ono otklanja sve vrste nenaklonosti prema nekome i priskrbljava međusobnu ljubav.

3. U islamu se vodi računa o međubratskim odnosima i o tome da među muslimanima vlada prisnost.

(5365)

(241) – عن سهل بن سعد رضي الله عنه عن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «مَنْ يَضْمَنْ لِي مَا بَيْنَ حُيَيْبِهِ وَمَا بَيْنَ رِجْلَيْهِ أَضْمَنْ لَهُ الْجَنَّةَ». [صحيح] - [رواه البخاري]

(241) – Sehl b. Sa'd, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Ko mi garantira da će sačuvati jezik i spolni organ, ja mu garantiram Džennet." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas informiše o dvije stvari koje mu, ako bude dosljedan u njima, osiguravaju ulazak u Džennet.

Prvo: Čuvanje jezika od izgovaranja onoga što izaziva Allahovu srdžbu.

Drugo: Čuvanje od razvrata i bluda.

Upravo se putem tih dijelova tijela najčešće čine grijesi.

Koristi hadisa:

1. Čuvanje jezika i spolnog organa je put za ulazak u Džennet.
2. Posebno su naglašeni jezik i spolni organ, jer su oni najveći izvor nedaća za čovjeka, kako na ovom svijetu tako i na onom svijetu.

(3475)

(242) - عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - وَكَانَ غَزَا مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ غَزْوَةً - قَالَ: سَمِعْتُ أَرْبَعًا مِنَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَأَعَجَبَنِي، قَالَ: «لَا تُسَافِرِ الْمَرْأَةُ مَسِيرَةَ يَوْمَيْنِ إِلَّا وَمَعَهَا زَوْجُهَا أَوْ ذُو مَحْرَمٍ، وَلَا صَوْمَ فِي يَوْمَيْنِ: الْفِطْرِ وَالْأَضْحَى، وَلَا صَلَاةَ بَعْدَ الصُّبْحِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ، وَلَا بَعْدَ الْعَصْرِ حَتَّى تَغْرُبَ، وَلَا تُشَدُّ الرَّحَالُ إِلَّا إِلَى ثَلَاثَةِ مَسَاجِدَ: مَسْجِدِ الْحَرَامِ، وَمَسْجِدِ الْأَقْصَى، وَمَسْجِدِي هَذَا». [صحيح] - [متفق عليه]

(242) – Ebu Seid el-Hudri je učestvovao sa Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem u dvanaest bitki. On je kazao da je čuo od Allahovog Poslanika četiri stvari koje su mu se jako dopale. Poslanik mu je rekao: "Žena ne putuje na udaljenost od dva dana idenja devom, ako uz nju nije muž ili mahrem. Nema posta na dva dana: ramazanski i kurban-bajram. Nema namaza otkako nastupi zora pa do izlaska Sunca, niti otkako nastupi ikindija pa do sunčevog zalaska. Ne putuje se radi ibadeta osim u tri džamije: Mesdžidul-haram, Mesdžidul-Aksa i Poslanikova Džamija." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam je zabranio četiri stvari:

Prva: zabranio je ženi da ide na putovanje na udaljenosti od dva dana bez supruga ili mahrema. Ženi je mahrem svaki muškarac iz njene rodbine s kojim joj je trajno zabranjeno da stupi u brak.

Druga: zabranio je da se posti na dan Ramazanskog bajrama i Kurban-bajrama, svedjedno da li se neko zavjetovao da posti te dane, dobrovoljno da ih posti ili kao vid iskupa.

Treća: zabranio je da se klanja opća nafila nakon što se obavi ikindija-namaz pa sve do zalaska Sunca i od nastupanja zore sve do izlaska Sunca.

Četvrta: zabranio je i da se ide na putovanje radi vjerovanja da neko mjesto ima posebnu vrijednost i da se u njemu dobra djela umnogostručuju osim ako se radi o ove tri džamije. Radi namaza je

dozvoljeno, prema tome, mahsus otputovati samo u ove tri džamije: el-Mesdžidul-haram, Poslanikova džamija i el-Mesdžidul-aksa.

Koristi hadisa:

1. Ženi nije dozvoljeno da ide na putovanje bez mahrema.
2. Žena ne može biti mahrem drugoj ženi tokom putovanja. U hadisu se izričito očitava da žena može putovati samo sa mužem ili muškim članom porodice koji joj je mahrem.
3. Ovaj propis se odnosi na sve što se tretira putovanjem iako se u ovom hadisu navodi putovanje čija je udaljenost dva dana. Poslanik se tako izrazio jer to odgovara stanju i okolnostima tog mjesta i vremena.
4. Ženi je mahrem muž i svaki muškarac s kojim joj je trajno zabranjeno stupiti u brak. To može biti putem krvne srodnosti poput oca, sina, amidže i daidže; putem srodstva po mlijeku poput oca i amidže po mlijeku; i zatim putem tazbinstva poput svekra. Uz to, mahrem mora biti punoljetan, razuman i musliman od povjerenja s obzirom da je cilj putovanja žene sa mahremom njena zaštita i ispunjenje njenih prava.
5. Šerijat vodi računa o ženi i njenoj zaštiti i sigurnosti.
6. Nije ispravan općeniti dobrovoljni namaz koji se obavlja nakon klanjanja sabaha i ikindije. S druge strane, dozvoljeno je u tim vremenima naklanjati obavezni namaz ili klanjati dobrovoljne namaze sa povodom poput tehijjetul-mesdžida i tako dalje.
7. Zabranjeno je obavljati namaz nakon što Sunce tek izađe. Neophodno je da se sačeka da se podigne Sunce za jedno koplje. To otprilike iznosi od deset do petnaest minuta.

8. Vrijeme ikindija-namaza traje sve do zalaska Sunca.
9. U hadisu se navodi da je dozvoljeno putovati radi ibadeta samo u tri džamije.
10. Vrijednost ove tri džamije i njihova odlika nad ostalim.
11. Nije dozvoljeno ići na putovanje radi posjete kabura, makar se radilo o Poslanikovom. Međutim, propisano je posjetiti Poslanikov kabur onome ko se nalazi u Medini ili onome ko je u nju došao radi propisanog razloga.

(10603)

(243) – عن أسامة بن زيد رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «مَا تَرَكَتُ بَعْدِي فِتْنَةً أَضْرَّ عَلَى الرَّجَالِ مِنَ النِّسَاءِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(243) – Od Usame ibn Zejda, radijallahu anhumu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Nisam ostavio veće iskušenje za muškarce od žena." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik nas obavještava da nakon njegovog vremena nema većeg i težeg iskušenja za muškarce od žena. Ako je neka žena dio porodice muškarca, ona ga može navesti na nešto što se kosi sa šerijatom, a ako nije dio njegove porodice, onda može nastati velika šteta ukoliko se njih dvoje osamljuju i ako dolaze u fizički kontakt.

Koristi hadisa:

1. Muslimanu je dužnost da bude oprezan po pitanju iskušenja sa ženama i neophodno je da zatvori sve puteve koji vode ka tome.

2. Potrebno je da vjernik pribjegava Allahu i da od Njega traži utočište od svih iskušenja.

(5830)

(244) – عن عبد الله بن مسعود رضي الله عنه مرفوعاً: «يا معشر الشباب، من استطاع منكم الباءة فليتزوج؛ فإنه أغض للبصر، وأحصن للفرج، ومن لم يستطع فعليه بالصوم؛ فإنه له وجاءٌ».
[صحيح] - [متفق عليه]

(244) – Abdullah b. Mesud prenosi merfu' predaju: „O omladino, ko je od vas u stanju da se oženi neka to uradi; a ko to nije u stanju neka posti, jer mu je post najbolja zaštita.“ [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Premda su čednost i poštenje obavezni, i ono što je suprotno tome je zabranjeno, ljudi u to upadaju zbog velike strasti i slabosti imana, a mladi ljudi imaju najveće strasti, pa im se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obraća, upućujući ih na put čednosti. Onaj ko ima mogućnosti, vjenčani dar, i imetak da izdržava porodicu, i mjesto stanovanja, neka se oženi, jer brak pomaže da se pogled obara i čuva stidno mjesto od razvrata, a onaj ko to nije u mogućnosti neka posti, jer u tome je sevap, i post slabi strasti, jer se ostavlja hrana i piće. Na takav način se slabi tijelo i zatvaraju pore kroz koje šejtan prolazi. Strpljenje umanjuje strasti i požudu.

Koristi hadisa:

(5863)

(245) - عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِنَّ الدُّنْيَا حُلْوَةٌ خَضِرَةٌ، وَإِنَّ اللَّهَ مُسْتَخْلِفُكُمْ فِيهَا، فَيَنْظُرُ كَيْفَ تَعْمَلُونَ، فَاتَّقُوا الدُّنْيَا وَاتَّقُوا النِّسَاءَ، فَإِنَّ أَوَّلَ فِتْنَةٍ بَنَى إِسْرَائِيلَ كَانَتْ فِي النِّسَاءِ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(245) – Prenosi se od Ebu Seida el-Hudrija, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Dunjaluk je sladak i zelen. Allah vas je stvorio na njemu da vidi kako ćete raditi. Prema tome, bojte se dunjaluka i bojte se žena, zaista je prvo iskušenje Israelćana poteklo od žena." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam opisuje ovaj svijet kao nešto čiji je ukus sladak, a izgled zelen i privlačan. Čovjek može zbog toga posrnuti, te biti obmanjen ovim svijetom i svoju najveću brigu posvetiti njemu. Poslanik nam potom skreće pažnju da nas Uzvišeni smjenjuje na ovom svijetu, jedne poslije drugih, kako bi pokazao kako ćemo postupati i hoćemo li Mu biti pokorni ili grešni. Zatim nas upozorava da nas ne obmane ljepota ovoga svijeta. Ovosvjetski ukrasi će navesti čovjeka da ne izvrši ono što mu je Uzvišeni naredio i da se upusti u ono što mu je zabranio. A najopasnije na ovom svijetu, na čiju nas opasnost Poslanik upozorava jesu žene. One su bile prvo iskušenje koje je Israelćane odvelo u ponor.

Koristi hadisa:

1. Ovim se podstiče na bogobožnost kao i na to da čovjek ne smije dopustiti da ga zaokupiraju ljepote ovoga svijeta.
2. Upozorenje na iskušenje žena. Naime, potrebno je kloniti se gledanja u žene, bespotrebnog miješanja sa njima i tome slično.
3. Žene su jedno od najvećih iskušenja na ovom svijetu.

4. Potrebno je uzeti pouku iz prijašnjih naroda. Ono što je zadesilo Israelćane može zadesiti i ostale narode.
5. Supruga može biti iskušenje mužu tako što će ga preopteretiti materijalnim troškovima koje on ne može podnijeti i koji će ga udaljiti od vjere. Što se tiče žene strankinje, ona može biti iskušenje za muškarca tako što će ga zavoditi i što će se bespotrebno miješati sa njim, pogotovo ako je otkrivena. Ovo može odvesti do bluda. Stoga, vjernik mora potražiti utočište kod Uzvišenog i treba žudjeti ka spasu od ovog opasnog iskušenja.

(3053)

(246) - عن حكيم بن معاوية القشيري، عن أبيه، قال: قلت: يا رسول الله، ما حقُّ زوجةٍ أَحَدِنَا عليه؟ قال: «أَنْ تُطْعِمَهَا إِذَا طَعِمْتَ، وَتَكْسُوَهَا إِذَا اكْتَسَيْتَ - أَوْ اكْتَسَبْتَ - وَلَا تَضْرِبَ الْوَجْهَ، وَلَا تُقَبِّحَ، وَلَا تَهْجُرَ إِلَّا فِي الْبَيْتِ». [حسن] - [رواه أبو داود وابن ماجه وأحمد]

(246) – Hakim b. Muavija El-Kušajri, prenosi od svoga oca, radijallahu 'anhu, da je rekao: "Upitao sam Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme: 'Kakva prava ima žena jednog od nas kod svoga čovjeka?'" Alejhisselam reče: 'Da je nahraniš kada ti jedeš, da joj kupiš odjeću i obuću kada to i sebi uradiš, da je ne udaraš po licu, da je ne proklinješ i da je ne napuštaš (u postelji), osim u kući.'" [Hadis je hasen (dobar)] - [Hadis bilježi Ibn Madže - Hadis bilježi Ebu Davud - Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Muavija El-Kušejri, radijallahu 'anhu, prenosi da je upitao Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, o obavezama prema supruzi. On je pojasnio da je obaveza nahraniti je i obući shodno mogućnostima. Potom je zabranio da je se udara u lice, da se vrijeđa i da se izbjegava osim u kući, tj. ako je želi sankcionisati izbjegavanjem,

to treba činiti samo u postelji, a ne da ide od nje u drugu kuću, niti da nju prebacuje u drugu kuću.

Koristi hadisa:

(58093)

(247) - عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه ، قال: خرج رسول الله صلى الله عليه وسلم في أضْحَى أو فِطْرٍ إلى الْمُصَلَّى، فَمَرَّ عَلَى النِّسَاءِ، فَقَالَ: «يَا مَعْشَرَ النِّسَاءِ تَصَدَّقْنَ فِيَّي أُرِيْتُكُنَّ أَكْثَرَ أَهْلِ النَّارِ». فَقُلْنَ: وَيَمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: «تُكْثِرْنَ اللَّعْنَ، وَتَكْفُرْنَ الْعَشِيرَ، مَا رَأَيْتُ مِنْ نَاقِصَاتِ عَقْلِ وَدِينٍ أَذْهَبَ لِلْبِ الرَّجُلِ الْحَازِمِ مِنْ إِحْدَاكُنَّ». قُلْنَ: وَمَا نُقْصَانُ دِينِنَا وَعَقْلِنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: «أَلَيْسَ شَهَادَةُ الْمَرْأَةِ مِثْلَ نِصْفِ شَهَادَةِ الرَّجُلِ». قُلْنَ: بَلَى، قَالَ: «فَذَلِكَ مِنْ نُقْصَانِ عَقْلِهَا، أَلَيْسَ إِذَا حَاضَتْ لَمْ تُصَلِّ وَلَمْ تَصُمْ». قُلْنَ: بَلَى، قَالَ: «فَذَلِكَ مِنْ نُقْصَانِ دِينِهَا». [صحيح] - [متفق عليه]

(247) - Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, pripovijedao je: “Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, pošao je na musalu za Kurbanški, ili Ramazanski bajram, pa je prošao pored žena i rekao im: ‘O žene, udjeljujte milostinju, vidio sam da ste vi najbrojnije u Vatri.’ ‘A zašto, Allahov Poslaniče?’, upitaše, na šta on odgovori: ‘Jer mnogo proklinjete i poričete muževo dobročinstvo. Nisam vidio da neko manjkavog razuma i vjere može zbuniti odlučnog čovjeka kao vi.’ Upitaše: ‘Allahov Poslaniče, u čemu se ogleda manjkavost naše vjere i razuma?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upita ih: ‘Zar svjedočenje muškaraca nije ravno svjedočenju dviju žena?’ ‘Jest’, odgovoriše, pa im reče: ‘U tome se ogleda krnjavost razuma; a klanja li i posti li za vrijeme mjesečnog pranja?’ ‘Ne klanja i ne posti’, odgovoriše, pa on zaključi: ‘Eto u tome se ogleda manjkavost u vjeri.’” [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, obavještava nas da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, na dan Ramaznskog ili Kurbanškog bajrama izašao na musallu (otvoreni prostor za klanjanje bajram-namaza), i da je, nakon što je završio bajramski govor (hutbom) i za muškarce i žene, naišao pored skupine žena i njima posebno održao govor u kome ih je podsjetio na vrijednost sadake i podstakao da što više udjeljuju sadaku, jer sadaka gasi srdžbu Gospodara. I zbog toga je

rekao: "O žene, udjeljujte milostinju, vidio sam da ste vi najbrojnije u Vatri", tj. udjeljujte što više sadaku kako biste sebe spasile od džehennemske kazne. Na to su one upitale zašto je to tako, a on im je objasnio: "Jer mnogo proklinjete...", tj. jedan od razloga jest to što mnogo priklinjete druge ljude, a to je najgora dova koja se može uputiti protiv čovjeka, jer proklinjanje znači odstranjivanje od Allahove milosti i udaljavanje od svakog dobra i na dunjaluku i ahiretu. I nema sumnje da je ovo nasuprot veličini Allahove milosti koja je pretekla Njegovu srdžbu. "...i poričete muževu dobročinstvo", odnosno zapostavljate njegovu dobrotu prema vama i umanjujete njegovu vrijednost, te poričete i zaboravljate njegove lijepe postupke prema vama. A u predaji koju bilježe imam Buhari i Muslim od Ibn Abbasa kaže se: "Bi rečeno: 'Zar su time uznevjerovale u Allaha?' On reče: 'Negiraju blagodati i dobrote svojih muževa, i da si jednoj od njih stalno dobročinstvo čino, i samo jednom pogriješio prema njoj, rekla bi: 'Nisam nikad dobra od tebe vidjela.'" Dalje Poslanik kaže: "Nisam vidio da neko manjkavog razuma i vjere može zbuniti odlučnog čovjeka kao vi", tj. nije niko u stanju da ukrade čovjekov razum kao što to može žena, čak i kada je čovjek poznat po odlučnosti i čvrstoći. A to zbog jačine njenog blagog pristupa, opsjednutosti njenom ljepotom, njenog koketiranja i načina zavodjenja. U ovom hadisu opis čovjeka je posebno istaknut, jer ako je moguće da se čvrst, odlučan, postojan i energičan čovjek povinuje ženama, onda je preče da se to desi sa onima koji nisu takvi. A one su zatim rekle: "Allahov Poslaniče, u čemu se ogleda manjkavost naše vjere i razuma?" Iz ovoga vidimo da od ranije ništa o tome nisu znale, pa sada pitaju Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. On reče: "Zar svjedočenje muškaraca nije ravno svjedočenju dviju žena" Ovim pitanjem Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ih obavještava da je svjedočenje žene kao pola svjedočenja čovjeka. "Jest", odgovorile su. On reče: "U tome se ogleda krnjavost razuma." Allah je rekao: "I navedite dva svjedoka, dva muškarca vaša, a ako nema dvojice muškaraca, onda jednog muškarca i dvije žene, koje

prihvatate kao svjedoke; ako jedna od njih dvije zaboravi, neka je druga podsjeti." Ova ispomoć sa još jednom ženom dokaz je njene nepotpune pouzdanosti, i to je indikator manjkavosti njenog razuma. Zatim je rekao: "...a klanja li i posti li za vrijeme mjesečnog pranja?" Ovim pitanjem Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ih obavještava da žena u toku mjesečnog ciklusa ne klanja i ne posti. Rekle su: "Tako je, o Allahov Poslaniče." On tada reče: "To je vid njenog nedostatka u vjeri." Ako žena izostavlja namaz i post, koji su dva osnovna i najvažnijih stupa vjere, to je zasigurno pokazatelj nedostka u vjeri. Namaz ne obavlja u njegovom vremenu niti ga naklanjava, a u mjesecu ramaznu, ako ima mjesečni ciklus, ne posti niti učestvuje sa ostalim muslimanima u ibadetu. Naravno da se zbog toga one ne mogu kriviti, jer su takve stvorene. Međutim, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, želio je da upozori na iskušenja koja nose žene. I zbog toga je spomenuo kaznu zbog nezahvalnosti i ostalih stvari, a ne zbog njihovog nedostatka, jer to nije po njihovom izboru niti se može odstraniti.

Koristi hadisa:

(10011)

(248) - عن عقبه بن عامر رضي الله عنه مرفوعاً: «إياكم والدخول على النساء، فقال رجل من الأنصار: يا رسول الله، أرايت الحموم؟ قال: الحموم الموت».

ولمسلم: عن أبي الطاهر عن ابن وهب قال: سمعت الليث يقول: الحموم: أخو الزوج وما أشبهه من أقارب الزوج، ابن عم ونحوه. [صحيح] - [متفق عليه]

(248) - "Čuvajte se osamljivanja sa ženama koje vam nisu bliža rodbina!" Jedan ensarija upita: "A mužev brat?" "Mužev brat je smrt." Muslim je zabilježio da je Ibn Vehb kazao: "Čuo sam Lejsa kako kaže: 'El-Hamv je mužev brat ili neko sličan od muževe rodbine, amidžić i sl.'" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upozorio je na opasnost odlaska kod žena koje nisu bliža rodbina i osamljivanja sa njima. Kad god se muškarac osami sa takvom ženom, šejtan je treći. Ljudi su slabašni, a težnja prema grijehu je velika i jaka, tako da se može desiti da čovjek učini grijeh. Zato je zabranjeno osamljivanje sa njima kako bi se udaljilo od zla i svega što vodi ka njemu. Neki čovjek je kazao: "Allahov Poslaniče, kaži nam nešto o muževom bratu", ili o nekome ko mu je blizak, koji je potreban da ulazi i kuću u kojoj se nalazi njegova žena - da li on ima olakšicu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Mužev brat je smrt", jer su ljudi već naviknuti na to i niko tome ne pridaje pažnju, pa se on osami sa ženom, i to može dovesti do grijeha. On nema nikakvu olakšicu, nego se pazite njega i njegovog boravka sa vašim ženama, ako ste ljubomorni.

Koristi hadisa:

(5888)

(249) – عن أبي موسى رضي الله عنه أن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «لَا نِكَاحَ إِلَّا بِوَالِيٍّ».

[صحيح] - [رواه أبو داود والترمذي وابن ماجه وأحمد]

(249) – Ebu Musa, radijallahu 'anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: "Nema braka bez staratelja." [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojašnjava nam da brak neće biti ispravan sve dok ga ne potvrdi staratelj žene prilikom njegovog zaključenja.

Koristi hadisa:

1. Staratelj je uslov ispravnosti braka. Prema tome, ukoliko bi neko sklopio brak bez staratelja, ili ako bi žena samu sebe udala, brak ne bi bio ispravan.
2. Staratelj žene je onaj koji joj je najbliži od muške rodbine. U skladu s tim, ne može joj biti staratelj neko dalji ukoliko postoji onaj ko joj je bliži.
3. Postoji nekoliko uslova staratelja: da je šerijatski obveznik, da je muškarac, da poznaje interese braka, da su iste vjere on i njegova šticećnica. Onaj ko ne ispunjava ove uslove, ne može biti staratelj u sklapanju bračnog ugovora.

(58066)

(250) – عن عائشة رضي الله عنها مرفوعاً: «أَيُّمَا امْرَأَةٍ نَكَحَتْ بِغَيْرِ إِذْنِ مَوَالِيهَا، فَنِكَاحُهَا بَاطِلٌ»، ثلاث مرات «فَإِنْ دَخَلَ بِهَا فَالْمَهْرُ لَهَا بِمَا أَصَابَ مِنْهَا، فَإِنْ تَشَاجَرُوا فَالسُّلْطَانُ وَلِيُّ مَنْ لَا وَلِيَ لَهُ». [صحيح] - [رواه أبو داود والترمذي وابن ماجه والدارمي وأحمد]

(250) – Aiša, radijallahu anha, veli da je Poslanik rekao: "Koja god se žena uda bez dozvole svoga staratelja, njen brak je ništavan." Ovo je ponovio tri puta. "A ukoliko je muž sa njom imao intimni odnos, dužan joj je dati mehr, budući da je imao užitak s njom. Ukoliko (među starateljima) dođe do spora, vladar je staratelj onome ko nema staratelja." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Ibn Madže - Hadis bilježi Tirmizi - Hadis bilježi Ebu Davud - Hadis bilježi imam Ahmed - Hadis bilježi Darimi]

Objašnjenje:

U ovom hadisu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uslovljava ispravnost braka dozvolom staratelja (velija), te kazuje da je brak ništavan ukoliko žena bez dozvole staratelja, samostalno stupi u brak. Ako se u ovakvom braku, koji je sklopljen bez dozvole, desi spolni odnos, supružnici se razdvajaju, a žena ima pravo na mehr zbog tog odnosa. Zatim je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, pojasnio da, kada se među starateljima desi spor u vezi sa sklapanjem braka, slučaj prelazi u ruke vladara, koji u toj situaciji postaje njen staratelj, te da je vladar staratelj onom ko staratelja nema.

Koristi hadisa:

(58067)

(251) – عن أبي هريرة، قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «ملعون من أتى امرأته في

دُبْرِهَا». [حسن] - [رواه أبو داود، والنسائي في السنن الكبرى، وأحمد]

(251) – Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: "Proklet je onaj ko spolno opći sa svojom ženom u analni otvor." [Hadis je hasen (dobar)] - [Hadis bilježi Nesai - Hadis bilježi Ebu Davud - Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

U ovom je hadisu izrečena golema prijetnja onome ko spolno opći sa svojom suprugom u analni otvor. Prijetnja se ogleda u tome da takva osoba bude udaljena od Allahove milosti. Ovaj hadis dokazuje da je snošaj u analni otvor veliki grijeh i da to nije dozvoljeno činiti.

Koristi hadisa:

(58090)

(252) – عن عقبه بن عامر رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «أَحَقُّ

الشُّرُوطِ أَنْ تُوفُوا بِهِ مَا اسْتَحَلَّتُمْ بِهِ الْفُرُوجَ». [صحيح] - [متفق عليه]

(252) – Prenosi se od 'Ukbe ibn 'Amira, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Najpreči uslovi koje morate ispoštovati su oni sa kojima ste dozvolili stidna mjesta." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam pojašnjava da su najpreči uslovi kojih se moramo pridržavati oni s kojima su nam supruge postale dozvoljene. Naime, to su dozvoljeni uslovi koje žena zahtijeva prilikom sklapanja bračnog ugovora.

Koristi hadisa:

1. Obavezno je ispuniti uslove na koje se obavezao jedan od supružnika izuzev uslova koji dozvoljavaju ono što je zabranjeno i obratno.
2. Najpreči su uslovi bračnog ugovora budući da se njime dozvoljava intima.
3. Velik je položaj braka u islamu s obzirom da se na ovakav način potvrđuje važnost njegovih uslova.

(6021)

(253) – عن عبد الله بن عمرو رضي الله عنهما أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «الدُّنْيَا

مَتَاعٌ، وَخَيْرُ مَتَاعِ الدُّنْيَا الْمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(253) – Od Abdullaha ibn 'Amra, radijallahu anhuma, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Dunjaluk je užitak, a najveći njegov užitak je dobra supruga." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik nam pojašnjava da ovaj svijet i ono što je na njemu predstavlja nešto s čime se ljudi služe jedan vremenski period, te će poslije to nestati. Najvredniji dunjalulučki užitak je dobra žena koja, kada ju muž pogleda, učini ga sretnim, kada joj naredi nešto, ona to izvrši, te kada je odsutan, ona čuva svoju čast i njegov imetak.

Koristi hadisa:

1. Dozvoljeno je koristiti se dunjalučkim dobrima koje je Allah dozvolio svojim robovima bez pretjerivanja.

2. Podsticaj na odabir dobre supruge jer će takva biti podrška svome mužu u pokornosti Gospodaru.
3. Najbolji dunjalučki užitak je onaj koji predstavlja pokornost Allahu ili čovjeku pomaže pokornost Allahu.

(5794)

(254) – عن جَرِيرِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: سَأَلْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ نَظْرِ الْفَعَّاءِ

فَقَالَ: «أَصْرِفْ بَصْرَكَ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(254) – Džerir, radijallahu 'anhu, kazuje: "Pitao sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o iznenadnom pogledu, na što mu je on odgovorio: 'Obori pogled!'" (Muslim) [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Džerir, radijallahu 'anhu, kazuje da je pitao Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o iznenadnom pogledu, koji nije ciljan, na što mu je on odgovorio: “Obori pogled!”, tj. okreni ga ili usmjeri ga lijevo ili desno kako ne bi imao grijeh zbog dužeg gledanja. Šerhu rijadi-s-salihin, Ibn Usejmin, 6/363.

Koristi hadisa:

(8902)

(255) – عن أنس بن مالك رضي الله عنه قال: «صَحَّى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِكَبْشَيْنِ أَمْلَحَيْنِ أَقْرَنَيْنِ ذَبَحَهُمَا بِيَدِهِ، وَسَمَّى وَكَبَّرَ وَوَضَعَ رِجْلَهُ عَلَى صِفَاحِهِمَا». [صحيح] - [متفق عليه]

(255) – Od Enesa b. Malika, radijallahu 'anhu, prenosi se da je kazao: "Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, prinio je kao žrtvu dva šarena, rogata ovna koji su uzeli treću godinu. Zaklao ih je svojeručno učeći Bismillu i donoseći Tekbir, stavljajući nogu na njihov bok." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Od pritrđenosti obaveze prinošenja žrtve je praksa Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, koji je uz svoj govor i stimulaciju praktično to radio koljući dva ovna koja su napunila dvije godine i ušla u treću, šareni sa bijelom i crnom bojom i svaki sa dva roga. Klao ih je svojeručno svojim plemenitim rukama jer je to veličanstven ibadet koji je izvršavao lično spominjući Božije Uzvišeno ime tom prilikom, da bi na taj način se postigao blagoslov i dobro, zatim je veličao Uzvišenog Allaha tekbirom i izdvajao ga Uzvišenog ibadetom pokazujući poniznost pred Uzvišenim. Pošto je kod klanja potrebno da bude najljepši način - da se pokaže milost prema životinji i da se brzo oslobodi duše - to je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, stavljao svoju plemenitu nogu na njegov bok da se manje vrte kod klanja inače bi to odužilo klanje i bilo vid mučenja životinje, a Uzvišeni je milostiv prema stvorenjima.

Koristi hadisa:

(2971)

(256) - عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «ما أسفل من الكعبين من الإزار ففي النار».

وعن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «إِزْرَةُ الْمُسْلِمِ إِلَى نِصْفِ السَّاقِ، وَلَا حَرَجَ - أَوْ لَا جُنَاحَ - فِيمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْكَعْبَيْنِ، فَمَا كَانَ أَسْفَلَ مِنَ الْكَعْبَيْنِ فَهُوَ فِي النَّارِ، وَمَنْ جَرَّ إِزَارَهُ بَطْرًا لَمْ يَنْظُرِ اللَّهُ إِلَيْهِ». [صحيحان] - [حديث أبي هريرة - رضي الله عنه البخاري رواه

حديث أبي سعيد - رضي الله عنه:- رواه أبو داود وابن ماجه وأحمد]

(256) – Od Ebu Hurejre, radijallahu 'anhu, se prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „Ono što je od odjeće (tj. od izara) ispod članaka je u Vatri.“ Ebu Se'id El-Hudri, radijallahu 'anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Plas̄t (ogrtač) muslimana treba biti do polovine potkoljenice. Nema grijeha ukoliko bude i duži od polovine potkoljenice, do nožnih članaka. Sve ispod toga će biti u Vatri. Ko spusti svoj plas̄t iz oholosti, Allah ga neće pogledati.“ [Hadis je sahih sa svoja dva lanca prenosilaca] - [Hadis bilježi Ibn Madže - Hadis bilježi imam Buhari - Hadis bilježi Ebu Davud - Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Pohvalno je da ogrtač vjernika bude do pola cjevanice, a nije sporno da odjeća doseže od pola cjevanice do članaka. Ono što je ispod nožnih članaka, biće kažnjeno. Allah Uzvišeni neće na Sudnjem danu pogledati onoga ko odjeću spušta iz oholosti kada mu od Allaha dolaze blagodati.

Koristi hadisa:

(4964)

(257) - عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي لَيْلَى أَنَّهُمْ كَانُوا عِنْدَ حُدَيْفَةَ، فَاسْتَسْقَى فَسَقَاهُ مُجُوسِيٌّ، فَلَمَّا وَضَعَ الْقَدَحَ فِي يَدِهِ رَمَاهُ بِهِ، وَقَالَ: لَوْلَا أَنِّي نَهَيْتُهُ غَيْرَ مَرَّةٍ وَلَا مَرَّتَيْنِ - كَأَنَّهُ يَقُولُ: لَمْ أَفْعَلْ هَذَا-، وَلَكِنِّي سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «لَا تَلْبَسُوا الْحَرِيرَ وَلَا الدِّيْبَاجَ، وَلَا تَشْرَبُوا فِي آنِيَةِ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ، وَلَا تَأْكُلُوا فِي صِحَافِهَا، فَإِنَّهَا لَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَلَنَا فِي الْآخِرَةِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(257) – Prenosi se od Abdur-Rahmana b. Ebi-Lejle da su bili kod Huzejfe, pa je on zatražio vode. Donio mu ju je vatropoklonik. Kada mu je stavio posudu u ruku, on ju je bacio rekavši: "Da mu to nisam već zabranjivao ne jedanput, ili dvaput..." kao da je želio reći: "Ne bih to uradio, ali sam čuo Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: 'Ne oblačite svilu i brokat, ne pijte iz zlatnog i srebrenog posuđa i ne jedite iz njihovih posuda; To je za njih na ovom svijetu, a vama na budućem.'" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Poslanik, s.a.v.s. zabranio je muškarcima da odijevaju bilo koju vrstu svile. Zabranio je i muškarcima i ženama da jedu i piju iz zlatnih i srebrenih posuda. Naglasio je da ovo na Sudnjem danu pripada samo vjernicima, jer su oni to ostavljali na ovome svijetu, iz pokornosti prema Allahu. Kada je riječ o nevjernicima, oni to neće imati na Sudnjem danu, jer su u tome uživali na ovome svijetu, čineći tako grijeh i iskazujući neposluh Allahu.

Koristi hadisa:

1. Muškarcima je zabranjeno nositi svilu i brokat, a onima koji to čine, iskazana je prijetnja žestokom kaznom.
2. Ženama je dozvoljeno da nose svilu i brokat.
3. Zabranjeno je jesti i piti iz zlatnih i srebrenih posuda, kako muškarcima, tako i ženama.

4. U predaji se navodi da je Huzejfe oštro reagovao, obrazlažući svoj postupak time da je dotičnog čovjeka više puta upozoravao na korištenje zlatnog i srebrnog posuđa, ali ovaj čovjek ga nije shvatio ozbiljno.

(2985)

(258) – عن علي رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: "رُفِعَ الْقَلَمُ عَنْ ثَلَاثَةٍ: عَنِ النَّائِمِ حَتَّى يَسْتَيْقِظَ، وَعَنِ الصَّبِيِّ حَتَّى يَحْتَلِمَ، وَعَنِ الْمَجْنُونِ حَتَّى يَعْقِلَ". [صحيح] - [رواه أبو داود والترمذي وابن ماجه وأحمد]

(258) – Alija radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: "Pero je podignuto od trojice: spavača dok se ne probudi, djeteta dok ne postane punoljetno i bezumnika dok mu se razum ne vrati." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Ibn Madže - Hadis bilježi Tirmizi - Hadis bilježi Ebu Davud - Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Ovaj hadis dokazuje da su malodobnost, san i ludilo uzroci čovjekove nesposobnosti da izvršava propisane obaveze i da se na njega odnose neka prava. Dakle, imajući u vidu ovo, malodobnik, spavač i bezumnik u tom stanju nisu šerijatski obveznici, i na njih se ne odnose naredbe i zabrane, što predstavlja vid Allahove milosti i dobrote prema njima. Ovo opravdanje, kada je u pitanju maloljetnik, nestaje kada postane punoljetan (spolno zreo); kada je u pitanju spavač, kada se probudi; kada je u pitanju bezumnik, kada mu se povrati razum.

Koristi hadisa:

(58148)

(259) – عن ابن عمر رضي الله عنهما: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنِ الْقَرْعِ.

[صحيح] - [متفق عليه]

(259) – Od Ibn-Omera, radijallahu anhuma, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio el-kaze' (brijanje jednog dijela glave). [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio je da se obrije jedan dio glave, a da drugi ostane neobrijan.

Ova zabrana se odnosi na sve muškarce, bili mladi ili stari. Što se tiče žena, njima je zabranjeno da obriju glavu.

Koristi hadisa:

1. Šerijat vodi računa o izgledu čovjeka.

(8914)

(260) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول:

«الْحَلْفُ مَنْفَقَةٌ لِلسَّلْعَةِ، مَمْحَقَةٌ لِلْكَسْبِ». [صحيح] - [متفق عليه، وهذا لفظ أبي داود]

(260) – Ebu Hurejra, radijallahu anhu, veli da je čuo Božijeg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, gdje govori: "Zakletva koristi u prodaji robe, ali se njome uklanja beričet zarade." [Vjerodostojan] - [Hadis je muttefekun alejh, a ovo je verzija imama Ebu Davuda]

Objašnjenje:

Ovaj hadis sadrži upozorenje u vezi sa zaklinjanjem prilikom kupoprodaje. Naime, prodavac se može lažno zakleti, kako bi prodao robu, a kupac će mu, upravo zbog zakletve, povjerovati. Eto zbog čega Uzvišeni Allah ne da blagoslov u takvoj trgovini. Štaviše, ponekad takav čovjek izgubi i glavnicu imetka. Blagoslov se ne može postići

činjenjem onog što je zabranjeno. Često zaklinje nije u skladu s veličanjem Gospodara svjetova, to je oprečno tevidu.

Koristi hadisa:

(5936)

(261) – عن ابن عمر رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «أَحْمُوا الشَّوَارِبَ وَأَعْفُوا اللَّحَى». [صحيح] - [متفق عليه]

(261) – Od Ibn Omera, radijallahu anhuma, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: "Skraćujte brkove i puštajte bradu." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naređuje da se brkovi skraćuju i da se nipošto ne puštaju dugi.

S druge strane, naređuje nam i da puštamo bradu.

Koristi hadisa:

1. Zabranjeno je brijati bradu.

(3279)

(262) – عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «لَا يَنْظُرُ الرَّجُلُ إِلَى عَوْرَةِ الرَّجُلِ، وَلَا الْمَرْأَةُ إِلَى عَوْرَةِ الْمَرْأَةِ، وَلَا يُفْضِي الرَّجُلُ إِلَى الرَّجُلِ فِي تَوْبٍ وَاحِدٍ، وَلَا تُفْضِي الْمَرْأَةُ إِلَى الْمَرْأَةِ فِي التَّوْبِ الْوَاحِدِ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(262) – Od Ebu Seida el-Hudrija, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Neka muškarac ne gleda u stidni dio tijela drugog muškarca, a neka ni žena ne gleda stidni dio tijela druge žene. Neka muškarac ne liježe sa drugim muškarcem pod istim pokrivačem, a neka ni žena ne liježe sa drugom pod istim pokrivačem." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u ovom hadisu zabranjuje da muškarac gleda u stidno mjesto drugog muškarca, te da žena gleda u stidno mjesto druge žene.

Stidno mjesto predstavlja svaki dio tijela od kojeg se čovjek stidi da mu se pred drugima pokaže. Kod muškarca to je između pupka i koljena. Što se tiče žena, cijelo njeno tijelo je stidno mjesto prema muškarcima koji su joj strani. A ako se radi o drugim ženama i muškarcima koji su joj mahremi, žena smije da pokazuje onoliko koliko inače pokazuje prilikom boravka u kući.

Na koncu, Allahov Poslanik zabranio je da dvojica golih muškaraca idu pod isti pokrivač, a isto to važi i za žene. To je zabranjeno jer može dovesti da jedno drugom dodiruju stidna mjesta. Dodirivanje tuđeg avreta je zabranjeno kao i gledanje u njega, s tim što je dodirivanje gore jer može prouzrokovati veću štetu.

Koristi hadisa:

1. Zabranjeno je gledati u stidna mjesta drugih ljudi izuzev supružnika.

2. Islam nastoji da muslimanska zajednica bude čista i zatvara sve puteve koji vode u nemoral.
3. Dozvoljeno je gledati u stidna mjesta kada za tim postoji opravdan razlog poput liječenja. Međutim, i u tom slučaju to ne smije biti sa strašću.
4. Muslimanu je naređeno da pokriva svoja, te da obara pogled od tuđih stidnih mjesta.
5. U hadisu se konkretno spominje zabrana gledanja muškaraca u muškarce i žena u žene uslijed toga što među njima postoji veća mogućnost da će se gledati u zabranjeno i da će se stidna mjesta otkrivati.

(8904)

(263) - عن عبد الله بن عمرو رضي الله عنهما قال: لَمْ يَكُنِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاحِشًا وَلَا مُتَفَحِّشًا، وَكَانَ يَقُولُ: «إِنَّ مِنْ خِيَارِكُمْ أَحْسَنَكُمْ أَخْلَاقًا». [صحيح] - [متفق عليه]

(263) – Abdullah ibn Amr, radijallahu 'anhuma, je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije bio razvratan niti bestidan, govorio je: 'Najbolji od vas su oni koji imaju najljepše karakterne osobine.'" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije izgovarao razvratne riječi niti se bestidno ponašao. To mu nikada nije bila ni namjera, budući da ga je krasio izuzetno lijep moral.

Naime, on je govorio da su najbolji kod Allaha oni koji imaju najljepše karakterne osobine, tako što čine dobra djela, što su prema ljudima ljubazni, što suzbijaju neprijatnosti i tako što su na uznemiravanjima strpljivi.

Koristi hadisa:

1. Na vjerniku je da izbjegava loš govor i nevaljale postupke.
2. Lijep li je karakter Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Od njega smo mogli čuti samo lijep govor i vidjeti kako čini dobra djela.
3. Lijep karakter je izuzetna poljana za natjecanje. Ko u tome pretekne druge, biće od najboljih vjernika.

(5803)

(264) – عن عائشة رضي الله عنها قالت: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: «إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَيُدْرِكُ بِحُسْنِ خُلُقِهِ دَرَجَةَ الصَّائِمِ الْقَائِمِ». [صحيح بشواهده] - [رواه أبو داود وأحمد]

(264) – Od Aiše, radijallahu anha, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „Vjernik sa lijepim ponašanjem dostiže stepene onoga ko stalno posti i klanja." [Hadis je sahih - ispravan zbog drugih predaja (ševahid)] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik nam pojašnjava da se lijepim ponašanjem čovjek uspinje na stepen onoga ko konstantno posti i noću klanja, a to lijepo ponašanje se može sažeti u sljedećem: činjenje dobra, lijep govor, srdačnost, suzdržavanje od nanošenja štete i strpljivost sa ljudima.

Koristi hadisa:

1. Islam mnogo vodi računa o lijepom i profinjenom ponašanju.
2. Vrijednost lijepog ponašanja. Rob može da dostigne stepen onoga ko redovno posti i klanja lijepim karakterom.
3. Post danju i klanjanje noću su dva veličanstvena djela koja su teška ljudima. Međutim, onaj ko ima lijep karakter dostiže

njihov stepen jer i on mora da uloži ogroman napor kako bi svoj karakter dotjerao i uljepšao.

(5799)

(265) - عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا، وَخَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِنِسَائِهِمْ». [حسن] - [رواه أبو داود والترمذي وأحمد]

(265) – Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Vjernici sa najpotpunijim vjerovanjem su oni koji imaju najljepše ponašanje, a najbolji od vas su oni koji se najbolje ophode prema svojim ženama." [Hadis je hasen (dobar)] - □

Objašnjenje:

Allahov Poslanik nas obavještava da vjernici koji imaju najljepše ponašanje, oni imaju najpotpunije vjerovanje. To se ogleda kroz konstantnu vedrinu lica, činjenje dobrih djela, lijep govor i suzdržavanje od činjenja neprijatnosti drugima.

Pored toga, najbolji vjernici su oni koji se najbolje ponašaju prema ženama, bile one njihove supruge, kćerke, sestre ili rodice. One su najpreče da se prema njima lijepo ponaša.

Koristi hadisa:

1. Vrijednost lijepog ponašanja i pojašnjenje da je ono dio imana.
2. Činjenje djela je od imana, te se, prema tome, iman povećava ili smanjuje.
3. Islam odaje počast ženama i podstiče na činjenje dobročinstva prema njima.

(266) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: سئل رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ أَكْثَرِ مَا يُدْخِلُ النَّاسَ الْجَنَّةَ، فَقَالَ: «تَقْوَى اللَّهِ وَحَسَنُ الْخُلُقِ»، وَسُئِلَ عَنْ أَكْثَرِ مَا يُدْخِلُ النَّاسَ النَّارَ فَقَالَ: «النَّمُّ وَالْفَرْجُ». [حسن صحيح] - [رواه الترمذي وابن ماجه وأحمد]

(266) – Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, upitan: “Šta će ljude najviše uvesti u Džennet?” 'Bogobožnost i lijepo ponašanje', odgovorio je. 'A šta će ljude najviše uvesti u Vatru?' 'Jezik i spolni organ', odgovori Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem." [Hadis je hasen sahih] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam pojašnjava šta će to najviše ljude uvesti u Džennet, pa je spomenuo dva razloga:

bogobožnost i lijepo ponašanje.

Bogobožnost označava da čovjek stavi pregradu između sebe i Allahove kazne, a to će postići tako što će raditi ono što mu je naređeno i kloniti se onoga što mu je zabranjeno.

Lijepo ponašanje obuhvata mnogo karakteristika među kojima su: vedro lice prilikom susreta sa drugima, činjenje dobročinstva i otklanjanje neprijatnosti od drugih.

S druge strane, najviše što ljude uvodi u Džehennem su također dva razloga:

jezik i spolni organ.

Grijesi koji se mogu počinuti jezikom su: laž, ogovaranje, prenošenje tuđih riječi kako bi se pokvarili međuljudski odnosi i tako dalje.

Grijesi koji se mogu počinuti spolnim organom su: blud, homoseksualizam i tako dalje.

Koristi hadisa:

1. Ulazak u Džennet ima svoje uzroke koji se tiču Uzvišenog Allaha, među kojima se ističe bogobožnost. Usto, on ima svoje uzroke koji se tiču ljudi, među kojima je lijepo ponašanje.
2. Opasnosti jezika su brojne i on može biti uzrok da čovjek završi u Džehennemu.
3. Strasti i razvrat su također opasni za čovjeka budući da se najviše ulazi u Džehennem upravo zbog njih.

(5476)

(267) – عن أنس بن مالك رضي الله عنه قال: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحْسَنَ

النَّاسِ خُلُقًا. [صحيح] - [متفق عليه]

(267) – Od Enesa b. Malika, Allah sa njim bio zadovoljan, prenosi se da je kazao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, imao je najljepše ponašanje." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik je imao najsavršenije karakterne osobine. On prednjači u svim njegovim vidovima kao što su: lijep govor, činjenje dobra, ljubaznost, suzdržavanje od nanošenja neprijatnosti drugima i tolerisanje tuđih prijestupa.

Koristi hadisa:

1. Potpunost karaktera Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.
2. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je nama najbolji uzor u karakternim osobinama.

3. Podsticaj na slijeđenje Allahovog Poslanika u karakternim osobinama.

(6180)

(268) – قال سعد بن هشام بن عامر - عندما دخل على عائشة رضي الله عنها-: يَا أُمَّ الْمُؤْمِنِينَ، أَنْبِئِي عَن خُلُقِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَتْ: أَلَسْتُ تَقْرَأُ الْقُرْآنَ؟ قُلْتُ: بَلَى، قَالَتْ: فَإِنَّ خُلُقَ نَبِيِّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ الْقُرْآنَ. [صحيح] - [رواه مسلم في جملة حديث طويل]

(268) – Sa'd ibn Hišam ibn Amir je kazao, kada je ušao kod Aiše, radijallahu anha: „Majko pravovjernih, kaži mi nešto o moralu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem!" Ona će na to: „Zar ne učiš Kur'an?" „Učim", odgovori on. „Njegov moral je bio Kur'an", uzvрати mu ona. [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Aiša, radijallahu anha, je bila upitana o moralu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa je dala jezgrovit odgovor. Uputila je onoga ko ju je pitao na Kur'an, kazavši da je moral Allahovog Poslanika bio oličenje Kur'ana. Ono što Kur'an naredi, po tome Poslanik postupi, ono što zabrani, toga se kloni. Dakle, cjelokupna njegova praksa bila je zasnovana na Kur'anu.

Koristi hadisa:

1. Podsticaj na slijeđenje Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u tome što je on svoje ponašanje okitio Kur'anom.
2. Pohvala morala Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, budući da se on zasnivao na Objavi.
3. Kur'an je izvor plemenitog morala i lijepog karaktera.

4. Moral/ponašanje u islamu obuhvata cijelu vjeru tako što se naredene stvari izvršavaju, a zabranjene ostavljaju.

(8265)

(269) – عن عائشة رضي الله عنها قالت: «كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يعجبه التيمُّنُ في تَنَعُّلِهِ، وَتَرْجُلِهِ، وَطُهُورِهِ، وَفِي شَأْنِهِ كُلِّهِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(269) – Aiša, radijallahu anha, kazivaše: "Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, davao je prednost desnoj strani onoliko koliko je mogao kad se radi o čišćenju, obuvanju, češljanju i u svim drugim stvarima." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Aiša veli da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, volio davati prednost desnoj strani prilikom oblačenja odjeće, češljanja kose, čišćenja od nečistoće i u svim drugim poslovima koji spadaju u spomenutu vrstu, poput oblačenja košulje, gaća, lijeganja, jedenja, pijanja i sl. Sve je ovo bilo vid iskazivanja počasti desnoj strani nad lijevom. Kada su u pitanju ružni i prljavi poslovi, treba dati prednost lijevoj strani. Zbog toga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio da se nakon nužde čisti desnom rukom, da se desnom rukom dotiče spolni organ, jer je desna ruka za čiste stvari, dok je lijeva za ostalo.

Koristi hadisa:

(3018)

(270) – عن شداد بن أوس رضي الله عنه قال: ثُنْتَانِ حَفِظْتُهُمَا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْإِحْسَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ، فَإِذَا قَتَلْتُمْ فَأَحْسِنُوا الْقِتْلَةَ، وَإِذَا دَبَّحْتُمْ فَأَحْسِنُوا الدَّبْحَ، وَلْيَجِدْ أَحَدُكُمْ شَفْرَتَهُ، فَلْيُرِحْ ذَبِيحَتَهُ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(270) – Šeddad bin Evs, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: Dvoje sam zapamtio od Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem: "Uzvišeni Allah je propisao obzir (dobročinstvo) i lijep postupak prema svemu. Pa i kad ubijate, ubijajte na lijep način, a kad koljete, koljite na lijep način. Neka svaki od vas naoštri nož i neka sa životinjom koju će klati obzirno postupi." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam skreće pažnju da nam je Uzvišeni Allah naredio dobročinstvo prema svemu. To se dobročinstvo može odnositi i na Allaha tako što ćemo Mu na najbolji načini činiti ibadet, a može se odnositi i na stvorenja tako što ćemo im pružati dobro i od njih otklanjati štetu. Između ostalog, u dobročinstvo spada i izvršenje ubistva i klanja na najbolji način.

Dakle, na najbolji način je propisano izvršiti ubistvo prilikom odmazde tako što ćemo zločinca lišiti života na najlakši i najefikasniji način.

Osim toga, dobročinstvo je propisano i prilikom klanja životinja tako što nećemo pred životinjom oštriti predmet s kojim je želimo zaklati. Također, nećemo klati životinju pred drugim životinjama.

Koristi hadisa:

1. Allahova milost i dobrota prema stvorenjima.
2. Izvršenje ubistva i klanja na najbolji propisani način.
3. Naš šerijat je potpun i sadrži svako dobro. U to spada i iskazivanje milosti prema životinjama.

4. Zabranjeno je unakazivati čovjeka nakon što je pogubljen.
5. Zabranjeno je sve što dovodi do patnje životinja.

(4319)

(271) – عن عبد الله بن عمرو رضي الله عنهما قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «إِنَّ الْمُسْطَيْبِينَ عِنْدَ اللَّهِ عَلَى مَتَابِرٍ مِنْ نُورٍ، عَنْ يَمِينِ الرَّحْمَنِ عَزَّ وَجَلَّ، وَكَلْتَا يَدَيْهِ يَمِينٌ، الَّذِينَ يَعْدِلُونَ فِي حُكْمِهِمْ وَأَهْلِيهِمْ وَمَا وَلَّوْا». [صحيح] - [رواه مسلم]

(271) – Od Abdullaha ibn 'Amra, radijallahu anhuma, se prenosi da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Zaista su pravedni kod Allaha na minberima od svjetlosti; pored desne ruke Milostivog, a obje su Njegove ruke desnice. To su oni koji su pravedni u svojim presudama, prema svojim obiteljima i onome što im je dato u namjesništvo (na upravu)." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas u ovom hadisu obavještava da oni koji sude pravedno među ljudima i u svojoj porodici, oni će sjediti na uzvišenim mjestima stvorenim od svjetlosti. Na taj način, Allah će im ukazati počast na Sudnjem danu. Ova uzvišena mjesta će se nalaziti kraj desne ruke Milostivog, a obje Njegove ruke su desnice.

Koristi hadisa:

1. Vrijednost pravednosti i podsticaj na nju.
2. Pravda obuhvata sve aspekte upravljanja i donošenja presude među ljudima, čak i prema ženama, djeci i tako dalje.
3. Visoki položaj onih koji su bili pravedni na Sudnjem danu.

4. Različiti su stepeni onih koji vjeruju na Sudnjem danu. Svako će dobiti mjesto koje mu pripada shodno njegovim djelima.
5. Podsticanje na dobra djela jedna je od metoda islamskog misionarstva.

(4935)

(272) – عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ، مَنْ ضَارَّ ضَرَّهُ اللَّهُ، وَمَنْ شَاقَّ شَقَّ اللَّهُ عَلَيْهِ». [صحيح بشواهده] - [رواه الدارقطني]

(272) – Od Ebu Seida el-Hudrija, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Ne smije se nanositi šteta, niti na nanesenu štetu štetom uzvraćati. Ko bude drugome nanosio štetu, Allah će njemu nanijeti štetu; a ko drugome bude otežavao, Allah će njemu otežati." [Hadis je sahih - ispravan zbog drugih predaja (ševahid)] - [Hadis bilježi Darekutni]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam u ovom hadisu pojašnjava da nam je obaveza da otklanjamo štetu u bilo kojem obliku i od nas samih, a i od drugih. Dakle, nije dozvoljeno bilo kome da samome sebi ili nekome drugom štetu nanese.

Osim toga, nije dozvoljeno da se štetom na štetu uzvraća budući da se sa njom ona ne može otkloniti. Izuzetak iz ovog pravila je kada se treba izvršiti odmazda bez prekoračivanja granice.

Zatim nam je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, skrenuo pažnju da će šteta zadesiti onoga ko drugima štetu nanosi, te da će poteškoća savladati onoga ko ju drugima pričinjava.

Koristi hadisa:

1. Zabranjeno je uzvratiti nekome više od iste mjere.

2. Allah Svojim robovima nije propisao ništa što im nanosi štetu.
3. Zabranjeno je drugima nanijeti štetu svejedno bilo to govorom, djelom ili izbjegavanjem odgovornosti.
4. Čovjek će imati nagradu ili kaznu shodno svojim djelima. Naime, u hadisu stoji: "Ko bude drugome nanosio štetu, Allah će njemu nanijeti štetu; a ko drugome bude otežavao, Allah će njemu otežati."
5. Šerijatsko pravilo glasi: "Štetu je potrebno ukloniti." Dakle, sa šerijatske strane nije prihvatljivo da se šteta bilo kome nanosi.

(4711)

(273) - عَنْ أَبِي مُوسَى رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِنَّمَا مَثَلُ الْجَلِيسِ الصَّالِحِ وَالْجَلِيسِ السَّوِّءِ كَحَامِلِ الْمَسْكِ وَنَافِخِ الْكَبِيرِ، فَحَامِلُ الْمَسْكِ: إِمَّا أَنْ يُحْدِثَكَ، وَإِمَّا أَنْ تَبْتَاعَ مِنْهُ، وَإِمَّا أَنْ تَجِدَ مِنْهُ رِيحًا طَيِّبَةً، وَنَافِخُ الْكَبِيرِ: إِمَّا أَنْ يُحْرِقَ ثِيَابَكَ، وَإِمَّا أَنْ تَجِدَ رِيحًا خَبِيثَةً». [صحيح] - [متفق عليه]

(273) – Ebu Musa El-Ešari, radijallahu 'anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: "Primjer dobrog i lošeg druga je kao primjer prodavca miska (mirisa) i onoga koji puše u kovački mijeh; prodavac miska ili će ti ga pokloniti, ili ćeš ga od njega kupiti, ili ćeš barem od njega osjetiti lijep miris, a onaj koji puše u kovački mijeh ili će ti spaliti odjeću, ili ćeš od njega osjetiti ružan miris." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ovdje navodi dva primjera ljudi:

Prvi: Dobar i iskren drug koji nam pomaže da postignemo Allahovo zadovoljstvo i da Mu budemo pokorni. On je poput prodavača mirisa: ili će ti ga pokloniti, ili ćeš ga od njega kupiti, ili ćeš barem od njega osjetiti lijep miris.

Drugi: Loš drug koji odvraća od Allahovog puta i pomaže u zlu, te koji i sam čini zlo. Takav je kao onaj koji puše u kovački mijeh: ili će ti spaliti odjeću ili ćeš od njega osjetiti neugodan miris.

Koristi hadisa:

1. Hadisom se ukazuje na dozvolu navođenja primjera kako bi se slušaocu približilo značenje.
2. Hadis nas podstiče na druženje sa dobrim ljudima, a odvraća nas od nevaljalog društva.

(3127)

(274) – عن أبي هريرة رضي الله عنه: أَنَّ رَجُلًا قَالَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَوْصِنِي، قَالَ: «لَا تَغْضَبُ» فَرَدَّدَ مِرَارًا قَالَ: «لَا تَغْضَبُ». [صحيح] - [رواه البخاري]

(274) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je neki čovjek rekao Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem: "Oporuči mi!" Poslanik mu reče: "Ne ljuti se!" Ovaj čovjek je još nekoliko puta ponovio isto pitanje, a poslanik mu je svaki put isto odgovarao: 'Ne ljuti se'. [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Jedan ashab je zatražio od Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da ga uputi na nešto što će mu koristiti, pa mu je naredio da se ne upušta u ono što će mu izazvati ljutnju, te da ne reaguje u skladu sa ljutnjom ukoliko se već naljuti. Dakle, nemoj nikoga udariti niti uvrijediti ako se naljutiš, već savladaj srdžbu.

Nekoliko je puta čovjek iskazao istu želju govoreći: "Oporuči mi!", a Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, mu je svaki put isto kazao: "Ne ljuti se!"

Koristi hadisa:

1. Upozorenje na srdžbu i na ono što do nje dovodi. Svo zlo je sabrano u srdžbi, a u njenom izbjegavanju je svo dobro.
2. Ispoljavanje srdžbe radi Allaha kada se Njegove granice pređu je pohvalna vrsta srdžbe.
3. Bitno je ponoviti određeni govor više puta kada je to potrebno, kako bi ga slušalac bolje shvatio i bio svjestan važnosti tog govora.
4. Vrijednost savjetovanja sa učenim.

(4709)

(275) – عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «لَيْسَ الشَّدِيدُ

بِالصَّرْعَةِ، إِنَّمَا الشَّدِيدُ الَّذِي يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْعُضْبِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(275) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Nije jak onaj koji pobjeđuje ljude svojom snagom, već je jak onaj koji kontroliše sebe u ljutnji." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

U ovom hadisu, Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam pojašnjava da tjelesna snaga nije prava i istinska snaga. Naprotiv, prava snaga se ogleda u tome da čovjek suzbija svoju ljutnju, budući da to ukazuje da je on u stanju kontrolisati samoga sebe i na taj način savladati šejtana.

Koristi hadisa:

1. Blagost i razborito ponašanje prilikom ljutnje je jako pohvalno i to je dobro djelo na koje islam podstiče.
2. Borba protiv samoga sebe prilikom srdžbe je teža od borbe protiv neprijatelja.
3. Islam mijenja džahilijetsko rezonovanje prave snage. Ona se zapravo manifestuje u tom plemenitom postupanju kada čovjek pokaže svoju snagu pri savladavanju samoga sebe.
4. Potrebno je udaljiti se od svega onoga što izaziva srdžbu s obzirom da se zbog nje može pričiniti šteta kako pojedincu, tako i društvu.

(5351)

(276) – عن عبد الله بن عمر رضي الله عنهما قال: سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلًا يَعْظُ أَخَاهُ فِي الْحَيَاءِ، فَقَالَ: «الْحَيَاءُ مِنَ الْإِيمَانِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(276) – Ibn Omer, radijallahu anhuma, navodi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, čuo jednog čovjeka koji je savjetovao svoga brata po pitanju stida pa mu je Poslanik rekao: "Stid je, uistinu, dio vjerovanja." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Jednom prilikom, Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je čuo nekog čovjeka kako kori drugog uslijed prevelikog stida, pa mu je Poslanik skrenuo pažnju na to da je stid dio vjerovanja i da on može samo dobro donijeti.

Stid je osobina koja čovjeka navodi da čini dobra djela i da se kloni loših.

Koristi hadisa:

1. Ono što te sprečava od dobra, to nije pohvalni stid, već je to slabost i kukavičluk.
2. Stid od Allaha Uzvišenog navodi na činjenje dobrih djela i ostavljanje loših.
3. Stid od stvorenja biva tako što se poštuju, tako što im se priznaje mjesto koje im pripada i tako što se pred njima klonimo svega što je u običaju neprihvatljivo.

(5478)

(277) – عن المقدم بن معدي كرب رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «إِذَا أَحَبَّ الرَّجُلُ أَخَاهُ فَلْيُخْبِرْهُ أَنَّهُ يُحِبُّهُ». [صحيح] - [رواه أبو داود والترمذي والنسائي في السنن الكبرى وأحمد]

(277) – Mikdad b. Ma'di Jekrib, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Kada neko od vas zavoli svoga brata, neka mu to kaže." [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je objasnio jedan razlog koji jača odnos među vjernicima i širi ljubav među njima, a to je da ako neko voli svog brata, treba mu reći da ga voli.

Koristi hadisa:

1. Vrijednost iskrene ljubavi u ime Allaha Uzvišenog, bez ovosvjetskih interesa, je ogromna.
2. Preporučljivo je obavijestiti osobu da je volimo radi Allaha kako bi se ljubav i bliskost povećali.

3. Širenje ljubavi među vjernicima jača bratstvo u vjeri i održava zajednicu od raspadanja i podjela.

(3017)

(278) – عن جابر بن عبد الله رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «كُلُّ

مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ». [صحيح] - [رواه البخاري من حديث جابر، ورواه مسلم من حديث حذيفة]

(278) – Od Džabira bin Abdullaha, radijallahu anhumu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Svako dobro djelo je sadaka." [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam skreće pozornost da se sadaka ogleda u svakom dobrom djelu koje se čini drugima, svejedno bilo putem govora ili djela.

Koristi hadisa:

1. Sadaka se ne odnosi samo na imetak kojeg čovjek udjeljuje. Naprotiv, ona se odnosi na svako dobro djelo koje se čini drugima.
2. U ovom hadisu se podstiče na činjenje dobrih djela drugima.
3. Ne treba potcjenjivati ni jedno dobro djelo, pa makar izgledalo i neznatno.

(5346)

(279) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «كُلُّ سُلَامَى مِنَ النَّاسِ عَلَيْهِ صَدَقَةٌ، كُلَّ يَوْمٍ تَطْلُعُ فِيهِ الشَّمْسُ يَعْدِلُ بَيْنَ الْإِثْنَيْنِ صَدَقَةً، وَيُعِينُ الرَّجُلَ عَلَى دَابَّتِهِ فَيَحْمِلُ عَلَيْهَا أَوْ يَرْفَعُ عَلَيْهَا مَتَاعَهُ صَدَقَةً، وَالْكَلِمَةُ الطَّيِّبَةُ صَدَقَةٌ، وَكُلُّ خُطْوَةٍ يَخْطُوهَا إِلَى الصَّلَاةِ صَدَقَةٌ، وَيَمِيطُ الْأَذَى عَنِ الطَّرِيقِ صَدَقَةٌ». [صحيح] - [متفق عليه]

(279) – Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Svakog dana čovjek je dužan podijeliti sadaku za svaki zglob svoga tijela: da pravedno presudiš između dvojice je sadaka, pomoći čovjeku da uzjaše jahalicu, i pomoći mu da na nju natovari teret je sadaka, lijepa riječ je sadaka, svaki korak prema džamiji ubraja se u sadaku, i uklanjanje s puta onoga što smeta prolaznicima jest sadaka." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, pojašnjava da svaki punoljetni musliman svakog dana treba dati sadaku za svaki zglob u njegovom tijelu kao dobrovoljni čin zahvalnosti Allahu Uzvišenom na zdravlju i zato što mu je podario zglobove kojima može obavljati različite pokrete poput savijanja i ispravljanja. U hadisu je pojašnjeno da je sadaka svaki oblik dobročinstva i da nije ograničena samo na davanje imetka. Primjeri tome su sljedeći: Sadaka je popraviti odnos među zavađenima; sadaka je pomoći onome ko nije u stanju da se popne na jahalicu, ili da natovari stvari; sadaka je svaka lijepa riječ poput: zikra, dove, selama i tome slično; sadaka je svaki korak kojim se korača s ciljem obavljanja namaza; te je i sadaka da se ukloni s puta sve što smeta prolaznicima.

Koristi hadisa:

1. Sastav kostiju čovjeka i njihova očuvanost predstavljaju neke od najvećih blagodati koje mu je Allah Uzvišeni podario. Svaka od tih kostiju zahtijeva posebnu sadaku kao izraz zahvalnosti kako bi se na toj blagodati potpuno zahvalili.

(280) - عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي -صلى الله عليه وآله وسلم- قال: «مَنْ نَقَسَ عن مؤمنٍ كُرْبَةً من كُرْبِ الدُّنْيَا نَقَسَ اللهُ عنه كُرْبَةً من كُرْبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ يَسَّرَ على مُعْسِرٍ يَسَّرَ اللهُ عليه في الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللهُ في الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَاللَّهُ في عَوْنِ الْعَبْدِ ما كَانَ الْعَبْدُ في عَوْنِ أَخِيهِ، وَمَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَتَمَسَّ فِيهِ عِلْمًا سَهَّلَ اللهُ له به طَرِيقًا إلى الْجَنَّةِ، وما اجْتَمَعَ قَوْمٌ في بَيْتٍ من بِيوتِ اللهِ يَتْلُونَ كِتَابَ اللهِ وَيَتَدَارَسُونَهُ بَيْنَهُمْ إلا نَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ وَعَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَةُ وَحَقَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ، وَذَكَرَهُمُ اللهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ، وَمَنْ بَطَأَ به عَمَلُهُ لم يُسْرِعْ به نَسَبُهُ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(280) – Ebu Hurejre, radijallahu 'anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko otkloni vjerniku jednu od njegovih dunjalučkih nevolja, Allah će otkloniti jednu od njegovih nedaća na Sudnjem danu. Ko olakša svome dužniku (time što će mu odgoditi rok, ili mu oprostiti), Allah će njemu olakšati i na dunjaluku i na Ahiretu. Ko pokrije (nevaljalštine) jednog muslimana, Allah će njega pokriti i na dunjaluku i na Ahiretu. Allah je u pomoći Svome robu, sve dok je on u pomoći svome bratu. Ko krene na put tražeći nauku, Allah će mu tim njegovim putem olakšati put u Džennet. Kad god se sakupe ljudi u kući Allahovoj (džamiji), radi učenja Kur'ana, i njegovog zajedničkog proučavanja, Allah na njih spusti smirenost i prekrije ih svojim rahmetom, meleki ih okruže i Allah ih spominje, ponoseći se njima, među svojim najbližim (najodabranijim) stvorenjima. A onoga koji zakaže u svojim djelima, neće spasiti njegovo porijeklo."

[Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Iz ovog hadisa vidimo, da onaj ko otkloni neku nevolju od muslimana, ili olakša svom dužniku vraćanje duga, ili sakrije neku grešku ili propust drugog muslimana, Allah subhanehu ve teala, će ga nagraditi shodno vrsti njegovog djela. Doista je Allah u pomoći yom robu, učvršćujući ga (dajući mu uspjeha) u dunjalučkim i ahiretskim

stvarima, sve dok on pomaže svoga brata muslimana u stvarima koje su mu teške. Onaj ko krene putem sticanja znanja, bilo da korača prema mjestu na kojem se spominje Allah i stiče znanje, ili da preduzima radnje da stekne znanje kao što je ponavljanje, razmišljanje, razumjevanje onoga što uči od korisnih nauka i slično tome, sa iskrenim nijjetom, Allah će ga učvrstiti na tom korisnom znanju koje vodi u Džennet. Oni koji se sakupe u nekoj od Allahovih kuća da bi učili i izučavali Kur'an, Allah, subhanehu ve teala, im daje smirenost, spušta na njih svoju milost, sa njima su prisutni meleci, i Allah, subhanehu ve teala, ih hvali među svojim najodabranijim stvorenjima. Čovjekov ugled (kod Allaha) stiče se činjenjem dobrih djela, a ne porijeklom.

Koristi hadisa:

(4801)

(281) - عَنْ أَبِي بَرزَةَ الْأَسْلَمِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا تَزُولُ قَدَمَا عَبْدٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ عَمَلِهِ فِيمَا أُنْفَاهُ، وَعَنْ عِلْمِهِ فِيمَا فَعَلَ، وَعَنْ مَالِهِ مِنْ أَيْنَ اكْتَسَبَهُ وَفِيمَ أَنْفَقَهُ، وَعَنْ جِسْمِهِ فِيمَا أَبْلَاهُ». [صحيح] - [رواه الترمذي]

(281) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Neće se pokrenuti stopala Allahovog roba na Sudnjem danu sve dok ne bude pitan o četiri stvari: o svom životu – u čemu ga je proveo, o svom znanju – da li je radio po njemu, o svom imetku – kako ga je stekao i u šta ga je potrošio i o svom tijelu, kako ga je koristio." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Tirmizi]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam skreće pažnju da niko neće preći stadij obračuna na Sudnjem danu do Dženneta ili Džehennema, sve dok ne bude upitan o nekoliko stvari.

Prva: o životu u čemu ga je proveo?

Druga: o znanju da li ga je stjecao radi Allaha, da li je radio po njemu i da li ga je dostavio drugima?

Treća: o imetku da li ga je stekao na dozvoljen način ili ne? I kako ga je potrošio, da li u ono čime je Uzvišeni zadovoljan ili ne?

Četvrta: o tijelu, snazi, zdravlju i mladosti, kako ih je iskoristio?

Koristi hadisa:

1. U ovom hadisu zapažamo podsticaj da iskoristimo život u ono čime je Uzvišeni zadovoljan.
2. Allahove blagodati prema Njegovim robovima su mnogobrojne. On će ih pitati za blagodati kojima su se koristili, pa neka ih koriste u onome čime je On zadovoljan.

(4950)

(282) – عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «السَّاعِي عَلَى الْأَرْمَلَةِ وَالْمِسْكِينِ، كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، أَوْ الْقَائِمِ اللَّيْلِ الصَّائِمِ النَّهَارَ». [صحيح] - [متفق عليه]

(282) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Ko se bude starao o udovicama i siromašnima, biće poput borca na Allahovom putu, i biće poput onoga koji noću klanja, a danju posti." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, salallahu alejhi ve sellem, nas obavještava da onaj ko se brine o ženi čiji je muž preselio, koja nema nikoga da se založi za njene interese, te onaj ko se brine o siromahu, udjeljujući na njih imetak i nadajući se Allahovoj nagradi - takav će imati nagradu poput onoga ko se bori na Allahovom putu, ili onoga ko noć provodi u namazu bez umora i onoga ko neprestano posti.

Koristi hadisa:

1. Podsticaj na međusobno potpomaganje i ispunjavanje potreba slabaišnih.
2. Ibadet obuhvata sva dobra djela, a u njih se ubraja i vođenje računa o udovici i siromahu.
3. Ibn Hubejre je kazao da će Allah tom čovjeku objediniti nagradu postača, klanjača i borca na Allahovom putu. Naime, on je preuzeo brigu o udovici umjesto njenog muža i prionuo je snabdijevanju siromaha koji nije u stanju sam da namakne egzistencijalne potrebe. On na njih troši i udjeljuje svoj imetak, te je uslijed toga korist koju čini ravna djelima postača, klanjača i borca.

(3135)

(283) – عن أبي هريرة رضي الله عنه عن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْمُتْ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ جَارَهُ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ صَيْفَهُ.» [صحيح] - [متفق عليه]

(283) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan neka govori što je dobro, ili neka šuti. Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan neka počasti komšiju. Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan neka počasti gosta." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam u ovom hadisu pojašnjava da onoga ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, njegovo vjerovanje navodi na sljedeće postupke:

Prvi: da lijepo govori. Kao primjer se može navesti da čovjek spominje Allaha, da naređuje na dobro i odvraća od zla, te da izmiruje

ljude. Ako to nije u stanju da uradi, onda neka druge ne uznemirava i neka čuva svoj jezik.

Drugi: lijep odnos prema komšiji tako što će mu činiti dobročinstvo i tako što ga neće uznemiravati.

Treći: lijep odnos prema gostu tako što će pokazati ljubaznost prilikom razgovora sa njim, te što će ga nahraniti i tako dalje.

Koristi hadisa:

1. Vjerovanje u Allaha i Sudnji dan je osnova svakoga dobra i ono čovjeka navodi da čini dobra djela.
2. Upozorenje na grijehе koji se čine sa jezikom.
3. Islam je vjera plemenitosti i međubratske prisnosti.
4. Ove karakteristike predstavljaju dijelove imana i jako su pohvalne.
5. Pretjeran govor može dovesti do nečega što je pokuđeno ili zabranjeno. S druge strane, onaj ko kontroliše svoj govor, samo ga dobro može snaći.

(5437)

(284) – عن أبي ذر رضي الله عنه قال: قال لي النبي صلى الله عليه وسلم: «لَا تَحْقِرَنَّ مِنَ الْمَعْرُوفِ شَيْئًا، وَلَوْ أَنَّ تَلْفَى أَحَاكَ بِوَجْهِ طَلْقٍ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(284) – Ebu Zerr, radijallahu anhu, prenosi da mu je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Nemoj potcjenjivati nijedno dobro djelo, pa makar da vedrog lica sretneš svoga brata." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas u ovom hadisu podstiče na činjenje dobrih djela, te da ih ne potcjenjujemo makar nam izgledala neznatna kao što je sresti brata muslimana vedrog lica. Musliman se treba truditi i po pitanju tog dobrog djela jer ono čini brata muslimana radosnim.

Koristi hadisa:

1. Vrijednost međubratske ljubavi, osmijeha i vedrog lica prilikom susreta.
2. Ovaj šerijat je potpun. Naime, vidimo kako se u njemu podstiče na sve što će doprinijeti prosperitetu i jedinstvu muslimana.
3. Podsticaj na činjenje dobrih djela pa makar bila i mala.
4. Pohvalno je unijeti radost u srce muslimana, jer to dovodi do međubratske prisnosti.

(5348)

(285) – عن عبد الله بن مسعود رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : «عليكم بالصدق، فإن الصدق يهدي إلى البرِّ، وإن البر يهدي إلى الجنة، وما يزال الرجل يصدق ويتحرَّى الصدق حتى يكتب عند الله صديقًا، وإياكم والكذب، فإن الكذب يهدي إلى الفجور، وإن الفجور يهدي إلى النار، وما يزال الرجل يكذب ويتحرَّى الكذب حتى يكتب عند الله كذابًا» [صحيح] - [متفق عليه]

(285) – Od Abdullaha ibn Mesuda, radijallahu 'anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Budite iskreni, zaista, iskrenost vodi ka dobročinstvu, i zaista, dobročinstvo vodi ka Džennetu. Čovjek će neprestano govoriti istinu i držati se iskrenosti sve dok ne bude upisan kod Allaha da je iskren. Čuvajte se laži, zaista, laž vodi u griješenje, i zaista, griješenje vodi u vatru. Čovjek će neprestano lagati i držati se laži sve dok ne bude upisan kod Allaha kao lažljivac." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, podstiče nas da budemo iskreni, pojašnjavajući nam rezultate i plodove i na ovome i na onome svijetu, ukoliko tako budemo postupali. Iskrenost je temelj na kojem počiva dobročinstvo, a ono nas vodi do Dženneta. Kada čovjek bude iskren, biće upisan među iskrenima kod Allaha. Ovim se ukazuje na lijepu i sigurnu završnicu. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas upozorava na opasnost laganja i na loše posljedice koje iz toga proizilaze. Laž je temelj na kojem počiva griješenje koje vodi do Vatre.

Koristi hadisa:

(5504)

(286) – عن جرير بن عبد الله رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «مَنْ

لَا يَرْحَمُ النَّاسَ لَا يَرْحَمُهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ». [صحيح] - [متفق عليه]

(286) – Od Džerira bin Abdullaha, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Onaj ko nema milosti prema ljudima, Allah neće imati milosti ni prema njemu."

[Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam ističe da onaj ko nema milosti prema drugima, Allah neće imati milosti prema njemu. Prema tome, ukoliko čovjek ima milosti prema ostalima, to je jedan od vodećih uzroka da i njemu Uzvišeni Allah ukaže Svoju milost.

Koristi hadisa:

1. Potrebno je imati milosti prema svim stvorenjima, no, u hadisu se spominju ljudi kako bi se ukazalo na njihovu važnost u ovome kontekstu.
2. Allah je milostivi, ukazuje milost Svojim milostivim robovima. Stiže im nagrada onakva kakva su bila njihova djela.
3. Milost prema ljudima obuhvata to da im se čini dobro i da se od njih šteta otklanja, te da se prema njima na najbolji način postupa.

(5439)

(287) – عن عبد الله بن عمرو رضي الله عنهما أن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «الرَّاحِمُونَ يَرْحَمُهُمُ الرَّحْمَنُ، ارْحَمُوا أَهْلَ الْأَرْضِ يَرْحَمَكُم مِّنَ السَّمَاءِ». [صحيح] - [رواه أبو داود والترمذي وأحمد]

(287) – Od Abdullaha ibn 'Amra, radijallahu anhuma, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Milostivi će se smilovati onima koji imaju milosti. Smilujte se onima koji su na Zemlji, smilovat će vam se Onaj Koji je na nebesima." [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojašnjava nam da će se Milostivi smilovati onima koji imaju milosti prema drugima. Njegova milost sve obuhvata i to im je odgovarajuća nagrada.

Nakon toga, Poslanik nam naređuje da imamo milosti prema svakome na Zemlji, svejedno bili to ljudi, životinje, ptice i tako dalje. Zauzvrat, smilovat će nam se Uzvišeni Koji je iznad nebesa.

Koristi hadisa:

1. Vjera islam je vjera milosti. Sva se ona sastoji od činjenja pokornosti Allahu i dobročinstva prema stvorenjima.
2. Allah je opisan sa milošću i Njegova imena su: Milostivi i Samilosni, Čija milost dopire do svih stvorenja.
3. Nagrada ili kazna je shodno djelima. Naime, oni koji su milostivi prema drugima, Allah će im milost ukazati.

(8289)

(288) – عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ، وَالْمُهَاجِرُ مَنْ هَجَرَ مَا نَهَى اللَّهُ عَنْهُ». [صحيح] - [متفق عليه]

(288) – Od Abdullaha ibn 'Amra, radijallahu anhuma, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Musliman je onaj od čijih ruku i jezika su mirni drugi muslimani, a muhadžir je onaj koji napusti sve ono što je Allah zabranio." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas obavještava da je musliman sa najvišim stepenom islama onaj od čijeg su jezika sigurni ostali muslimani. Ne vrijeđa ih, ne proklinje, ne ogovara, niti ih na boli koji način verbalno uzrujava. Ostali muslimani su također sigurni od njegovih ruku. On sa rukama ne nasrće na njih, ne uzima im bespravno imetak niti radi bilo šta slično tome. Povrh toga, Poslanik nam skreće pažnju i da je pravi muhadžir onaj ko izbjegava sve što mu je Uzvišeni zabranio.

Koristi hadisa:

1. Čovjek neće postići najveći stepen islama ako nanosi štetu ili uznemirava druge, u materijalnom ili apstraktnom smislu.
2. U hadisu se spominju jezik i ruka, jer se najviše grijeha i štete počini sa njima.
3. Podsticaj na izbjegavanje grijeha i pridržavanje onoga što je Uzvišeni naredio.
4. Najbolji muslimani su oni koji izvršavaju Allahova i prava ostalih muslimana.
5. Nepravedno nasrtanje na druge može biti verbalno ili fizičko.

6. Sveobuhvatna hidžra predstavlja napuštanje onoga što je Uzvišeni zabranio.

(10101)

(289) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: «حَقُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ خَمْسٌ: رَدُّ السَّلَامِ، وَعِيَادَةُ الْمَرِيضِ، وَاتِّبَاعُ الْمُجْتَانِزِ، وَإِجَابَةُ الدَّعْوَةِ، وَتَشْمِيتُ الْعَاطِسِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(289) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Musliman je dužan prema svome bratu muslimanu ispuniti pet stvari: odgovoriti mu na selam, obići ga kada se razboli, dženazu mu ispratiti, odazvati mu se na poziv i kada kihne reći mu 'jerhamukellah' (Allah ti se smilovao)." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je objasnio prava jednog muslimana prema drugom. Prvo od tih prava je odgovoriti onome ko ti nazove selam.

Drugo pravo je posjetiti bolesnika.

Treće pravo je ispratiti dženazu od njegove kuće do džamije i do mezarja, pa sve do ukopa.

Četvrto pravo je odazvati se pozivu ako te musliman pozove na svadbu ili slično.

Peto pravo je reći jerhamukellah (neka ti se Allah smiluje) kada neko kihne i nakon što zahvali Allahu, a taj ko je kihnuo treba odgovoriti sa jehdikumallahu ve juslihu balekom (Neka vas Allah uputi i popravi vaše stanje).

Koristi hadisa:

1. Veličanstvenost islama se ogleda u naglasku na važnosti prava među muslimanima, jačanju bratstva i međusobne ljubavi.

(3706)

(290) – عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا تَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا، وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا، أَوْ لَا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ؟ أَفَشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(290) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Nećete ući u Džennet sve dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati sve dok se ne budete voljeli. Želite li da vas uputim na nešto, ako ga budete činili, voljet ćete se međusobno? Nazivajte selam jedni drugima!" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam pojašnjava da će samo muslimani vjernici ući u Džennet. To njihovo vjerovanje neće biti potpuno i njihov društveni status se neće popraviti sve dok jedni drugima ne žele ono što žele samima sebi. Nakon toga, Poslanik nas upućuje na djelo pomoću kojeg se ljubav širi i produbljuje, a to je nazivanje selama među muslimanima.

Koristi hadisa:

1. U Džennet se ne može ući bez ispravnog vjerovanja.
2. Potpuni iman iziskuje da musliman voli svome bratu ono što voli samome sebi.

3. Pohvalno je širiti selam muslimanima jer se na taj način širi ljubav i sigurnost među njima.
4. Selam se naziva samo muslimanu. Poslanik je kazao: "Nazivajte selam jedni drugima."
5. Nazivanje selama uklanja međumuslimansku netrpeljivost, zlobu i mržnju.
6. Važnost međumuslimanske ljubavi i isticanje da ona ukazuje na potpunost vjerovanja.
7. U drugom hadisu se navodi da je potpuni oblik nazivanja selama: "Esselamu alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu", a minimalno je kazati samo: "Esselamu alejkum."

(3361)

(291) - عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا: أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَيُّ الْإِسْلَامِ خَيْرٌ؟ قَالَ: «تُطْعِمُ الطَّعَامَ، وَتَقْرَأُ السَّلَامَ عَلَى مَنْ عَرَفْتَ وَمَنْ لَمْ تَعْرِفْ». [صحيح] - [متفق عليه]

(291) – Abdullah ibn Amr, radijallahu anhuma, prenosi da je neki čovjek upitao Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o tome koji je islam najbolji. "Hrani potrebne i nazivaj selam onome koga znaš i onome koga ne znaš", odgovori mu Poslanik. [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je jednom prilikom bio upitan o tome koja su to najbolja djela u islamu. Skrenuo mu je pažnju na sljedeća dva djela:

Prvo: učestalo hranjenje siromaha. U ovu vrstu dobrog djela spada udjeljivanje sadake i poklona, ugošćavanje, priređivanje velime

(svadbene gozbe) i tako dalje. No, treba imati na umu da je ovo djelo najvrednije u vremenima gladi i povećanja cijena.

Drugo: nazivanje selama svakom muslimanu, znao ga ili ne.

Koristi hadisa:

1. Ashabi su se trudili da spoznaju djela koja će im koristiti na ovom i na onom svijetu.
2. Nazivanje selama i hranjenje spada u najbolja djela u islamu. Ona su jako vrijedna i ljudi su u stalnoj potrebi za njima.
3. Čineći ova dva djela, čovjek objedinjuje i riječ i djelo, a to predstavlja najpotpuniji ihsan.
4. Ova dva djela se tiču međumuslimanskog odnosa. S druge strane, imamo djela koja se tiču veze između čovjeka i Gospodara.
5. Nazivanje selama se tiče samo muslimana. Dakle, nevjerniku ga nije propisano nazivati.

(5808)

(292) – عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «أَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى مَا يَمْحُو اللَّهُ بِهِ الْخَطَايَا، وَيَرْفَعُ بِهِ الدَّرَجَاتِ؟» قَالُوا بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ: «إِسْبَاغُ الْوُضُوءِ عَلَى الْمَكَارِهِ، وَكَثْرَةُ الْخُطَا إِلَى الْمَسَاجِدِ، وَانْتِظَارُ الصَّلَاةِ بَعْدَ الصَّلَاةِ، فَذَلِكَ الرَّبَاطُ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(292) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Zar ne biste željeli da vas uputim na djelo radi kojeg Allah briše grijeha i podiže stepene?" Oni rekoše: "Svakako, Allahov Poslaniče." On reče: "Upotpunjavanje abdesta u teškim uvjetima, mnoštvo koraka prema džamijama i iščekivanje jednog namaza nakon drugog. To vam je istinsko stražarenje na Allahovom putu." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, upitao je svoje ashabe o tome da li žele saznati djela koja bivaju uzrokom praštanja grijeha i njihovog uklanjanja iz knjige čuvara, kao i djela koja povećavaju položaj u Džennetu.

Ashabi su kazali da to žele, a on im je rekao:

Prvo: Upotpunjavanje abdesta u zahtjevnim uslovima, kada je vode malo, kada je tijelo bolesno i kada je voda vrela.

Drugo: Puno koraka do džamije, koji se često ponavljaju i koji bivaju zbog daljine puta.

Treće: Čekanje namaza, vezivanje srca za namaz, priprema za namaz, te sjedenje čekajući namaz u džematu - nakon što jedan klanja, čeka drugi.

Potom je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, pojasnio da su ova djela stvarno stražarenje na Allahovom putu, jer ona sprečavaju šejtana da djeluje na čovjeka, sputavaju strasti i udaljavaju čovjeka od zbunjenosti i vesvesa. U tom stanju Allahova vojska nadjačava šejtanovu, a to je najveći džihad. Usljed toga, to je na stepenu stražarenja na granicama prema neprijateljskoj vojsci.

Koristi hadisa:

1. Važnost brige o namazu u džematu i pažnje spram obavljanja namaza i onoga što od njega odvraća.
2. Hadis nam ukazuje na jedan jako lijep način kojeg je Poslanik, sallallahu alehhi ve sellem, koristio da bi ashabima omilio propis. Naime, otpočeo je sa pitanjem koje upućuje na veliku nagradu, a to je jedna od metoda podučavanja.
3. Jedna od koristi postavljanja pitanja i davanja odgovora jeste da to ima veliki uticaj na čovjeka.
4. Nevevi je kazao: "To vam je istinsko stražarenje, tj. stražarenje na koje se podstičete. Osnova ribata, stražarenja, jeste ograničavanje na nešto, tj. kao da je neko sebe ograničio i usmjerio samo na pokornost. Uz to, navodi se da je ovo najbolje stražarenje budući da je najveći džihad borba protiv samoga sebe. Pored toga, moguće je da se pod stražarenjem misli i na ono koje je čovjeku pristupačno i u praksi sprovodljivo."
5. Riječ er-ribat (stražarenje) ponovljena je i označena sa određenim članom (el) što ukazuje na veliku vrijednost spomenutih djela.

(3574)

(293) - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «الْمُؤْمِنُ الْقَوِيُّ، خَيْرٌ وَأَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِ الضَّعِيفِ، وَفِي كُلِّ خَيْرٍ، أَحْرَضَ عَلَى مَا يَنْفَعُكَ، وَاسْتَعِينُ بِاللَّهِ وَلَا تَعْجَزُ، وَإِنْ أَصَابَكَ شَيْءٌ، فَلَا تَقُلْ لَوْ أَنِّي فَعَلْتُ كَذَا وَكَذَا، وَلَكِنْ قُلْ قَدَرُ اللَّهِ وَمَا شَاءَ فَعَلَ، فَإِنَّ (لَوْ) تَفْتَحُ عَمَلَ الشَّيْطَانِ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(293) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: "Jak vjernik je bolji i draži Allahu od slabog vjernika, a u obojici je dobro. Nastoj da radiš ono što će ti koristiti, i traži pomoć od Allaha i nemoj klonuti, a kada te neka nedaća pogodi nemoj reći: 'Da sam uradio tako, bilo bi tako i tako', nego reci: 'Allah je odredio i uradio je šta je htio.' Doista, 'da sam' otvara šejtanu mogućnost djelovanja." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam skreće pažnju da su svi vjernici dobri i korisni. Međutim, jak vjernik po pitanju vjerovanja, odlučnosti, imetka i drugih vidova snage bolji je i draži Uzvišenom od slabijeg vjernika. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam potom pojašnjava da vjernik treba da radi i poduzima ono što mu koristi na oba svijeta, te da se uz to oslanja na Allaha i da traži pomoć od Njega. Poslije toga, zabranjuje nam se lijenost i slabost u činjenju onoga što nam koristi na oba svijeta. Kada vjernik uradi ono što je do njega i zatraži od Uzvišenog pomoć, ništa mu ne preostaje osim da se osloni na Njega. Neka zna da je Allahov izbor u svakom slučaju najbolji. A kada ga nedaća zadesi, neka ne kaže: "Da sam uradio tako, bilo bi tako i tako." "Doista, 'da sam' otvara šejtanu mogućnost djelovanja." "Da sam", u ovom slučaju predstavlja suprotstavljanje Allahovoj odredbi i žaljenje za onim što je prošlo. Naprotiv, potrebno je da kaže uz potpunu predanost i zadovoljstvo: "Allah je tako odredio i uradio je ono što je htio." Šta god da mu se desi, desit će mu se onako

kako je Uzvišeni odredio. On čini šta hoće i niko Mu se ne može suprotstaviti u Njegovim odredbama i propisima.

Koristi hadisa:

1. Ljudi se razlikuju po stepenu njihovog vjerovanja.
2. Pohvalno je biti čvrst i stabilan prilikom činjenja dobrih djela. Uz snagu se postiže daleko više nego uz slabost.
3. Čovjek se treba truditi da radi ono što mu koristi i da izbjegava ono što mu ne koristi.
4. Vjerniku je obaveza da traži pomoć od Uzvišenog u svim stvarima, te da se ne oslanja na samoga sebe.
5. Iz ovog hadisa potvrđujemo Allahovu odredbu, te da se ona ne protivi tome da Allahovi robovi ulažu trud da ostvare dobro.
6. Zabranjeno je govoriti "da sam" iskazujući time srdžbu na nedaću koja je čovjeka zadesila. Osim toga, zabranjeno je suprotstavljati se Allahovoj odredbi.

(5493)

(294) - عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «قَارِبُوا
وَسَدِّدُوا، وَعَلِّمُوا أَنَّهُ لَنْ يَنْجُو أَحَدٌ مِنْكُمْ بِعَمَلِهِ» قالوا: ولا أنت يا رسول الله؟ قال: «ولاً أَنَا إِلَّا
أَنْ يَتَّعَمَدَنِي اللَّهُ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ». [صحيح] - [متفق عليه]

(294) – Prenosi Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Budite umjereni i ustrajni, i znajte da se niko od vas neće spasiti (džehennemske kazne) svojim djelima." Ashabi su upitali: "Zar ni ti, Allahov Poslaniče?" Kazao je: "Ni ja, osim ako me Allah, iz Svoje dobrote, obaspe Svojom milošću." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Ovaj hadis ukazuje na to da ustrajnost na pravom putu biva shodno mogućnostima, odnosno da čovjek nastoji koliko može da njegova djela budu ispravna jer čovjek, koliki god stepen bogobožnosti da dostigne ne može izbjeći grešku, zato mu je naređeno da ustraje koliko je u mogućnosti. Zatim kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Znajte da se niko od vas neće spasiti svojim djelima", odnosno neće se spasiti od džehennemske kazne svojim djelima. Koliko god čovjek uradio dobrih djela to nije dovoljno da se izrazi zahvala Allahu, subhanehu ve teala, i da se ispuni Njegovo pravo koje ima kod svojih robova, pa će se zato čovjek spasiti samo ako mu se Allah, azze ve dželle, smiluje i oprostí mu. Nakon toga su ashabi upitali: "Zar ni ti Allahov poslaniče?", odgovorio je: "Ni ja." Ovo ukazuje na to da se ni Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, neće spasiti svojim djelima osim, kako je sam kazao: "Osim ako me Allah, iz Svoje dobrote, ne obaspe Svojom milošću." U ovome je pouka čovjeku da koliki god stepen bogobožnosti dostigao neće se spasiti svojim djelima, čak se ni Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ne bi spasio svojim djelima da mu nije Allah, subhanehu ve teala, oprostio sve grijeh.

Koristi hadisa:

(3469)

(295) – عن ابن عمر رضي الله عنهما قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «مَا زَالَ يُوصِينِي جِبْرِيلُ بِالْجَارِ، حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيُورِّثُهُ». [صحيح] - [متفق عليه]

(295) – Od Ibn Omera, radijallahu anhuma, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Džibril mi nije prestajao oporučivati da se dobro ophodim prema komšiji sve dok nisam pomislio da će ga moći naslijediti." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam skreće pažnju da mu je Džibril neprestano ukazivao da je potrebno voditi računa o komšiji, svejedno bio bliži ili dalji, musliman ili nevjernik. Njegovo pravo se mora ispoštovati i ne smijemo ga uznemiravati. Prema njemu trebamo biti dobročinitelji i strpiti se ako nas on bude eventualno uznemiravao. Allahov Poslanik je čak pomislio da će komšiji biti određen udio u nasljedstvu drugog komšije, zbog činjenice da mu je Džibril to ponovio nekoliko puta.

Koristi hadisa:

1. Pravo komšije je veliko i obaveza je voditi računa o njemu.
2. Isticanje prava komšije iziskuje da se prema njemu ljubazno postupa, da mu se čini dobro, da se od njega otklanja šteta, da se posjećuje prilikom bolesti, da mu se čestita prilikom radosnog događaja, te da mu se iskaže saučešće kada ga zadesi nedaća.
3. Što ti je neki komšija bliži, njegovo pravo je kod tebe veće.

4. Potpunost šerijata se ogleda u tome što se vodi računa o prosperitetu društva tako što se pazi na pravo komšije.

(4965)

(296) – عن أبي الدرداء رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «مَنْ رَدَّ عَنْ عَرَضٍ أَخِيهِ رَدَّ اللَّهُ عَنْ وَجْهِهِ النَّارَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ». [صحيح] - [رواه الترمذي وأحمد]

(296) – Ebu Derda, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Ko zaštiti čast svog brata muslimana, Allah će mu na Sudnjem danu zaštititi lice od Džehennema." [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam skreće pozornost da onaj ko odbrani čast nekog muslimana kada on nije tu prisutan i ne dozvoli da mu se učini nažao, Allah će njega sačuvati od kazne na Sudnjem danu.

Koristi hadisa:

1. Zabranjeno je nasrtati na čast muslimana.
2. Čovjeka će stići nagrada ili kazna shodno njegovim djelima. Naime, onaj ko zaštiti čast svoga brata, Allah će njega zaštititi od Džehennema.
3. Islam podstiče na lijepe međubratske odnose i na međusobno pomaganje svih njegovih pripadnika.

(5514)

(297) – عن أنس بن مالك رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «لا يؤمنُ

أحدكم حتى يحبَّ لأخيه ما يحبُّ لنفسه». [صحيح] - [متفق عليه]

(297) – Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, rekao: "Niko od vas neće biti pravi vjernik sve dok ne bude želio svome bratu muslimanu ono što želi sebi."

[Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Obaveza vjernika čiji je iman (vjerovanje) potpun jest da želi svome bratu muslimanu ono što želi sebi. Ova ljubav podrazumijeva da čovjek upućuje svog brata muslimana na dobro koje i sebi želi, bez obzira na to radilo se o svjetovnim ili vjerskim pitanjima, kao što su, naprimjer, savjetovanje, upućivanje na dobro i odvrćanje od zla. Ona podrazumijeva i to da od svog brata muslimana otkloni svaku manjkavost ili štetu koju od sebe otklanja.

Koristi hadisa:

(4717)

(298) – عن عائشة رضي الله عنها زوج النبي صلى الله عليه وسلم عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «إِنَّ الرَّفْقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ، وَلَا يُنْزَعُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا شَانَهُ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(298) – Od Aiše, supruge Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, prenosi se da je on rekao: „Blagost se ne nađe ni u čemu, a da to ne uljepša, niti se ne ukloni ni iz čega, a da se to neće izopačiti." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam kazuje da blagost i obazrivost u riječima i djelima uljepšavaju i unapređuju sve stvari, te da će onaj koga krasi te osobine prije ispuniti svoju potrebu.

Nedostatak blagosti narušava sve stvari i onaj ko ju nema bit će uskraćen svoje želje. Ako je i uspije ostvariti, to će postići mukotrпно.

Koristi hadisa:

1. Podsticaj na kićenje karakterom blagosti.
2. Blagost uljepšava čovjeka i ona je uzrok svakog dobra i u vjeri i u dunjaluku.

(5796)

(299) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال النبي صلى الله عليه وسلم: «إن الدين يسر، ولن يشاد الدين إلا غلبه، فسددوا وقاربوا وأبشروا، واستعينوا بالغدوة والروحة وشيء من الدلجة».

وفي رواية: «سددوا وقاربوا، واغدوا وروحوا، وشيء من الدلجة، القصد القصد تبلغوا». [صحيح] - [رواه البخاري]

(299) – Od Ebu Hurejre, radijallahu 'anhu, se prenosi da je rekao: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: 'Zaista je vjera lagana, bez tegoba. Ko god u vjeri navaljuje s dodacima, vjera ga savlada. Zato se držite umjerenosti (sredine), a ako neko od vas ne bude u stanju neki posao obaviti u potpunosti, neka ga obavi onoliko koliko može. Budite radosni, i pomažite se jutrom, krajem dana i jednim dijelom noći."

U jednom drugom njegovom rivajetu stoji: "Budite umjereni, budite umjereni, činite ibadet jutrom i večeri i krajem noći, postići ćete ciljeve." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Niko neće činiti vjerske propise pretjerano a da se neće umoriti i prekinuti sa njima. Zato, budite umjereni i učinite onoliko koliko možete od djela, ako ne možete u cijelosti i nadajte se nagradi za stalni posao pa makar bio i malehan. Iskoristite slobodno vrijeme i vrijeme kada ste sposobni za činjenje ibadeta.

Koristi hadisa:

(5795)

(300) – عن أنس بن مالك رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «يَسِّرُوا وَلَا

تُعَسِّرُوا، وَكَبِّرُوا وَلَا تُنْقِرُوا». [صحيح] - [متفق عليه]

(300) – Od Enesa b. Malika se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Olakšavajte, a ne otežavajte; obveseljajte, a nemojte rastjerivati!" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam naređuje da ljudima olakšavamo u svim ovosvjetskim i onosvjetskim stvarima, a ne da im pričinjavamo poteškoću, pod uslovom da sve to bude u granicama koje je Allah propisao i dozvolio.

Osim toga, on nas podstiče da ljudima dobro činimo dostupnim, a ne da ih od njega rastjerujemo.

Koristi hadisa:

1. Ljudima je obaveza da druge Allahu približe i da ih podstiču na dobro.
2. Nužno je da daija/islamski misionar mudro promisli o tome kako da ljude pozove u islam.
3. Obveseljavanje dovodi do sreće, pristupačnosti i smirenosti daije u ophođenju sa ljudima.
4. S druge strane, otežavanje doprinosi ratjerivanju ljudi i neprihvatanju govora daije.
5. Velika je Allahova milost prema robovima tako što im je propisao jednostavnu i prihvatljivu vjeru.
6. Olakšavanje, koje nam je naređeno, propisano je šerijatom.

(5866)

(301) – عن أنس رضي الله عنه قال: كُنَّا عِنْدَ عُمَرَ فَقَالَ: «نُهَيْنَا عَنِ التَّكْلِيفِ». [صحيح] -

[رواه البخاري]

(301) – Od Enesa, radijallahu anhu, se prenosi da su jednom prilikom bili sa Omerom pa je on kazao: „Zabranjeno nam je cjepidlačenje, izvještačenost." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Omer, radijallahu anhu, nam kazuje da im je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio cjepidlačenje i bespotrebno sitničarenje, svejedno ticalo se to djela ili riječi.

Koristi hadisa:

1. U zabranjeno sitničarenje spada: mnoštvo bespotrebnih pitanja, da se čovjek usiljeno pretvara da nešto zna i da otežava u nečemu što je Allah olakšao.
2. Musliman treba da bude fleksibilan i ne treba da otežava, ni riječima niti djelima.
3. Islam je lahka vjera.

(8945)

(302) – عن ابن عمر رضي الله عنهما أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «إِذَا أَكَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَأْكُلْ بِيَمِينِهِ، وَإِذَا شَرِبَ فَلْيَشْرَبْ بِيَمِينِهِ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَأْكُلُ بِشِمَالِهِ، وَيَشْرَبُ بِشِمَالِهِ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(302) – Od Ibn Omera, radijallahu anhuma, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Kada neko od vas jede, neka jede desnom rukom; a kada pije, neka i to radi desnom rukom. Zaista, šejtan jede i pije sa lijevom." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, naređuje muslimanu da jede i pije desnom rukom, te zabranjuje da se to radi lijevom s obzirom da šejtan jede i pije lijevom rukom.

Koristi hadisa:

1. Zabranjeno je oponašati šejtana tako što će čovjek jesti i piti lijevom rukom.

(58122)

(303) – عن عُمر بن أبي سلمة رضي الله عنه قال: كُنْتُ غُلَامًا فِي حَجْرِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَكَانَتْ يَدَيَّ تُطَيِّشُ فِي الصَّحْفَةِ، فَقَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «يَا غُلَامُ، سَمِّ اللَّهَ، وَكُلْ بِيَمِينِكَ، وَكُلْ مِمَّا يَلِيكَ» فَمَا زَالَتْ تِلْكَ طِعْمَتِي بَعْدُ. [صحيح] - [متفق عليه]

(303) – Prenosi se od Omera ibn Ebi Seleme, radijallahu anhu, da je rekao: "Bio sam dječak koji je provodio djetinjstvo u okrilju Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Kada sam jeo, rukom sam zahvatao po cijeloj posudi, pa mi je Poslanik rekao: 'Dječače, spomeni Allaha, jedi desnom rukom svojom i jedi ono što je ispred tebe.' Nakon toga, takav mi je bio način objedovanja." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Omer ibn Ebu Seleme, radijallahu anhu, pastor Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, (sin Ummu Seleme) živio je u okrilju Poslanika. Kada bi jeo, rukom bi zahvatao hranu sa svih strana posude, pa ga je Poslanik naučio trima stvarima:

1. Kazati: "Bismillah", prije početka jela.
2. Jesti desnom rukom.
3. Jesti ono što je ispred čovjeka.

Koristi hadisa:

1. Jedan od manira (adaba ar.) prilikom jela i pića jeste da se na samome početku izgovori Allahovo ime.
2. Potrebno je djecu učiti ispravnim adabima, pogotovo one koji odrastaju sa čovjekom.
3. Allahov Poslanik je bio izuzetno blag i ljubazan prilikom odgajanja i podučavanja mlađih.
4. Još jedan od adaba jela jeste da čovjek jede ono što se pred njim nalazi osim ako su u posudi (tanjiru) različite vrste hrane.

5. Ashabi su se pridržavali onoga što su naučili od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Omer je kazao da je nakon tog događaja uvijek jeo onako kako ga je Poslanik podučio.

(58120)

(304) – عن أنس بن مالك رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «إِنَّ اللَّهَ لَيَرْضَى عَنِ الْعَبْدِ أَنْ يَأْكُلَ الْأَكْلَةَ فَيَحْمَدَهُ عَلَيْهَا، أَوْ يَشْرَبَ الشَّرْبَةَ فَيَحْمَدَهُ عَلَيْهَا». [صحيح] - [رواه مسلم]

(304) – Od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „Uzvišeni voli kada Njegov rob nešto pojede pa Mu se na tome zahvali i kada nešto popije pa Mu se na tome zahvali." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam govori da kada rob zahvali svome Gospodaru na blagodatima kojim ga je počastio, on time stiže Njegovo zadovoljstvo. Kada pojede zalogaj hrane, Allahu se zahvali, a kada nešto popije, Allahu se ponovno zahvali.

Koristi hadisa:

1. U ovom hadisu je izražena Allahova plemenitost. On iz Svoje dobrote daje opskrbu, a ujedno je zadovoljan onim ko je koristi pa se Njemu zahvaljuje.
2. Allahovo zadovoljstvo se stiže na najlakši način kao što je iskazivanje zahvale nakon hrane i pića.
3. Jedan od manira nakon konzumiranja jela i pića jeste da se čovjek Allahu na tome zahvali.

(5798)

(305) – عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَجُلًا أَكَلَ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِشِمَالِهِ، فَقَالَ: «كُلْ بِيَمِينِكَ»، قَالَ: لَا أَسْتَطِيعُ، قَالَ: «لَا اسْتَطَعْتَ»، مَا مَنَعَهُ إِلَّا الْكِبَرُ، قَالَ: فَمَا رَفَعَهَا إِلَيَّ فِيهِ. [صحيح] - [رواه مسلم]

(305) – Seleme b. El-Ekva, radijallahu anhu, prenosi da je neki čovjek jeo kod Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, lijevom rukom. Poslanik mu reče: “Jedi desnom rukom!” Čovjek odgovori: “Ne mogu” – a samo ga je oholost spriječila da to učini. Poslanik mu kaza: “I ne mogao!”. Nakon toga, ovaj čovjek više nije mogao ruku podići do usta. [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je vidio čovjeka kako jede lijevom rukom pa mu je naredio da jede desnom. Čovjek mu, oholeći se i iznoseći neistinu, reče da ne može. Usljed toga, Poslanik je uputio dovu protiv njega, da bude uskraćen objedovanja desnom rukom. Uzvišeni je uslišao dovu Njegovog Poslanika pa taj čovjek, poslije toga, nije mogao podignuti ruku prema ustima, jer mu je postala paralizovana.

Koristi hadisa:

1. Obaveza je jesti desnom rukom, a zabranjeno je jesti lijevom.
2. Oholost sprečava primjenu šerijatskih propisa i usljed toga, oholnik je izložen velikoj prijetnji.
3. Uzvišeni je ukazivao počasti Svome poslaniku tako što bi mu ispunjavao molbe.
4. Propisano je naređivati na dobro i odvrćati od zla u svakom stanju, čak i prilikom objedovanja.

(306) - عن جابر بن عبد الله رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم أنه قال: «من أكل ثومًا أو بصلاً؛ فَلْيَعْتَزِلْنَا - أَوْ لِيَعْتَزِلْ مَسْجِدَنَا -، وليقعِد في بيته. وأُتِيَ بِقَدْرٍ فِيهِ خَضِرَاتٌ مِنْ بُقُولٍ، فوجد لها ريحًا، فسأل فأخبر بما فيها من البقول، فقال: قَرَّبُوهَا إلى بعض أصحابي، فلما رآه كره أكلها، قال: كل؛ فَإِنِّي أَنَا جِي مِنْ لَا تُنَاجِي».

عن جابر بن عبد الله رضي الله عنهما أن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «من أكل الثوم والبصل وَالْكُرَّاثَ فَلَا يَقْرَبَنَّ مَسْجِدَنَا؛ فَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ تَتَأَذَى مِمَّا يَتَأَذَى مِنْهُ بَنُو آدَمَ». [صحيح] - [متفق عليه]

(306) - Džabir b. Abdullah, radijallahu anhuma, prenosi od Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: "Ko bude jeo bijeli ili crveni luk neka se izdvoji ili neka se udalji od našeg mesdžida i neka sjedi kod svoje kuće." I donesena mu je posuda sa zelenim povrćem iz koje se osjetio neugodan miris, a zatim je upitao o tome. Rekli su mu da je to zbog povrća koje je u njoj pomiješano. Rekao je: "Približite je nekom od mojih drugovima." Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uočio da taj prezire to jesti, kaza mu: "Jedi, jer ja imam bliske razgovore sa onim s kim ti nemaš." Od Džabira b. Abdullah, radijallahu anhuma, prenosi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko bude jeo bijeli ili crveni luk ili prasu neka se ne približava našem mesdžidu, jer zaista meleke uznemirava ono što uznemirava sinove Ademove." [Vjerodostojan] - [Hadis je mutefekun alejh, sa svoja dva lanca prenosilaca]

Objašnjenje:

Potrebno je da klanjač lijepo miriše, posebno kada obavlja namaz u džematu. Zbog toga je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio da se onaj ko jede svježi crveni ili bijeli luk ne približava džamiji, i da svoj namaz obavlja kod kuće sve dok ne nestane ružni

miris luka, kako njime ne bi uzmemirio klanjače i meleke koji prisustvuju molitvi. Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, donesena je posuda u kojoj je bilo pomiješano razno porvće i luk, iz koje se osjetio neugodan miris, i on naredi da se stavi pred nekog od prisutnih ashaba. Kada je prisutni vidio da Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ne želi da jede, pomislio je da je to zabranjeno i ustručavao se da jede. Tada ga je Poslanik obavijestio da razlog njegovog odbijanja nije zabrana, već njegova veza sa Gospodarom i stepen koji ne može dostići niko od njih. Zbog toga je želio da kada bude u toj bliskoj vezi sa Gospodarom, bude u najljepšem stanju. Također, iz ovoga hadisa vidimo da je vođenje računa o općim koristima otklanjanjem neprijatnosti od vjernika preče od vođenja računa o pojedinačnoj koristi dolaskom u džemat. Upravo zbog toga onaj ko ima neugodan miris iz usta treba izostaviti namaz u džematu.

Koristi hadisa:

(4850)

(307) – عن معاذ بن أنس رضي الله عنه مرفوعاً: «مَنْ أَكَلَ طَعَامًا، فَقَالَ: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا، وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةَ، غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ». [حسن] - [رواه أبو داود والترمذي وابن ماجه وأحمد]

(307) – Od Muaza b. Enesa, radijallahu 'anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko nakon jela kaže: 'Neka je hvaljen Allah koji me je ovim nahranio, i dao mi opskrbu bez moje snage i moći.', biće mu oprošteni prethodni grijesi." [Hadis je hasen (dobar)] - [Hadis bilježi Ibn Madže - Hadis bilježi Tirmizi - Hadis bilježi Ebu Davud - Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Obaveza je čovjeku, nakon jela, da zahvali Allahu, subhanehu ve teala, tako što će reći: "Neka je hvaljen Allah, Koji me je ovim nahranio,

i dao mi opskrbu bez moje snage i moći." Ovim je ukazano na dva načina dolaska do hrane, pa snažan čovjek dolazi do hrane svojom snagom, a slab se koristi lukavstvom. Ovom zahvalom se ukazuje na to da je ovo blagodat samo od Allaha, subhanehu ve teala, i da niko osim Njega nema udjela u tome.

Koristi hadisa:

(5431)

(308) - عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: كان رسول الله صلى الله عليه وسلم إذا عَطَسَ وَضَعَ يَدَهُ - أو ثَوْبَهُ - على فيه، وَخَفَضَ - أو غَضَّ - بها صوتَهُ. [صحيح] - [رواه أبو داود والترمذي وأحمد]

(308) - Ebu Hurejre, radijallahu anhu, kaže: Allahov Poslanik, alejhisselam, kada bi kihnuo, stavljao bi ruku ili odjeću na svoja usta i spustio bi glas. [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Kada bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kihnuo, činio bi sljedeće:

Prvo: Stavio bi ruku ili odjeću na svoja usta, kako iz njih ne bi izašlo nešto što bi bilo sabesjedniku neprijatno.

Drugo: Umanjio bi glas, tj. prigušio bi ga kada bi kihao.

Koristi hadisa:

1. Hadis nam govori o praksi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, prilikom kihanja, u čemu ga trebamo slijediti.
2. Pohvalno je staviti odjeću, maramicu ili nešto slično na usta prilikom kihanja, kako ne bi izazvali neprijatnost kod sabesjednika.

3. Prilikom kihanja potrebno je prigušiti glas, što se ubraja u lijepo ponašanje.

(3317)

(309) – عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ أَنْ تُؤْتَى رُخْصَةً، كَمَا يُحِبُّ أَنْ تُؤْتَى عَزَائِمُهُ». [صحيح] - [رواه ابن حبان]

(309) – Od Ibn Abbasa, radijallahu anhumu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Allah voli da se primjenjuju Njegove olakšice, kao što voli da se primjenjuju obaveze." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Ibn Hiban]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam u ovom hadisu skreće pažnju da Allah voli da se koriste njegove olakšice koje je dao u propisima i ibadetima kao što su skraćivanje i spajanje namaza tokom putovanja, kao što voli da se primjenjuju obaveze koje je odredio s obzirom na to da je On taj koji je propisao i jedno i drugo.

Koristi hadisa:

1. Velika je Allahova milost prema Njegovim robovima budući da voli da se koriste olakšice koje im je pružio.
2. Potpunost ovog šerijata i uklanjanje poteškoća od muslimana.

(65017)

(310) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «مَنْ يُرِدِ اللَّهُ

بِهِ خَيْرًا يُصِبْ مِنْهُ». [صحيح] - [رواه البخاري]

(310) – Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Kome Allah želi dobro, dadne mu iskušenje." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas obavještava da Uzvišeni Allah kada Svome robu vjerniku želi dobro, iskuša ga u njegovom tijelu, imetku ili porodici. Uslijed toga, vjernik povećava svoju pokornost prema Njemu, te mu zbog toga Uzvišeni Allah oprostí grijehe i povećá deredže (stepene).

Koristi hadisa:

1. Vjernik je izložen raznim iskušenjima.
2. Iskušenje može biti znak da Allah voli roba koji je iskušan kako bi mu povećao deredže i kako bi mu grijehe oprostio.
3. Podsticaj na strpljenje prilikom nedaća i upozorenje da se tom prilikom ne smije iskazati srdžba uslijed Allahove odredbe.

(4204)

(311) - عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَا يُصِيبُ الْمُسْلِمَ مِنْ نَصَبٍ وَلَا وَصَبٍ وَلَا حُزْنٍ وَلَا آدَى وَلَا غَمٍّ حَتَّى الشَّوْكَةِ يُشَاكَهَا إِلَّا كَفَّرَ اللَّهُ بِهَا مِنْ حَطَايَاهَا». [صحيح] - [متفق عليه]

(311) – Prenosi se od Ebu Seida el-Hudrija, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Neće vjernik osjetiti umor, niti bol, niti brigu (za nešto što će biti), niti tugu (za nešto što je bilo), niti neprijatnost, niti će ga ophrvati žalost, niti će trn ubosti a da mu Allah ne obriše grijehе." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, salallahu alejhi ve sellem, pojašnjava nam da bolesti, tuga, brige, glad, strah i ostale poteškoće koje zadešavaju vjernika, pa čak i trn koji ga ubode - sve će mu to biti iskup za grijehе koje je počinio.

Koristi hadisa:

1. Pojašnjenje Allahovih blagodati i milosti prema Njegovim robovima vjernicima. Naime, za najmanje poteškoće koje ih zadese, biće im oprosteni grijesi.
2. Musliman treba da se nada nagradi kod Allaha za nedaće kroz koje prolazi, te da pokaže strpljenje i na malom i velikom iskušenju kako bi se iskupio za grijehе i kako bi mu se povećale deredže.

(312) – عن أبي هريرة رضي الله عنه مرفوعاً: «ما يزال البلاء بالمؤمن والمؤمنة في نفسه وولده وماله حتى يلقى الله تعالى وما عليه خطيئة». [حسن صحيح] - [رواه الترمذي وأحمد]

(312) – Ebu Hurejre, radijallahu 'anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: „Mu'mina i mu'minku ne prestaju pogađati razne nedaće u njima samima, ili njihovoj djeci i imetku, sve dok im se ne izbrišu svi njihovi grijesi, tako da se susretnu sa Allahom Uzvišenim, bez ijednog grijeha." [Hadis je hasen sahih] - [Hadis bilježi Tirmizi - Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Čovjek se nalazi na ovome svijetu koji je mjesto obaveza i zaduženja, koji je mjesto iskušenja u dobru i zlu, pa kada čovjek bude iskušan, bilo da je to iskušenje vezano za njega, djecu ili imetak, te se strpi, to će mu biti uzrokom praštanja grijeha. Međutim, ako iskaže ljutnju i nezadovoljstvo na tim iskušenjima, zaslužuje Allahovu ljutnju i srdžbu.

Koristi hadisa:

(3159)

(313) – عَنْ صُهِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «عَجَبًا لِأَمْرِ الْمُؤْمِنِ، إِنَّ أَمْرَهُ كُلَّهُ خَيْرٌ، وَلَيْسَ ذَاكَ لِأَحَدٍ إِلَّا لِلْمُؤْمِنِ، إِنْ أَصَابَتْهُ سَرَّاءٌ شَكَرَ، فَكَانَ خَيْرًا لَهُ، وَإِنْ أَصَابَتْهُ ضَرَّاءٌ صَبَرَ، فَكَانَ خَيْرًا لَهُ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(313) – Od Suhejba, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Čudan li je primjer vjernika! Svako stanje u kojem se nađe je dobro za njega, a to nije slučaj ni sa kim drugim osim sa vjernikom. Ako ga zadesi kakva radost on se na njoj zahvali, pa mu bude dobro, a ako ga zadesi kakva nedaća on se strpi pa mu opet bude dobro." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Poslanik, neka je Allahov mir i blagoslov na njega, iskazivao je divljenje vjerniku i njegovim stanjima. Šta ga god zadesi, to je za njega dobro, a tako je samo za vjernika. Ako ga zadesi neka radost, zahvaljuje Allahu na njoj; i time stiče nagradu zahvalnosti. S druge strane, ako ga zadesi neka nevolja, on strpljivo podnosi i očekuje nagradu od Allaha, i time stiče nagradu strpljivosti. Dakle, on u svakom slučaju biva nagrađen.

Koristi hadisa:

1. Velika je vrijednost zahvalnosti u radosti i strpljenja u nevolji, jer onaj ko čini to dobija najbolje na oba svijeta. A onaj ko ne zahvaljuje na blagodati i nema strpljenja u nevolji, propušta nagradu i zarađuje grijehe.
2. Vrijednost vjere je neizmjerne, i nagrada u svakom slučaju pripada samo onima koji imaju vjeru.
3. Zahvalnost u sreći i strpljenje u nevolji su karakteristike vjernika.

4. Vjera u sudbinu i Allahovu odredbu čini vjernika potpuno zadovoljnim u svim stanjima, za razliku od nevjernika koji se uvijek srdi kada mu se dogodi nedaća. S druge strane, kada dobije blagodat, on zanemaruje poslušnost Allahu i koristi tu blagodat u grijehu prema Njemu.

(3298)

(314) – عن أبي موسى الأشعري رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «إِذَا مَرِضَ الْعَبْدُ أَوْ سَافَرَ كُتِبَ لَهُ مِثْلُ مَا كَانَ يَعْمَلُ مُقِيمًا صَحِيحًا». [صحيح] - [رواه البخاري]

(314) – Ebu Musa el-Eš'ari, radijallahu anhu, je rekao: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao je: 'Kada vjernik bude bolestan ili na putu, bude mu upisana nagrada za ono što je radio kada je bio kod kuće i kada je bio zdrav.'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas informiše o Allahovoj blagodati i milosti, te da ako musliman ima naviku činiti dobra djela dok je zdrav i dok je u mjestu svog boravka, a zatim se suoči s opravdanim razlogom poput bolesti zbog koje nije u mogućnosti da ih izvrši, ili ode na putovanje koje ga sprečava od dobrih djela, ili bilo kojim drugim opravdanjem, tada mu se u potpunosti zapisuje nagrada, kao da je izvršio ta djela u stanju zdravlja i prisutnosti kod kuće.

Koristi hadisa:

1. Velika Allahova dobrota prema Svojim robovima.
2. Poticanje na marljivost u pokornosti Allahu i korištenje zdravlja i slobodnog vremena.

(3553)

(315) – عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «بَادِرُوا بِالْأَعْمَالِ فِتْنًا كَقِطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ، يُصْبِحُ الرَّجُلُ مُؤْمِنًا وَيُمْسِي كَافِرًا، أَوْ يُمْسِي مُؤْمِنًا وَيُصْبِحُ كَافِرًا، يَبِيعُ دِينَهُ بِعَرَضٍ مِنَ الدُّنْيَا». [صحيح] - [رواه مسلم]

(315) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Požurite sa činjenjem dobrih djela prije pojave smutnji koje će biti poput najmračnijih noćnih tmina! Čovjek će osvanuti kao vjernik, a omrknuti kao nevjernik. Isto tako, omrknut će kao vjernik, a osvanut će kao nevjernik. Prodavat će vjeru za sitni dunjalučki interes." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podstiče na činjenje dobrih djela prije nemogućnosti da se ona učine, poput pojave smutnji koje će nas odvrćati od djela, a koje će biti poput najmračnijih noćnih tmina, kada će se miješati istina i neistina, te će ljudima biti teško da ih razlikuju. Čovjek će biti tako zbunjen da

će osvanuti kao vjernik, a omrknuti kao nevjernik, ili će omrknuti kao vjernik, a osvanuti kao nevjernik. Prodavat će vjeru za sitni prolazni interes.

Koristi hadisa:

1. Obaveza praktikovanja vjere i činjenja dobra, prije nego nastupi nešto što će nas u tome zaustaviti.
2. Ovim se ukazuje na dolazak smutnji koje će se pojavljivati jedna za drugom. Kada god jedna smutnja završi, pojavi se druga.
3. Ako čovjek oslabi u svojoj vjeri i odrekne je se zbog svjetovnih stvari poput novca ili drugih dobara, to može biti uzrok

njegovog skretanja s pravog puta i napuštanja vjere, te povoda za iskušenjima i smutnjama.

4. U hadisu se navodi da su dobra djela uzrok spasenja od iskušenja.
5. Smutnje se dijele na dvije vrste: smutnja šubhi, a njihov lijek je znanje, i smutnja strasti, a njihov lijek je iman i strpljenje.
6. U hadisu se naglašava da onaj čija su dobra djela rijetka, iskušenja će ga brže dohvatiti, a onaj ko čini mnogo dobra, ne bi trebao dozvoliti da ga smutnje obmane, već bi trebao još više da čini dobra djela.

(3138)

(316) – عن معاوية رضي الله عنه قال: سمعت النبي صلى الله عليه وسلم يقول: «مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ، وَإِنَّمَا أَنَا قَاسِمٌ، وَاللَّهُ يُعْطِي، وَلَنْ تَزَالَ هَذِهِ الْأُمَّةُ قَائِمَةً عَلَى أَمْرِ اللَّهِ، لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَالَفَهُمْ، حَتَّى يَأْتِيَ أَمْرُ اللَّهِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(316) – Od Muavije, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: 'Kome Allah želi dobro, poduči ga vjeri. Ja sam samo onaj koji dijeli, a Allah je Taj Koji daje. Ovaj će ummet uvijek biti na istini, neće mu naštetiti niko ko mu se bude protivio sve dok ne nastupi Allahova odredba.' [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazuje nam da će Allah onome kome želi dobro, podariti razumijevanje vjere, te da Allahov Poslanik samo dijeli Njegovim robovima ono što mu je Uzvišeni podario od opskrbe, znanja i tome slično. Dakle, Allah je Jedini Koji daje, a svi drugi su samo obični posrednici koji ne mogu donijeti korist bilo kome ako Uzvišeni to ne dozvoli. Usto, u hadisu se

navodi da će ovaj ummet zastupati istinu i da ih niko neće na tom putu zaustaviti sve dok ne nastupi Sudnji dan.

Koristi hadisa:

1. Velika je vrijednost šerijatskog znanja zbog čega se na njega i podstiče.
2. Zastupanje istine će u ovom ummetu uvijek biti prisutno, pa ako jedna skupina u tome ne uspije, uspjeh će druga.
3. Učenje vjere ukazuje da Allah tom robu želi dobro.
4. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, samo daje po Allahovoj naredbi i on ništa ne posjeduje sam od sebe.

(5518)

(317) – عن ابن مسعود رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: «نَصَرَ اللهُ أُمَّراً سَمِعَ مِنَّا شَيْئاً، فَبَلَّغَهُ كَمَا سَمِعَهُ، فَرَبَّ مُبَلِّغٍ أَوْعَى مِنْ سَامِعٍ». [صحيح] - [رواه الترمذي وابن ماجه وأحمد]

(317) – Od Ibn Mesuda, r.a., prenosi se da je kazao: "Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kazuje: 'Učinio Allah udobnim život onome ko čuje naše riječi pa ih prenese onako kako je čuo.'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Ibn Madže - Hadis bilježi Tirmizi - Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Vjerovjesnik, s.a.v.s., zamolio je Allaha u korist onoga ko čuje hadis pa ga dostavi onako kako je čuo, bez dodavanja ili oduzimanja. Zamolio je da mu Uzvišeni Allah uljepša lice na Sudnjem danu, a zatim je to obrazložio riječima: "Moguće je da onh kojima se dostavlja bolje shvataju od onoga koji je čuo", jer čovjek možda čuje hadis i dostavi ga, a onaj kome je dostavljeno bude upućeniji, znaniji i dosljedniji u

primjeni od onoga ko je čuo i prenio hadis. Naći ćeš da su neki ljudi prenijeli hadis a nisu znali njegovo značenje, te su u to značenje proniknuli oni kojima su oni prenijeli. Oni su bi iz istog tog hadisa izvukli mnogobrojne propise koje bi ljudi primijenili.

Koristi hadisa:

(6820)

(318) - عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «لَا تَعَلَّمُوا الْعِلْمَ لِيُبَاهُوا بِهِ الْعُلَمَاءَ، وَلَا لِتَمَارُوا بِهِ السُّفَهَاءَ، وَلَا تَخَيَّرُوا بِهِ الْمَجَالِسَ، فَمَنْ فَعَلَ ذَلِكَ، فَالْتَارُ النَّارَ». [صحيح] - [رواه ابن ماجه]

(318) – Od Džabira bin Abdullaha, radijallahu anhumu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Ne učite znanje kako biste se nadmetali sa učenjacima, niti da biste se raspravljali sa nezalicama, niti da biste zauzimali pročelja na sijelima. Ko učini to - Džehennem, Džehennem!" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Ibn Madže]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas upozorava da ne stičemo znanje kako bismo se nadmetali sa učenjacima, te kako bismo im istakli da smo i mi učenjaci poput njih. Nadalje, zabranjeno nam je tražiti znanje kako bismo se upuštali u raspravu sa onima koji nemaju adekvatno znanje i na koncu, upozoreni smo da ne sakupljamo znanje kako bismo zauzimali pozicije nadređenih u skupovima. Ko učini nešto od toga, takav zaslužuje Džehennem uslijed pretvaranja kojeg je iskazivao i neiskrenosti u stjecanju znanja.

Koristi hadisa:

1. Prijetnja Džehennemom za sve one koji stječu znanje kako bi se nadmetali, raspravljali ili zauzimali pročelje među ljudima.

2. Važnost iskrenosti u stjecanju šerijatskog znanja, te i u podučavanju drugih.
3. Namjera je temelj djela i prema njoj se određuje nagrada ili kazna.

(65047)

(319) – عن عثمان رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ

الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ». [صحيح] - [رواه البخاري]

(319) – Od Osmana, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: „Najbolji od vas su oni koji nauče Kur'an i njemu druge podučavaju." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas obavještava da su najbolji muslimani oni koji nauče da pravilno uče Kur'an, koji ga znaju napamet i koji poznaju njegova značenja, te potom druge ljude podučavaju njegovim značenjima i učenju.

Koristi hadisa:

1. U ovom hadisu istaknuta je vrijednost Kur'ana. On je najbolji govor s obzirom da je Allahov govor.
2. Najbolji učenici su oni koji druge podučavaju, koji ne škrtare sa znanjem kojeg su stekli.
3. Učenje Kur'ana i podučavanje drugih njemu obuhvata poznavanje pravilnog učenja, te i njegovih značenja i propisa.

(5913)

(320) – عَنْ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ السُّلَمِيِّ رَحِمَهُ اللَّهُ قَالَ: حَدَّثَنَا مَنْ كَانَ يُقْرئُنَا مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُمْ كَانُوا يَقْرئُونَ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَشْرَ آيَاتٍ، فَلَا يَأْخُذُونَ فِي الْعَشْرِ الْأُخْرَى حَتَّى يَعْلَمُوا مَا فِي هَذِهِ مِنَ الْعِلْمِ وَالْعَمَلِ، قَالُوا: فَعَلِمْنَا الْعِلْمَ وَالْعَمَلَ.
[حسن] - [رواه أحمد]

(320) – Ebu Abdurrahman es-Sulemi, rahimehullah, je kazao: "Rekli su nam ashabi Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, oni koji su nas podučavali Kur'anu, da oni kada bi proučili deset ajeta pred Poslanikom, ne bi prelazili dalje sve dok ne spoznaju značenja tih deset ajeta i dok ih ne primijene u praksi. Usto, govorili su: 'Na taj način, postizali bismo i znanje i praksu.'" [Hadis je hasen (dobar)] - [Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Ashabi, radijallahu anhum, naučili bi deset ajeta pred Allahovim Poslanikom, sallallahu 'alejhi ve sellem, te ne bi prelazili na sljedećih deset dok ne usvoje znanje i praksu iz ajeta koje su prethodno naučili.

Koristi hadisa:

1. Vrijednost ashaba, radijallahu anhum, i njihova požrtvovanost u učenju Kur'ana.
2. Istinsko učenje Kur'ana objedinjuje i znanje i praksu, a ne samo da se puko čita i uči napamet.
3. Znanje je neophodno prije govora i djela.

(65058)

(321) – عن عبد الله بن مسعود رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «مَنْ قَرَأَ حَرْفًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ، وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا، لَا أَقُولُ {الم} حَرْفٌ، وَلَكِنْ {أَلِفٌ} حَرْفٌ، وَ{لَامٌ} حَرْفٌ، وَ{مِيمٌ} حَرْفٌ». [حسن] - [رواه الترمذي]

(321) – Od Abdullaha ibn Mes'uda, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Ko prouči harf iz Allahove knjige, imat će nagradu, a nagrada se umnogostručava deset puta. Ne tvrdim da je Elif lam mim jedan harf, već je elif harf, lam je harf i mim je harf." [Hadis je hasen (doobar)] - [Hadis bilježi Tirmizi]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam pojašnjava da svaki musliman kada prouči samo jedan harf iz Allahove knjige, imat će nagradu za njega, a ta se nagrada povećava za deset puta.

Nakon toga, Poslanik je pojasnio da Elif lam mim nije jedan harf, već je elif harf, lam je harf i mim je harf. Prema tome, za ova tri harfa čovjek će imati trideset nagrada.

Koristi hadisa:

1. Podsticaj na učenje Kur'ana.
2. Učać Kur'ana za svaki proučeni harf od svake riječi ima jednu nagradu koja se računa kao deset.
3. Velike su Allahova milost i plemenitost s obzirom da umnogostručava nagrade za dobra djela.
4. Kur'an je vredniji od ostalih vrsta govora. Čovjek ima nagradu ibadeta samim njegovim učenjem, jer je to Allahov govor.

(322) – عن عبد الله بن عمرو رضي الله عنهما قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «يقال لصاحب القرآن: اقرأ وارتيق، ورتل كما كُنت ترتل في الدنيا، فإن منزلتك عند آخر آية تقرؤها». [حسن] - [رواه أبو داود والترمذي والنسائي في الكبرى وأحمد]

(322) – Od Abdullaha bin 'Amra, radijallahu anhuma, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Reći će se učaču Kur'ana na Sudnjem danu: 'Uči i penji se, uči lijepo i razgovjetno, kao što si i na dunjaluku učio, jer uistinu je tvoje mjesto kod posljednjeg ajeta kojeg proučiš.'" [Hadis je hasen (dobar)] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas obavještava da će se na Sudnjem danu reći učaču Kur'ana, onome ko je radio po njemu i ko ga je učio napamet, kada uđe u Džennet: "Uči Kur'an i tako se penji i uzdiži po džennetskim deredžama (stepenima). Uči Kur'an smireno i pravilno kao što si ga učio na dunjaluku, zaista će ti u Džennetu pripasti mjesto kod posljednjeg ajeta kojeg budeš proučio."

Koristi hadisa:

1. Nagrada će biti shodno djelima koja je čovjek radio, i po kvantitetu i po kvalitetu.
2. Podsticaj na čitanje i učenje Kur'ana napamet, te razmišljanje i rad po njemu.
3. U Džennetu se nalaze brojna mjesta i stepeni. Oni koji su bili sa Kur'anom prisni postići će njegove najveće stepene.

(65054)

(323) – عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَيُّحُبُّ أَحَدَكُمْ إِذَا رَجَعَ إِلَى أَهْلِهِ أَنْ يَجِدَ فِيهِ ثَلَاثَ خَلِيفَاتٍ عِظَامِ سِمَانٍ؟» قُلْنَا: نَعَمْ. قَالَ: «ثَلَاثُ آيَاتٍ يَقْرَأُ بِهِنَّ أَحَدُكُمْ فِي صَلَاتِهِ خَيْرٌ لَهُ مِنْ ثَلَاثِ خَلِيفَاتٍ عِظَامِ سِمَانٍ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(323) – Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Zar ne biste voljeli da, kada se vratite kući, zateknete tri krupne deve?" Ashabi rekoše: "Voljeli bismo." "Tri ajeta koje neko od vas prouči u namazu bolje vam je od tri krupne deve", poruči im Poslanik. [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam pojašnjava da je nagrada za tri proučena ajeta u namazu bolja i vrednija nego da čovjek zatekne tri krupne, noseće deve.

Koristi hadisa:

1. Pojašnjenje vrijednosti učenja Kur'ana u namazu.
2. Dobra djela su bolja od užitaka ovog prolaznog svijeta.
3. Ova vrijednost ne tiče se samo učenja tri kur'anska ajeta. Naprotiv, koliko god klanjač prouči ajeta u namazu, imat će za svaki ajet nagradu koja je vrednija od krupne i noseće deve.

(65053)

(324) – عن أبي موسى الأشعري رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «تَعَاهَدُوا هَذَا الْقُرْآنَ، فَوَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَهُوَ أَشَدُّ تَفَلُّتًا مِنَ الْإِبِلِ فِي عُقْلِيهَا». [صحيح] - [متفق عليه]

(324) – Ebu Musa El-Ešari, radijallahu 'anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „Obnavljajte ovaj Kur'an! Tako mi Onoga u Čijoj ruci je Muhammedova duša, on se gubi iz pamćenja brže od nezavezane deve." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam naređuje da ponavljamo Kur'an i da ga redovno učimo kako ga ne bismo zaboravili. Osim toga, to je Poslanik dodatno istakao zaklevši se da se Kur'an gubi iz pamćenja brže od deve o kojoj se ne vodi računa. Naime, ako čovjek pazi na devu, zadržat će je, a ako ne obraća pažnju na nju, ona će se odvezati i pobjeći će.

Koristi hadisa:

1. Ako čovjek vodi računa o ponavljanju Kur'ana, ostat će mu u pamćenju i neće ga zaboraviti.
2. Kao korist redovnog učenja Kur'ana može se navesti nagrada koju čovjek stiže, te i uzvišeni stepeni koje će on dostići na Sudnjem danu.

(5907)

(325) – عن أبي هريرة رضي الله عنه: أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «لَا تَجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ مَقَابِرَ، إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْفِرُ مِنَ الْبَيْتِ الَّذِي تُقْرَأُ فِيهِ سُورَةُ الْبَقَرَةِ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(325) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Ne činite svoje kuće grobljima, zaista šejtan bježi iz kuće u kojoj se uči sura el-Bekare.” [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranjuje da se kuće lišavaju namaza jer će na taj način one postati poput mezarja na kojem se ne klanja.

Nakon toga, Poslanik nam kazuje da šejtan bježi iz kuće u kojoj se uči sura el-Bekare.

Koristi hadisa:

1. Poželjno je mnogo činiti ibadete i dobrovoljne namaze u kućama.
2. Nije dozvoljeno obavljati namaz na mezarlucima budući da je to put koji vodi u širk i pretjerivanje po pitanju ljudi koji su u njima ukopani, izuzev dženezama-namaza.
3. Ashabi su bili svjesni zabrane obavljanja namaza na grobljima te je, zbog toga, Poslanik zabranio da se kuće učine poput mezarluka na kojima se namaz ne obavlja.

(326) - عَنْ أَبِي بِنِ كَعْبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «يَا أَبَا الْمُنْذِرِ، أَتَدْرِي أَيُّ آيَةٍ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ مَعَكَ أَعْظَمُ؟» قَالَ: قُلْتُ: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ. قَالَ: «يَا أَبَا الْمُنْذِرِ، أَتَدْرِي أَيُّ آيَةٍ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ مَعَكَ أَعْظَمُ؟» قَالَ: قُلْتُ: {اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ} [البقرة: 255]. قَالَ: فَضْرَبَ فِي صَدْرِي، وَقَالَ: «وَاللَّهِ لِيَهْنِكَ الْعِلْمُ، أَبَا الْمُنْذِرِ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(326) – Ubejj bin Ka'b, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Ebul-Munzire, znaš li koji je ajet u Kur'anu najveličanstveniji?" "Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju“, rekao sam, a Poslanik ponovi: "Ebul-Munzire, znaš li ti koji je ajet iz Allahove Knjige najveličanstveniji?" Ja rekoh: "Allahu la ilahe illa huvel-hajjul-kajjum...(Ajetul-kursijj)." On me potapša po prsima i reče: "Čestitam ti na znanju, Ebul-Munzire." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je upitao Ubejja bin Ka'ba o najveličanstvenijem ajetu u Kur'anu. Oklijevao je prilikom davanja odgovora, a potom je kazao da je to ajetul-kursijj. Poslanik mu je čestitao na tačno datom odgovoru, potapšao ga je po prsima što ukazuje da je Ubejj ispunjen znanjem i mudročću, te je zamolio Allaha da mu olakša znanje i da ga učini razlogom njegove sreće.

Koristi hadisa:

1. Posebna počast Ubejja bin Ka'ba, radijallahu anhu.
2. Ajetul-kursijj je najveličanstveniji ajet u Allahovoj knjizi. Usljed toga, jako je pohvalno da se nauči napamet, te da se spoznaju njegova značenja i da se sprovedu u praksi.

(65059)

(327) – عن أبي مسعود رضي الله عنه قال: قال النبي صلى الله عليه وسلم: «مَنْ قَرَأَ بِالْآيَتَيْنِ مِنْ آخِرِ سُورَةِ الْبَقَرَةِ فِي لَيْلَةٍ كَفَتَاهُ». [صحيح] - [متفق عليه]

(327) – Od Ibn Mes'uda, radijallahu anhu, prenosi se da je rekao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je kazao: 'Ko navečer prouči posljednja dva ajeta sure el-Bekare u jednoj noći, biće mu dovoljna.' [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas obavještava da onaj ko prouči zadnja dva ajeta sure el-Bekare navečer, Uzvišeni će ga zaštititi od svakoga zla. Po drugim mišljenjima, ova dva ajeta moći će mu zamijeniti noćni namaz, ili ostale zikrove ili će se sa njima ispuniti minimalna mjera koja je potrebna da se Kur'an navečer prouči i tako dalje. Moguće je i da su svi ovi stavovi ispravni budući da je izraz u hadisu općenitog karaktera.

Koristi hadisa:

1. Vrijednost zadnjih ajeta sure el-Bekare, a to su: "Amener-resulu..."
2. Ukoliko čovjek prouči zadnje ajete sure el-Bekare navečer, biće zaštićen od šejtana i svakog zla te noći.
3. Noć počinje od zalaska Sunca i traje do nastupa prave zore.

(6274)

(328) – عن أبي الدرداء – رضي الله عنه- عن النبي صلى الله عليه وسلم: «مَنْ حَفِظَ عَشْرَ آيَاتٍ مِنْ أَوَّلِ سُورَةِ الْكَهْفِ، عُصِمَ مِنَ الدَّجَالِ». وفي رواية: «مِنْ آخِرِ سُورَةِ الْكَهْفِ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(328) – Ebu Derda', radijallahu 'anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Ko zapamti deset prvih ajeta sure El-Kehf, biće sačuvan Dedždžala." U drugoj verziji stoji: "...s kraja sure El-Kehf." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Onoga ko nauči napamet prvih ili zadnjih deset ajeta sure El-Kehf, Allah će sačuvati Dedždžalovog zla i smutnje. Allah neće dati da Dedždžal ovlada takvom osobom i da mu naštetiti.

Koristi hadisa:

(6265)

(329) – عن النعمان بن بشير رضي الله عنه قال: سمعت النبي صلى الله عليه وسلم يقول: «الدُّعَاءُ هُوَ الْعِبَادَةُ»، ثُمَّ قَرَأَ: «{وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ} [غافر: 60]». [صحيح] - [رواه أبو داود والترمذي وابن ماجه وأحمد]

(329) – Nu'man bin Bešir, radijallahu anhuma, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Dova je ibadet", a potom je proučio sljedeći ajet: "Gospodar vaš je rekao: 'Dove Mi upućujte, Ja ću vam se odazvati! Zbilja, oni koji se ohole da Mi ibadet čine - ući će, sigurno, u Džehennem poniženi.'" (Gafir, 60.) [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas obavještava da je dova ibadet. Prema tome, dovu smijemo upućivati isključivo Allahu. To se odnosi na dovu traženja tako što čovjek traži od Allaha da mu

podari ono što mu koristi i da ga sačuva onoga što mu šteti i na ovom i na onom svijetu. Osim toga, dova se odnosi i na ibadet koji predstavlja sva djela i riječi kojima je Allah zadovoljan i koje voli, svejedno bila unutrašnja ili vanjska, te svejedno bila srčana, tjelesna ili materijalna.

Nakon toga, Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je to dokazao proučivši sljedeći ajet: "Gospodar vaš je rekao: 'Dove Mi upućujte, Ja ću vam se odazvati! Zbilja, oni koji se ohole da Mi ibadet čine - ući će, sigurno, u Džehennem poniženi.'"

Koristi hadisa:

1. Dova je osnova ibadeta i nije dozvoljeno da se upućuje ikome drugom mimo Allaha.
2. Dova predstavlja istinsko pokoravanje i priznavanje da je Gospodar apsolutno neovisan i moćan, te da su svi ljudi u izdašnoj potrebi za Njim.
3. Strašna je prijetnja za one koji se ohole da Uzvišenom Allahu čine ibadet. Naime, On će ih sigurno u Džehennem uvesti ponižene.

(5496)

(330) – عن عائشة رضي الله عنها قالت: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَذْكُرُ اللَّهَ عَلَى كُلِّ

أَحْيَانِهِ. [صحيح] - [رواه مسلم]

(330) – Aiša, radijallahu anha, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spominjao Allaha u svakom stanju.

[Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Aiša, radijallahu anha, obavještava nas da se Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, iznimno trudio u spominjanju Uzvišenog, te

da Mu je činio zikr u svakom stanju, svakom vremenu i na svakom mjestu.

Koristi hadisa:

1. Čovjek ne mora imati pravnu čistoću kako bi Allaha spominjao.
2. Istrajnost Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, na spominjanju Uzvišenog.
3. Podsticaj na mnoštvo spominjanja Allaha u svakoj prilici, te da u tome treba slijediti Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. S tim što iz ovoga treba izuzeti neka stanja u kojima je zabranjeno ili pokuđeno zikriti kao tokom obavljanja fiziološke potrebe.

(8402)

(331) - عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «لَيْسَ شَيْءٌ أَكْرَمَ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى مِنَ الدُّعَاءِ». [حسن] - [رواه الترمذي وابن ماجه وأحمد]

(331) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Kod Allaha nema ništa vrijednije od dove." [Hadis je hasen (dobar)] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam skreće pažnju da nema ni jednog ibadeta da je vrijedniji kod Allaha od dove, s obzirom da čovjek, upućujući Allahu dovu, priznaje da je On apsolutno neovisan od svega, te da su ljudi u potpunosti potrebni Allaha.

Koristi hadisa:

1. U ovom hadisu se ukazuje na vrijednost dove, te da onaj čovjek koji Allahu upućuje dovu, on Ga istinski veliča. Osim toga, čovjek time priznaje da je Allah apsolutno neovisan i da sve posjeduje s obzirom da se od siromašnog ništa ne traži. Nadalje, čovjek priznaje da Allah sve čuje budući da se gluhi ne doziva, te da je Allah plemenit s obzirom da škrtac neće ništa dati. Također, čovjek očituje time da je Allah milostiv jer se grub i osor neće odazvati i da je blizu s obzirom da ne čuje neko ko je udaljen. Na kraju, upućivanjem dove Allahu očituju se i mnoga druga svojstva Njegove veličanstvenosti i plemenitosti.

(5509)

(332) – عن عبادة بن الصامت رضي الله عنه و أبي سعيد الخدري رضي الله عنه مرفوعاً: «ما على الأرض مسلم يدعو الله تعالى بدعوة إلا آتاه الله إياها، أو صرف عنه من السوء مثلها، ما لم يدعُ يائماً، أو قطيعة رحم»، فقال رجل من القوم: إذا نُكِّثُ قال: «اللهُ أكثر». وفي رواية أبي سعيد زيادة: «أو يدَّخر له من الأجر مثلها». [صحيح] - [رواه الترمذي، وبالزيادة رواه أحمد]

(332) – Ubada b. es-Samit prenosi da je Poslanik rekao: "Kada god musliman uputi dovu, Allah mu je primi, ili ga u veličini te dove zaštiti od zla, ukoliko ne moli za grijeh niti prekidanje rodbinskih veza." "Znači, trebamo učiti dove što više!?", upita neko od prisutnih. "Allah još više dovu prima", odgovori Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem (Tirmizi.) Hakim je zabilježio ovaj hadis preko Ebu Seida sa dodatkom: "...ili mu Allah pripremi istu nagradu." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Tirmizi - Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Ovaj hadis potiče sve muslimane da budu u vezi sa Gospodarom, riječima i djelima. Dovi koja izađe iz iskrenog srca koje je ljubavlju povezano sa Allahom ostvaraju se nebeska vrata, i Allah, Onaj Koji se odaziva nevoljniku i Onaj Koji otklanja poteškoću, usliši takvu dovu. Dova i korist od nje neće biti uzaludna i neće se zagubiti: ili će je Allah uslišiti i ostvariti želju onoga ko je dovio, ili će Allah spriječiti da čovjeka zadesi kakvo zlo, srazmjerno toj dovi, ili će mu ostaviti nagradu za nju, a kod Allah je još veće dobro, mnogo veće od onoga što ljudi traže.

("Merkatul-mefatih", 4/1537-1538, "Šerhu rijadis-salihin", 6/54)

Koristi hadisa:

(5100)

(333) – عن شهر بن حوشب قال: قلت لأُم سلمة رضي الله عنها، يا أم المؤمنين، ما كان أكثر دعاء رسول الله صلى الله عليه وسلم إذا كان عندك؟ قالت: كان أكثر دعائه: «يا مقلب القلوب ثبت قلبي على دينك». [صحيح لغيره] - [رواه الترمذي]

(333) – Šehr b. Havšeb zapitao je Ummu Seleme, radijallahu 'anha: "Majko pravovjernih, koju dovu je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, najčešće učio kada je bio kod tebe?" "Najčešće je učio: 'O Ti koji vladaš srcima, moje srce učvrsti u Tvojim vjeri!'" [Vjerodostojan zbog drugih predaja koje ga pojačavaju] - [Hadis bilježi Tirmizi]

Objašnjenje:

Dova koju je Poslanik najviše učio bila je: “O Ti Koji srca okrećeš”, tj. Koji nekada daješ da budu pokorna, a nekada da budu nepokorna, nekada da budu svjesna, a nekada nemarna. “učvrsti moje srce u Tvojim vjeri”, tj. daj da bude postojano u Tvoj vjeri, a ne da se od nje i od Pravog puta okreće.

Koristi hadisa:

(3142)

(334) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: «اللَّهُمَّ أصلح لي ديني الذي هو عصمة أمري وأصلح لي دنياي التي فيها معاشي، وأصلح لي آخرتي التي إليها معادي واجعل الحياة زيادة لي من كل خير واجعل الموت راحة لي من كل شر». [صحيح] - [رواه مسلم]

(334) – Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio: "Gospodaru moj, sačuvaj mi vjeru moju u koju se pouzdam, ovaj svijet na kojem živim i ahiret na koji se vraćam, i neka mi život bude povećanje svakog dobra, a smrt olakšanje od svakog zla." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Ovo je jedna od dova koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio. U noj je tražio dobro ovoga i onoga svijeta, da smrt učini odmorom od svakog zla na dunjaluku i u kaburu te da mu u životu da sve što voli, a otkloni ono što ne voli.

Koristi hadisa:

(5482)

(335) – عن ابن عمر رضي الله عنهما قال: لم يكن رسول الله صلى الله عليه وسلم يدع هؤلاء الكلمات حين يُمسي وحين يُصبح: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَأَهْلِي وَمَالِي، اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي وَآمِنْ رَوْعَاتِي، واحْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيْ وَمِنْ خَلْفِي وَعَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي وَمِنْ فَوْقِي، وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي». [صحيح] - [رواه أبو داود والنسائي في الكبرى وابن ماجه وأحمد.

ملحوظة:

لفظ الحديث في مصادر التخريج: اللهم إني أسألك العافية في الدنيا والآخرة، اللهم إني أسألك العفو والعافية في ديني... واللفظ المذكور من بلوغ المرام]

(335) – Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije ostavljao ove riječi kada je omrkavao i osvanjivao: “Allahumme inni es'elukel-afijete fi dini, ve dunjaje, ve ehli, ve mali, Allahummestur avrati, ve amin rev'ati, vahfazni min bejni jedejje, ve min halfi, ve an jemini, ve an šimali, ve min fevki, ve euzu bi azametike en ugtale min tahtii / Allahu moj, tražim od Tebe zdravlje u mojoj vjeri, ovosvjetskim poslovima, porodici i imetku. Allahu moj, pokrij moje nedostatke i umiri moje strahove, i sačuvaj me s moje prednje i stražnje strane, i sa desne i sa lijeve strane, i iznad mene, a Tvojim se veličini utječem da budem zgrabljen odozdo.“ [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Ibn Madže - Hadis bilježi Hakim - Hadis bilježi Nesai - Hadis bilježi Ebu Davud - Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, molio je Gospodara da mu podari ispravnost vjere, udaljenost od svih grijeha i novotarija, sretan život i sačuvanost od nedaća i zla, i da sačuva njegovu porodicu od neposlušnosti i raznih bolesti, kao i imetak od harama i svega što ga kvari. Zatim Ga je molio da sakrije sve njegove sramote, grijeha i nedostatke i umiri njegove strahove, te da od njega otkloni iskušenja sa svih strana...

Koristi hadisa:

(5485)

(336) – عن عائشة رضي الله عنها أن رسول الله صلى الله عليه وسلم علمها هذا الدعاء: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنَ الْخَيْرِ كُلِّهِ وَآجِلِهِ وَآجِلِهِ، مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ أَعْلَمْ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ كُلِّهِ وَآجِلِهِ، مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ أَعْلَمْ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا سَأَلَكَ عَبْدُكَ وَنَبِيُّكَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ شَرِّ مَا عَادَ مِنْهُ عَبْدُكَ وَنَبِيُّكَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ، وَمَا قَرَّبَ إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ أَوْ عَمَلٍ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ، وَمَا قَرَّبَ إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ أَوْ عَمَلٍ، وَأَسْأَلُكَ أَنْ تَجْعَلَ كُلَّ قَضَاءٍ قَضَيْتَهُ لِي خَيْرًا. [صحيح]

- [رواه ابن ماجه وأحمد]

(336) – Prenosi se od Aiše, radijallahu 'anha, da ju je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, podučio ovoj dovi: „Allahumme inni es'eluke minel-hajri kullihi, 'adžilihi ve adžilihi, ma 'alimtu minhu ve ma lem e'alem, ve e'uzu bike mine-š-šerri kullihi, 'adžilihi ve adžilihi, ma 'alimtu minhu ve malem e'alem. Allahumme innii es'eluke min hajri ma se'eleke 'abduke ve nebijjuke, ve e'uzu bike min šerri ma 'aze minhu 'abduke ve nebijjuke. Allahumme inni es'elukel-Džennete, ve ma karrebe ilejha min kavlin ev 'amelin, ve e'uzu bike mine-n-nari, ve ma karrebe ilejha min kavlin ev 'amelin, ve es'eluke en tedž'ale kulle kadain kadajtehu lii hajren – Allahu moj, tražim od Tebe svako dobro, prije (na ovome svijetu) i kasnije (na onome svijetu), ono što znam od njega i ono što ne znam, i Tebi se utječem od svakog zla, prije (na ovome svijetu) i kasnije (na Ahiretu), onoga što znam od njega i onoga što ne znam. Allahu moj, od Tebe tražim dobro koje od Tebe traži tvoj rob i vjerovjesnik i Tebi se utječem od zla od kojeg je utočište tražio tvoj rob i vjerovjesnik. Allahu moj, od Tebe tražim Džennet i ono što približava njemu od riječi i djela, i tražim utočište kod Tebe od Vatre i onoga što približava njoj od riječi i djela. I tražim od Tebe da učiniš svaku odredbu dobrom za mene.“ [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Ibn Madže - Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, podučio je Aišu, radijallahu 'anha, ovoj dovi koja sadrži veoma korisne poruke i dobro

dunjaluka i Ahireta, traženje utočište od zla i na dunjaluku i na Ahiretu, molbu za Džennet i djela koja vode njemu, zaštitu od Vatre i djela koja vode ka njoj, te da Allah dadne dobro u svemu što odredi. Također, sadrži upućivanje dove i traženje dobra kojeg je tražio i Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, te zaštitu od zla od kojeg je zaštitu tražio i Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem.

Koristi hadisa:

(5487)

(337) - عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ الْإِيمَانَ لَيَخْلُقُ فِي جَوْفِ أَحَدِكُمْ كَمَا يَخْلُقُ الثَّوْبُ الْخَلْقَ، فَاسْأَلُوا اللَّهَ أَنْ يُجَدِّدَ الْإِيمَانَ فِي قُلُوبِكُمْ». [صحيح] - [رواه الحاكم والطبراني]

(337) – Prenosi Abdullah bin ‘Amr, radijallahu anhum, da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Zaista se iman troši u vašim prsima kao što se troši odjeća, pa molite Allaha da obnovi iman u vašim srcima." [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas u ovom hadisu obavještava da se iman troši i slabi u vjernikovom srcu kao što će se, na primjer, nova odjeća pohabati uslijed njenog nošenja. Iman slabi u srcu zbog klonulosti u ibadetima, činjena grijeha i zbog neadekvatnog upuštanja u strasti. Uslijed toga, Poslanik nas usmjerava da molimo Allaha da obnovi naš iman tako što ćemo se pridržavati onoga što je obavezno i tako što ćemo Ga mnogo spominjati i od Njega oprost tražiti.

Koristi hadisa:

1. Podsticaj da se od Allaha traži da nas učini postojanim i da obnovi iman u našim srcima.
2. Iman se sastoji od riječi, djela i uvjerenja; povećava se sa pokornošću, a smanjuje se činjenjem grijeha.

(65020)

(338) – عن معاذ بن جبل رضي الله عنه أن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «يَا مُعَاذُ، وَاللَّهِ، إِنِّي لَأُحِبُّكَ، ثُمَّ أُوصِيكَ يَا مُعَاذُ، لَا تَدَعَنَّ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ تَقُولُ: اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ، وَشُكْرِكَ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ». [صحيح] - [رواه أبو داود والنسائي ومالك وأحمد]

(338) – Muaz b. Džebel, radijallahu 'anhu, prenosi da mu je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "O Muaze, ja te uistinu volim, pa ću te posavjetovati. Nemoj propustiti da nakon kraju svakog namaza kažeš: 'Allahumme e'inni 'ala zikrike ve šukrike ve husni ibadetike - Allahu moj, pomози mi da Ti zikr činim, da Ti budem zahvalan i da ti iskreno robujem!'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Nesai - Hadis bilježi Ebu Davud - Hadis bilježi imam Ahmed - Hadis bilježi imam Malik]

Objašnjenje:

Hadis Muaza b. Džebela nam odslikava jedan novi vid islamske i bratske ljubavi, iz koje proizilazi savjet i uputa na dobro, jer je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, Muazu rekao: "Ja te uistinu volim", čak se u nekim predajama i zakleo riječima: "Tako mi Allaha, ja te, uistinu, volim", i ovo je velika počast za Muaza b. Džebela, radijallahu 'anhu, jer se Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, zakleo da ga voli. Onaj ko voli neće savjetovati onoga koga voli osim sa dobrim. Zbog toga mu je na početku Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, i rekao ove riječi, kako bi Muaz bio spreman na ono što će mu reći i kako bi to prihvatio, jer mu to dolazi od onoga ko ga voli. Zatim

mu je rekao: "Nemoj propustiti da nakon kraju svakog namaza kažeš", odnosno na kraju svakog propisanog namaza reci: "Allahumme e'inni 'ala zikrike ve šukrike ve husni ibadetike - Allahu moj, pomози mi da Ti zikr činim, da Ti budem zahvalan i da ti iskreno robujem!" A kraj svakog namaza jeste zadnje sjedenje prije predaje selama, kao što je zabilježeno u pojedinim predajama da je ove riječi izgovarao prije predaje selama. I ovo je ispravno, jer je pravilo da kada se spomene neki govor ili radnja na kraju namaza, onda ukoliko se radi o dovi dolazi prije predaje selama, a ukoliko se radi o zikru onda dolazi poslije predaje selama. Na ovo pravilo ukazuje i govor Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, Ibn Mes'udu kada ga je podučavo tešehudu - zadnjem sjedenju u namazu, pa mu rekao: "Zatim (nakon salavata) neka izbere od dova ono što želi i što mu se najviše sviđa." A što se tiče zikra, Allah Uzvišeni kaže: "A kada namaz završite, Allaha spominjite, i stojeći, i sjedeći, i ležeći na bokovima." Govor Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem: "Pomози mi da Ti zikr činim", znači svaki govor kojim se približava i robuje Allahu Uzvišenom, je zikr. "I da Ti budem zahvalan", na darovanim blagodatima i otklonjenim nedaćama. Ta, koliko je samo Allahovih blagodati prema Njegovim stvorenjima, i koliko je samo nedaća koje su ih zaobišle, pa neka zahvaljuju Allahu Uzvišenom na tome.

Koristi hadisa:

(3518)

(339) – عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «أَقْرَبُ مَا يَكُونُ

الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ، فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(339) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Rob je najbliži svome Gospodaru dok je na sedždi, pa upućujte što više dova." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam u ovom hadisu pojašnjava da je čovjek najbliži svome Gospodaru u trenutku kada čini sedždu uslijed toga što najčasniji dio svoga tijela stavlja na zemlju, ponizno i skrušeno se pokoravajući Uzvišenom Allahu.

Pored toga, Poslanik nas upućuje da što više upućujemo dovu dok smo na sedždi. Na taj način čovjek iskazuje skrušenost Uzvišenom, riječju i djelom.

Koristi hadisa:

1. Čovjek se približava Allahu onoliko koliko Mu čini pokornost.
2. Pohvalno je što više upućivati dovu na sedždi jer je to jedna od situacija kada se dova prima.

(5382)

(340) – عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كَانَ أَكْثَرَ دُعَاءِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً، وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً، وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(340) – Od Enesa, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, najčešće Allahu upućivao sljedeću dovu: "Allahumme rabbena atina fid-dunja haseneten we fil-ahireti haseneten we kina 'azaben-nar. (Allahu, Gospodaru naš, podari nam dobro na ovom i dobro na onom svijetu, te nas sačuvaj džehennemske kazne.)" [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često je Allahu upućivao sadržajne dove. Jedna od njih je: "Allahumme rabbena atina fid-dunja haseneten we fil-ahireti haseneten we kina 'azaben-nar. (Allahu, Gospodaru naš, podari nam dobro na ovom i dobro na onom svijetu, te nas sačuvaj džehennemske kazne.)" Ova dova obuhvata dobro ovoga svijeta što uključuje halal i obilatu opskrbu, čestitu suprugu, dijete koje radost unosi, smiraj, korisno znanje, dobro djelo i tako dalje. Pored toga, ovdje tražimo i dobro onoga svijeta što podrazumijeva sigurnost od kazne u kaburu, na Sudnjem danu i u Džehennemu; te i sticanje zadovoljstva Uzvišenog, ostvarenje vječnog užitka i blizinu sa Milostivim Gospodarom.

Koristi hadisa:

1. Pohvalno je upućivati Allahu sadržajne dove, slijedeći u tome Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.
2. Najpotpunije je da čovjek od Allaha traži i ovosvjetska i onosvjetska dobra.

(341) – عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رضي الله عنه قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَلَا أُبَيِّنُكُمْ بِخَيْرِ أَعْمَالِكُمْ، وَأَزْكَاهَا عِنْدَ مَلِيكِكُمْ، وَأَرْفَعَهَا فِي دَرَجَاتِكُمْ وَخَيْرٍ لَكُمْ مِنْ إِنْفَاقِ الذَّهَبِ وَالْوَرِقِ، وَخَيْرٍ لَكُمْ مِنْ أَنْ تَلْقَوْا عَدُوَّكُمْ فَتَضْرِبُوا أَعْنَاقَهُمْ وَيَضْرِبُوا أَعْنَاقَكُمْ؟» قَالُوا: بَلَى. قَالَ: «ذِكْرُ اللَّهِ تَعَالَى». [صحيح] - [رواه الترمذي وابن ماجه وأحمد]

(341) – Ebu Derda, radijallahu 'anhu, veli: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: 'Hoćete li da vas obavijestim o vašim najboljim djelima koja su najodabranija kod vašeg Vladara, koja vas uzdižu na najveće stepene, koja su vam bolja od udjeljivanja zlata i srebra, i koja su bolja od sukoba s neprijateljem u kome bi ih vi ubijali a i oni vas?' 'Svakako!', odgovoriše oni. On reče: 'Spominjanje (zikr) Allaha.'" [Vjerodostojan] - []

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, upitao je svoje ashabe: .

Da li želite da vas podučim vašim najboljim djelima, koja su najčasnija, najbolja i najčišća kod Allaha, vašeg Vladara? /

Koja će vas dovesti do najvećeg stepena u Džennetu?

Koja su vam bolja od udjeljivanja zlata i srebra?

I koja su vam bolja od toga da u borbi sretnete nevjernike, pa ih ubijate, a i oni vas?

Ashabi odgovoriše: "Da, želimo da nas tome podučiš."

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, reče: "To je spominjanje Allaha u svakom periodu i stanju."

Koristi hadisa:

1. Ustrajnost u zikru, tajno i javno, jedno je od najboljih i najkorisnijih dobrih djela.
2. Sva djela propisana su da bi se uspostavilo spominjanje Allaha Uzvišenog Koji je kazao: "I namaz obavljaj kako bi Me se sjetio." S druge strane, Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem,

je rekao: "Tavaf oko Ka'be, hod između Saffe i Merve, te i bacanje kamenčića na džemretima, propisani su radi spominjanja Uzvišenog Allaha." (Ebu Davud i Tirmizi).

3. El-'Izz b. Abdis-Selam kaže: "Ovaj hadis ukazuje da nagrada nije uvjetovana količinom truda u ibadetima, već Allah može nagraditi za malo djela više nego za mnogo. Dakle, nagrada zavisi od toga koliko je neko djelo vrijedno."
4. El-Munavi je rekao u djelu Fejdul-Kadir: "Ovaj hadis se odnosi na to da je zikir najbolje djelo onima kojima se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obraćao u datom momentu. Da se Poslanik obraćao hrabrom ratniku koji donosi korist islamu u borbi, bilo bi mu rečeno: džihad. Isto tako, da je ovaj govor upućen bogatom čovjeku od čijeg imetka imaju koristi siromasi, bilo bi mu rečeno: sadaka. Da je upućen onome ko može obaviti hadž, reklo bi mu se da je hadž najbolji. Da je upućen onome ko ima roditelje, reklo bi mu se da im čini dobročinstvo, te da je to najbolje djelo. Na ovaj način se postiže saglasnost među različitim predajama."
5. Najpotpuniji zikir je onaj koji se izgovara jezikom uz prisustvo srca, zatim onaj koji se odvija samo u srcu, poput razmišljanja, pa tek onda onaj koji se obavlja samo jezikom. Za svaki od ovih oblika zikra pripremljena je nagrada, ako Bog da.
6. Praktikovanje zikrova koji se tiču različitih situacija, kao što su jutarnji i večernji zikrovi, te oni koji se izgovaraju prilikom ulaska u džamiju, kuću, toalet i tako dalje; to muslimana čini od onih koji često spominju Allaha Uzvišenog.

(342) - عن معاذ بن جبل رضي الله عنه قال: قلت: يا رسول الله أخبرني بعمل يُدخلني الجنة ويُباعدني عن النار، قال: لقد سألت عن عظيم وإنه ليسير على من يسره الله تعالى عليه: تعبدُ الله لا تشركُ به شيئاً، وتُقيمُ الصلاةَ، وتؤتي الزكاةَ، وتَصومُ رمضانَ، وتَحُجُّ البيتَ. ثم قال: ألا أدلك على أبواب الخير؟ الصومُ جنة، والصدقة تطفئ الخطيئة كما يطفئ الماء النارَ، وصلاة الرجل في جوف الليل ثم تلا: {تتجافى جنوبهم عن المضاجع}... حتى إذا بلغ {يعملون} ثم قال ألا أخبرك برأس الأمر وعموده وذروة سنامه؟ قلت: بلى يا رسول الله. قال رأس الأمر الإسلام، وعموده الصلاة، وذروة سنامه الجهاد. ثم قال: ألا أخبرك بملاك ذلك كله؟ قلت: بلى يا رسول الله. فأخذ بلسانه وقال كُفَّ عليك هذا. قلت: يا نبي الله، وإنا لمؤاخذون بما نتكلم به؟ فقال: ثَكَلْتِك أُمَّك، وهل يكُبُّ الناس في النارِ على وجوههم (أو قال على مَنَاحِرِهِمْ) إلا حَصَائِدُ أَلْسِنَتِهِمْ؟. [صحيح] - [رواه الترمذي وابن ماجه وأحمد]

(342) – Rekao sam: „Allahov Poslaniče, obavijesti me o djelu koje će me uvesti u Džennet i udaljiti od Vatre.“ On reče: 'Upitao si me o krupnoj stvari, ali je ona lahka za onoga kome je Allah učini lankom: obožavaj Allaha i ne smatraj Mu ništa ravnim, klanjaj namaz, dijeli zekat, posti ramazan i hodočasti Ka'bu.' Potom reče: 'Hoćeš li da te uputim na vrata dobra? Post je štit, sadaka briše grijehe kao što voda gasi vatru, i čovjekov namaz u dubini noći.' Zatim je proučio ajet: 'Bokovi njihovi se postelja lišavaju i oni se Gospodaru svome iz straha i želje klanjaju, a dio onog što im Mi dajemo udjeljuju. I niko ne zna kakve ih, kao nagrada za ono što su činili, skrivene radosti čekaju.' Nakon toga reče: 'Hoćete li da vas obavijestim o osnovi svake stvari, njenom stubu i njenom vrhuncu?' Rekoh, hoću Allahov Poslaniče.' Reče: 'Osnova vjere je islam, njen stub je namaz, a vrhunac islama je borba na Allahovom putu.' Zatim reče: 'Hoćeš li da te obavijestim šta je temelj svega toga?' Rekoh: 'Hoću Allahov Poslaniče.' On rukom uze za svoj jezik i reče: 'Čuvaj ovo.' 'Allahov Poslaniče, zar ćemo biti pitani za ono što budemo govorili.', upitah. On reče: 'Majka te izgubila Muaze, a zar će nešto drugo u Džehennem izvrtati ljude na lica njihova u Džehennem do ono što su počinili njihovi jezici?'“ [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Ibn Madže - Hadis bilježi Tirmizi - Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Ovaj nam hadis ukazuje na djelo koje će nas spasiti Vatre, i uvesti u Džennet, a radi se o ibadetu samo Allahu, bez bilo kakvog širka, uz izvršavanje obaveza kojima je Allah zadužio roba, kao što su namaz, zekat, post, hadždž. Zatim nam pojašnjava vrata svakog dobra, a to su dobrovoljna sadaka, post i noćni namaz. glava svega je islam, stupovi su namaz, a džihad na Allahovom putu je vrhunac. Sve to treba biti popraćeno čuvanjem jezika zbog kojeg se mogu poništiti sva ova djela. Tako da svaki musliman koji učini neko dobro djelo treba da čuva svoj jezik kako ta djela ne bi uništio i na taj način bio stanovnik Vatre.

Koristi hadisa:

(4303)

(343) - عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا أَوَى إِلَى فِرَاشِهِ كُلِّ لَيْلَةٍ جَمَعَ كَفْيَيْهِ، ثُمَّ نَفَثَ فِيهِمَا فَقَرَأَ فِيهِمَا: {قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ}، وَ{قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ}، وَ{قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ}، ثُمَّ يَمْسَحُ بِهِمَا مَا اسْتَطَاعَ مِنْ جَسَدِهِ، يَبْدَأُ بِهِمَا عَلَى رَأْسِهِ وَوَجْهِهِ وَمَا أَقْبَلَ مِنْ جَسَدِهِ، يَفْعَلُ ذَلِكَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ. [صحيح] - [رواه البخاري]

(343) – Aiša, radijallahu anha, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, svaku noć, kada bi legao u postelju, sakupio ruke i proučio, pljuckajući u njih: Kul huvellahu ehad, Kul e'uzu bi Rabbi-l-felek i Kul e'uzu bi Rabbi-n-nas, a onda bi rukama potrao po svome tijelu, počevši od glave i lica, pa sve dokle bi mogao doprijeti. To je činio tri puta. [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Od upute Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, bilo je da kada krene na spavanje, sakupi i podigne ruke, kao što radi onaj ko od Allaha traži nešto, potom bi lagano pljucnuo u njih i proučio tri sure: El-Ihlas, El-Felek i En-Nas. Nakon toga, potrao bi sa njima tijelo koliko je bio u stanju, počevši od glave, lica i gornjeg dijela tijela. Tri puta bi to uradio.

Koristi hadisa:

1. Pohvalno je, prije spavanja proučiti u sakupljene šake sure El-Ihlas, el-Felek i En-Nas, pljucnuti u njih i potratiti sa njima tijelo koliko je čovjek u mogućnosti.

(65060)

(344) – عَنْ شَدَّادِ بْنِ أَوْسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «سَيِّدُ الْإِسْتِعْفَارِ أَنْ تَقُولَ: اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوؤُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُؤُ لَكَ بِذُنُوبِي فَاعْفِرْ لِي، فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ» قَالَ: «وَمَنْ قَالَهَا مِنَ النَّهَارِ مُوقِنًا بِهَا، فَمَاتَ مِنْ يَوْمِهِ قَبْلَ أَنْ يُمِيسِيَ، فَهُوَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ، وَمَنْ قَالَهَا مِنَ اللَّيْلِ وَهُوَ مُوقِنٌ بِهَا، فَمَاتَ قَبْلَ أَنْ يُصْبِحَ، فَهُوَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ». [صحيح] - [رواه البخاري]

(344) – Od Šeddada ibn Evsa, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Sejjidul istigfar je da kažeš: 'Allahumme Ente Rabbii, la ilahe illa Ente, halakteni, ve ene abduke, ve ene 'ala 'ahdike ve va'dike mesteta'tu, e'uzu bike min šerri ma sana'tu, ebu'u leke bi ni'metike 'alejje, ve ebu'u leke bi zenbii, fagfir li fe innehu la jagfiru-z-zunube illa Ente. (Allahu moj, Ti si moj Gospodar, nema istinskog boga osim Tebe, Ti si me stvorio i ja sam Tvoj rob, ispunjavam zavjet Tebi koliko mogu, Tebi se utječem od zla koje sam uradio, priznajem Tvoje blagodati prema meni, i Tebi priznajem svoj grijeh, pa mi oprost, jer grijehe ne oprašta niko osim Tebe!)" Poslanik je zatim dodao: "Ko kaže ovaj istigfar (dovu) ujutro, čvrsto vjerujući u njegove riječi, te umre tog dana prije nego omrkne, on je od stanovnika Dženneta, a ko ga kaže u toku noći čvrsto ubjeđen u te riječi i umre prije nego svane pa i on je od stanovnika Dženneta." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Buhari]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam pojašnjava da traženje oprosta ima nekoliko oblika, a najvredniji je: "Allahumme Ente Rabbii, la ilahe illa Ente, halakteni, ve ene abduke, ve ene 'ala 'ahdike ve va'dike mesteta'tu, e'uzu bike min šerri ma sana'tu, ebu'u leke bi ni'metike 'alejje, ve ebu'u leke bi zenbii, fagfir li fe innehu la jagfiru-z-zunube illa Ente. (Allahu moj, Ti si moj Gospodar, nema istinskog boga osim Tebe, Ti si me stvorio i ja sam Tvoj rob, ispunjavam zavjet Tebi

koliko mogu, Tebi se utječem od zla koje sam uradio, priznajem Tvoje blagodati prema meni, i Tebi priznajem svoj grijeh, pa mi oprosti, jer grijehe ne oprašta niko osim Tebe!)" Čovjek ovdje priznaje Allahu tevhid, čisti monoteizam, i da je On njegov Stvoritelj i obožavani, te da u tome On nema nikakvog saučesnika. Uz to, rob očituje da se zavjetovao da će vjerovati u Allaha i da će Mu biti pokoran shodno svojim mogućnostima. Ovo je potrebno naglasiti jer čovjek koliko god da čini ibadete, nikada neće moći perfektno ispuniti sve što Uzvišeni od njega zahtijeva, niti će Mu se moći savršeno zahvaliti. Prema tome, čovjek pribjegava Allahu i traži utočište kod Njega od zla kojeg sam on čini. Povrh toga, rob priznaje da sve blagodati potiču od Uzvišenog, a sebe kori radi grijeha i neposluha kojeg čini. Nakon ovoga, čovjek traži od svoga Gospodara, putem Njegove milosti i blagodarnosti, da mu oprosti grijehe i da ga sačuva njegovih posljedica. Poslanik nas potom obavještava da ovaj oblik traženja oprosta spada u jutarnje i večernje zikrove. Ko prouči ovaj istigfar na početku dana, od izlaska Sunca pa dok Sunce ne bude u zenitu, čvrsto vjerujući i poznavajući njegova značenja, pa umre, biće jedan od stanovnika Dženneta. A ko ga prouči tokom noći, od zalaska Sunca do zore, pa umre prije nego osvane, biće od stanovnika Dženneta.

Koristi hadisa:

1. Postoje različiti oblici istigfara i neki su bolji od drugih.
2. Čovjek treba nastojati da od Allaha traži oprost na ovaj način, jer je ovo sejjidul istigfar (prvak istigfara - najbolji oblik traženja oprosta).

(5503)

(345) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: كان رسول الله صلى الله عليه وسلم إذا أصبح يقول: «اللَّهُمَّ بك أصبحنا، وبك أمسينا، وبك نحيا، وبك نموت، وإليك النُّشُورُ» وإذا أمسى قال: «اللَّهُمَّ بك أمسينا، وبك نحيا، وبك نموت. وإليك المصير». [حسن] - [رواه أبو داود والترمذي وابن ماجه]

(345) – Ebu Hurejre, radijallahu 'anhu, veli: "Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je, kada bi osvanuo, govorio: 'Allahumme bike asbahna ve bike emsejna ve bike nahja ve bike nemutu ve ilejken-nušur (Allahu, Ti daješ da osvanemo, Ti daješ da omrkujemo, Ti daješ da živimo, Ti daješ da umiremo, i Tebi se vraćamo). A kada bi omrkao, rekao bi: Allahumme bike emsejna ve bike nahja ve bike nemutu ve ilejken-nušur (Allahu, Ti daješ da omrkujemo, Ti daješ da živimo, Ti daješ da umiremo i Tebi se vraćamo)." [Hadis je hasen (dobar)] - [Hadis bilježi Ibn Madže - Hadis bilježi Tirmizi - Hadis bilježi Ebu Davud]

Objašnjenje:

Rob traži pomoć od Allaha i zaštitu Njegovom moći i snagom na početku i na kraju dana, te priznaje da je Allah Svojom moći dao i nas, i jutro i večer, i život i smrt i da se Njemu vraćamo nakon proživljenja.

Koristi hadisa:

(5490)

(346) – عن عثمان بن عفان رضي الله عنه مرفوعاً: «ما من عبد يقول في صباح كل يوم ومساء كل ليلة: بسم الله الذي لا يضر مع اسمه شيء في الأرض ولا في السماء وهو السميع العليم، ثلاث مرات، إلا لم يضره شيء». [صحيح] - [رواه أبو داود والترمذي وابن ماجه والنسائي في الكبرى وأحمد]

(346) – Od Osmana b. 'Affana, radijallahu 'anhu, u merf'u hadisu se prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Nema čovjeka koji svakim danom jutrom i naveče tri puta kaže: 'U ime Allaha, sa čijim imenom nikakvo zlo ni na Zemlji ni na nabesima neće nauditi, i On sve čuje i sve zna.', a da ne bude zaštićen od svakog zla." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi Ibn Madže - Hadis bilježi Tirmizi - Hadis bilježi Nesai - Hadis bilježi Ebu Davud - Hadis bilježi imam Ahmed]

Objašnjenje:

Nema čovjeka koji svakim danom jutrom i naveče, nakon pojave zore i nakon zalaska Sunca, a u predaj koju bilježi imam Ahmed se kaže: "Na početku dana ili na početku večeri", tri puta kaže: "U ime Allaha", tj. spominjem Allahovo ime zbog Njegove Uzvišenosti i blagoslova. "Sa čijim se imenom nikakvo zlo neće desiti", odnosno spominjanjem Allaha sa ispravnim ubjeđenjem i iskrenim nijjetom zaštićujem se od svakog zla. "Na Zemlji i na nabesima" tj. od zla i iskušenja koji dolaze sa nebesa i sa Zemlje. "I On sve čuje", tj. čuje naš govor, "i sve zna", zna naša stanja (stanja naših srca i iskušenja u kojima se nalazimo). U ovom hadisu je jasan dokaz da izgovorom ovih riječi Uzvišeni Allah štiti onoga ko ih izgovori od svakog zla.

Koristi hadisa:

(6093)

(347) – عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حُيَيْبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ: خَرَجْنَا فِي لَيْلَةٍ مَطِيرَةٍ وَظُلْمَةٍ شَدِيدَةٍ، نَطْلُبُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؛ يُصَلِّيَ لَنَا، قَالَ: فَأَدْرَكْتُهُ، فَقَالَ: «قُلْ»، فَلَمْ أَقُلْ شَيْئًا، ثُمَّ قَالَ: «قُلْ»، فَلَمْ أَقُلْ شَيْئًا، قَالَ: «قُلْ»، فَقُلْتُ: مَا أَقُولُ؟ قَالَ: «{قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ} وَالْمُعَوَّذَتَيْنِ حِينَ تُنْسِي وَتُصْبِحُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، تَكْفِيكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ». [صحيح] - [رواه أبو داود والترمذي والنسائي]

(347) – Od Abdullaha Ibn Hubejba, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao: "Izašli smo jedne kišovite i mračne noći tražiti Poslanika, sallallahu ‘alejhi ve sellem, da nam klanja, pa kad ga sustigoh on mi reče: 'Reci.' a ja ne rekoah ništa. Ponovo mi reče: 'Reci.' A ja opet ne rekoah ništa. Opet mi reče: 'Reci.' Ja tada rekoah: 'O Allahov Poslaniče, a šta da kažem?' Reče: 'Reci: Kul huvallahu ehad, i muavizetejni kada omrkneš i kada osvaneš po tri puta, zaštitite te od svega.'" [Vjerodostojan] - □

Objašnjenje:

Uzoriti ashab, Abdullah ibn Hubejb, nam kazuje da je izašao jedne mračne i kišovite noći zajedno sa nekoliko ashaba. Tražili su Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako bi klanjali za njim. Kada su ga pronašli, Poslanik je Abdullahu rekao: "Reci!" To jeste, uči! No, Abdullah mu ništa nije proučio. Poslanik mu ponovi isto, a Abdullah će zatim: "Šta da učim, Allahov poslaniče?" Poslanik mu kaza: "Prouči: Kul huvallahu ehad, i muavizetejni kada omrkneš i kada osvaneš po tri puta, zaštitit će te od svega lošeg i nevaljalog."

Koristi hadisa:

1. Pohvalno je učiti sure el-Ihlas, el-Felek i en-Nas ujutro i navečer. To čovjeku pruža zaštitu od svakog zla.
2. Vrijednost učenja sura el-Ihlas, el-Felek i en-Nas.

(348) – عن عائشة رضي الله عنها ، قالت: افْتَقَدْتُ النبي صلى الله عليه وسلم ذات ليلة، فَتَحَسَّسْتُ، فإذا هو راعٍ -أو ساجد- يقول: «سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ» وفي رواية: فَوَقَعَتْ يَدِي عَلَى بَطْنِ قَدَمِيهِ، وَهُوَ فِي الْمَسْجِدِ وَهُمَا مَنْصُوبَتَانِ، وَهُوَ يَقُولُ: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ، وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ، لَا أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(348) – Aiša je kazala: “Jedne večeri izgubila sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Tražila sam ga na mjestu gdje je obično klanjao. Napipala sam njegova stopala, koja bijahu ispravljena – bio je na sedždi. Govorio je: ‘Euzu biridake min sahatike, ve euzu bimua-fatike min ukubetike, ve euzu bike minke la uhsi senaen alejke, ente kema esnejte ala nefsike!’ (‘Zaštiti me Tvojim zadovoljstvom od Tvoje srdžbe, Tvojim oprostom od Tvoje kazne, Tobom od Tebe. Ja ne umijem izraziti svoju hvalu prema Tebi, Ti si onakav kako si Sebe pohvalio!’).” [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Aiša, radijallahu anha, govori da je jedne noći osjetila da Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, nije uz nju u postelji. Pomislila je da je on otišao kod neke od svojih žena. Počela ga je tražiti i zatekla ga dok je bio na ruku ili na sedždi i govorio: "Allahu, sva slava i hvala pripadaju Tebi, nema istinskog boga osim Tebe!" Značenje ovog zikra jest sljedeće: Ti si čist od svega što Ti ne doliči, i zahvaljujem Ti na svim Tvojim djelima, jer si Ti onaj koji zaslužuje potpunu slavu i hvalu, i nema drugog boga osim Tebe. A u drugoj predaji se spominje da je rukom dotakla njegova dva tabana, jer tada nije bilo svjetla i nije mogla u maraku vidjeti lik Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, već je rukom tražila po sobi sve dok joj ruka nije pala na njega, a kada ga je našla čula je kako se utječe Allahovu zadovoljstvu od srdžbe, jer se nekada određena stvar otklanja pomoću njoj suprotne stvari. Također, tražio je Allahov oprost kako bi se sačvao kazne. Utjecao se Allahu od

Njega samog, jer nema spasa od Allaha, niti izlaza, osim kod Njega Uzvišenog. Ne postoji niko, osim Allaha, ko može spasiti od Allahove kazne. Na koncu je Poslanik rekao: "Ja ne umijem izraziti svoju hvalu prema Tebi, Ti si onakav kako si Sebe pohvalio! Nisam u stanju izreći Ti pohvalu kako dolikuje", to jest koliko god i kako god Te ja hvalio, nisam u stanju to učiniti onako kako Tebi priliči, i nemoćan sam Ti se zahvaliti koliko je Tvoje pravo. Zbog toga Te hvalim onim riječima i na način kako si sam Sebe opisao i pohvalio: ne postoji niko ko bi Allaha hvalio i opisao bolje od onoga kako je Allah Uzvišeni sam Sebe opisao i pohvalio.

Koristi hadisa:

(3566)

(349) – عن سَمْرَةَ بن جندبٍ رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «أَحَبُّ الْكَلَامِ إِلَى اللَّهِ أَرْبَعٌ: سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، لَا يَضُرُّكَ بِأَيِّهِنَّ بَدَأْتَ.» [صحيح] - [رواه مسلم]

(349) – Od Semure bin Džunduba, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Najdraži govor Allahu su četiri riječi, bez obzira kojom od njih započeo: subhanallah, elhamdulillah, la ilahe illallah i Allahu ekber." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam skreće pažnju u ovom hadisu da najdraži govor Allahu čine četiri riječi:

Subhanallah, sa njom se Allah uzvisuje iznad bilo kakve manjkavosti.

El-Hamdulillah, sa njom se Allahu potvrđuju sva svojstva savršenstva uz iskazivanje ljubavi i veličanja prema Njemu.

La ilahe illallah, što znači: nema istinskog božanstva koje zaslužuje da se obožava mimo Allaha.

Allahu ekber, što znači: Allah je najveći, najveličanstveniji i najuzvišeniji od svega.

Vrijednost i nagrada izgovaranja ovog zikra se postiže bez obzira kojim redosljedom se praktikovao.

Koristi hadisa:

1. Šerijat je jednostavan tako što nije bitno kojim redosljedom se započinje spomenuti zikr.

(5475)

(350) – عن أبي أيوب رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، عَشْرَ مَرَارٍ كَانَ كَمَنْ أَعْتَقَ أَرْبَعَةَ أَنْفُسٍ مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ». [صحيح] - [متفق عليه]

(350) – Od Ebu Ejjuba, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „Ko izgovori: 'la ilahe illallahu wahdehu la šerike lehu, lehul mulku we lehul hamdu we huwe 'ala kulli šej'in kadir', deset puta imat će nagradu kao da je oslobodio četiri roba od Ismailovih potomaka." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik nas obavještava kakvu će nagradu imati onaj ko izgovori: "la ilahe illallahu wahdehu la šerike lehu lehul mulku we lehul hamdu we huwe 'ala kulli šej'in kadir." Ovaj zikr označava da nema istinskog boga mimo Allaha, Koji nema sudruga, da samo Njemu pripada potpuna vlast i da samo On zaslužuje pohvalu koja se treba iskazivati uz ljubav i veličanje, te da je On u stanju sve učiniti, ništa ga ne može spriječiti. Ko ovaj veličanstveni zikr prouči u jednom danu četiri puta imat će nagradu poput onoga ko je oslobodio četiri roba od

Ismailovih potomaka. U hadisu su posebno naznačeni Ismailovi potomci budući da su oni vredniji od drugih ljudi.

Koristi hadisa:

1. Vrijednost ovog zikra nazire se u tome što se u njemu navodi da je Allah jedini dostojan obožavanja i da samo Njemu pripada vlast, pohvala i potpuna moć.
2. Ovu nagradu će imati onaj ko ovaj zikr izgovori odjedanput ili u različitim vremenskim razmacima.

(5517)

(351) – عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى اللِّسَانِ، ثَقِيلَتَانِ فِي الْمِيزَانِ، حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ: سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ، سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ».

[صحيح] - [متفق عليه]

(351) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Dvije riječi su lahke na jeziku, teške na vagi i drage Milostivom: "Subhanallahi ve bihamdihi, Subhanallahil-'azim" (Uzvišen je Allah i Njemu pripada hvala; Uzvišen je Allah, Moćni)." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nam govori u ovom hadisu o dvije riječi koje čovjek može izgovarati bez poteškoće i u svakoj prilici, da je veličanstvena nagrada za njih teška na vagi, te i da su one drage Milostivom.

"Subhanallahi ve bihamdihi, Subhanallahil-'azim" (Uzvišen je Allah i Njemu pripada hvala; Uzvišen je Allah, Moćni). Dakle, posebna vrijednost se krije u ovim riječima uslijed toga što se sa njima Allah uzvisuje iznad svih manjkavosti i toga što Ga opisujemo svim svojstvima savršenstva.

Koristi hadisa:

1. Najveći zikir je onaj u kome se objedinjuje uzvisivanje Allaha iznad manjkavosti i opisivanje Njega sa svojstvima savršenstva.
2. Ogromna je Allahova milost prema Njegovim robovima. On će, naime, dati izrazito veliku nagradu i za malo djelo.

(5507)

(352) – عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «مَنْ قَالَ: سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، فِي يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ، حُطَّتْ خَطَايَاهُ وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ». [صحيح] - [متفق عليه]

(352) – Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Ko kaže: 'Subhanallahi we bi hamdihi', u jednom danu stotinu puta, biće mu obrisani grijesi makar ih bilo poput morske pjene." [Vjerodostojan] - [Muttefekun alejh]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas obavještava da onaj ko u jednom danu stotinu puta izgovori: „Subhanallahi we bi hamdihi", biće mu oprošteni grijesi koje je počinio, makar ih bilo mnogo poput morske pjene koja se pojavi kada se more zatalasa svojim valovima.

Koristi hadisa:

1. Ova nagrada sljeduje onoga ko ovaj zikir izgovori odjedanput ili u različitim vremenskim razmacima.
2. Činjenje tesbiha (izgovaranje: subhanallah) označava da iskazujemo da je Allah čist od svakoga nedostatka, a iskazivanje hamda označava da Allaha opisujemo sa svim svojstvima savršenstva uz ljubav i veličanje.

3. U hadisu se misli na opraštanje malih grijeha, a za velike je neophodno posebno pokajanje.

(5516)

(353) - عن أبي مالك الأشعري رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «الظُّهُورُ شَطْرُ الْإِيمَانِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ تَمْلَأُ الْمِيزَانَ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ تَمْلَأَانِ - أَوْ تَمْلَأُ - مَا بَيْنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَالصَّلَاةُ نُورٌ، وَالصَّدَقَةُ بُرْهَانٌ، وَالصَّبْرُ ضِيَاءٌ، وَالْقُرْآنُ حُجَّةٌ لَكَ أَوْ عَلَيْكَ، كُلُّ النَّاسِ يَغْدُو، فَبَايَعُ نَفْسَهُ فَمُعْتِقُهَا أَوْ مُؤَبِّدُهَا». [صحيح] - [رواه مسلم]

(353) – Od Ebu Malika el-Eš'arija, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kazao: "Čistoća je dio imana (vjerovanja); riječi elhamdulillah ispunjavaju mizan (vagu dobrih djela) a riječi subhanallah i elhamdulillah ispunjavaju prostor između nebesa i Zemlje. Namaz je nur (svjetlost), sadaka je dokaz, strpljenje je sjaj a Kur'an je dokaz za tebe ili protiv tebe. Svi ljudi nekud porane i trguju svojom dušom, pa je oslobode ili upropaste."

[Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas obavještava da se vanjska čistoća sastoji od abdesta, gusula i da je ona uslov za namaz. Riječi Poslanika: "Riječi elhamdulillah ispunjavaju mizan (vagu dobrih djela)", označavaju da čovjek time donosi pohvalu Uzvišenom i da Mu potvrđuje svojstva savršenstva. Te riječi će na Sudnjem danu ispuniti tas vage dobrih djela. Riječi Poslanika: "Riječi subhanallah i elhamdulillah", odnose se na to da se Allah uzvisuje iznad svih nedostataka i da Njemu pripadaju svojstva potpunosti koja odgovaraju Njegovoj veličanstvenosti uz našu ljubav prema Njemu i veličanje. Te riječi ispunjavaju prostor između nebesa i Zemlje." "Namaz je nur (sjaj)", znači da namaz doprinosi svjetlu u srcu čovjeka, njegovom licu, te i u njegovom zagrobnom životu kao i prilikom proživljenja. "Sadaka

je dokaz" iskrenog vjerovanja čovjeka i njegovog razlikovanja od licemjera koji se ustručava da je daje, jer ne potvrđuje njenu vrijednost. "Strpljenje je svjetlost." Prije svega, strpljenje predstavlja suzdržavanje od žaljenja i nezadovoljstva. Ono je svjetlost koje grije i prži poput sunčeve, budući da ljudska duša teško podnosi strpljenje. U skladu s tim, strpljiv čovjek će svijetliti sa uputom i neprestano će biti na pravom putu. Osim toga, strpljenje obuhvata ustrajnost na činjenju dobrih djela, na ustručavanju od loših, te i na borbi sa nedaćama kroz koje čovjek prolazi na ovom svijetu. "Kur'an je dokaz za tebe", putem njegovog učenja i postupanja po njemu; "ili protiv tebe", ukoliko ga zanemariš. Nakon toga, Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas je obavijestio da svi ljudi nekud porane, budeći se iz sna i izlazeći iz svojih kuća, kao i da svi nečemu teže i u skladu s tim postupaju. Neki su ljudi ustrajni u činjenju pokornosti Allahu, te se time oslobađaju od Vatre; a neki skreću na stranputicu upuštajući se u grijeh, te se time upropaštavaju jer će završiti u Džehennemu.

Koristi hadisa:

1. Postoje dvije vrste čistoće:
2. 1. vanjska koja se tiče abdesta i gusula,
3. 2. unutrašnja koja se iskazuje tevhidom, vjerovanjem i dobrim djelima.
4. Važnost istrajnog obavljanja namaza koji predstavlja svjetlo za roba na ovome i na onome svijetu.
5. Sadaka je dokaz iskrenog vjerovanja.
6. Važnost postupanja po Kur'anu i vjerovanja u njega kako bi bio dokaz za nas, a ne protiv nas.
7. Ukoliko dušu ne zaposliš sa dobrim djelima, ona će tebe zaposliti lošim.

8. Svaki čovjek neminovno radi za nešto: ili će se osloboditi kazne činjenjem dobrih djela ili će se upropastiti sa grijesima.
9. Strpljenje zahtijeva podnošenje poteškoća i nadu za nagradom.

(65004)

(354) – عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «لَأَنْ أَقُولَ: سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(354) – Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Da kažem: 'subhanallah, elhamdulillah, la ilahe illallah, Allahu ekber', draže mi je od svega što Sunce obasjava." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik nas obavještava da je spominjanje Allaha putem ovih veličanstvenih izraza bolje od čitavog dunjaluka i svega što je na njemu.

„Subhanallah" - izražavanje da je Allah čist od svih nedostataka.

„Elhamdulillah" - iskazivanje pohvale Allahu tako što potvrđujemo da Mu pripadaju sva svojstva savršenstva, uz ljubav i veličanje.

„La ilahe illallah" - nema istinskog boga mimo Allaha.

„Allahu ekber" - Allah je veći i veličanstveniji od bilo čega.

Koristi hadisa:

1. Podsticaj na spominjanje Allaha. To je draže Poslaniku od svega što Sunce obasjava.
2. Podsticaj na učestalo činjenje zikra budući da se u tome nalazi velika vrijednost i nagrada.

3. Ovosvjetski užici su neznatni i prolazni.

(6211)

(355) – عن جابر رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: «أَفْضَلُ الذِّكْرِ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَفْضَلُ الدُّعَاءِ: الْحَمْدُ لِلَّهِ». [حسن] - [رواه الترمذي والنسائي في الكبرى وابن ماجه]

(355) – Od Džabira, radijallahu 'anhu, se prenosi da je rekao: "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da je kazao: 'Najbolji zikir je: nema istinskog Boga osim Allaha, a najbolja dova je: Hvala Allahu.'" [Hadis je hasen (doobar)] - []

Objašnjenje:

Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas obavještava da je najuzvišeniji zikir: 'La ilahe illallah' - 'Nema istinskog boga osim Allaha', što znači da nema pravog boga koji zaslužuje ibadet osim Allaha. Također, najbolja dova je: hvala Allahu, što označava priznanje da je Allah taj koji blagodati daje, i da On Jedini zaslužuje sva potpuna i lijepa svojstva.

Koristi hadisa:

1. Podsticaj na mnogo spominjanje i veličanje Allaha kroz izgovaranje riječi koje ukazuju na Njegovu jednoću, kao i na dovu kojom izražavamo zahvalu Njemu.

(3567)

(356) – عن حَوْلَةَ بِنْتِ حَكِيْمِ السُّلَمِيَّةِ قَالَتْ: سَمِعْتُ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُوْلُ: «مَنْ نَزَلَ مَنْزِلًا ثُمَّ قَالَ: أَعُوْذُ بِكَلِمَاتِ اللهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ، لَمْ يَضُرَّهُ شَيْءٌ حَتَّى يَرْتَحِلَ مِنْ مَنْزِلِهِ ذَلِكَ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(356) – Havla bint Hakim es-Sulemijje je rekla: „Čula sam da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: 'Onom ko odsjedne na nekom mjestu i izgovori ove riječi: 'Utječem se pomoću Allahovih savršenih riječi od zla svega što je stvorio!' (e'uzu bi kelimatillahit-tammati min šerri ma halek) neće na tom mjestu ništa nauditi.'"
[Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik je ukazao svom ummetu kako da traže utočište kod Allaha od svakog zla kojeg se čovjek pribojava kada se nađe na nekom mjestu, svejedno bilo to na putovanju ili u mjestu boravka. Naime, u hadisu se navodi da se traže utočište sa Allahovim riječima koje sadrže potpunu vrijednost, beričet i korist i koje su čiste od bilo kakve mane i nedostatka. Njima se traži utočište kod Allaha od zla svakog stvorenja i tako će čovjek biti siguran na bilo kom mjestu se nalazio.

Koristi hadisa:

1. Traženje utočišta je ibadet koji se ispoljava tako što se doziva Allah sa Njegovim imenima i svojstvima.
2. Dozvoljeno je tražiti utočište Allahovim govorom budući da je on jedno od Njegovih svojstava, za razliku od traženja utočišta od bilo kojeg stvorenja, što predstavlja širk.
3. Vrijednost i beričet ove dove.
4. Potrebno je zaštititi se sa zikrovima od raznolikih zala.

5. Neispravno je tražiti utočište od nekoga mimo Allaha, poput džinna, sibirbaza i drugih.
6. Propisano je ovu dovu izgovoriti kada se čovjek nađe na nekom mjestu, bilo da je putnik ili ne.

(5932)

(357) – عَنْ أَبِي حُمَيْدٍ أَوْ عَنْ أَبِي أُسَيْدٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ الْمَسْجِدَ فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ، وَإِذَا خَرَجَ فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(357) – Prenosi se od Ebu Humejda, ili Ebu Usejda, da je rekao: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je kazao: 'Kada neko od vas želi da uđe u džamiju neka kaže: 'Allahummeftahli ebwabe rahmetike' (Allahu, otvori mi vrata Svoje milosti), a kada želi da izađe neka kaže: 'Allahumme inni es'eluke min fadlike' (Allahu, podari mi Svoje blagodati)." [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upućuje svoj ummet na dovu koju treba izgovarati prilikom ulaska u džamiju: "Allahu, otvori mi vrata Svoje milosti!" Dakle, otvori mi puteve i načine kako da steknem Tvoju milost. A prilikom izlaska iz džamije, Poslanik nas je podučio da govorimo: "Allahu, podari mi od Svoje blagodati!" Podari mi Tvoje blagodati i proširi mi halal opskrbu.

Koristi hadisa:

1. Pohvalno je ovu dovu izgovoriti prilikom ulaska u džamiju i prilikom izlaska iz nje.
2. Koja je mudrost spomena milosti prilikom ulaska i blagodati prilikom izlaska? Kada čovjek ulazi u džamiju, zaokupiran je

onim što ga približava Allahu i Njegovom Džennetu pa je zbog toga potrebno spomenuti milost. S druge strane, kada izlazi potrebno je da traga za Allahovim blagodatima i opskrbom na Zemlji pa tome odgovara traženje Allahove blagodarnosti.

3. Ove zikrove čovjek izgovara kada želi da uđe i izađe iz džamije.

(65092)

(358) – عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «إِذَا دَخَلَ الرَّجُلُ بَيْتَهُ، فَذَكَرَ اللَّهَ عِنْدَ دُخُولِهِ وَعِنْدَ طَعَامِهِ، قَالَ الشَّيْطَانُ: لَا مَبِيتَ لَكُمْ، وَلَا عَشَاءَ، وَإِذَا دَخَلَ، فَلَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ عِنْدَ دُخُولِهِ، قَالَ الشَّيْطَانُ: أَدْرَكْتُمُ الْمَبِيتَ، وَإِذَا لَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ عِنْدَ طَعَامِهِ، قَالَ: أَدْرَكْتُمُ الْمَبِيتَ وَالْعَشَاءَ». [صحيح] - [رواه مسلم]

(358) – Od Džabira ibn Abdullaha, radijallahu anhuma, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada čovjek spomene Uzvišenog Allaha prilikom ulaska u kuću i prilikom jela, šejtan svojim drugovima kaže: 'Nema vam noćas konaka i večere.', a ako uđe ne spominjući Allaha Uzvišenog pri ulasku, šejtan kaže: 'Pronašli ste konačište.' Kada pri jelu ne spomene Allahovo ime, šejtan kaže: 'Pronašli ste konačište i večeru.'" [Vjerodostojan] - [Hadis bilježi imam Muslim]

Objašnjenje:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam naređuje da spomenemo ime Uzvišenog prilikom ulaska u kuću i prije objedovanja. Ako proučimo bismillu u tim prilikama, šejtan će reći svojim pomoćnicima: "Vi nemate udjela u noćenju i objedovanju u ovoj kući čiji je vlasnik spomenuo Allaha." Ako pak čovjek ne spomene Allaha prilikom ulaska u kuću i prije jela, šejtan će svoje drugove obavijestiti da mogu prenoćiti i objedovati u toj kući.

Koristi hadisa:

1. Pohvalno je spomenuti Allahovo ime prilikom ulaska u kuću i na početku objedovanja. U protivnom, šejtan će noćiti u kući i jesti hranu ukućana ako se ne spomene Njegovo ime.
2. Šejtan obazrivo posmatra čovjeka u svim njegovim djelima i postupcima. U trenutku kada čovjek iskaže nemarnost, šejtan tu priliku koristi.
3. Spominjanje Allaha tjera šejtana.
4. Svaki šejtan ima svoje sljedbenike i pristalice koji se raduju njegovom govoru i slijede njegove naredbe.

(3037)

Table of Contents

Uvod	1
Djela se vrednuju prema namjerama. Svakom čovjeku pripada samo ono što je namjeravao.....	2
Onaj ko uvede u našu vjeru ono što nije od nje, to mu se odbija.....	3
Islam je da svjedočiš da nema istinskog boga koji zaslužuje da se obožava osim Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik; da obavljaš namaz, daješ zekat, postiš ramazan i da obaviš hadž, ako budeš u mogućnosti.....	5
Islam je izgrađen na pet temelja.....	10
Zaista je Allahovo pravo prema ljudima da Ga ljudi obožavaju i da Mu ništa ne pridružuju, a pravo ljudi prema Allahu jeste da On ne kazni onoga ko Mu ništa ne pridružuje.' Rekao sam: 'Allahov Poslaniče, da li da obrađujem narod tom radosnom viješću?.....	11
Nema ni jednog roba koji iskreno iz srca svjedoči da nema istinskog Boga mimo Allaha i da je Muhammed Njegov poslanik, a da ga Uzvišeni neće zabraniti vatri	13
'Ko kaže: 'La ilahe illallah' - da nema istinskog boga mimo Allaha i uznevjeruje u sve drugo, njegov imetak i krv su zaštićeni, a obračun će sa njim Allah svesti.'	15
Ko umre ne čineći širk Allahu, ući će u Džennet; a ko umre čineći Mu širk, ući će u Džehennem	16
Ko umre čineći Allahu širk, ući će u Džehennem	17
Ti ideš sljedbenicima Knjige. Prvo ih pozovi svjedočenju da je samo Allah istinski Bog i da je Muhammed Njegov Poslanik	19
To je onaj ko iskreno iz svoga srca kaže da nema istinskog Boga koji zaslužuje da se obožava osim Allaha	21
„Iman se sastoji iz sedamdeset i nekoliko dijelova, ili šezdeset i nekoliko dijelova. Najveći dio imana jeste govor: 'La ilahe illallah - Nema istinskog Boga osim Allaha', a najmanji njegov dio jeste uklanjanje smetnje sa puta.....	22
da je upitao Allahovog Poslanika, salallahu alejhi ve sellem: "Koji je grijeh najveći?", a on je odgovorio: "Da Allahu nekoga pridружиš, a On te je stvorio	24
Ja sam Sebi dovoljan i ne treba Mi drug. Ko učini neko djelo u Moje ime i ime nekoga drugog, Ja ću ga prepustiti tome drugom	25
Svi će iz moga ummeta ući u Džennet osim onih koji to odbiju.....	26

„Ne uzdižite me kao što su hrišćani uzdigli sina Merjeminog! Ja sam samo Allahov rob. Zato govorite: 'Allahov rob i Njegov Poslanik!'"	27
„Niko od vas neće vjerovati sve dok mu ne budem draži od roditelja, djeteta i svih ljudi	29
Ne pitajte me o onome što vam ne govorim! Narode koji su bili prije vas upropastilo je njihovo prekomjerno zapitkivanje i razmimoilaženje s vjerovjesnicima.	30
Prenosite i dostavite od mene, pa makar i jedan ajet. Osim toga, nema smetnje da pripovijedate od Benu Israila, a ko na mene namjerno slaže, neka sebi pripremi mjesto u Vatri.....	32
Doći će vrijeme kada će nekome čovjeku biti dostavljen hadis od mene, a on će biti naslonjen na svom ležaju pa će kazati: 'Između nas je Allahova Knjiga	34
Neka je Allahovo prokletstvo na jevreje i kršćane. Gradili su bogomolje na kaburovima njihovih vjerovjesnika	35
Allahu, ne daj da moj mezar postane idol koji će se obožavati!	37
Ne činite svoje kuće grobnicama, i ne činite moj mezar svetilištem. Donosite salavat na mene, jer će on doprijeti do mene gdje god vi bili	38
Ti ljudi, kada bi među njima bio neki dobar čovjek pa umro, na njegovom grobu bi izgradili bogomolju.....	40
Ja, uistinu, priznajem Allahu da među vama nisam uzeo sebi nikoga za prisnog prijatelja, jer, uistinu, mene je Allah uzeo Sebi za prisnog prijatelja, kao što je i Ibrahima uzeo Sebi za prisnog prijatelja	42
Želiš li da te zadužim onim čime je mene Allahov Poslanik zadužio? Sruši svaki kip i poravnaj svaki uzdignuti kabur!'	44
Sujevjerje je širk, sujevjerje je širk, sujevjerje je širk", tri puta. Zatim je kazao: "Svakoga od nas to zadesi, ali Allah to odagnava od čovjeka putem oslanjanja na Njega	45
„Nije od nas onaj ko je sujevjeran i onaj kome se čini sujevjerje, onaj ko gata i onaj kome se gata, onaj ko pravi sihr i onaj kome se pravi	46
Nema 'adve (natprirodnog prenošenja zaraze), ni sujevjerja, a fe'l (optimizam) mi se sviđa." Neko upita: "A šta je to fe'l?" "Lijepa riječ", odgovori Poslanik.....	48
Znate li šta vam vaš Gospodar kaže? Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju – odgovoriše. Među robovima Mojim ima onih koji su osvanuli kao vjernici i kao nevjernici.....	49
Ko stavi hamajliju počinio je širk.....	51

Zaista su rukje (u kojima ima širka), zapisi (hamajlije) i tivele (nešto što su ljudi radili misleći da to omiljava ženu njenom mužu i muža njegovoj ženi) širk.....	52
„Ko ode gitaru i pita ga o nečemu, neće mu biti primljen namaz četrdeset dana.....	54
"Onaj ko se zakune nečim drugim mimo Allaha, počinio je djelo nevjerstva ili je počinio širk.'.....	55
Burejda prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „Nije jedan od nas onaj ko se zakune emanetom.“ (Ebu Davud).....	56
"Tako mi Allaha, ja se, inšallah, neću zakleti da ću nešto uraditi, a zatim uvidim da je nešto drugo bolje od toga, a da ne uradim to što je bolje, i iskupim se za zakletvu." ..	57
Nemojte govoriti: 'Šta Allah hoće i taj i taj.' Recite umjesto toga: 'Šta Allah hoće, a zatim taj i taj.' ..	57
Najviše čega se bojim za vas jeste mali širk." "Šta je to mali širk?", prisutni upitaše. "Rijaluk (činjenje dobrih djela da bi ih ljudi vidjeli)! ..	59
"Neće nijedan čovjek optužiti drugog da je grešnik ili nevjernik, a da se to neće vratiti na njega ukoliko ovaj ne bude takav." ..	60
Dvije stvari ljude vode u nevjerstvo: rугanje nekome zbog njegovog porijekla i naricanje za umrlim.....	61
„Ne sjedite na kaburima i ne klanjate prema njima! ..	61
"Meleki ne ulaze u kuću u kojoj se nalazi pas ili slika." ..	63
Meleci se neće pridružiti onim ljudima pri kojima se nalazi pas ili zvono.....	65
Šejtan dođe čovjeku i zapitkuje ga: 'Ko je stvorio ovo, a ko je stvorio ono?' Sve dok ga ne upita: "A ko je stvorio tvoga Gospodara?' Pa, kada se to desi, neka zatraži utočište kod Allaha i neka prestane razmišljati o tome.....	66
'Ko uznemirava mog miljenika - Ja sam mu objavio rat. Najdraže čime Mi se Moj rob može približiti jesu farzovi koje sam mu propisao ..	67
Oporučujem vam da budete svjesni Allaha, te da budete pokorni i poslušni onima koji vas predstavljaju pa makar nad vama vlast imao abesinski rob. Onaj ko od vas poživi, vidjet će mnoga razilaženja. Držite se moga sunneta i sunneta pravednih i upućenih halifa ..	70
Ko izađe iz pokornosti i napusti džemat pa umre, njegova smrt je džahilijetska.....	72
Nema nijednog roba kome je Allah dao da bude pretpostavljeni svojim podanicima, a da mu Allah neće, kada umre, zabraniti ulazak u Džennet, ukoliko bude varao svoje podanike.....	74

Vama će vladati namjesnici koji će činiti dobro i zlo. Onaj ko bude činio dobro, spasit će se kazne kao i onaj ko bude osuđivao zlo, ali problem je u onome ko bude zadovoljan zlom i u tome bude vladare slijedio	75
Desiće se uzurpiranje, sebičnost, i druge stvari koje ćete osuđivati (od strane vladara). "Allahov Poslaniče, šta nam naređuješ?", upitaše ashabi. "Izvršavajte svoje obavez a tražite od Allaha pravo koje vam pripada.", odgovori im Poslanik	77
Svi ste vi pastiri, i svaki pastir bit će odgovoran za svoje stado	79
Allahu, ko preuzme odgovornost nad nekim pitanjima moga umeta, pa mu oteža, otežaj i Ti njemu! A onaj ko preuzme odgovornost nad nekim pitanjima moga ummeta, pa im olakša, olakšaj i Ti njemu!"	80
Ova vjera je savjet/iskren odnos.....	81
Kada primijetiš one koji se povode za smutnjom, znaj da je Allah upozorio na njih pa ih se pričuvaj!	83
'Ko od vas vidi nešto nevaljalo, neka to promijeni i ukloni rukom, a ako ne mogne rukom, onda jezikom, a ako ne mogne ni jezikom, onda srcem, a to je najslabiji vid imana (vjerovanja).'	86
Onaj koji se pridržava Allahovih granica i onaj koji ih narušava su poput ljudi koji plove jednom lađom. Jedni se nalaze na palubi, a drugi u donjem dijelu lađe	88
Ko poziva u dobro imat će nagradu onih koji ga čine, a to njihovu nagradu neće umanjiti	90
Ko poziva u dobro imat će nagradu onih koji ga čine.....	91
, jer, tako mi Allaha, da budeš uzrok da Allah uputi jednog čovjeka bolje ti je od crvenih deva.....	93
Ko oponaša neki narod, on je od njih.....	95
Čovjek je vjere svoga prijatelja, pa zato pazite sa kim se družite!	96
'Ova vjera će sigurno doseći dokle sežu noć i dan. Uzvišeni Allah neće izostaviti ni jednu kuću u selima i gradovima, a da u nju neće ući ova vjera.....	97
Tako mi Onoga u Čijoj Ruci je moja duša, neće biti ni jedan židov ni kršćanin ovog ummeta koji je za mene čuo, a ne bude me slijedio - ili je rekao: a ne povjeruje u ono sa čime sam došao - a da neće biti stanovnik Džehennema	99
Ljudi, čuvajte se pretjerivanja u vjeri. Zaista je one prije vas uništilo pretjerivanje u vjeri	100
Propali i stradali su cjepidlake!	101

Jevreji su oni na koje je Allah srdit, a kršćani su u zabludi	102
Allah je odredio sudbinu svakog živog bića na pedeset hiljada godina.....	103
Pričao nam je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, a on je iskreni, onaj čija je iskrenost potvrđena: 'Zaista, stvaranje čovjeka biva u utrobi njegove majke četrdeset dana (kap sjemena).....	104
'Džennet je bliži svakom od vas nego remen njegove papuče, a i Džehennem, također	106
"Džehennem je opkoljen (ograđen) ovosvjetskim užicima, a Džennet je opkoljen (ograđen) neprijatnostima."	107
"Kada je Allah stvorio Džennet poslao je Džibrila	108
Ova vaša dunjalučka vatra je sedamdeseti dio džehennemske vatre	110
Allah će uzeti Zemlju i smotat će nebesa Svojom desnom rukom, a potom će kazati: 'Ja sam Vladar, gdje su zemaljski vladari?'	111
oni koji će dobiti najtežu kaznu na Sudnjem danu jesu oni koji prave likove slične Allahovim stvorenjima.'	112
Tako mi Onoga u Čijoj ruci je moja duša, uskoro će se među vama spustiti sin Merjeme kao pravedan vladar. Slomit će krst, ubit će svinju i ukinut će džizju. Tada će imetka biti u izobilju tako da ga niko neće htjeti prihvatiti kao sadaku	113
Reci: 'nema istinskog boga mimo Allaha', riječi sa kojima ću se zauzimati za tebe na Sudnjem danu.....	115
Moj Havd se prostire onoliko koliko se pređe za mjesec dana hoda. Njegova voda je bjelja od mlijeka, a miris ugodniji od miska.....	116
Smrt će biti dovedena u liku crno-bijelog ovna	118
Kada biste se vi oslanjali na Allaha istinski, On bi vam davao opskrbu kao što pticama daje. One osvanu gladne, a omrknu site	120
„Dvije blagodati (Allahove) neiskorištene su od većine ljudi: zdravlje i slobodno vrijeme.“	121
Neka onaj ko jaše poselami onoga ko hoda, onaj ko hoda onoga ko sjedi i neka manja skupina poselami veću	122
O Moji robovi, Ja Sam Sebi nasilje zabranio, a zabranio Sam ga i među vama, pa nemojte ga međusobno činiti.....	124

Čuvajte se nepravde! Zaista će nepravda biti tmine na Sudnjem danu. Čuvajte se škrtosti! Zaista je škrtost uništila one prije vas.....	127
'Allah daje vremena nepravdniku, ali kada ga uhvati neće mu moći izmaći.....	128
Allah je propisao i odredio dobra i zla djela, a zatim je to objasnio. Tako, ko odluči da uradi dobro djelo, pa ga ne uradi, Allah će mu upisati kod Sebe potpuno dobro djelo. Ko, pak, odluči da učini dobro djelo, pa ga i učini, Allah će mu zapisati deset dobrih djela, i nagrada mu može biti sedam stotina puta veća, pa i više od sedam stotina puta. Ko, pak, odluči da učini jedno loše djelo, pa ga ne učini, Allah će mu zapisati potpuno dobro djelo. A ako odluči da učini loše djelo, pa ga i učini, Allah će mu zapisati jedno loše djelo	130
Ko bude dobro činio u islamu, neće biti kažnjen za ono u džahilijetu; a ko bude činio zlo u islamu biće odgovoran i za prvo i za drugo stanje", odgovori mu Poslanik.....	131
Ono čemu nas pozivaš je dobro, ali kad bi nas obavijestio da se za ono što smo uradili možemo otkupiti!	133
Primio si islam uz dobra djela koja si prethodno uradio", odgovori mu Poslanik.....	134
Allah neće učiniti nepravdu vjerniku po pitanju dobrih djela, dat će mu nagradu i na ovom i na onom svijetu.....	135
O sine Ademov, dok god Me budeš molio i od Mene se nadao, Ja ću ti praštati šta god budeš radio, i na to se neću obazirati! O sine Ademov, kad bi tvoji grijesi dosegli do neba, pa Me ti zamolio za oprost, oprostio bih ti! O sine Ademov, kad bi mi pristupio s greškama velikim poput Zemlje, zatim Me sreo ne smatrajući drugog ravnim Meni, Ja bih ti pristupio s isto toliko oprosta!	136
Kada rob učini neki grijeh i kaže: 'Allahu moj, oprost mi moj grijeh	137
'Nema nijednog roba koji učini grijeh, a zatim uzme abdest, klanja namaz, i zatraži oprost od Allaha, a da mu On neće oprostiti.....	139
Uzvišeni Allah pruža Svoju ruku noću kako bi se pokajao onaj ko zgriješi danju, a pruža Svoju ruku danju kako bi se pokajao onaj ko zgriješi noću, i tako sve dok ne izađe Sunce sa zapada	140
„Naš Uzvišeni Gospodar spušta se svake noći na zemaljsko nebo kada ostane zadnja trećina noći	141
'Što je dozvoljeno (halal) jasno je, a što je zabranjeno (haram) jasno je	143
“Nemojte vrijeđati moje ashabe! Da neko od vas udijeli zlata težine brda Uhud, ne bi dostigao vrijednost pregršti hrane koju oni udijele, pa ni vrijednost pola pregršti.” ..	144

O dječaće, podučiću te ovim riječima: 'Čuvaj Allaha, pa će i Allah tebe čuvati. Čuvaj Allaha pa ćeš Ga uvijek pred sobom naći (tj. postupaj kako Allah želi pa kad Ga nešto zamoliš, On će ti udovoljiti). Kada moliš, moli Allaha. Kada pomoć tražiš, traži je od Allaha	146
reci mi nešto o islamu, o čemu poslije tebe više nikoga neću morati pitati?" Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mu reče: "Reci: 'Vjerujem u Allaha', a zatim ustraj u tome	148
Vjernici u svojoj međusobnoj ljubavi, milosti i suosjećanju su poput jednog tijela; kada se jedan organ razboli, sa njim se solidariše ostatak tijela, bdijenjem i temperaturom	149
'Ko se na lijep način abdesti, njegovi grijesi će izaći iz njegovog tijela, pa čak i ispod njegovih noktiju.'	150
"Ona je čista i čisteća, dozvoljene su morske životinje koje u moru uginu."	151
Abdullah b. Omer, rekao je : "Vjerovjesnik je upitan o vodi na koju dolaze razne životinje i zvijeri. Odgovorio je: 'Kada voda dostigne količinu dva kuleta, ne može je ništa onečistiti.'" (Ebu Davud)	152
Kada vršite fiziološku potrebu, nemojte se okretati prema kibli licem ni leđima, okrenite se prema istoku ili zapadu."	153
Neka niko od vas ne drži svoj polni organ desnom rukom dok mokri, neka se nakon obavljene nužde ne čisti desnom rukom i neka ne puše u posudu	154
"Kada se neko od vas probudi i uzme abdest, neka ušmrkne vodu i izbaci je tri puta, jer šejtan boravi u nosnoj šupljini dok čovjek spava noću."	155
Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kupao bi se jednim saom (oko 3 litra), pa do pet pregršti vode, a uzimao je abdest jednim muddom (oko 750 ml) vode.	156
Allah ne prima namaz nikome ko nema abdest, sve dok ga ne uzme	156
da je neki čovjek uzimao abdest pa nije oprao na svom stopalu koliko je površina nokta. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ga je posmatrao pa mu je rekao: "Vrati se i uljepšaj (upotpuni) svoj abdest", pa je ponovio abdest, a zatim klanjao	157
Allahov Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, abdestio se za svaki namaz	159
Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je (jedne prilike) uzeo abdest perući dijelove tijela jedanput	160
da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uzeo abdest perući dijelove tijela dvaput	161

Vidio sam Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da se abdesti na ovakav način, a zatim kaže: 'Ko se bude abdestio na ovakav način, a zatim klanja dva rekata, ne razmišljajući u njima o nečemu drugom, oprostit će mu se prethodni grijesi	162
Kada neko od vas abdesti neka ubaci vodu u nos, a onda neka je, izapirući, izbaci, a onaj ko se čisti nakon nužde neka to čini neparan broj puta.....	164
Ova dvojica se kažnjavaju, ali ne zbog nečega velikog. Jedan se kažnjava zbog toga što nije vodio računa o mokraći, a drugi zbog ogovaranja.....	165
Kada bi Allahov Poslanik, salallahu alejhi ve sellem, htio da uđe u toalet rekao bi: 'Allahumme inni e'uzu bike minel-hubusi wel-habais' / Allahu, utječem ti se od muških i ženskih šejtana.....	167
Kada bi Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, izlazio iz toaleta govorio bi: "Gufraneke."	168
Misvak je sredstvo prirodnog porijekla adekvatno za održavanje oralne higijene i njegovim korišćenjem čovjek postiže Allahovo zadovoljstvo	169
"Kada bi se Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, probudio noću, čistio bi svoja usta misvakom."	170
"Da se ne bojim da će to biti teško mom ummetu, naredio bih im da čiste zube misvakom svaki put kada hoće obaviti namaz."	170
Svaki musliman se mora okupati (makar) jednom u sedam dana tako da opere glavu i cijelo tijelo	171
Pet stvari je od fitre: obrezivanje, brijanje stidnih dlačica, skraćivanje brkova, rezanje noktiju i čupanje dlaka ispod pazuha	172
Često mi je izlazio mezijj, a ja sam se stidio da o tome upitam Allahovog Poslanika, salallahu alejhi ve sellem, jer je njegova ćerka udata za mene, pa sam rekao El-Mikdadu ibn El-Esvedu da ga o tome upita. Poslanik mu je odgovorio : 'Neka opere svoj spolni ud i neka uzme abdest.'	174
Kada bi se god Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kupao zbog spolnog snošaja (džunupluka), oprao bi prvo ruke, a onda bi uzeo abdest kako ga uzimaše za namaz, zatim se okupao	175
'Bilo bi ti dovoljno ovako', pa je dotakao svojim dlanovima zemlju jedanput, te je sa lijevom rukom potrao po desnoj, a zatim po vanjskom dijelu šaka i naposljetku je potrao lice	177
Ostavi ih! Obukao sam ih na čistoću	178

to je krvarenje iz vene. Izostavljaš namaz onoliko dana (u mjesecu) koliko ti je obično trajala ranije menstruacija, a onda se okupaj i klanjaj!.....	180
Ako neko od vas osjeti nešto u stomaku pa ne bude siguran da li je pustio vjetar ili nije, neka ne napušta namaz sve dok ne čuje zvuk ili dok ne osjeti miris	181
"Kada se pas napije iz posude nekog od vas, neka je opere sedam puta."	182
Kada muezin izgovori: 'Allahu ekber, Allahu ekber' (Allah je najveći, Allah je najveći), pa neko od vas kaže: 'Allahu ekber, Allahu ekber.....	183
Kada čujete muezina da uči ezan govorite ono što on govori, zatim donesite salavat na mene	185
Ko kaže kada čuje muezina sljedeće riječi: 'Ešhedu en la ilahe illallahu wahdehu la šerike lehu, we enne Muhammeden 'abduhu we resuluhu, raditu billahi rabben we bi Muhammedin resulen we bil islami dinen' (Svjedočim da nema istinskog boga mimo Allaha, jedinog koji nema saučesnika i da je Muhammed Njegov rob i poslanik. Zadowoljan sam Allahom kao Gospodarom, Muhammedom kao poslanikom i islamom kao vjerom), biće mu oprosteni grijesi.....	187
"Ko reče kada čuje poziv ezana: 'Allahu moj, Gospodaru ovog potpunog Poziva i tek uspostavljenog namaza, podaj Muhammedu stepen u džennetu El-Vesile i vrednuj ga kao ni jednog drugog roba, te ga proživi na Pohvaljenom mjestu koje si mu obećao', time će steći moje zagovorništvo na Sudnjem danu."	188
"Dova između ezana i ikameta se ne dobija."	190
Da li ti čuješ ezan?' Nakon što mu je potvrdno odgovorio, Poslanik mu каза: „Onda se odazovi."	191
Šta mislite, kada bi pred vratima nekoga od vas bila rijeka u kojoj bi se pet puta dnevno kupao, da li bi na njemu ostalo imalo prljavštine?	192
o djelu koje je Allahu najdraže. On mi je kazao: 'Namaz obavljen u za njega predviđenom vremenu.' 'Koje poslije toga?', zatim sam upitao. 'Dobročinstvo prema roditeljima', odgovori on. 'A koje poslije?', upitah. 'Borba na Allahovom putu'	193
Nema ni jednog muslimana kojem nastupi propisani namaz pa u potpunosti uzme abdest i obavi namaz skrušeno, a da mu to neće biti otkup za grijehе koje je prethodno počinio, ukoliko ne uradi veliki grijeh. Cijeli život će mu tako biti	194
Pet dnevnih namaza, džuma do džume i ramazan do ramazana iskupljuju grijehе koji se počine između njih, ukoliko se čovjek kloni velikih grijehа.....	195
Naređujte djeci da obavljaju namaz kada budu imali sedam godina, a sa deset ih već udarite (ako neće). Osim toga, rastavljajte djecu u postelji (muško od ženskog)	196

Uzvišeni Allah je rekao: 'Podijelio sam namaz između Sebe i Moga roba na dva dijela, a Mom robu pripada ono što zatraži	198
Ugovor između nas i njih je namaz. Onaj ko ga ostavi, učinio je kufr	200
Između čovjeka i između širka i kufra je obavljanje namaza	201
'O Bilale, uspostavi namaz kako bi nas odmorio njime!'	202
'Allahu, udalji greške od mene daleko kao što si udaljio istok od zapada!	203
se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, dizao ruke spram svojih ramena kada bi otpočinjao namaz.....	204
Nema namaza onaj ko ne prouči suru el-Fatiha	206
"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ušao je u mesdžid, a nakon njega je ušao i neki čovjek i počeo klanjati. Nakon namaza je došao i poselamio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a on mu reče: 'Vrati se i klanjaj, jer ti zaista nisi klanjao.'"	207
Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, ja među vama najsličnije Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, obavljam namaz. Takav je stvarno bio njegov namaz sve dok se nije rastao s ovim svijetom.....	209
Naređeno mi je da sedždu obavljam na sedam dijelova tijela	212
Ebu Umama prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan: "Koja će dova najprije biti primljena?" On reče: "Ona koja se uputi u posljednjem djelu noći i krajem obaveznih namaza." (Tirmizi, i kaže da je hadis hasen).....	213
Zaista ćete vi vidjeti vašeg Gospodara kao što vidite ovaj Mjesec; nimalo se nećete namučiti u Njegovom viđenju	214
Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na dva rekata sabahskog sunneta učio sure el- Kafirun i el-Ihlas.....	215
Ko klanja sabah i ikindiju (berdejn) ući će u Džennet.....	216
Ko obavi sabah-namaz, on je u Allahovoj zaštiti i okrilju	217
Ko izostavi ikindija-namaz, djela će mu propasti.'	218
Ko zaboravi da klanja namaz, neka ga klanja onda kada se sjeti. Nema mu nikakvog drugog iskupa osim tog	219
Nema težeg namaza munaficima od sabaha i jacije, a kad bi znali šta je u njima, dolazili bi da obave ta dva namaza, pa makar pužući	220
Kada bi se Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podignuo sa ruku'a kazao bi: 'Semi'allahu limen hamideh	221

da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izgovarao između dvije sedžde sljedeću dovu: "Rabbigfirli rabbigrifli - Gospodaru, oprosti mi! Gospodaru, oprosti mi!	222
da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izgovarao između dvije sedžde: „Allahu, oprosti mi, smiluj mi se, učini me zdravim, uputi i opskrbi me!	223
'Kada klanjate, ispravite saffove i neka neko od vas bude imam. Kada donese tekbir, i vi ga donesite	224
Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, me je podučio, a ruka mi je bila među njegovim rukama, tešehhudu kao što bi me podučavao i kur'anskim surama.....	229
Allahumme inni e'uzu bike min 'azabi-l-kabri ve min 'azabi džehenneme ve min fitneti-l-mahja ve-l-memati ve min šerri fitneti-l-mesihi-d-dedžali.....	232
'Čini često sedždu Allahu, jer ti Allah za svaku sedždu poveća jednu deredžu i izbriše jedan grijeh.'	234
Nema namaza u prisustvu hrane, niti u slučaju kada čovjek ima nagon da obavi fiziološku potrebu	235
To je šejtan koji se zove Hinzeb, kada ga osjetiš prouči "euzu" (traži od Allaha utičište od njega) i pljucni tri puta na lijevu stranu	236
Najgori je onaj koji krade od namaza." Ebu Hurejre upita: "Kako krade od namaza?" "Kada nepotpuno obavlja ruku' i sedždu", odgovori Poslanik.....	237
Zar se ne boji neko od vas kada podigne glavu prije imama, da mu ju Allah ne pretvori u glavu magarca, ili da njegov izgled ne bude nalikovao izgledu magarca?!	238
Kada neko od vas sumnja u svoj namaz i ne zna koliko je klanjao, tri ili četiri, neka odagna sumnju i postupi shodno onome u šta je uvjeren, potom neka učini dvije sedžde prije nego što preda selam.	239
Prenosi se od Vabise b. Ma'beda El-Džuhenija, radijallahu 'anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, vidio čovjeka da klanja iza saffa sam, pa mu je naredio da obnovi namaz.	241
Tom se čovjeku u uši šejtan pomokrio.'	242
Najbolji dan u kojem se Sunce rodilo, jeste petak	243
"Ko se u petak okupa, poput kupanja od džunupluka, zatim ode u džamiju u prvom satu - kao da je devu žrtvovao za kurban; ko ode u drugom satu - kao da je kravu žrtvovao."	244

Allahu, Ti si Mir i Ti daješ mir, blagodarani si Ti, Posjedovatelju veličine i plemenitosti	245
Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bi učio ovaj zikir poslije svakog propisanog namaza.'	247
da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izgovarao poslije svakog propisanog namaza sljedeće	249
Ko na kraju svakog namaza prouči 'subhanallah' 33 puta, 'elhamdulillah' 33 puta, 'Allahu ekber' 33 puta, a to je ukupno 99, i kaže upotpunjavajući stotinu: 'La ilahe illellahu vahdehu la šerike leh, lehul-mulku ve lehul-hamdu ve huve ala kulli šej 'in kadir' - Nema istinskog Boga osim Allaha, Jedinog, On nema sudruga, Njemu pripada vlast i Njemu pripada hvala, i On je svemoćan – oprošteni su mu grijesi, pa makar ih bilo koliko je morske pjene.'	250
Onoga ko prouči Ajetul-kursi nakon svakog obaveznog namaza, od ulaska u Džennet sprečava samo smrt	252
Zapamtio sam da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao deset rekata	253
Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, ne bi izostavljao klanjanje četiri rekata prije podne (farza) i dva rekata prije sabahskog farza.	254
Kada neko od vas uđe u džamiju, neka klanja dva rekata prije nego sjedne.....	255
Kada čovjeku na petak dok imam drži hutbu kažeš: 'Šuti!', počinio si prekršaj.....	256
'Klanjaj stojeći. Ako ne možeš, onda sjedeći, a ako ne, onda ležeći na boku!'	257
Namaz u ovoj mojoj džamiji je bolji hiljadu puta od namaza na drugom mjestu izuzev El-Mesdžidul-Harama.....	258
Ko izgradi džamiju radi Allaha, Allah će njemu sagraditi kuću u Džennetu.'	259
"Svakom posjedniku zlata i srebra, za koje ne odvoji zekat, na Sudnjem danu će se pripremiti to zlato i srebro u vidu ploče koje će se usijati od vreline u džehennemskoj vatri pa će se na njima pržiti njihove bočne strane, prednje i leđa."	260
Davanje sadake neće umanjiti imetak. Allah će čovjeku koji traži samo povećati ponos i ugled, te se niko neće poniziti zbog Allaha, da ga On neće uzdići	265
„Uzvišeni je rekao: 'Ademov sine, udjeljuj, pa ću i ja tebi udjeljivati!'	266
„Kada čovjek potroši imetka na svoju porodicu, nadajući se nagradi, to će mu se računati kao sadaka	267

"Zlato za zlato (mijenjati) je kamata, osim na licu mjesta (iz ruke u ruku); srebro za srebro je kamata, osim na licu mjesta; pšenica za pšenicu je kamata, osim na licu mjesta; ječam za ječam je kamata osim na licu mjesta."	268
"Vjerovjesnik je odredio sadakatul-fitr", ili je kazao, "ramazanski sadakatul-fitr, na mušku i žensku osobu - na slobodnog i na roba, po jedan sa'a hurmi ili polovinu sa'a ječma. Potom je svijet to zamijenio polovinom sa'a pšenice. To je odredio i na malodobnog i na punoljetnog."	269
O ljudi, širite selam, održavajte rodbinske veze, hranite gladne, i klanjajte noću dok ljudi spavaju, pa ćete spokojno (sa selamom) ući u Džennet."	270
"Allah je dobar i prima samo dobro. Allah je vjernicima naredio ono što je naredio i poslanicima kada je rekao: 'O poslanici, jedite dozvoljena i lijepa jela, i dobra djela činite.'"	271
Ko odgodi rok za vraćanje duga onome ko nije u stanju da ga vrati ili mu dug oprosti, Allah će ga postaviti u hlad Svoga Arša na Sudnjem danu. Toga dana neće biti drugog hlada osim Njegovog.....	272
Allah se smilovao čovjeku koji je velikodušan kada kupuje, kada prodaje i kada svoj dug traži	273
Neki čovjek je pozajmljivao ljudima, a svome je slugi govorio: 'Kada dođeš siromahu, ne traži od njega (oprosti mu), ne bi li i nama Allah oprostio	274
Zaista, postoje ljudi koji na nepropisan način koriste imetak muslimana. Bit će kažnjeni Džehennemom na Sudnjem danu	275
"Allah Uzvišeni kaže: 'Svako djelo koje uradi sin Ademov pripada njemu, osim posta! Uistinu, post je Moj i Ja nagrađujem za njega.'"	277
Ko isposti ramazan vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, biće mu oprošteni grijesi koje je prethodno učinio	281
"U Džennetu imaju vrata koja se zovu Rejjan. Na njih će na Sudnjem danu ući postači i više niko osim njih. Reći će se: 'Gdje su postači?' Oni će ustati i na njih niko drugi neće ući, osim njih. Kada oni uđu, ona će se zatvoriti i niko više na njih neće ući."	282
"Kada nastupi ramazan..."	283
"Ko zaboravi da posti, pa jede ili se napije vode, neka nastavi svoj post, jer ga je Allah nahranio i napojio."	284
da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zadnjih deset dana svakog ramazana, do kraja svoga života, boravio u itikafu. Nakon njega to su činile i njegove supruge.	285

Aiša, radijallahu anha, rekla je: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u mjesecu ramazanu posvećivao se ibadetu više nego u drugim mjesecima, a u posljednjih deset dana ramazana više nego u ostalim ramazanskim danima."	286
Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada bi nastupila zadnja trećina (ramazana), oživljavao bi noći čineći mnogo ibadeta, budio svoje ukućane, i stezao svoj pojas (udaljavao se od svojih supruga).	287
Ko isposti samo jedan dan u ime Allaha dok je u džihadu, Allah će mu udaljiti njegovo lice od vatre sedamdeset harifa (godina).	287
"Oporučio mi je moj prisni prijatelj, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tri stvari: da postim tri dana tokom svakog mjeseca, da klanjam dva rekata duha-namaza i da prije spavanja klanjam vitr-namaz."	288
Ustajte na sehur, jer u sehuru je, zaista, beričet.'	289
"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio je postiti ova dva dana: prvi dan Ramazanskog bajrama, a drugi dan je u kome jedete (meso) vaših kurbana (kurban bajram)."	290
Ko provede Lejletu-l-kadr u noćnom namazu vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, biće mu oprosteni grijesi koje je prethodno uradio	291
Ko obavi hadž, a ne bude nepristojne i ružne riječi govorio, te ne bude kršio propise, vratit će se bez grijeha kao na dan kada ga je majka rodila	292
Telbija Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, glasila je: Lebbejkellahumme lebejk. Lebbejke la šerike leke lebbejk. Innel-hamde ven-ni'mete leke vel-mulk. La šerike leke.....	293
„Nema dana u kojima je dobro djelo Allahu draže od ovih dana", tj. u prvih deset dana mjeseca zul-hidžeta.....	294
"Borite se protiv mušrika svojim imetkom, životom i riječima."	295
"Ostavi ono što ti stvara sumnju u duši, a prihvati ono što nije sumnjivo."	296
"Uzvišeni Allah oprostio je mojim sljedbenicima ono što u sebi pomisle, samo ne ako to (zaista) urade ili jezikom iskažu."	297
Allah ne gleda u vaše izgledе niti u vaše imetke. On, zapravo, gleda u vaša srca i djela	297
Allah je ljubomoran, a i vjernik je. Allahova ljubomora biva onda kada vjernik čini ono što mu je Allah zabranio.....	299
"Sustežite se od sedam pogubnih grijeha!"	300

'Hoćete li da vas obavijestim o najvećim grijesima?	302
Veliki grijesi su: Pripisivanje druga Allahu, neposlušnost roditeljima, bespravno ubistvo i lažna zakletva.....	303
Prvo za šta će ljudima biti presuđeno na Sudnjem danu jeste prolivena krv	305
Ko ubije onoga ko je sklopio dogovor sa muslimanima, neće osjetiti ni miris Dženneta, a njegov se miris, doista, osjeća na udaljenosti od četrdeset godina	306
Neće ući u Džennet onaj ko prekida rodbinske veze	307
Ko želi da mu bude obilna opskrba i da mu se produži život, neka održava rodbinske veze	308
Ne održava rodbinske veze onaj ko samo uzvrat na posjetu njegove rodbine. Naprotiv, rodbinske veze istinski ostvaruje onaj koji održava vezu s rodbinom koja njega zaboravi ili odbaci	309
Behz b. Hakim prenosi od svoga oca, od djeda, da je rekao: "Rekao sam: 'Allahov Poslaniče, kome najviše trebam činiti dobro?' Rekao je: 'Majci, pa majci, pa majci, pa ocu, a zatim rodbini, i to po blizini srodstva.'"	310
Znate li šta je to gibet?" Rekoše: 'Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.' On reče: 'Da spomeneš svoga brata po onome što prezire.'	311
"Sve što opija je alkoholno piće, a sve što opija je haram. Ko umre, a ustrajavao je u pijenju vina, neće piti vino na budućem svijetu."	312
da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prokleo onoga ko daje i uzima mito prilikom donošenja presude	313
"Ne zavidite jedan drugom, ne podižite cijenu robe (ne želeći je kupiti) jedan drugom, ne mrzite se međusobno, ne okrećite jedan drugom leđa (ne svađajte se), ne namećite se u kupovini, nego, o Allahovi robovi, budite prava braća."	315
Čuvajte se sumnjičenja, zaista je to najlažniji govor	316
U Džennet neće ući onaj koji prenosi tuđi govor (kako bi ljude zavadio)	318
Svim će mojim sljedbenicima biti oprosteno, samo ne onima koji grijehe javno čine	319
Ljudi, Allah je od vas odstranio džahilijetsku oholost i hvalisanje precima	320
Najgori čovjek kod Allaha je zajedljivi svadljivac.....	321
"Ako se sukobe dva muslimana sa sabljama i ubica i ubijeni će u Vatru.....	322
Nije od nas onaj ko na nas podigne oružje.....	324

Nemojte vrijeđati umrle, oni su se, zaista, susreli sa djelima koja su radili.....	325
Nije dozvoljeno nikome da izbjegava svoga brata više od tri dana. Sretnu se, pa se obojica jedan od drugog okrenu, a najbolji od njih je onaj koji prvi nazove selam	326
Ko mi garantira da će sačuvati jezik i spolni organ, ja mu garantiram Džennet.....	327
Žena ne putuje na udaljenost od dva dana idenja devom, ako uz nju nije muž ili mahrem.....	328
„Nisam ostavio veće iskušenje za muškarce od žena	330
O omladino, ko je od vas u stanju da se oženi neka to uradi; a ko to nije u stanju neka posti, jer mu je post najbolja zaštita.	331
Dunjaluk je sladak i zelen. Allah vas je stvorio na njemu da vidi kako ćete raditi. Prema tome, bojte se dunjaluka i bojte se žena.....	332
"Da je nahraniš kada ti jedeš, da joj kupiš odjeću i obuću kada to i sebi uradiš, da je ne udaraš po licu, da je ne proklinješ i da je ne napuštaš (u postelji), osim u kući."	333
“Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, pošao je na musalu za Kurbanski, ili Ramazanski bajram, pa je prošao pored žena i rekao im: ‘O žene, udjeljujte milostinju, vidio sam da ste vi najbrojnije u Vatri.’ ‘A zašto, Allahov Poslaniče?’, upitaše, na šta on odgovori: ‘Jer mnogo proklinjete i poričete muževu dobročinstvo. Nisam vidio da neko manjkavog razuma i vjere može zbuniti odlučnog čovjeka kao vi.’ Upitaše: ‘Allahov Poslaniče, u čemu se ogleda manjkavost naše vjere i razuma?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upita ih: ‘Zar svjedočenje muškaraca nije ravno svjedočenju dviju žena?’ ‘Jeste’, odgovoriše, pa im reče: ‘U tome se ogleda krnjavost razuma; a klanja li i posti li za vrijeme mjesečnog pranja?’ ‘Ne klanja i ne posti’, odgovoriše, pa on zaključa: ‘Eto u tome se ogleda manjkavost u vjeri.’”	335
"Čuvajte se osamljivanja sa ženama koje vam nisu bliža rodbina!" Jedan ensarija upita: "A mužev brat?" "Mužev brat je smrt." Muslim je zabilježio da je Ibn Vehb kazao: "Čuo sam Lejsa kako kaže: ‘El-Hamv je mužev brat ili neko sličan od muževe rodbine, amidžić i sl.’”	338
Nema braka bez staratelja.....	339
"Koja se god žena uda bez dozvole svoga staratelja, njen brak je ništavan."	340
"Proklet je onaj ko spolno opći sa svojom ženom u analni otvor."	341
„Najpreči uslovi koje morate ispoštovati su oni sa kojima ste dozvolili stidna mjesta	341
„Dunjaluk je užitak, a najveći njegov užitak je dobra supruga	342

"Pitao sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o iznenadnom pogledu, na što mu je on odgovorio: 'Obori pogled!'" (Muslim).....	343
"Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, prinio je kao žrtvu dva šarena, rogata ovna koji su ušli u treću godinu."	344
„Odjeća (donji dio odjeće, izar) muslimana treba biti do polovine potkoljenice. Nema grijeha ukoliko bude i duži od polovine potkoljenice, do nožnih članaka. Sve ispod toga će biti u Vatri. Ko spusti svoj plašt iz oholosti, Allah ga neće pogledati.“	345
'Ne oblačite svilu i brokat, ne pijte iz zlatnog i srebrenog posuđa i ne jedite iz njihovih posuda; To je za njih na ovom svijetu, a vama na budućem.'.....	346
"Pero je podignuto od trojice: spavača dok se ne probudi, djeteta dok ne postane punoljetno i bezumnika dok mu se razum ne vrati."	347
prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio el-kaze' (brijanje jednog dijela glave)	348
"Zakletva koristi u prodaji robe, ali se njome uklanja beričet zarade."	348
Skraćujte brkove i puštajte bradu	349
Neka muškarac ne gleda u stidni dio tijela drugog muškarca, a neka ni žena ne gleda stidni dio tijela druge žene	350
Najbolji od vas su oni koji imaju najljepše karakterne osobine.'	351
„Vjernik sa lijepim ponašanjem dostiže stepene onoga ko stalno posti i klanja	352
„Vjernici sa najpotpunijim vjerovanjem su oni koji imaju najljepše ponašanje, a najbolji od vas su oni koji se najbolje ophode prema svojim ženama.....	353
da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, upitan: “Šta će ljude najviše uvesti u Džennet?” 'Bogobojaznost i lijepo ponašanje	354
„Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, imao je najljepše ponašanje	355
Njegov moral je bio Kur'an", uzvрати mu ona.....	356
"Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, davao je prednost desnoj strani onoliko koliko je mogao kad se radi o čišćenju, obuvanju, češljanju i u svim drugim stvarima."	357
Uzvišeni Allah je propisao obzir (dobročinstvo) i lijep postupak prema svemu	358
Zaista su pravedni kod Allaha na minberima od svjetlosti; pored desne ruke Milostivog, a obje su Njegove ruke desnice	359

Ne smije se nanositi šteta, niti na nanesenu štetu štetom uzvraćati. Ko bude drugome nanosio štetu, Allah će njemu nanijeti štetu; a ko drugome bude otežavao, Allah će njemu otežati.....	360
Primjer dobrog i lošeg druga je kao primjer prodavca miska (mirisa) i onoga koji puše u kovački mijeh	361
Ne ljuti se!	362
Nije jak onaj koji pobjeđuje ljude svojom snagom, već je jak onaj koji kontroliše sebe u ljutnji	363
Stid je, uistinu, dio vjerovanja	364
Kada neko od vas zavoli svoga brata, neka mu to kaže	365
Svako dobro djelo je sadaka	366
Svakog dana čovjek je dužan podijeliti sadaku	367
"Ko otkloni vjerniku jednu od njegovih dunjalučkih nevolja, Allah će otkloniti jednu od njegovih nedaća na Sudnjem danu. Ko olakša svome dužniku, Allah će njemu olakšati i na dunjaluku i na Ahiretu. Ko pokrije (nevaljalštine) jednog muslimana, Allah će njega pokriti na dunjaluku i na Ahiretu."	369
Neće se pokrenuti stopala Allahovog roba na Sudnjem danu sve dok ne bude pitan o četiri stvari: o svom životu – u čemu ga je proveo, o svom znanju – da li je radio po njemu, o svom imetku – kako ga je stekao i u šta ga je potrošio i o svom tijelu, kako ga je koristio	370
Ko se bude starao o udovicama i siromašnima, biće poput borca na Allahovom putu, i biće poput onoga koji noću klanja, a danju posti	371
Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan neka govori što je dobro, ili neka šuti	372
Nemoj potcjenjivati nijedno dobro djelo, pa makar da vedrog lica sretnoš svoga brata	374
Budite iskreni, zaista, iskrenost vodi ka dobročinstvu, i zaista, dobročinstvo vodi ka Džennetu.	375
Onaj ko nema milosti prema ljudima, Allah neće imati milosti ni prema njemu.....	376
Milostivi će se smilovati onima koji imaju milosti. Smilujte se onima koji su na Zemlji, smilovat će vam se Onaj Koji je na nebesima.....	377
Musliman je onaj od čijih ruku i jezika su mirni drugi muslimani, a muhadžir je onaj koji napusti sve ono što je Allah zabranio.....	378

Musliman je dužan prema svome bratu muslimanu ispuniti pet stvari: odgovoriti mu na selam, obići ga kada se razboli, dženzu mu ispratiti, odazvati mu se na poziv i kada kihne reći mu 'jerhamukellah' (Allah ti se smilovao)	379
Nećete ući u Džennet sve dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati sve dok se ne budete voljeli. Želite li da vas uputim na nešto, ako ga budete činili, voljet ćete se međusobno? Nazivajte selam jedni drugima!	380
da je neki čovjek upitao Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o tome koji je islam najbolji. "Hrani potrebne i nazivaj selam onome koga znaš i onome koga ne znaš", odgovori mu Poslanik.....	381
Zar ne biste željeli da vas uputim na djelo radi kojeg Allah briše grijeha i podiže stepene?	383
Jak vjernik je bolji i draži Allahu od slabog vjernika, a u obojici je dobro	385
Budite umjereni i ustrajni, i znajte da se niko od vas neće spasiti (džehennemske kazne) svojim djelima. Ashabi su upitali: "Zar ni ti, Allahov Poslaniče?" Kazao je: "Ni ja, osim ako me Allah, iz Svoje dobrote, ne obaspe Svojom milošću."	387
Džibril mi nije prestajao oporučivati da se dobro ophodim prema komšiji sve dok nisam pomislio da će ga moći naslijediti	388
Ko zaštititi čast svog brata muslimana, Allah će mu na Sudnjem danu zaštititi lice od Džehennema.....	389
Niko od vas neće biti pravi vjernik sve dok ne bude želio svome bratu ono što želi sam sebi.....	390
„Blagost se ne nađe ni u čemu, a da to ne uljepša, niti se ne ukloni ni iz čega, a da se to neće izopačiti	391
"Zaista je vjera lagana, bez tegoba. Ko god u vjeri navaljuje s dodacima, vjera ga savlada. Zato se držite umjerenosti (sredine), a ako neko od vas ne bude u stanju neki posao obaviti u potpunosti, neka ga bar približno obavi. Budite radosni, i pomažite se jutrom, krajem dana i jednim dijelom noći." U jednom drugom njegovom rivajetu stoji: "Budite umjereni, budite umjereni, činite ibadet jutrom i večeri i krajem noći, postići ćete ciljeve."	392
„Olakšavajte, a ne otežavajte; obveseljajte, a nemojte rastjerivati!.....	393
da su jednom prilikom bili sa Omerom pa je on kazao: „Zabranjeno nam je cjepidlačenje, izvještačenje	394
Kada neko od vas jede, neka jede desnom rukom; a kada pije, neka i to radi desnom rukom. Zaista, šejtan jede i pije sa lijevom.....	395

Dječaće, spomeni Allaha, jedi desnom rukom svojom i jedi ono što je ispred tebe...	396
„Uzvišeni voli kada Njegov rob nešto pojede pa Mu se na tome zahvali i kada nešto popije pa Mu se na tome zahvali	397
prenosi da je neki čovjek jeo kod Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, lijevom rukom. Poslanik mu reče: “Jedi desnom rukom!” Čovjek odgovori: “Ne mogu” – a samo ga je oholost spriječila da to učini. Poslanik mu kaza: “I ne mogao!”	398
"Ko bude jeo bijeli ili crveni luk neka se izdvoji ili neka se udalji od našeg mesdžida i neka sjedi kod svoje kuće."	399
Ko nakon jela kaže: "Neka je hvaljen Allah koji me je ovim nahranio, i dao mi opskrbu bez moje snage i moći.", biće mu oprošteni prethodni grijesi.	400
Allahov Poslanik, alejhisselam, kada bi kihnuo, stavljao bi ruku ili odjeću na svoja usta i spustio bi glas	401
Allah voli da se primjenjuju Njegove olakšice, kao što voli da se primjenjuju obaveze	402
Kome Allah želi dobro, dadne mu iskušenje.....	403
Neće vjernik osjetiti umor, niti bol, niti brigu (za nešto što će biti), niti tugu (za nešto što je bilo), niti neprijatnost, niti će ga ophrvati žalost, niti će trn ubosti a da mu Allah ne obriše grijeha	404
"Mu'mina i mu'minku ne prestaju pogađati razne nedaće u njima samima, ili njihovoj djeci i imetku, sve dok im se ne izbrišu svi njihovi grijesi, tako da se susretnu sa Allahom Uzvišenim, bez ijednog grijeha."	405
Čudan li je primjer vjernika! Svako stanje u kojem se nađe je dobro za njega, a to nije slučaj ni sa kim drugim osim sa vjernikom.	406
'Kada vjernik bude bolestan ili na putu, bude mu upisana nagrada za ono što je radio kada je bio kod kuće i kada je bio zdrav.'	407
Požurite sa činjenjem dobrih djela prije pojave smutnji koje će biti poput najmračnijih noćnih tmina!	408
'Kome Allah želi dobro, poduči ga vjeri	409
"Učinio Allah udobnim život onome ko čuje naše riječi pa ih prenese onako kako je čuo."	410
Ne učite znanje kako biste se nadmetali sa učenjacima, niti da biste se raspravljali sa nezalicama.....	411
„Najbolji od vas su oni koji nauče Kur'an i njemu druge podučavaju	412

kada bi proučili deset ajeta pred Poslanikom, ne bi prelazili dalje sve dok ne spoznaju značenja tih deset ajeta i dok ih ne primijene u praksi	413
„Ko prouči harf iz Allahove knjige, imat će nagradu, a nagrada se umnogostručava deset puta	414
Reći će se učaču Kur'ana na Sudnjem danu: 'Uči i penji se, uči lijepo i razgovjetno, kao što si i na dunjaluku učio, jer uistinu je tvoje mjesto kod posljednjeg ajeta kojeg proučiš.'	415
Zar ne biste voljeli da, kada se vratite kući, zateknete tri krupne deve?.....	416
„Obnavljajte ovaj Kur'an! Tako mi Onoga u Čijoj ruci je Muhammedova duša, on se gubi iz pamćenja brže od nezavezane deve.....	417
„Ne činite svoje kuće grobljima, zaista šejtan bježi iz kuće u kojoj se uči sura el-Bekare	418
Ebul-Munzire, znaš li ti koji je ajet iz Allahove Knjige najveličanstveniji?“ Ja rekoh: "Allahu la ilahe illa huvel-hajjul-kajjum...(Ajetul-kursijj).“ On me potapša po prsima i reče: "Čestitam ti na znanju, Ebul-Munzire	419
'Ko navečer prouči posljednja dva ajeta sure el-Bekare u jednoj noći, biće mu dovoljna	420
"Ko zapamti deset prvih ajeta sure El-Kehf, biće sačuvan Dedždžala."	421
Dova je ibadet.....	421
da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spominjao Allaha u svakom stanju	422
Kod Allaha nema ništa vrijednije od dove	423
"Kada god musliman uputi dovu, Allah mu je primi, ili ga u veličini te dove zaštiti od zla, ukoliko ne moli za grijeh niti prekidanje rodbinskih veza." "Znači, trebamo učiti dove što više!?", upita neko od prisutnih. "Allah još više dovu prima", odgovori Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem (Tirmizi.) Hakim je zabilježio ovaj hadis preko Ebu Seida sa dodatkom: "...ili mu Allah pripremi istu nagradu."	425
Šehr b. Haušeb zapitao je Ummu Seleme, radijallahu 'anha: "Majko pravovjernih, koju dovu je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, najčešće učio kada je bio kod tebe?" "Najčešće je učio: 'O Ti Koji vladaš srcima, moje srce učvrsti u Tvojoj vjeri!'"	426
"Gospodaru moj, sačuvaj vjeru moju u koju se pouzdam, ovaj svijet na kojem živim i ahiret na koji se vraćam, i neka mi život bude povećanje svakog dobra, a smrt olakšanje od svakog zla."	427

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije ostavljao ove riječi kada je omrkavao i osvanjivao: "Allahumme inni es'elukel-afijete fi dini, ve dunjaje, ve ehli, ve mali, Allahummestur avrati, ve amin rev'ati, vahfazni min bejni jedejje, ve min halfi, ve an jemini, ve an šimali, ve min fevki, ve euзу bi azametike en ugtale min tahtii / Allahu moj, tražim od Tebe zdravlje u mojoj vjeri, ovosvjetskim poslovima, porodici i imetku. Allahu moj, pokrij moje nedostatke i umiri moje strahove, i sačuvaj me s moje prednje i stražnje strane, i sa desne i sa lijeve strane, i iznad mene, a Tvojoj se veličini utječem da budem zgrabljen odozdo." 428

Allahumme inni es'eluke minel-hajri kullihi, 'adžilihi ve adžilihi, ma 'alimtu minhu ve ma lem e'alem, ve e'uzu bike mineš-šerri kullihi, 'adžilihi ve adžilihi, ma 'alimtu minhu ve malem e'alem..... 430

Zaista se iman troši u vašim prsima kao što se troši odjeća, pa molite Allaha da obnovi iman u vašim srcima..... 431

"O Muaze, ja te uistinu volim, pa ću te posavjetovati. Nemoj propustiti da nakon kraju svakog namaza kažeš: 'Allahumme e'inni 'ala zikrike ve šukrike ve husni ibadetike - Allahu moj, pomoz mi da Ti zikr činim, da Ti budem zahvalan i da ti iskreno robujem!'" 432

Rob je najbliži svome Gospodaru dok je na sedždi, pa upućujte što više dova 434

da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, najčešće Allahu upućivao sljedeću dovu: "Allahumme rabbena atina fid-dunja haseneten we fil-ahireti haseneten we kina 'azaben-nar. (Allahu, Gospodaru naš, podari nam dobro na ovom i dobro na onom svijetu, te nas sačuvaj džehennemske kazne.)..... 435

'Hoćete li da vas obavijestim o vašim najboljim djelima koja su najodabranija kod vašeg Vladara, koja vas uzdižu na najveće stepene 436

„Allahov Poslaniče, obavijesti me o djelu koje će me uvesti u Džennet i udaljiti od Vatre.“ On reče: 'Upitao si me o krupnoj stvari, ali je ona lahka za onoga kome je Allah učini lahkom." 438

da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, svaku noć, kada bi legao u postelju, sakupio ruke i proučio, pljuckajući u njih: Kul huvellahu ehad, Kul e'uzu bi Rabbi-l-felek i Kul e'uzu bi Rabbi-n-nas 440

Sejjidul istigfar 441

"Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je, kada bi osvanuo, govorio: 'Allahumme bike asbahna ve bike emsejna ve bike nahja ve bike nemutu ve ilejken-nušur (Allahu, Ti daješ da osvanemo, Ti daješ da omrkujemo, Ti daješ da živimo, Ti daješ da umiremo, i Tebi se vraćamo). A kada bi omrkao, rekao bi: Allahumme bike emsejna ve bike nahja

ve bika nemutu ve ilejken-nušur (Allahu, Ti daješ da omrkujemo, Ti daješ da živimo, Ti daješ da umiremo i Tebi se vraćamo)."	443
Nema čovjeka koji svakim danom jutrom i naveče tri puta kaže: "U ime Allaha, sa čijim imenom nikakvo zlo ni na Zemlji ni na nabesima neće nauditi, i On sve čuje i sve zna.", a da ne bude zaštićen od svakog zla.	444
'Reci: Kul huvallahu ehad, i muavizetelni kada omrkneš i kada osvaneš po tri puta, zaštitite te od svega.'	445
"Zaštiti me Tvojim zadovoljstvom od Tvoje srdžbe, Tvojim oprostom od Tvoje kazne, Tobom od Tebe. Ja ne umijem izraziti svoju hvalu prema Tebi, Ti si onakav kako si Sebe pohvalio!"	446
Najdraži govor Allahu su četiri riječi, bez obzira kojom od njih započeo: subhanallah, elhamdulillah, la ilahe illallah i Allahu ekber	447
„Ko izgovori: 'la ilahe illallahu wahdehu la šerike lehu, lehul mulku we lehul hamdu we huwe 'ala kulli šej'in kadir', deset puta	448
Dvije riječi su lahke na jeziku, teške na vagi i drage Milostivom	449
„Ko kaže: 'Subhanallahi we bi hamdihi', u jednom danu stotinu puta, biće mu obrisani grijesi makar ih bilo poput morske pjene	450
Čistoća je dio imana (vjerovanja); riječi elhamdulillah ispunjavaju mizan (vagu dobrih djela) a riječi subhanallah i elhamdulillah ispunjavaju prostor između nebesa i Zemlje	451
„Da kažem: 'subhanallah, elhamdulillah, la ilahe illallah, Allahu ekber', draže mi je od svega što Sunce obasjava	453
'Najbolji zikir je: nema istinskog Boga osim Allaha, a najbolja dova je: Hvala Allahu..	454
'Onom ko odsjedne na nekom mjestu i izgovori ove riječi: 'Utječem se pomoću Allahovih savršenih riječi od zla svega što je stvorio!' (e'uzu bi kelimatillahit-tammati min šerri ma halek) neće na tom mjestu ništa nauditi.'	455
'Kada neko od vas želi da uđe u džamiju neka kaže: 'Allahummeftahli ebwabe rahmetike' (Allahu, otvori mi vrata Svoje milosti), a kada želi da izađe neka kaže: 'Allahumme inni es'eluke min fadlike' (Allahu, podari mi Svoje blagodati).....	456
Kada čovjek spomene Uzvišenog Allaha prilikom ulaska u kuću i prilikom jela, šejtan svojim drugovima kaže: 'Nema vam noćas konaka i večere	457

Sažetak

Hadisi Allahovog poslanika predstavljaju drugi izvor šerijata. Uzvišeni je u tom kontekstu kazao: "On ne govori po hiru svome – to je samo Objava koja mu se obznanjuje." En-Nedžm, 3-4.

Sažetak enciklopedije poslaničkih hadisa obuhvata odabrane jezgrovite hadise kojih je musliman potreban u pogledu njegove vjere i dunjaluka, uz sažeti komentar. Osim toga, to podrazumijeva pojašnjenje značenja hadisa i isticanje određenih koristi iz njih što je prevedeno na svjetske jezike kako bi sunnet Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, bio dostupan cijelom čovječanstvu i kako bi svi od njega imali koristi.

Bs380

ISBN:978-603-8474-60-0